

ДЖОН ШОРС ПОД МРАМОРНОТО НЕБЕ

Превод от английски: Маргарита Терзиева, 2006

chitanka.info

ПЪРВА ЧАСТ

В мига, когато чух за любовта, започнах да те търся.

Бях глупава и не съзнавах, че не срещаме случайно нашите любими, а ги носим цял живот в сърцето си.

Рамайна

В онези далечни дни, когато бях малко момиче, баща ми вярваше в съвършенството.

Веднъж, докато се наслаждаваше на великолепието на империята си, той написа стихотворение. Повика художник и му нареди да го изпише със златни букви на сводестия таван над пауновия си трон: „Ако на земята съществува рай, той е тук, той е тук.“ Обикновени думи на обикновен човек. Но колко истина имаше в тях!

Утрините над река Джамна често ме караха да мисля за рая. Сърцето ми преливаше от любов пред красивата гледка, както би преливало пред лицето на моя любим. Пробуждащото се за нов живот слънце винаги ме е вдъхновявало, особено сега, когато се налага да се крия и да живея по други земи. Отдясно на брега се вижда Червената крепост. Величествена гледка! Точно срещу нея Тадж Махал се къпе в кървавочервените слънчеви лъчи. Солиден и величествен, мавзолеят се издига гордо над реката — истинска порта към небесните селения. Мисълта, че Тадж Махал е построен в памет на мама, винаги е била извор на огромна радост за мен, но и на дълбока печал.

Днес аз не съм сама. Низам, моят телохранител, търпеливо гребе и води лодката ни по течението на Джамна. На носа седят двете ми внучки Гюлбадан и Рурая — по-скоро девойки, отколкото деца — и двете удивително копие на дъщеря ми. Щом ги погледна, неизменно се сещам, че времето лети. Все още си спомням ясно, сякаш беше вчера, как галех пухкавите им бебешки крачета, толкова малки, че се губеха в

шепата ми. Сега любовта ми към тях е по-силна от всякога. Те ме карат да забравя за мъката, за белезите върху изстрадалото ми тяло и душа.

Гюлбадан и Рурая си шепнат нещо и се кискат, както правят всички млади момичета — за срещнатите по пътя момчета или за принцовете от сънищата им. На тяхната възраст аз трябваше да крия истинските си чувства. На пръв поглед изглеждах безгрижна като тях, но под дебелията защитна черупка в душата ми бушуваха тревожни мисли и чувства, които често помрачаваха детските ми дни. Искях да бъда приета, обичана и призната за достойна дъщеря, а това невинаги беше лесно.

Един от малкото, прозрели вътрешната ми несигурност беше Низам, който в този момент ни отвежда на отсрещния бряг, далеч от любопитните очи и уши в Тадж Махал. Заглеждам се в едно смокиново дърво, забило корените си в самия ръб на речния бряг. Клоните му падат надолу и целуват мътните води на реката. Индийските смокинови дървета ми приличат на гигантски паяци, клоните им се забиват в земята, досущ като пипалата на тези животинки.

Низам завързва лодката за един плаващ клон и ми кимва. Дава знак, че вече сме достатъчно далече от гъмжилото на града, достигнали сме място, достатъчно сигурно, за да могат Гюлбадан и Рурая да чуят историята на своето появяване на бял свят. История, която не съм разказвала никому досега.

— Мили мои — започвам аз и разхлабвам пояса, за да си поема въздух, — вашите родители ви доведоха в Агра и ме помолиха да ви запозная с миналото на нашия род. Те мислят, че вече сте достатъчно големи, за да ви поверят голямата си тайна.

Спирам и ги поглеждам. Очите ми търсят техните. В този момент волята ми надделява над емоциите. В гласа ми се долавят метални нотки.

— Сбъркали ли са?

Гюлбадан е по-голямата от двете. Пръстите на ръцете ѝ са отрупани със сребърни пръстени, дебели колкото дъските на лодката.

Тя си играе с тях и пита нетърпеливо:

— Какво искаш да кажеш с това, Джаха?

— Можете ли да пазите тайна или сте като свраките, накацали по гърбовете на кравите в реката — готови да разтръбите на всички това, което ще научите?

— Защо всичко е толкова тайнствено?

— Защото имаме много врагове. Те биха платили скъпо и прескъпо, за да узнаят това, което ще ви разкажа сега.

Истината ще им помогне да ви унищожат. Императорът също ще поиска да ви премахне.

— Императорът? — пита Гюлбадан, забравила за пръстените си.

— Да, император Аламгир, дано Аллах прости престъпленията му! Ако чуе тези думи, със сигурност ще иска да ви стори зло.

— Но той дори не ни познава. Той...

— Той знае много повече, отколкото предполагате, Гюлбадан. И ако все още не ви е виждал, не значи, че не ви мрази.

— Но защо?

Въздишам бавно и мъчително.

— Ние... ние криехме много неща от вас. Днес ще ви разкажа всичко, но с познанието ще дойде и голямата опасност. Трябва да го пазите далеч от ушите на нашите врагове.

Никоя от тях не проговаря. Силният вятър развява кафявите им памучни роби. Аз също съм облякла проста дреха. Преоблечена съм като персийка, с черна безформена одежда, а лицето ми е покрито с воал. Сутринта, преди да тръгнем, Гюлбадан и Рурая ме попитаха защо съм се облякла така. Лъжата ми беше съвсем правдоподобна. Казах им, че така се прикриваме от крадци и разбойници. Те ми повярваха безрезервно, както бяха повярвали на много други лъжи преди това. Но вече няма да ги мамя. Всичко свършва днес.

— Какво знаете за нашия император? — питам ги аз.

Гюлбадан поглежда към Червената крепост.

— Ами хората... или го боготворят, или го мразят. Повечето го мразят.

Отварям уста да кажа нещо, но Рурая ме прекъсва:

— Защо е толкова жесток, Джаха?

Колко пъти съм си задавала същия въпрос? Сто? Хиляда?

— Императорът — започвам, все още малко несигурна в отговора си, — винаги си е мислел, че никой не го обича. Това не е истина, но какво значение има? Когато чувстваш, че не си обичан, светът около теб ти се струва мрачно и студено място. Отначало започваш да ревнуваш, после усещаш горчивина, накрая намразваш хората. Омразата разяжда сърцето и ти ставаш жесток и бездушен.

— Откъде знаеш какво е сърцето му? — учудено вдига вежди Гюлбадан.

Обзема ме колебание. До този момент животът на Гюлбадан и Рурая е бил измама. Как ли ще приемат истината? Как бих реагирала аз самата на тяхно място? Може ли едно младо момиче да загърби с лека ръка досегашния си живот и да приеме, че не е обикновен поданик, а наследница на императора? Ще могат ли моите безценни внучки да разберат защо сме принудени да живеем в лъжа и да простят?

— Някога Аламгир се наричаше Аурангзеб — отвръщам след цяла вечност и се вглеждам в очите им, — а аз бях негова сестра.

Низам кима в подкрепа на думите ми, тюрбанът му хвърля сянка върху скута на Рурая.

— Негова сестра? — невярващо пита Гюлбадан.

Навеждам се към моите момичета.

— Да, и точно от него трябваше да ви предпазим, мили мои. Ако не се бяхме скрили...

— Как така си негова сестра?

— Моята и твоята кръв, Гюлбадан, са свещени като неговата.

— Как така са свещени? Нали баща ти е бил рибар, моят — също? Нали е умрял в морето при буря?

— Баща ми беше император. Император шах Джахан.

— Не е възможно!

— Но е самата истина.

Гюлбадан отваря уста, но не ѝ достигат думи. Веждите ѝ се сключват, ръцете ѝ падат като отсечени.

— Защо тогава не живееш в Агра? И защо... защо ни лъга толкова дълго?

— Изслушайте историята ми и ще разберете.

— Но защо ни я казваш въобще?

— Заради малкия ви брат.

— Заради Мирза? Какво общо има той?

Не съм виждала Гюлбадан толкова разстроена. За миг затварям очи. Тишината ме обгръща. Питам се дали съм взела правилното решение. Те са достатъчно зрели и умни, за да запазят ужасната тайна, но мога ли да предвидя на какви съблазни и изпитания ще ги подложи съдбата?

— Трябва да ви предам семейната тайна, преди да умра — прошепвам. — Не мога да прозра в бъдещето, но времената са размирни, няма да е изненада, ако скоро тронът се окаже празен. Тогава Мирза, ако има воля и желание, може да претендира за него. Той все още е много малък, за да му поверя тайната си, но вие не сте. Ако брат ви реши да следва пътя на своя дядо, ще има нужда от вас и вашите напътствия — пътят на мира и състраданието, не на войната и недоверието, както е сега.

— Но Мирза е още дете — възразява Рурая.

— Да, но един ден ще стане мъж, като баща ви. Във вените му тече царска кръв. Тази кръв може да разруши империята, но също така може да я укрепя и да спаси хиляди животи. Ето защо ви моля да ме изслушате внимателно. Когато брат ви порасне и е готов да се възкачи на трона, вие ще му разкажете всичко.

Гюлбадан поглежда в посоката, където се намира домът им.

— А докато порасне, ще трябва да го лъжем, както мама лъжеше нас?

— Лъжеше ви, защото ви обичаше.

— Но нали майките никога не лъжат? — пита огорчено Рурая.

— Ако от това зависи животът на децата ти, ти също би излъгала, Рурая. И ти, Гюлбадан. Бихте излъгали хиляди пъти, бихте мамили всеки ден, толкова дълго, колкото е нужно. И после, една сутрин, също като тази, щяхте да им кажете истината.

— Каква е истината? — пита рязко Гюлбадан.

Посочвам към Тадж Махал.

— Знаете ли защо е бил построен този мавзолей?

Двете обръщат глави към мраморната сълза от другата страна на реката.

— Шах Джахан го е построил в памет на любимата си съпруга — отвръща Рурая.

— Нашата прабаба, така ли? — пита сестра й.

— Да. Вашите прабаба и прадядо бяха изключителни хора — започвам аз. — Низам знае тяхната история. Родителите ви също я знаят. Но ние сме стари, скоро ще напуснем този свят. Историята не бива да умира заедно с нас.

Рурая поглежда към Низам. Той потвърждава думите ми с ново кимване. Тя знае, че той е честен като огледало, зяпва от учудване.

— Как започна всичко? — пита.

Не съм голям разказвач, но сега бързам да намеря точните думи, за да разсея техните съмнения и подозрения. Започвам с това, че преди да седне на пауновия трон, баща ми се е наричал Курам. Бил е любим син на баща си и всички са очаквали един ден именно той да управлява империята.

— Когато Курам навършил петнайсет години, отишъл в града и влязъл в един магазин за коприна и скъпоценни камъни. Вътре, върху камара от копринени възглавници, седяла майка ми, Арджуманд. Според поетите дори дъгата завиждала на красотата ѝ. Курам веднага се влюбил в нея. Попитал я за цената на някакво мънисто, но тя дръзко отговорила, че това не е мънисто, а бисер. Казала му, че струва десет хиляди рупии, цена, която според нея била непосилна за него. Но той веднага извадил парите и ѝ ги подал.

На другия ден помолил баща си да му разреши да се ожени за Арджуманд. Императорът също бил вкусвал от сладостта на любовта и не могъл да откаже на сина си, но настоял да изчака пет години. Най-напред по политически причини се налагало да се ожени за Куандари Бегум, персийската принцеса.

— Защо никога не сме чували за Куандари Бегум? — пита Гюлбадан. Виждам, че гневът ѝ расте.

— Защото за баща ми останалите съпруги бяха важни колкото камилите в оборите му — отговарям и се опитвам да смекча сърцето ѝ с усмивка. Всъщност бях горда, че баща ми издигна мама над всички нейни предшественички. — Той им осигуряваше разкошен живот в харема, но рядко ги посещаваше.

— И какво е станало след пет години? — нетърпеливо пита Рурая.

— Курам и Арджуманд се оженили. Било пълнолуние, а те стоели в кръг от горящи позлатени факли. Изстреляли толкова много китайски ракети и фойерверки, че нощта станала светла като ден.

— И къде видя опасност във всичко това? — остро ме поглежда Гюлбадан.

— Семето на омразата било посято малко след това, когато сме се родили аз, моите братя и сестри. Ние сме причина за войната, която разруши империята и изправи брат срещу сестра, баща срещу син.

— И ти ли участваше в тази война?

— Аз бях част от всичко това — отговарям тихо. — Опитах се да предотвратя разрухата, но битките не бяха една и две.

— Какви битки? Какво направи ти?

— Слушайте и скоро ще разберете всичко.

ПРОБУЖДАНЕ

Избърсах петната от кисело мляко по устните си и се огледах. Имперският харем беше невероятно съчетание от апартаменти, градини, алеи, места за почивка, тераси и изкуствени пещери. Тук управляваха жените. Мъже не се допускаха, с изключение на императора, синовете, гостите му. И евнусите, разбира се.

Червената крепост приличаше на лакирана кутия с безброй различни по размер отделения. В очертания от цитаделата периметър имаше общинска земя — пазари, джамии, храмове и съдилища! Отвътре пространството бе разделено на отделни сегменти посредством здрави каменни стени. Там имаше частни апартаменти, градини, обори и конюшни. И в самото сърце на тази плетеница от сгради се намираше имперският харем.

Тук живееха хиляди жени, всичките на издръжка на императора. Най-влиятелни от всички бяха съпругите му. Те имаха собствени дворци в рамките на харема. Моят дядо, император Джаганхир, е имал седемнайсет съпруги — нищожна цифра в сравнение с неговите прадеди. Дядо почина, но жените му — до една по-млади от него, все още живееха в харема и имаха свой бюджет и прислуга. Най-многобройни бяха наложниците. Те усъвършенстваха изкуството на танца и музиката и винаги бяха на разположение на императора и гостите му.

Децата от царски произход също живееха тук. За тях съществуваха строги правила и аз не бях много доволна от този факт. Братята ми можеха да правят каквото си поискат, но ние, момичетата, нямахме почти никаква свобода. По времето на дядо за охраната и реда са се грижили жени от Амазония. След смъртта му татко ги бе освободил, но бе наел нови телохранители и те следяха зорко всяка наша стъпка.

Стаите в харема бяха богато украсени и много удобни. Подовете бяха покрити с дебели кашмирени килими и копринени възглавници, а стените — с картини и огледала. Алеите бяха оградени с лакирани дървета, достатъчно нагъсто, за да обезкуражат любопитните погледи

на хората от външния свят, но не и приятния ветрец, който освежаваше въздуха. Изкуствени езерца с бликащи фонтани внасяха мир и спокойствие в женското царство.

Седях в огромна стая заедно с няколко наложници и слуги. Бях с братята и сестрите си, целите в коприна и скъпоценни камъни. Зад тях седеше моята майка, Арджуманд. Като повечето знатни жени тя носеше копринена риза с къс ръкав, толкова тясна, че изглеждаше като втора кожа върху стройната ѝ гъвкава снага, и широка пола, дълга чак до глезените. На раменете ѝ беше наметнат фин вълнен шал.

Всички в стаята, без евнусите, слугите и някои от наложниците, носеха много бижута. Вратовете бяха покрити с нанизии от перли, от ушите висяха скъпоценни камъни. Краката и ръцете бяха отрупани със съкровища — златни и сребърни гривни с инкрустирани сапфири и смарагди, а пръстените бяха безброй. Ноктите на жените блестяха в различни цветове, най-често в алено.

В харема красотата беше на особена почит и повечето жени се надпреварваха да измислят нови цветови комбинации и модни предизвикателства. Най-суетните забождаха в косите си паунови пера или втъкаваха в тях свежи цветя. Други предпочитаха цветни воали, закрепваха ги с красиви шноли и диадеми и ги оставяха да падат свободно по раменете им. Воалите бяха най-често от коприна, но в студено време някои предпочитаха пашмина — тънък плат от чиста вълна, изтъкан от най-фините ѝ нишки.

Евнусите и слугите носеха прости туники и роби. До мама бе нейният роб, Низам. Макар че ѝ служеше повече от хиляда луни, аз бях научила историята му съвсем наскоро и едва тогава си обясних нежността и предаността му към нея. Когато Низам бил на пет години, един персийски воин посякъл родителите му, а него превърнал в роб. Обикновено робите биват кастрирани, но персиецът искал един ден да направи от тях войници и отказал да ги скопи. Въпреки това, за да е сигурен, че Низам няма да преследва жените му, отстранил една част от мъжествеността му, но мама не пожела да уточни коя.

Няколко години той живял в палатка и слугувал на жените на воина. Ако успеел да задоволи капризите им, го хранели, но ако нещо не било както трябва, ядял бой. Изглеждало, че съдбата му щяла да остане такава до края на земните му дни, но се случило така, че всевишният Аллах дал сили на нашата войска и тя прегазила

персийците. Баща ми забелязал насиненото лице на малкия Низам, отделил го от останалите роби и го довел в двореца. Дал го на майка ми за личен роб и тя се погрижила за раните му.

Низам беше на петнайсет лета. Аз бях с две години по-малка от него, но достатъчно мъдра, за да прозра колко малко знам за света извън харема. Все пак разбирах някои неща — любовта между родителите ми и обожанието им един към друг. Последното не беше трудно за осъзнаване. Мама беше винаги до татко, независимо дали са на военен поход, или се занимават с държавни дела в двора. Често водеха и нас. Мама искаше да ни въведе в сложното изкуство на управлението и държеше да присъстваме винаги, когато е възможно.

От всичките ми четири братя най-мил ми бе Дара. Беше само една година по-голям от мен и ние бяхме по-близки, отколкото беше прието за брат и сестра.

Уверих се, че съм почистила всички петна от киселото мляко, и се преместих по-близо до него.

— Ще ми помогнеш ли? — го попитах и му подадох повредената бамбукова клетка, голяма колкото юмрука на татко.

Той откъсна очи от калиграфията си и ме погледна.

— Много ме разсейваш, Джаханара — упрекна ме той. — Татко ще остане недоволен от работата ми.

— Недоволен от теб? Това никога не се е случвало!

Дара подмина думите ми без коментар и взе клетката.

В нея имаше три щурчета, чиято музика ме приспиваше вечер. Няколко бамбукови пръчици в горната част се бяха счупили и имаше опасност певците ми да избягат.

— Как я счупи?

— Ами... клетката е стара.

Той ми намигна — на пръв поглед елементарен жест, но за мен и досега си остава непостижим.

— Трябва да се грижиш по-добре за любимците си. Не бих искал един ден да настъпя някой от тях. — Щях да възразя, но Дара продължи: — Добре е да знаеш, че според индусите след смъртта си можем да се преродим в подобни създания.

Не успях да си представя как мога да се превърна в щурец, но запазих мълчание. Дара е специалист по религиите. Хипнотизирана от сръчността му, аз не можех да откъсна очи от неговите пръсти.

Наблюдавах как ловко увива копринен конец около разплетените бамбукови пръчици и само за минутка поправя клетката.

— Би ли искала да си щурец? — попита ме той.

Дара гледаше сериозно на тези работи, ето защо запазих за себе си въпроса за скуката, която би ме налегнала, ако съм безсловесно създание.

— Може би, ако живееш на смокиново дърво, за да мога спокойно да упражнявам свирнята си.

— Ами ако беше в клетка? Щеше ли да ти е интересно?

— Искаш да кажеш, че трябва да ги освободя?

— Твоя работа — усмихна се и ме дръпна закачливо за косата. — И без това ще направиш каквото решиш.

Колкото и да ми беше приятна музиката на щурците, трябваше да призная, че Дара има право. Представих си колко тъжна ще съм, ако живея в клетка и нямам възможност да се наслаждавам на гледката наоколо.

— На дърво ли предпочитат да живеят или в тревата?

— Предполагам, че на дърво — отвърна той и се върна към учебника.

Ще ги оставя на някой висок клон, обещах си аз, за да не ги безпокоят нито котки, нито гущери. Докато обмислях кое дърво в харема ще е най-подходящо, забелязах, че Аурангзеб ни наблюдава. Третият от четиримата ми братя, Аурангзеб, беше намусено момче и често предпочиташе да стои сам, вместо да се присъедини към нас. Той усети погледа ми и бързо отклони своя. Закачих клетката на близкия тиков стълб и коленичих на килима до него.

— Искаш ли да поиграем? — попитах.

— Игрите са за момичетата — изсумтя той.

— Можеш да ме научиш да играя поло.

Пискливият му смях ми напомни за квичащо прасе.

— Поло? — повтори презрително той и чертите на деликатното му лице се изкривиха.

— Бих искала да се науча...

— Само мъжете играят поло.

Аурангзеб беше само на единайсет и аз не успях да сдържа острия си език.

— Тогава защо и ти играеш поло? — попитах невинно.

Той ме изгледа свирепо, скочи върху мен и заби колене в гърдите ми. Знаех, че иска да се разплача и да моля за милост. Напрегнах всички сили, за да остана привидно спокойна, и забих нокти в краката му. Успях да го отблъсна, но той ми налетя отново.

— Дара! — извиках с всички сили, внезапно изплашена от яростта му.

Дара скочи, но преди да ни достигне, Низам, който въпреки младостта си беше силен като бик, хвана и двамата ни за вратовете.

— Престанете с това глупаво боричкане — скара се мама. Стоеше зад Низам и стискаше ръцете си една в друга. — Харемът е място за набиране на знания и отмора, не за улични битки. Ако държите да се биете, намерете някоя кална локва отвън.

— Но тя...

Острият ѝ поглед го принуди да млъкне.

— Очевидно се нуждаете от малко слънце. Искате ли да изненадаме баща ви?

Преди да отговорим, тя даде знак на Низам да ни пусне. Свали шала си и го замени с елегантна дълга роба с цвят на мед. Пристегна я в кръста с красив лилав колан. После пожела приятен ден на приятелките си и ни изведе от стаята.

Тръгнахме мълчаливо по алеята към външната порта. Гневът ѝ към мен беше очевиден. Бях се поддала на провокацията на Аурангзев и бях нарушила правилата за добро поведение. В интерес на истината мама не държеше много на етикета, но в случая вината ми беше, че позволих на чувствата да надделеят над разума. Тя пренебрегваше правилата само в името на някаква по-висша цел.

Щом приближихме, охраната веднага отвори портата. Мама тръгна напред, а Низам я последва като сянка. След него бяха другите ми братя, Шах и Мурад. Най-отзад, на известно разстояние един от друг вървахме аз, Дара и Аурангзев. Зад вратите на харема улиците на крепостта жужаха като кошер. Напредвахме бавно сред орди от търговци, чиновници, войници и свещеници от всякакви религии. Всички бързаха, някои за джамията, други към магазините и конюшните или тичаха към казармите. Господари и слуги сновяха между сергиите и различните магазини.

Червената крепост е построена на брега на Джамна. Обградена е с каменни стени, високи петдесет крачки и широки шест крачки. Тук

беше постоянното седалище на баща ми. Под неговите знамена живееха стотици хиляди граждани и още толкова роби. В казармите му денонощно се упражняваха различни войскове части, а стотици часови стояха на парапетите на цитаделата и зорко пазеха крепостта от нападатели. През всяка пролука в назъбената стена се виждаше дуло на оръдие.

Червената крепост беше дом и за индуси, и за мюсюлмани. Всички бяха равни пред закона на императора. Ние, мюсюлманите, управлявахме страната, въпреки че бяхме по-малобройни. Позицията ни беше доста несигурна и баща ми често казваше, че единственият начин да държим индусите под контрол е да се отнасяме с уважение към тях.

Хората от другата вяра ми бяха интересни и докато вървахме към двора, аз ги оглеждах с любопитство. Жените им носеха сари — дълго парче памучен или копринен плат, навит около тялото така, че да останат непокрити само ръцете и лицето. За разлика от тях нашите рокли бяха шити и даваха възможност да се съчетаят няколко цвята.

Всички жени носеха сандали и моите биеха по петите ми из целия път. Улиците бяха пълни с камилска и слонска тор и трябваше да внимавам къде стъпвам. Обикновено Низам вървеше до мен, но днес, сигурно заради непристойното ми поведение, остана до мама. Често ставаше жертва на жестоките закачки на Аурангзеб и макар да бе съгласен с мен, имаше достатъчно ум, за да не наранява гордостта на принца.

Да се движиш из Червената крепост беше като да си мишка на кораб. Тук имаше безброй места за изследване, изходи и входи, стълби, преки и обиколни пътища. Каменните стени, облицовани с лакирани плочки, бяха толкова високи, че беше невъзможно да видиш какво има зад тях. Само тук-там успявах да зърна някоя кула или укрепление и развети от вятъра червени знамена.

Ако не следях стъпките на мама, сигурно щях да се загубя. Тя вървеше бързо и целенасочено, но успяваше да разменя, поздравя с хората около нас. Обикновено те онемяваха от изненада, че са били почетени от императрицата. Но мама си беше такава, често оставяше перли в кутиите на сакатите просяци или се заемаше да намери дом на някое сираче. Мисля си, че голяма част от щастието ѝ идваше от помощта, която оказваше на тези презрени от обществото човешки

същества. Аз също бях опитвала от тази щастлива чаша. Усмивката на нещастниците беше награда, надхвърляща десетократно положените от мен усилия.

Мама кимна на охраната на палата и изчака, докато отворят масивната врата от тиково дърво. Просторното помещение пред нас се наричаше Диван-и Ам — зала за аудиенции. Мебелировката ѝ напомняше тази на стаите в харема, но беше още по-разкошна. Таваните бяха облицовани с ковано сребро, стените — красиво изписани. До тях стояха тълпи от знатни люде и воители с различни униформи.

В центъра на Диван-и Ам, върху разкошния си паунов трон, седеше баща ми. Тронът представляваше издигната платформа, покрита с тежък персийски килим и обемиста червена възглавница с избродирани по нея златни звезди. Баща ми седеше на възглавницата. Над него имаше балдахин, придържан от дванайсет колони. По дължината им бяха инкрустирани съвършени по рода си перли. На върха на балдахина беше поставен златен паун. Опашката му беше отрупана със сапфири.

Непосредствено до пауновия трон бяха благородниците с най-висок ранг. Всички имаха мустаци или бради, или и двете, и бяха облечени в копринени туники и няколко реда перли. Някои носеха мускети, но повечето се перчеха със саби, положени в отрупани със скъпоценни камъни ножници. От двете страни на тази група стояха слуги с дълги пръти и прикрепени към тях ветрила с форма на капка. Размахваха ги леко, за да разхлаждат императора и подчинените му.

Встрани от трона, разделени от благородниците с позлатена балюстрада, стояха офицерите от императорската армия. Друга балюстрада, този път сребърна, ги разделяше от обикновените войници и имперските служители. Те бяха най-далече от трона. До един носеха туники, достигащи до глезените им, а под тях се показваха широки шалвари, наречени пиджайми. Джаймите и пиджаймите бяха памучни или копринени, в ярки цветове и пристегнати в кръста с широки платнени пояси.

Щом влязохме в стаята всички обърнаха глави към мама. Раменете се изпънаха, краката се събраха. Реакцията им ме накара да се усмихна. Въпреки че тронът на баща ми беше покрит с изумрудни,

рубини и диаманти, присъствието на мама правеше нищожни несметните богатства на Пауна.

Майка ми не парадираше с красотата си, но където и да отидехме, тя винаги беше орхидея сред рози. Днес носеше стегната роба, която подчертаваше стройната ѝ фигура и извивките на тялото ѝ. В гарвановочерната ѝ коса бяха вплетени искрящи рубини, контурът на ушите ѝ бе очертан с перли, а на меката им част блестяха огромни изумруди в сребърни гнезда. Носът ѝ беше украсен със златна халка. Изящната диамантена огърлица стигаше чак до пъпа, а на китките подрънкваха сребърни гривни със сапфири. Като много знатни дами тя носеше миниатюрно огледало на показалеца, за да поддържа красотата си.

Лицето на мама винаги привличаше погледите на хората, независимо дали я познаваха. Бронзовата ѝ кожа беше мека и гладка като на момиче, устните ѝ, сякаш изваяни от велик художник. Очите с цвят на орех бяха по-кръгли от обичайното за народа ни, а носът бе леко заострен. В сравнение с нея аз никога не бих могла да се нарека красива. Зъбите ми не бяха така идеално подредени и бели като нейните, очите ми бяха сблизени, но имахме еднаква кожа и фигура. Братята ми бяха смесили нейната красота с по-обикновените черти на баща ни. Изглеждаха по-дребни от другите момчета на тяхната възраст, имаха гъста черна коса и гъвкави мускули.

— Твоето присъствие е чест за нас — каза баща ми и стана да ни посрещне.

Изглеждаше изключително доволен, че ни вижда. Носеше жълта туника, черен копринен пояс и тъмночервен тюрбан. Бижутата му бяха разкошни като на майка ми, но по-малко на брой.

Той не ни поздрави по име, но се усмихна на всеки от нас. Видът на покритото му с гъста брада лице ми подежда успокояващо. Имаше масивна и широка брадичка, а носът му беше малко крив. Бил е счупен много отдавна, преди аз да се родя.

— Арджуманд, напомняш ми, че е време да спра работа, защото дори и леопардите почиват от време на време.

Отдясно се разнесе нисък глас:

— Прости нахалството ми, повелителю, но един въпрос не търпи отлагане.

— Какъв въпрос, господарю Бабур?

— Сериозно провинение със сериозни последици.

Бях чувала от мама за господаря Бабур и знаех, че е важен човек в двора, макар че те с татко не го обичаха много. Бабур беше нисък и тумбест, в копринена туника на райета в лимоненожълто и слонова кост. На кръста му беше запасана сабя. Той положи дясната си ръка на земята пред татко, както повеляваше етикетът, после поднесе подарък, съответстващ на положението му. Бях достатъчно близо и видях, че е позлатено паче перо за украса на императорския тюрбан, обсипано с нефрити и лазурит. С това ритуалът беше завършен. Бабур се изправи, кимна към един от хората си и той изтича напред един старец, окован във вериги. Лицето му бе обляно в кръв.

— Какво сте сторили на този човек? — попита баща ми.

— Въпросът не е какво сме му сторили ние, велики господарю, а какво ми е сторил той.

Баща ми не каза нищо и Бабур продължи:

— Този престъпник владее някакво си нищожно парченце земя точно до моите владения. Толкова е малко, че прилича на муха върху стена. Тази година не успя да изкара нищо от нея и се захвана с най-естественото за него занимание — да краде. Моите хора го хванали да тършува из складовете ми. Това е сериозно престъпление.

Погледнах към ъгъла на залата. Дватама ексекutori стояха като замръзнали по местата си. Между тях на огромно парче гранит бяха сложени два дръвника, високи до кръста им. Гранитният камък беше вдлъбнат, за да може кръвта на жертвите да изтича в специални кани и да не замърсява пода. По дръвниците имаше тъмночервени петна и белези от безброй удари със сабя. Татко не обичаше да наказва със смърт, но понякога законът го изискваше. Днес, поне до този момент, сабите на палачите бяха останали чисти.

Той застана пред обвиняемия, огледа го за миг и попита:

— Как се казваш?

Мъжът, явно видял много луни над своето парче земя, сведе глава и отговори:

— Измаил, велики господарю.

— Това е персийско име, нали?

— Да, господарю.

— Е, Измаил, какво ще кажеш за свое оправдание, ако, разбира се, наистина си извършил кражба?

Мъжът се олюля и нервно облиза устните си:

— Велики господарю, моите синове имаха честта да се бият за теб и бяха горди, че участваха в няколко битки под знамената ти. Служиха ти честно и загинаха като герои на бойното поле.

— Тогава честта е моя.

— Благодаря ти, господарю, благодаря!

— Но сега си изправен пред закона и трябва да отговаряш.

— Господарю, аз нямам други синове. — Старецът прогони една муха от разкървания си нос. По бузите му се стичаше пот, а може би и сълзи. — Без тях ми е трудно да обработвам земята си. Тази година оризът ми изгни, стана на каша. Още е на нивата.

— Мързелът не оправдава кражбата ти! — обади се Бабур.

— Търпение, господарю Бабур, — усмихна се баща ми. — Законът дава право на обвиняемия да се защити.

Старецът го погледна с благодарност, прочисти гърлото си и продължи:

— Жена ми и аз гладувахме като кучета. Гладувахме ден и нощ. Помолих господаря Бабур за малко храна, но той отказа. Тогава откраднах една торба ориз.

— Истина ли е това, което казва старецът? — обърна се баща ми към Бабур.

— Истина е, господарю.

Той се върна на пауновия си трон. Вдигна поглед към балдахина, обсипан със скъпоценни камъни и се замисли.

— Законът предвижда смъртно наказание за кражба — каза накрая той. — Но не искам да екзекутирам човек, дал на империята двама храбри бойци. Може ли такъв човек да бъде убит за торба ориз?

— Но той наруши...

— По-добре да оставя този казус на жена си, тъй като се чувствам съпричастен.

Стаята се изпълни с развълнуван шепот. Всички присъстващи вярваха, че жената е лишена от разум, но по неизвестни причини до един бяха убедени, че императорът често търси съвети от съпругата си. Не разбирах нищо от политика, но осъзнах, че нашата майка е в трудно положение. От една страна, не можеше да допусне да обезглавят стареца, но от друга, в никакъв случай не биваше да обижда благородника.

Тя пристъпи към вързания мъж, кимна ми да се приближа и аз и ме изненада с необичайна молба:

— Хвани ръцете му Джаханара — нареди тя. — На какво ти приличат те?

Въпросът усили ропота сред гостите в стаята, но аз не поглеждах към тях, цялото ми внимание беше насочено към стареца. Той наведе глава и вдигна ръце към мен. Поех ги и погалих дланите му с моите отрупани с накити пръсти.

— Те са твърди и мазолести — отвърнах. Сърцето ми заплашваше да изскочи от гърдите. — Като тиково дърво.

— Как ти се струва, това ръце на крадец ли са, или са на работник?

— Със сигурност на работник.

Бабур подскочи, но не посмя да се намеси. Майка ми се усмихна и се обърна към съпруга си:

— Моята препоръка е проста, господарю. Измаил трябва да бъде лишен от имота си, но не и от живота. Ще прехвърли с документ земята си на господаря Бабур.

Обвиняемият посърна. Без малкото парче земя той беше обречен на глад и просия. Но мама не беше свършила:

— Забелязвам, че градините ми напоследък вехнат. Търся някой с нужния опит, за да ги спаси. Би ли се заел с тази работа, Измаил?

Старецът се просна по очи пред господарката си.

— Ще направя чудо, но ще ги спася, господарко, повярвайте ми!

— Е, значи си намерих градинар.

— А жена ми, господарко?

Мама се засмя с глас, сякаш в стаята бяхме само аз и тя.

— Ще дойде с теб, разбира се. Може ли един мъж да се справи без съветите на жена си?

Тя се обърна към императора и му намигна. Въпреки смесените си чувства някои от знатните гости също се усмихнаха.

Той се засмя, сякаш бе обикновен съпруг, а не император.

— Удовлетворява ли ви това решение? — попита присъстващите той.

Бабур беше доволен от възможността да присъедини към имота си още едно парче земя и кимна в знак на съгласие.

— Наистина, повелителю, императрицата винаги успява да намери най-доброто решение.

— Значи случаят е приключен. Е, господа, стига вече с тези досадни имперски дела. Желая ви ползотворен ден.

Залата се опразни бързо. Измаил беше освободен от веригите и веднага коленичи пред мама. Тя му се усмихна, хвана протегнатите към нея ръце и го изправи на крака. Извика Низам и му нареди да намери за него и съпругата му квартира близо до градините ѝ. Двамата се отдалечиха с поклон. Мама се обърна към баща ми:

— Бабур се беше разгорещил. Не можах да измисля друг начин да уталожа гнева му.

Татко обу обсипаните със скъпоценни камъни сандали и каза:

— Благодаря ти, любов моя. Отново ме спаси.

После се обърна към мен:

— А ти беше великолепна, красавице. Кажи, не се ли чувстваше уплашена, като кон пред кобра?

— По-скоро като мишка пред кобра, татко.

Той се засмя и се обърна към синовете си:

— Колко жалко, че майка ви не се е родила мъж. Щеше да бъде прекрасен император, много по-добър от мен.

Трима от четиримата ми братя се засмяха. Само Аурангзеб дръпна баща си за туниката.

— Законът повелява да убиваме крадците, татко. Той може и нас да окраде.

Както винаги, когато говореше, той почти крещеше. Според мен се страхуваше, че няма да го чуят, и този страх го преследва и досега.

Усмивката на татко изчезна, както винаги, когато някой от нас кажеше нещо неприятно.

— Може и така да стане, но той е заслужил правото да докаже честността си.

— Как?

— Принесъл е в жертва на империята двама сина. Ако аз бях на негово място, щях да очаквам от императора да ми даде втори шанс.

— Но той е нарушил закона!

— Дали животът на човек струва една торба ориз? — възрази Дара. Той винаги беше на противоположното на Аурангзеб мнение.

— Законът си е закон — настоя по-малкият ми брат.

— И законът го наказва — намеси се баща ми и потупа Дара по рамото. — Той загуби нивата си и тя стана собственост на обвинителя му благодарение на моите скъпоценни момичета. — Той взе ръката на мама и тръгна към изхода.

— Стига, достатъчно говорихме за това. Стомахът ми реве от глад като ранен лъв. Отиваме си у дома.

Последвах ги с готовност. С периферното си зрение видях, че Аурангзед ме гледа. Погледът му ме изплаши. Къде бях сбъркала?

По-късно вечерта се излегнах на една тигрова кожа и се загледах във водите на Джамна. Слугите бяха разпънали шатрата ни на брега на реката. Вятърът плющеше по платнището над нас и шумът се сливаше с ромона на водата. Шатрата нямаше стени, покривът ѝ се държеше на здрави бамбукови пилони. Огромен персийски килим с изтъкани прекрасни рози осигуряваше нашия уют. Част от него бе покрита с кожи, пухкави възглавници и тънки копринени одеяла.

Зарових ръце в меката тигрова козина. Зачудих се как може зверовете да са толкова красиви и едновременно толкова страшни. До мен седяха родителите ми, облечени в тъмни домашни роби. Малките ми сестри близначки спяха до тях, завити с тънко одеяло от пашмина. Обичах и двете, но нямах възможност да си играя много с тях. Бавачките им ги обграждаха денонощно с внимание и грижи. Бяха много усърдни в работата си и определено не искаха да им се мотая из краката.

В другия край на шатрата трупа от музиканти и танцьори изнасяше представление в стил катак. Пресъздаваха историята на моя прапрадядо Хумаджун, който успял да избяга от афганските пълчища. Историята беше мъчителна. Афганците разбили войските ни и изколили народа ни, без да правят разлика между мъже, жени и деца. Легендата разказва, че след нахлуването им един слуга дал на баща ми кожен мях за вода, каквито носели войниците. Надул го и с него прапрадядо успял да преплува Ганг и да се спаси. Няколко години по-късно се върнал и прогонил нашествениците.

Петима мъже с лица, опръскани с кръв, и с голи гърди, представяваха афганците. Друг артист носеше перлена огърлица и

притискаше до гърдите си мях от корема на кон. Афганците подгониха императора до едно място, покрито с огромно парче синьо кадифе.

Ритъмът на музиката се усили и течението на реката повлече танцьорите. Те започнаха да се извиват бясно и да мятат безпомощно ръце, а Хумаджун плуваше към отсрещния бряг. Щом стъпи на суха земя, враговете му паднаха върху синьото кадифе, загърчиха се и се покриха с него. Потънаха в речните води.

Всички възторжено аплодирахме играта на артистите. Катак беше доста разпространено изкуство и ние често гледахме такива представления, но тази трупа беше най-добрата в Агра. Баща ми ги възнагради щедро, даде на ръководителя им няколко сребърни монети. Размениха се благодарности, после изпотените мъже навиха на руло синьото кадифе и безшумно напуснаха шатрата.

Въпреки че представлението ми хареса, бях разсеяна. През цялото време хвърлях завистливи погледи към братята ми. Щеше ми се и аз да мога да се забавлявам поне веднъж, без нечии зорки очи да ме следят. Дара бе опрял гръб в едно кипарисово дърво и четеше Корана. Той обичаше да чете. Изучаваше с еднаква страст както индуските богове, така и свещената книга на исляма, а също и другите религии. Татко насърчаваше изкуствата и науката в империята и беше горд със сина си. Двамата често водеха дълги разговори за архитектура, поезия и музика.

Радостни викове ме накараха да вдигна поглед към брега. Шах и Мурад, които, изглежда, си бяха напълно достатъчни, за да се чувстват добре, се опитваха да уловят един шаран с лъкове и стрели. Малко по-напред Аурангзев яздеше сивия си жребец в кръг. Въпреки че се присмивах на уменията му по поло, трябваше да призная, че брат ми язди по-добре от всички на неговата възраст. Конят му изпълняваше точно всяка негова команда, и нямаше как да е иначе — само преди три луни бях видяла да го бие безмилостно с бамбукова пръчка.

Зад Аурангзев беше пълно с народ. Мъже прибираха лодките си от риболов, жени плетяха рибарски мрежи или багреха платове. Някои семейства бяха излезли да се порадват на красивата есенна нощ също като нас.

— Днес беше много смела, Джаханара — каза татко.

— Казах истината — отвърнах. — Ръцете му бяха ръце на работник и беше ясно, че нуждата го е накарала да открадне.

Бях голяма и татко отдавна вече не ме слагаше да седна в скута му, но сега изпитах желание да се гушна в него. Тялото ми вече бе започнало да се оформя и единственото, което можех да си позволя, бе да се примъкна по-близо до него. Слугите запалиха факли и здрачът около шатрата се разсея.

Мама също се приближи към нас и се облегна на голямата кръгла възглавница зад гърбовете ни. Пресегна се и поправи изумрудената костенурка, която придържаше воала ми.

— Красотата ти вече разцъфтява, Джаханара — усмихна се тя, — но много по-важно е, че същото става и с ума ти.

Знаех си, че поетите никога няма да възпяват красотата ми, както го правеха за мама, но се надявах да наследя поне малка част от мъдростта ѝ и думите ѝ ме зарадваха.

— Наистина ли?

— Ако не беше така, нямаше да го казвам.

Татко наля вино в чашата на мама. Мъжете в империята, дори и по-дребните собственици, оставяха това задължение на слугите си, но татко винаги го правеше лично. Докато другите богаташи се обграждаха с млади наложници, той предпочиташе да е с мама. Беше мил с другите си съпруги, но рядко влизаше в покоите им. Дори и на тази крехка възраст виждах силата на любовта между баща ми и майка ми и често си мечтаех Аллах да ме благослови със същата съдба. Изглеждаше ми невъзможно да изпитам някога тази благодат, не вярвах да заслужа мъж като моя баща.

Бавно затворих очи. Прислоних глава на гърдите на татко и се отпуснах. Той погали челото ми. Песента на щурците изпълни шатрата с ясният си звук. Татко ме премести на килима до него и подложи възглавница под главата ми. Целуна ме по челото, аз въздъхнах щастливо и се унесох в сън.

— Аллах ни благослови с деца — прошепна той. — Голямо удоволствие е да ги правиш и да се радваш, като ги гледаш как растат.

Бях чувала и друг път за това удоволствие и наострих уши. Настъпи тишина, последвана от целувка. Повдигнах леко клепачи и видях, че лицата им са само на едно малко пръстче разстояние едно от друго.

— Как става така, че с годините любовта ми към теб не намалява, а расте? — попита баща ми. — Тялото ми губи гъвкавостта

си, ръцете вече ме болят през мусонния период, но видя ли те, сърцето ми се изпълва с младост.

— Явно си направил добра сделка с този брак — закачи го мама. — Ако не ме беше намерил, сега щеше да си много по-стар. А аз сигурно още щях да продавам мъниста на богатите и алчни мъже, чиято единствена грижа е да задоволят желанията на глезените си любовници. Те до един мислят с грешната си глава.

Татко се изкиска.

— Глупаците ми се присмиват зад гърба. Мислят си, че им завиждам за хубавите жени в домовете им — каза той и отпи от виното си. — Не могат да проумеят, че съм готов да се откажа от трона заради теб, че без теб съм като сокол без крила.

— Трябвало е да станеш поет — усмихна се игриво мама. — Но тогава щяхме да гладуваме, това е повече от сигурно.

— Но поетите пишат за болката, за тъгата, за несбъднатите мечти. Аз познавам единствено любовта, а повечето читатели намират тази тема за скучна. Как мога да пиша за омразата, когато не тая в сърцето си нищо, освен любов? Или за завистта? Или за тъгата? Не, не съм такъв човек.

— И аз.

— Тогава да оставим на тях стиховете, любов моя, а ние да живеем.

Сърцето ми заби учестено в последвалата тишина. Те се целунаха отново, аз отворих широко очи.

ПЪРВОТО ПРЕДАТЕЛСТВО

Баща ми може и да не разбираше омразата и ревността, но един от неговите синове беше съвсем наясно. Няколко месеца по-късно, точно преди пролетното слънцестоене, се уверих напълно какви чувства таи в сърцето си Аурангзед. Отнасяше се с нарастваща враждебност към нас, размахваше недоволството си, както размахваше сабята, с която напоследък не се разделяше. Беше сигурно, че един ден Дара ще стане жертва на гнева му, а след него и аз. И двамата не заслужавахме такова отношение, но яростните му изблици ни връхлитаха все по-често.

Никога не можех да предусетя настроението му. Един ден споделих с Дара, че Аурангзед ми прилича на пчела — готов е да ужили без никаква причина! Боях се от тези малки жилещи насекоми. И те като брат ми пиеха кротко нектар от цветята, а след миг забиваха жилото си в плътта ти.

За пръв път усетих отровното му жило в един топъл пролетен следобед.

Аз и братята ми залягахме над учебниците в харема. Мама подреждаше бележките на баща ми за предстоящия имперски съвет. Другите жени си бърбеха тихо, разменяха клюки, пиеха вино и похапваха плодове от позлатени подноси. Зелени и червени чинки в златни клетки огласяха двора с песните си. Из въздуха се носеше аромат на опиум.

От мен се очакваше да чета свободно и на скута ми лежеше дебела книга. Текстът беше на персийски, официалния език в двореца. Въпреки че в момента персийците ни бяха врагове, те имаха голямо влияние в Индостан. Всичко започнало, когато дядо се оженил за красивата персийска принцеса Нур Джахан. Именно тя наложила персийската култура в имперския двор. На практика Нур Джахан управлявала империята, а за дядо останала само титлата.

Разбира се, можех да говоря и хинди. Обичах този непретенциозен език и го използвах, когато разговарях със слугите и

местните хора. Не бяха много тия, които говореха персийски, повечето предпочитаха хинди.

Персийският е приятен за очите, най-често се изписва от майстори, посветили времето си на калиграфското изкуство. Текстът в скута ми беше истинско произведение на изкуството и се отнасяше до историята на нашата империя, възхваляваше делата на владетелите преди баща ми. Четях и запамятавах какво е постигнал всеки от тях и какви трудности е срещнал. Мама щеше да ме изпита по-късно вечерта, както правеше винаги.

Бях стигнала до дядо, когато чух виковете на мюезина. Представих си го на кулата на джамията, извисил глас към небето да призовава всички за молитва. Много от обитателите на харема развиха специални малки килимчета за молитва и стъпиха на тях. Ние се молим прави, с лице на запад, към Мека, но дланите ни сочат към небесата. След известно време се навеждаме почитателно и докосваме килимчетата с челата си. Щом свърши молитвата, ги прибираме и продължаваме заниманията си.

Върнах се към историята и не затворих книгата, преди да запамята предназначенията за днес страници. После се обърнах към мама и с поглед я помолих да ме изведе на разходка. Тя кимна и аз забързах след нея, следвана от Низам. Скоро бяхме извън харема и се отправихме към пазара.

— Кой е написал „Акбарнама“? — попита отривисто тя.

„Акбарнама“ описваше живота и делата на прадядо ми Акбар, най-почитания император сред дедите на баща ми.

— Ами... един писател.

— Джаханара!

— Писател на име Абу'л Фазл.

— Ето това е отговор — каза тя и оправя воала ми.

— Ти отговаряла ли си някога на такива въпроси?

Тя се отпусна и лицето ѝ се смекчи. Прегърна ме и каза с усмивка:

— Само за да доставя удоволствие на баща ти.

Стигнахме до пазара. Под сянката на различни платнища и палатки седяха дузини уморени старци. Пред тях имаше железни теглилки. Масите им бяха отрупани със сушена риба, топове с коприна, статуи от сандалово дърво, тамян и на първо място кошници,

пълни с най-различни подправки. Индусите обожават подправките. Ако козето сирене или спанакът не плуват в къри и шафран, не си струва да ги ядеш.

Пикантният аромат от кошниците се смесваше с миризмите, присъщи на всеки пазар. Носеха се различни благоухания — на пресен хляб, печено овнешко, цветя, намаслена кожа и парфюм. Понякога се усещаха и по-неприятни миризми. Между високите стени на укрепения град вятърът трудно успяваше да разнесе смрадта на пот, горена тор, барут, урина и животински изпражнения.

Мама разгледа почти всички сергии, но купи само сандали за Низам. Щом напуснахме базара, тя се обърна към мен:

— Изглеждаш ми разсеяна, Джаханара. Вместо да блееш наоколо, задай въпроса си.

Не знам как успяваше винаги да прочете мислите ми.

— Ами... — запънах се. — Просто... тези дни не правихме нищо, само учехме...

— И ти предлагаш?

— Приятелката ми Ладли...

— Дето помага в кухнята ли?

— Тя ще ходи на реката следобед и ме покани да отида с нея.

— Днес?

Аз кимнах и тя спря. Прахът около краката ѝ се уталожи.

— Добре, но само ако вземеш и братята си. По-добре е да сте заедно.

— Но Аурангзеб се държи грубо с нея.

— Вие ще бъдете настрана. Няма да влизате във водата заедно — отвърна мама. — Не е прилично момичета и момчета да се къпят на едно място.

Сарказмът ѝ беше едва забележим, но аз знаех, че го има. Тя не обръщаше много внимание на подобни предразсъдъци. Докато мъжете можеха да правят, каквото си поискат, жените трябваше винаги да са в сянка, да се крият на тъмно и да следват безропотно съпрузите си. Мама мразеше тъмнината. Тя беше една от малкото жени в империята, които правеха почти всичко, което си наумяха. Естествено, не се обличаше като мъжете, но говореше открито като тях и не се страхуваше да нарича нещата с истинските им имена. Татко поощряваше държанието ѝ и тя се чувстваше свободна във всяко

отношение. Мечтаех да съм като нея, но бях още малка и се страхувах да не засегна възрастните.

— Ние жените трябва да бъдем предпазливи — каза тя и се спря до една сергия с лимони. — Да си имаш работа с мъж е като да жонглираш с горещи въглени. Ако вземеш съответните мерки, ще откриеш, че са безобидни. Но ако не внимаваш, ще те изгорят до кости.

— Ти някога жонглирала ли си с въглени?

— Не, но жонглирам с мъже всеки ден и съм убедена, че въглените създават по-малко главоболия.

Засмяхме се и поехме към харема. Низам беше на обичайното си място зад мама. Косата му беше черна и къдрава, а лицето и носът му — плоски като чиния. Странно, но дясното му око беше малко по-голямо от лявото. Още момче, той беше по-висок от много от татковите войници.

Когато и да погледнех към него, той винаги извърещаше очи, но аз усещах погледа му с гърба си. В много отношения го чувствах като по-голям брат, имах ли нужда от нещо, той винаги беше насреща, готов да ме защити. Низам беше роб, но мама се държеше с него като с наш родственик. Тя ненавиждаше жестокия обичай робите да се кастрират, смяташе го за осакатяване. Богаташите не допускаха нескопени мъже до своите съпруги и любовници. Мама настояваше за отмяна на обичая, но дворът отхвърли искането ѝ.

Майка ми не обичаше да минава два пъти по един и същ път и ние решихме да се приберем през квартала на занаятчиите, известен като Карканас. Това беше огромен площад, изпълнен с множество дюкяни на занаятчийци — индуси, персийци и дори европейци. Мястото ми напомняше за медена пита, беше наситено с малки криви улички и кръгли постройки. Имаше художници, майстори на оръжия от всякакъв вид. Тук багреха платове, ковяха сребърни и медни съдове и изработваха бижута за почти всяка част на тялото. Най-престижните дюкяни бяха тези на издателите на книги. Там беше пълно с преводачи, художници, калиграфи, производители на хартия и специалисти в подвързването. Всяка година те издаваха хиляди книги, някои от тях на португалски, английски и китайски.

Мама се движеше с лекота между занаятчиите, камилите и голите до кръста хиндуистки проповедници. Следвах я неотлъчно.

Едва когато преминахме площада, беше възможно да се хванем за ръка и да вървим една до друга.

— Все по-рядко си правим такива разходки — каза неочаквано тя. — Признавам, че ми липсват.

— И на мен.

— Баща ти скоро ще ти намери съпруг и тогава ще ги спрем завинаги.

В гласа ѝ долових тъга. Тя зарази и мен и аз мрачно изрекох:

— Как ще открия любовта като теб, ако татко ме омъжи за непознат?

Тя оправи диамантената диадема в косите ми и каза:

— Много бракове, изпълнени с любов, са били сключени по политически причини. Може и при теб да стане така.

— Дано!

Мама отпусна рязко глава, което беше нейният начин да изрази съгласие.

— Понякога ми се ще думата дълг да няма това свещено значение за нашата вяра, Джаханара — призна тя. — Мъжете умират, изпълнявайки дълга си към императора, а жените... страдаме заради дълга към семейството. Нашият дълг, също като на мъжете, е да следваме най-добрия път за народа ни. Ако щастието за теб е да се омъжиш за шивач, това може да не е най-доброто за Индостан. Как би помогнала ти на своя народ, ако можеше сама да чертаеш пътя си?

— Щях да живея като обикновен поданик — опитах се да я впечатля с прозорливост. — Щях да стана приятел на народа си.

— Добре, но да бъдеш нечий приятел означава да жертваш себе си заради него. Като жена от благородно потекло имаш прекрасна възможност да помагаш на другите, да се жертваш заради тях — например да се омъжиш по политически причини. И да правиш така, че да засилиш властта на баща си. Да прославиш името му и да направиш законите ни по-силни, защото неговите закони са добри за народа ни и ти знаеш това.

— Но нямаме ли задължения и към себе си?

— Разбира се. И аз ще се моля да намериш любовта, като мен. Ние с баща ти я открихме и аз нямам никакво намерение да ти отказвам това щастие.

— Обаче...

— Повярвай ми, Джаханара, твоят съпруг ще бъде подбран много внимателно. Няма да бъде грубиян, въпреки че ще следим да е важен и за империята. Като негова съпруга ти също ще притежаваш власт. Съществена власт. И аз се надявам от сърце някъде между дълга и властта да откриете в сърцата си и любовта.

— Но как ще се влюбя в непознат?

За моя изненада тя се усмихна.

— А аз как успях?

— Ти?

— Точно така. Баща ти се влюби в мен от пръв поглед, но мислиш ли, че и с мен е било така? Той беше един разглезен принц, толкова чужд за мен, колкото белите коси за главата ми. Защо да се омъжвам за него, когато по цял ден мечтаех да целуна Ранжит?

— Ранжит? Никога не съм чувала за него.

— Шшт! — прошепна заговорнически мама. — Това е друга история, за друго време. Но обърни внимание на посланието ми, Джаханара. Щом аз и баща ти се запознахме при такива условия, а сега сме неразделни, защо твоята съдба да е по-различна?

Съгласих се с нея и страховете ми изчезнаха. Заключих мислите за любовта и брака дълбоко в сърцето и попитах за Ранжит. Мама ми разказа всичко шепнешком и аз бях щастлива, че споделя с мен тайната си. Щом пристигнахме у дома, тя ме целуна и каза:

— Сега иди да си поиграеш на реката.

Забързах по алеята и извиках братята си. Щом им казах, че ни е разрешено да избягаме за малко от уроците, те подскочиха развълнувано. Изтичах към покоите си и смених копринените дрехи с проста роба. Отдавна бях разбрала, че приятелката ми се чувства по-свободна, когато съм облечена като нея.

Ладли влезе в стаята ми и се закиска, като видя простата памучна одежда и лишените от гривни ръце. Беше с една година по-голяма и моя най-добра приятелка. Въпреки че изповядваше хиндуистката религия и беше слугиня, знаеше всяка моя тайна. И тя като Низам имаше тъмна кожа, но докато неговото лице беше плоско, нейните черти бяха фини и изящно оформени. Беше много красива и ако бе родена от императрица, а не от шивачка, щеше да е прекрасна принцеса.

Намерихме братята ми пред харема. Всички бяха с тъмни памучни дрехи, но не и Аурангзеб. Той носеше жълта копринена туника като конниците от армията на татко. Шах и Мурад, обикновено тихи и кротки, сега бърбеха като стари вдовици. Дара, безспорен лидер при всяко наше пътешествие, ни поведе с уверена крачка и ние скоро прекосихме Червената крепост.

В тези дрехи хората не можеха да ни познаят и се покланяха само на Аурангзеб. Той не отвърщаше на поздравите, кимна единствено на група войници. Един от тях се присмя на униформата му, твърде голяма за неговия размер, както и на сабята — тя почти се влачеше по земята. Брат ми смръщи чело и забърза напред.

Докато си пробивахме път през тълпата, аз се обърнах и забелязах Низам. Следваше ни по петите, за миг се скри зад някакви сергии, после го мярнах зад една камила. За мен беше загадка как един роб без майка и баща, без надежда за бъдещето, може да е толкова лоялен към господарите си. Сигурно добротата на мама някак бе запълнила празнината в сърцето му.

Минахме през сергиите с плодове и зеленчуци. Жените крепяха върху главите си плата с пъпеша, грозде, чили и бадеми. Навсякъде се водеха пазарлъци, купувачите отминаваха, а по-младите търговци хукваха след тях с нови, по-изгодни предложения.

Прекосихме пазара и се спуснахме по спираловидната стълба. На каменистата алея настигнахме един йезуитски свещеник. Кадифената му роба смърдеше на развалено овнешко.

Дадохме монета на един сляп просяк и се отдръпнахме, за да пропуснем малка процесия, която отнасяше мъртъв индус към мястото за изгаряне.

Краката ни скоро стъпиха на широката, покрита с камъни рампа на изхода на крепостта. Под рампата имаше ров, пълен с вода. Той ограждаше цялата крепост, беше по-широк от самата улица и много дълбок. Извън Червената крепост хаосът беше още по-голям. Реката не беше далече, но беше трудно да се доберем до нея сред гъмжилото от хора от всякаква раса и толкова много нюанси в цвета на кожата, колкото са монетите в джоба на търговеца. Срещу мен вървяха лица с безброй комбинации от очи, носове, устни и цветове. По тях можеше да се проследи историята на империята, нашествията на гърци, арийци, хуни, афганци, монголи, персийци и турци.

Животните създаваха допълнително безредие. Кравите са свещени животни за индусите и бяха оставени да се разхождат свободно из улиците на Агра. Вървяха или се излежаваха на най-неподходящи места. Из боклуците се ровеха гарвани и плъхове. Слугите ги пъдеха от пътя на господарите. Те пък водеха други домашни животни на каишка — пауни, маймуни и леопарди.

По улиците на Агра можеха да се видят и най-различни одежди. В зависимост от вярата и националната си принадлежност мъжете носеха препаски през слабините си, униформи или туники. Богаташите бяха облечени с най-ярки и фини платове, а фермерите и работниците често бяха без ризи. Жените рядко се появяваха на публични места, но тук-там из пазара можеха да се видят женски групи. Както и при мъжете, колкото по-бедна беше жената, толкова по-тъмно и незабележимо беше сарито или робата ѝ.

Брегът на Джамна беше опасан с пясъчни диги и ние се спуснахме по една от тях, сякаш беше стена на някоя египетска пирамида. Бях чела за тях наскоро и си ги представях точно по този начин. Брегът беше задръстен от стада с говеда и рибарски лодки. Носовете на повечето от тях бяха украсени с издялани в дървото змии, слонове, тигри и маймуни. Но самата река излъчваше мир и спокойствие. Около скалите водата беше пълна с жени, които перяха дрехите си и удряха големите парчета плат в камъните. Наоколо се мотаеше цяла тълпа деца. Някои помагаха в прането, други играеха на воля. Повечето бяха по-малки от нас, но вече работеха на полето или правеха хляб за Червената крепост.

Ладли влезе първа във водата, без да сваля сарито си. Тялото ѝ вече беше оформено и аз гледах със завист как се люлееха гърдите ѝ. Моите бяха все още плоски като паници и това ме притесняваше. Нагазих в реката напълно облечена и я последвах, докато водата се покачи до ребрата ми.

Внезапно в крака ми се забиха остри нокти и аз писнах, убедена, че ме напада крокодил. Письците ми още отекваха, когато Дара изплува на повърхността. Ухили се и попита невинно:

— Какво става, сестричке? Да не настъпи нещо?

Знаех, че ще ми се карат, ако играя с момче, но без да му мисля, се гмурнах след него и го изненадах. Сграбчих го, двамата се потопихме под водата и вплетохме телата си като водни змии. Държах

го здраво и той успя да се откопчи едва когато достигнахме дълбоката до колене тиня. Добре, че отворих очи навреме и видях, че устата му е пълна с кална вода. Засмях се, а Ладли доплува до нас и се присъедини към играта ми. Забелязах, че Дара не откъсва поглед от нея.

— Знаеш ли, че Дара е хлътнал по теб? — засмях се.

Брат ми винаги знаеше какво да отговори, но този път направо си глътна езика.

— Аз... — започна, но смехът ни го прекъсна. Той хвърли шепа тиня по нас и тя залепна за гърбовете ни. После заплува към брега.

— От него ще стане чудесен император — отбеляза Ладли на хинди. — Точно като баща ти.

— Твоето присъствие радва очите му, Ладли.

Приятелката ми замълча. Това се случваше извънредно рядко, обикновено езикът ѝ беше толкова остър, че дори и войниците се впечатляваха.

— Не — изрече след дълга пауза тя. — Той не ме вижда по този начин. За него аз съм просто една слугиня и нищо повече.

Изтрих тинята от гърба ѝ и казах:

— Дара приема хората каквито са. Не ги дели на слуги и господари.

Тя сбърчи носле, сякаш беше глътнала лимон.

— Вие живеете в огледална къща, приятелко. Сега всичко около вас блести. Но когато огледалата се счупят, ще остане само купчина тор.

— Ладли!

— Дара може наистина да ме харесва, но това не ни прави равни.

— В неговите очи сте равни — изрекох някак отбранително.

Дара се беше изкачил на камъните и може би гледаше към нас, а може би към слоновете на отсрещния бряг. Досадните животни пълнеха хоботите си с вода и пръскаха себе си и всичко наоколо.

— Иди при него — прошепнах и се огледах, за да се уверя, че сме сами. Хората щяха да се мръщят, ако ги видеха заедно. — Той ще се зарадва.

Устните ѝ се приготвиха за протест, но аз я целунах по бузата и казах бързо:

— Дара наистина те харесва, Ладли. Винаги те е харесвал.

— Но защо един жребец би харесал камила?

— Ти не си камила, а... — за миг се замислих как би могъл да я възприема Дара, — а бял слон.

— Бял слон? Наистина ли, Джаханара?

— Ти носиш в себе си нещо екзотично. Ти си индуска, виждаш нещата по по-различен начин от нас, а ние не познаваме по-умен и красив индус от теб.

— Ти да не си изпила виното на баща си?

— Иди при него!

Тя се поколеба, после ме прегърна и попита:

— Ами ако отхвърли компанията ми?

— Ако е глупак, ще го направи, а Дара не е глупак.

Ладли изтри ръцете си от тинята и тръгна към брега. Мина край Аурангзеб. Той ловеше риба в плиткото и измърмори нещо към нея, но тя не му обърна внимание. Щом се приближи, Дара скочи от камъка, където седеше. Брат ми беше истински кавалер и сърцето ми се изпълни със сестринска гордост заради него. Те седнаха на една ръка разстояние един от друг и се заприказваха.

Отпуснах се във водата по гръб и затворих очи. И аз исках да поговоря с някое момче, да се смея и да се чувствам харесвана. Какво ли правеше сега това момче, ако изобщо съществуваше? Сигурно беше син на уважаван гражданин и живееше близо до Червената крепост. Би могъл да е дърводелец или дори войник. А може да е роден в някоя далечна страна и един ден случайно да попадне в Агра. Щях ли да го срещна някога? Или щяхме да остареем непознати един за друг, без да сме изпитали любов? Подозирах, че някъде из огромния свят живее сродна на моята душа, но се страхувах, че никога няма да я открия.

Веднъж татко ми каза, че обречените да се обичат са като планините. Два върха, удивително еднакви и равностойни във всяко отношение, може да са високи чак до небето, но никога да не засвидетелстват почитта си един на друг поради голямото разстояние между тях. Както мъж и жена са от различни градове, те може никога да не се открият. Но ако върховете са благословени като майка ми и баща ми, може да се окажат два хълма от една и съща планина и да се наслаждават завинаги един на друг.

„Моля те, Аллах, занареждах аз, не ми отказвай тази радост!“
Позволи ми да срещна любовта. И моля те, нека бъде скоро! Какво би станало, ако татко реши да ме ожени за някой чужденец? Можех

никога да не позная това нежно чувство, никога да не изпитам каквото изпитва мама, щом ръката на татко обгърне раменете ѝ.

Все още се губех в мечти, когато нещо засенчи слънцето над мен и някой потопа главата ми във водата. Огромна сила притисна гърдите ми и ме повлече надолу към тинята. Замятах се бясно, отворих очи, но не видях нищо, освен кафявото одеяло на стелещата се над мен кал. Борех се с всички сили да вдигна главата си над него — ритях, дращех и хапех.

Изведнъж тежестта се вдигна от гърдите ми. Бързо изплувах на повърхността. Носът ми гореше, гърдите ми се надигнаха и от устата ми излезе мръсна вода. Съвзех се и осъзнах, че до мен стои Аурангзед. На устните му играеше злобна усмивка.

— Какви отвратителни буболечки! — посочи гърдите ми той.

Погледнах надолу. За мой ужас видях, че робата ми се е смъкнала и гърдите ми са покрити само с тънката памучна риза. Под нея ясно се очертаваха зърната ми — твърди и черни.

— Искам да ги смачкам — добави той.

Изпълнена с ярост, свих юмрук, както бях видяла да правят мъжете при бой, и се прицелих в носа му. Ударих, но той се извъртя и ръката ми попадна върху бузата му. Медният пръстен на палеца ми се вряза в скулата му. Кръвта потече и една капка падна във водата пред нас. Той ме плесна през лицето. Шумът от плесницата се чу ясно и няколко жени вдигнаха погледи към нас.

Аурангзед оголи зъби и повтори пасажа от Корана за отмъщението:

— „Ще съжаляваш за делата си!“

— Мразя те! — извиках в лицето му, макар че това не беше истина. — И мразя глупавите ти цитати!

— Бъди сигурна, че ще съжаляваш! — повтори той и пое отново към мястото си край брега.

Стигна до плитчините, загреба шепа тиня и я сложи на бузата си. Доплака ми се, но знаех, че ще приеме сълзите ми за своя победа, затова прехапах устни, оправих робата си и се потопах във водата чак до врата. Трябваше да го държа под око. Знаех, че ще опита да си отмъсти. Стоеше до брега и не сваляше очи от мен. Изведнъж ми се прииска Дара да е по-наблизо.

Тъкмо мислех да се връщам в харема, когато дочух далечен писък. Първата ми мисъл беше, че е някакъв номер от страна на Аурангзеб, и огледах внимателно реката. Отначало видях само слонове и плаващи клони, но след малко забелязах една ръка да маха отчаяно от водата. Чух нов вик. Беше дете, течението го влачеше по реката към мен. Сърцето ми се сви. Огледах се за някой възрастен, но наблизо нямаше никого.

Поколебах се само за миг, после съблякох робата и заплувах към средата на коритото, с надеждата да го достигна. Заработих бързо с ръцете и краката. Изглежда, детето се държеше за нещо и когато се взрях по-внимателно, забелязах, че е изсъхнал клон. С всички сили се спуснах към него. Останах без дъх, но успях да се вкопча с една ръка в клона, а с другата сграбчих детето. Беше малко, на седем или осем години.

Течението ни повлече надолу и скоро щеше да бъде невъзможно да ни настигнат. Опитах се да викам, но дробовете ме боляха от напрежението и гласът ми бе слаб. Аурангзеб беше най-близо до нас и ни видя. Предположих, че ще повика помощ, но той не помръдна. Дори ми се стори, че се усмихва. Шансовете ни намаляваха с всеки удар на сърцето ми. Въпреки болката поех въздух и извиках още веднъж. Слава на Аллаха, двама рибари ме чува и се развикаха. Лодката им беше на брега. Бързо я вкараха във водата и загребаха към нас.

На завоя течението се усили. Държах здраво клона и детето за дрехите. На едната му ръка имаше голяма кървяща рана, а лицето му беше бледо като платно. Скоро силите го напуснаха и то започна да потъва, повличайки след себе си и мен. Надолу водата беше леденостудена. Тялото ми започна да измръзва.

Тъкмо когато надеждата започна да ме напуска, видях, че лодката ни настига. Рибарите въртяха веслата, а две други фигури стояха на носа ѝ. Бяха Низам и Аурангзеб. Брат ми държеше въже. Детето съвсем се отпусна, но със сетни сили успях да го издърпам над водата. Ръцете ми тежаха като олово, едва задържах главата си над водата.

Вече си мислех, че дните ми свършват, когато въжето плъосна по водата до мен. Пуснах клона и го хванах. Аурангзеб ни издърпа към лодката, Низам изтегли момчето, после и мен. Строполих се в краката му и заридях. Сълзите на облекчение се смесиха със сълзи от страх и

мъка. Разбрах, че Аурангзев е готов да ме остави да потъна и бе дошъл само защото рибарите бяха вдигнали тревога.

Исках да кажа нещо, но бях като парализирана. Няколко пъти изпадах в безсъзнание и идвах на себе си. Изглежда, рибарите ни бяха откарали до брега. Нечии ръце ме понесоха нанякъде, после над мен падна мрак. От време навреме виждах сенки, но не знаех дали са реални или плод на въображението ми. Накрая усетих топлината на одеяло и ръката на мама. Тя заговори, но смисълът на думите ѝ ми убягваше. Потъвах в небитието, после бавно, непоносимо бавно изплувах. Не знам колко време мина, преди светът около мен отново да придобие ясни очертания. Отворих очи. Родителите ми и всички роднини бяха до мен. Бях заобиколена от одеяла, килими и меки възглавници.

— Мамо! — промълвих едва.

Мама ме чу и покри лицето ми с целувки.

— Ох, Джаханара, колко се тревожехме за теб!

Татко също се наведе над мен.

— Боли ли те нещо, детето ми?

— Не... не.

Видях сълзи в очите им и също се разплаках. Двата ме държаха в прегръдките си, сякаш все още можех да се удавя. Мама стискаше ръцете ми, а татко промълви:

— По-лесно ще се разделя с империята си, отколкото с теб, Джаханара. Може ли небето да съществува без звездите си?

— Ще се чувства самотно без тях — казах тихо. Въпреки грижите им, не чувствах нищо друго, освен самота.

— Днес прояви голяма смелост — изрече той и погали бузите ми.

— Наистина — ласкаво добави мама. Знаех, че се гордее с мен дори повече от татко, защото никой не очакваше една жена да прояви смелост. — Успя да спасиш едно дете.

— Живо ли е?

— Да, скъпа. А брат ти спаси теб.

— Но той...

Аурангзев излезе напред и побърза да ме прекъсне:

— Не се безпокой, друг път ще ми благодариш.

От раната на бузата му се процеждаше кръв.

Разтрих слепоочията си с надежда да изгоня спомените от днешния ден.

— Уморена съм — казах, неспособна да го погледна в очите.

Татко ме целуна и тихо излезе от стаята. Мама и братята ми го последваха. Дара също се обърна, но аз му направих знак да остане. Той затвори вратата и се върна при мен.

— Защо плачеш?

— Защото... Аурангзеб ме видя. — Гласът ми премина от шепот в ридание. — Той искаше да се удавя.

Дара надигна тюрбана си и се почеса по челото.

— Как така е искал се удавиш? Не може да бъде!

— Но е така! Истина е! Беше готов да ме остави да умра.

— Той те спаси, Джаханара. Пръв се качи в лодката, каза...

— Излъгал те е.

Дара отстъпи назад.

— Видях го да те спасява със собствените си очи. Дори си поряза бузата.

— Аз го порязах.

— Трябва ти почивка, Джаханара. — Той тръгна към вратата. — В момента си объркана, но ще си починеш и нещата ще се оправят.

Но аз знаех, че почивката нямаше да ме успокои.

Чувствах се толкова самотна и нещастна, че стените на стаята едва не ме задушиха. И пак потънах в студените води на Джамна.

ИЗГУБЕНО ДЕТСТВО

Казват, че времето лекува всяка рана. Не вярвах на тези приказки, но признавам, че след няколко месеца страхът от Аурангзеб и кошмарите намаляха. Вече можех да го гледам, без да треперя, без да си задавам мъчителния въпрос, защо беше готов да ме остави да се удавя. Ненавиждах го за откраднатото ми детство, защото през онази нощ от дете се превърнах в жена. Всъщност съзнавах, че за мен и братята ми този процес е неизбежен. От синовете и дъщерите на императора се очакваше да пораснат бързо и да поемат своите отговорности, аз просто се опитвах да изкопча още някоя година. Но след предателството на брат ми казах сбогом на детството и приех своя дълг.

През следващите месеци животът ми се промени напълно. Престанах да търся забавления и се захех сериозно с трупане на знания. Прекарвах много време над книгите и усърдно изучавах всичко: от архитектура и танци до политика. Докато повечето момичета на моята възраст се занимаваха с прическите си и се учеха да приготвят екзотични ястия, аз залягах над калиграфията, историята и географията. За мен нямаше маловажни или трудни въпроси, нито усещях отчаяние, когато мама поставеше пред мен цял куп книги. Следвайки съветите ѝ, започнах да се показвам в обществото и да завързвам запознанства с хората от императорския двор. Успехът, казваше тя, може да бъде плод както на личната ти активност, така и на действията на твоите приятели. Бях го чувала много пъти, но едва сега се заслушах в думите ѝ.

През следващата година се запознах с много хора. Дали беше състезание по поло или лов, аз бях там и разговарях с по-дребните земевладелци и търговци от името на баща ми. Мисиите ми невинаги бяха успешни. Някои от мъжете предпочитаха да зяпат тялото ми, отколкото да водят сериозен разговор с мен. Отначало се смущавах, но с времето разбрах, че похотта е една от най-големите им слабости. По мое настояване мама ме въведе в тайните на двата пола. Разказа ми за мъжкото тяло, за неговите нужди и най-важното, за неговите щения.

Ужасно се срамувах, когато трябваше да се упражнявам да флиртувам с Низам и едновременно с това да измъкна нужна на баща ми информация. Веднъж мама го облече като благородник и ме накара да му сервирам вино. Трябваше да го накарам да сподели важна задкулисна тайна, докато си бърбехме безгрижно. Низам се опитваше да играе добре ролята си, но грешките ми го размиваха. С течение на времето ми се смееше все по-рядко. Аз го водех ловко към признания и задавах въпроси, на които не можеше да не отговори, независимо че беше твърдо решен да не навлиза в сериозни теми.

Добила самочувствие, скоро бях готова да изпробвам уменията си с мъжете, за които мама твърдеше, че ме харесват. Заради младостта и пола ми повечето от тях мислеха, че не съм по-опасна от беззъба кобра. Преструвах се на свенлива, а те се правеха на рицари, споделяха тайни, без дори да се усетят. Баща ми имаше пълната власт над всеки един от тях, но изглежда, предпочиташе да ги гощава с мед и масло, вместо да им покаже юмрука си. И аз ги ухаждах.

Той следеше внимателно напредъка ми. Индостан процъфтяваше благодарение на неговото управление, но този разцвет се дължеше отчасти и на майка ми. Тя ненавиждаше войната и с влиянието си върху императора предотврати загубата на много злато и хора, като го накара да спре военните действия за разширяване на земите ни с традиционните ни врагове, персийците. Вместо това укрепихме границите на империята, построихме пътища и мостове, забогатяхме чрез търговия. Много от мъжете искаха война, но тогава влизах в действие аз. Често бях изпращана да си побърря с тях, да погалья самочувствието им или това на техните съпруги.

Всичко това научих от мама. Тя ме консултираше по всички въпроси — за законите, за традициите ни, за истински приятели и врагове на императора. Знаеше най-интимните им тайни, например дали са толерантни към хиндуистката вяра, дали предпочитат момчета или малки момичета в леглото. Научих всичко за техните страхове и желания, а те, както вече знаех, бяха взаимосвързани.

Братята ми учеха същите неща, но по различен начин. За моя изненада единствено Аурангзев се интересуваше сериозно от тези уроци. Шах и Мурад тичаха по момичета, а Дара се бе отдал на философията. Аурангзев обикаляше из императорския двор и се сприятеляваше с все повече хора, особено от офицерския кръг.

Военните го харесваха, защото обичаше войната и заявяваше открито, че трябва да разширим империята.

Той често проваляше моята работа. Ако аз се сприятелях с някого и успеех да поставя няколко камъка за основа, върху които покъсно татко би изградил цял стълб, Аурангзеб се превръщаше във вятър и духаше срещу основите, подкопаваше земята под тях и разрушаваше всичко. Минаваха седмици, докато разбере, че усилията ми са отишли напразно.

За съжаление Дара не се интересуваше от държавните дела. Въпреки че беше фаворит на императора и определен за негов наследник, той се вълнуваше само от наука и изкуство. Татко също обожаваше поетите, художниците и архитектите, но разбираше, че въпреки удоволствието, което ни носят, те са неподходяща почва за изграждане на мощна империя.

Когато заговорих с Дара за това, той ми обърна внимание колкото и на праха по нозете си. Беше късно следобед. Свършихме с уроците и молитвите и решихме да се поразходим до една от най-прекрасните градини в Червената крепост.

Нашите градини напомняха рая, тревата беше вечно зелена и сочна, всичко бе създадено, за да радва душата ни. Светилището, където седнахме да си починем, се наричаше Шалимар Багх — Дом на любовта. Около него имаше овощна градина с мангови дървета, фурми и лимони, между които лъкатушеха изкуствени реки. Водата се събираше в квадратни езерца с малки фонтани. Всичко беше строено в геометрични форми. Посредством каналите засадените участъци бяха оформени като осмоъгълници, квадрати и дори триъгълници.

В далечния край на градината Измаил, старецът, чийто живот мама бе спасила, подкастрираше розите. След неговата намеса градините изглеждаха по-красиви от всякога. Поляната, където седяхме, беше квадратна и през нея минаваха няколко канала. Беше хубаво, пълно с примамливи сенчести места и аромат на плодов нектар. Дара носеше тъмночервена туника и бял тюрбан. Беше решил да пуска брада и от бузите му висяха дълги редки косми. Аз бях с жълта риза и пола и дълга полупрозрачна роба от синя коприна. Воалът ми беше тюркоазен с изрисувани изящни малки бели жерави. За разлика от персийските жени, нашите воали покриват главата, ушите и врата, но лицето ни остава открито.

Между нас имаше поднос с грозде. Откъснах едно зърно и казах:

— Не ми разказа какво стана с Ладли.

— Какво?

— Когато дойде при теб.

— Дошла е при мен?

— Да, на реката.

Иначе толкова начетен, понякога Дара подлагаше на сериозно изпитание търпението ми. Докато моят ум тичаше, неговият се разхождаше.

— Може ли да не си винаги толкова директна?

Сръгах го в ребрата и си взех ново зърно.

— Просто питах.

— Тя не ти ли разказа?

— Не всичко.

— И какво ти каза?

— Че си я питал за религията ѝ, за кастите.

Дара въздъхна и отпусна рамене. Изглеждаше по-сериозен от другите на неговата възраст, но аз също изглеждах по-голяма от връстниците си.

— Хиндуизмът — започна той, — колкото и странно да звучи това от устата на един мюсюлманин, е красива религия. Харесвам боговете им, харесвам и идеята за кармата, но не мога да се съглася с техните касты. От къде на къде някой с по-бяла кожа трябва да седи над мен в социалната йерархия, а търговецът да струва повече от работника?

— Предполагам, че по този начин внасят ред в обществото.

— Само безпристрастните закони творят ред в държавата, Джаханара, не дискриминационните.

— Но ние не сме много по-различни. Да не би ти и момчетата, които работят по нивите да сте равни?

— Знам — призна той, — както знам, че няма да се оженя за Ладли, независимо колко много я харесвам.

— Би могъл да говориш с татко. Той самият е молил баща си за ръката на мама.

— Така е, но аз не мога да го направя — тъжно каза той. — Спомни си, че татко е трябвало да се ожени първо за други. Мама си е

мама, няма защо да се тревожи от конкуренция, но Ладли не би издържала всичко това.

Замълчахме и се заслушахме във веселата глъч на птиците и ритмичното тракане на ножицата на Измаил. Заиграх се с рубина на палеца си. Лъчите на залязващото слънце се отразяваха в него и той блещукаше, сякаш вътре бе заключена звезда.

— Обичаш ли я?

— Философите казват, че любовта е...

— Обичаш ли я?

— И какво, като я обичам? Дори да е така, и двамата знаем, че ще трябва да сключа политически изгоден брак, както и ти. И да знаеш, че ще е скоро. Чух татко да говори за това.

Спомних си дебелия мъж, за когото ми бе подметнал татко, но веднага прогоних образа, захвърлих го като гнила ябълка. Отново се обърнах към Дара. Исках да поговорим за нещо, което често тревожеше ума ми.

— Аурангзеб става все по-популярен в двора. Не си губи времето с четене и писане, а тренира със сабята и се сприятелява с хората.

— Е, и?

— Ами... никога ли не ти е хрумвало — прошепнах аз, — че може да крои планове да те измести от пауновия трон след смъртта на татко?

Дара изпусна грозда от ръката си.

— Откога започна да се интересува от политика?

— Мама иска...

— Да дърдориш глупости?

— Мислиш, че апетитите на Аурангзеб са глупости? Много добре виждам как очите му святкат от гняв, когато татко спомене, че ще даде трона на теб. Опитва се да го прикрива, но не може. Знае, че ти си оставаш негов любимец, независимо колко се старее. Как мислиш, се чувства брат ни? Как би се чувствал ти, ако знаеш, че императорът обича него повече и всички в двора го знаят?

— Но аз...

— Ще се чувстваш огорчен, Дара. Аурангзеб е толкова огорчен, че щеше да ме остави да умра. И толкова озлобен, че е готов да се бие с теб за трона.

Брат ми отпъди една досадна муха.

— Никога не съм искал да го наранявам. И никога няма да го направя. — Проследи мухата до близкото нарово дърво и промълви: — Искам да сме приятели. Той трябва да се примири, че единствено императорът избира наследника си.

— Така е, но когато татко го няма, нещата могат да се променят.

— Аурангзеб няма да се изправи срещу мен.

Взех още едно зърно и се преместих по-близо до него.

— Вече не сме деца, Дара. Трябва да престанем да се заблуждаваме.

— Не си толкова голяма, колкото се правиш.

— Не съм — казах, ядосана от нежеланието му да признае истината, — но нашият прадядо се е възкачил на трона само на тринайсет години. И той ли се е правил на голям? И ти ли ще се преструваш на голям, ако татко почине ненадейно?

Част от моето раздражение идваше от факта, че Дара е прав. Бях твърде малка, за да говоря за това, но мама очакваше от мен да долавям такива неща и аз не исках да я разочаровам. Нито пък исках той да е в неведение относно Аурангзеб.

— Как може да знаеш толкова много за философите и религиите, но нищо за собствената си кръв? Съзнаваш ли колко войни са се водили заради този трон? Колко братска кръв се е проливала през годините?

— Няколко войни и дузина братоубийства.

— Тогава защо ти се вижда невъзможно Аурангзеб да те измести?

Дара не продума. Виждах, че разговорът не му допада, непрекъснато гледаше към небето, сякаш чакаше божествен знак.

— Не вярвам във версията ти за случилото се на реката, Джаханара — обади се най-накрая той, — но ако допуснем, че си права и Аурангзеб крои планове да седне на пауновия трон, какво според теб бих могъл да направя аз?

Опитах се да вляза в ролята на мъдър съветник. Какво би посъветвала мама своя съпруг?

— Прави същото — търси съюзници, застани до баща ми в двора, нека поданиците му те видят до него.

Дара свали тюрбана и прокара ръка по черната си лъскава коса.

— Дори да знам, че не ме обича, пак не бих се борил с него. Даже не искам и да мисля за това.

Очите му се изпълниха с болка и сърцето ми се сви от жал. Сигурно се бе опитвал да се сближи с Аурангзеб, но бе срещнал враждебност, както и аз. Как става така, обърнах се към Аллах, че въпреки любовта си към някого не можеш да направиш нищо, за да смекчиш сърцето му? Къде грешах?

Отказах се да го съветвам, взех ръката му и казах:

— Повярвай ми, предпочитам да лежа в харема до приятелките си и да се шегувам с тях, вместо да говоря за това, но ние не сме като връстниците си. Ти ще станеш император, а аз... — спрях за миг, все още не бях наясно с бъдещата си роля, — аз съм твоя сестра. Обичам Аурангзеб и също като теб не искам да се боря с него. Но той ме плаши, Дара. Мисля, че плаши и теб.

Дара кимна, но не проговори. Осъзнах, че е твърде благороден, за да признае заплахата, и аз съм тази, която трябваше да го защити. Но как едно момиче на петнайсет лета би могло да защити единия брат от другия? А как бих могла да защитя и себе си?

ТЪМНИНА

Скоро съдбата ми показва колко е трудно да се грижиш за някого, особено ако този някой си самият ти. Ожениха ме по Ноуруз, точно преди сухия сезон. Дадоха ме на мъж, който щях да презирам с цялото си сърце.

През сухия сезон земята около Агра сякаш умира. Тревата вехне и пожълтява от горещината и сушата. Овцете и кравите не помръдват с дни и животът започва да тече на бавни обороти. Преди обаче да настъпи тягостното лято, милостивият Аллах ни осигурява кратка, но прекрасна пролет. Тогава празнуваме персийската Нова година — Ноуруз.

Обикновено чаках с нетърпение този празник. Той траеше две седмици и се празнуваше от всички в империята, независимо от религията им. Нещо повече, именно тогава организирахме най-големите тържества. Всички излизаха по площадите, радваха се на китайски ракети и си разменяха подаръци. Но тази година радостта ми беше помрачена от предстоящата сватба. Гледах фойерверките и ядях сладкиши, без да усетя нищо, освен горчивината на собствените си мисли.

В деня на сватбата станах рано, въпреки че предпочитах да не напускам постелята. Закусих пъпеш и се изкъпах във вана, ароматизирана с лавандулово и евкалиптово масло. След това слугите втриха в кожата ми парфюм от лотос и изсушиха косата ми на топлината на тлеещо палисандрово дърво. Дадоха ми няколко зърна карамфил и аз ги дъвках и смуках, докато дъхът ми замириса на него. Умели художници се погрижиха за грима ми, натриха устните ми с листо от бетел и ги изрисуваха с кармин. Украсиха ръцете и краката ми със смес от къна, лимонов сок и зехтин. Накрая прикрепиха към косата ми големи диаманти.

Церемонията се състоя на най-големия ограден площад в крепостта. Разстоянието от единия до другия край беше повече от триста крачки, а каменните му стени имаха четирийсет сводести

изхода, водещи към пазарите, градините и жилищните сгради. Върху стените се вееха червени знамена.

Бяха поканени стотици гости. Повечето бяха тук още от сутринта, за да заемат по-предни позиции. Придвижихме се бавно и тържествено до площада. От двете ни страни вървяха бойни слонове, покрити с наметала от английско кадифе, китайска коприна или турски плат, тъкан със сърма. Бивниците им бяха обвити в черен плат, така върховете им изглеждаха още по-бели. По ъглите на площада бяха поставени позлатени клетки с леопарди в ленени елеци, избродирани със злато. На вратовете им дрънкаха сребърни вериги.

Бях отрупана със сватбени накити, десетки рубини и смарагди блестяха по ръцете, краката и гърдите ми. Одеждата ми беше истинско произведение на изкуството. Копринената роба беше толкова тънка, че ако не бяха изрисуваните върху нея ириси в индигов цвят, човек можеше и да не я види. Роклята под нея беше тюркоазенозелена. Платът ѝ прилепваше плътно към тялото ми и подчертаваше движението на гърдите. Беше дълга до глезените и с форма на камбана.

Изглеждах великолепно, но сърцето ми страдаше. С Дара често говорехме за дълга ни към империята и ето, сега този дълг заплашваше да ме задуши. Всичките ми мечти за лично щастие изглеждаха далечни и недостижими, сякаш принадлежаха на друго, непознато на мен момиче, което все още отчаяно вярваше, че ще открие любовта.

Мъжът, за когото копнеех, остана в мечтите на онова момиче, а до мен застана ухиленият до уши Кондамир. Тромав и дебел, той едва достигаше до раменете ми и беше два пъти по-възрастен от мен, но притежаваше сребърни мини, беше един от най-богатите търговци в империята и си позволяваше да изразява несъгласие с политиката на императора. Татко се надяваше, че с нашата сватба ще му затвори устата. Освен това искаше да използва търговските му контакти в Персия, да намери сред тях съюзници и да постигне траен мир на север. Само така можеше да оздрави империята отвътре. Кондамир, изглежда, не проявяваше интерес към мен, но бракът ни му даваше възможност да седне по-близо до пауновия трон, а това означаваше повече власт.

По време на церемонията погледът му често спираше върху гърдите ми, които през изминалите няколко месеца бяха пораснали. Този поглед ме плашеше, извърнах се към семейството си, едно

стъпало по-надолу по позлатения подиум, и се опитах да не мисля за това, което щеше да се случи по-късно вечерта. Не бях виждала сестрите си от няколко дни и се зарадвах, че са тук. Бяха повити в тънки копринени пелени и две слугини ги носеха на ръце. Баща ми беше с военната си униформа, на кръста му бе запасана древна сабя с дръжка, обсипана с изумруди. Тя се предаваше от император на император от незапомнени времена. Майка ми приличаше на същинска роза. С аленочервена рокля и ефирна зелена роба, тя излъчваше красота и достойнство. Братята ми бяха с тъмносини туники и стояха между мама и татко. Дара изглеждаше тъжен, докато Аурангзеб ми се хилеше злорадо. Шах и Мурад дремеха зад тях.

Като всички подобни церемонии и брачната беше дълга и досадна. Отправиха се редица молитви към Аллах, четеха се откъси от Корана и се изказаха куп благопожелания. Миналата нощ си бях изплакала очите и днес не пророних нито сълза. Стоях до съпруга си, усмихвах се и се покланях.

След официалната част започна пиршество като в приказките. Слугите запалиха огънове и изпекоха дузина агнета. В златни и сребърни плата поднесоха шишове с биволско месо и задушени зеленчуци. Навсякъде имаше огромни купчини с ориз, нахут и плодове, както и мраморни купи с кълфи — десерт от захар, манго, лимонов сок, сметана и печен шамфъстък. Оттеглихме се под сянката на набързо разпънатите червени платнища, слугите покриха персийските килими със снежнобели покривки и се нахвърлихме на изисканите ястия. Развяха огромни ветрила пред императорското семейство, вятърът изсуши потта от телата ни и изгони мухите далеч от трапезата.

Докато се хранехме, очите ни се любуваха на красивите танцуващи момичета. Те бяха с прозрачни дрехи, не беше нужно да напругаш въображението си, за да видиш какво има под тях. Телата им се гънеха като фиданки на вятъра под съпровода на тръби, тъпани и струнни инструменти. Жонгльори и акробати се съревноваваха с тях за вниманието ни.

Щом приключихме с храната, всички вкупом напуснахме площада и се отправихме към реката. Баща ми бе предположил, че игрите на поло ще бъдат еднакво интересни както за знатните гости, така и за простолюдието. Полото беше измислено от конните племена,

населяващи равнините на изток от Агра и беше едно от любимите зрелища в империята. Специално за днешните тържества огромното игрище до реката беше почистено и изравнено. В двата му края бяха издигнати врати. Наоколо бяха опънати палатки за съпругите и наложниците на благородниците. Най-голямата палатка беше предназначена за нас. Седнахме на дебелия килим и проследихме подготовката на играчите.

Братята ми вече бяха на игралното поле. Дара и Шах бяха сменили празничните си дрехи с черни туники и тюрбани, а Аурангзеб и Мурад бяха с бели екипи. Баща ми доближи до устните си биволски рог и духна в него. Чу се силен гърлен звук и играчите се строиха от двете страни на игрището. Някои от тях продължаваха да се упражняват с високите, извити в долния край пръти, а конете им, със сресани гривни и сплетени на плитка опашки, нетърпеливо ровеха земята с копита.

Хвърлиха в средата на игрището топка от палисандрово дърво и играта започна. Забравил булката си, Кондамир зарева ведно с тълпата. Мама се опита да привлече вниманието ми, но за пръв път в живота си аз не откликнах на усилията ѝ. Родителите ми вярваха, че Кондамир ще бъде добър съпруг и аз бях сигурна, че ще изпълня съвестно дълга си, но въпреки това се чувствах предадена от тях.

Следях разсеяно мача, защото бях заета да се моля на Аллах Кондамир да се окаже добър и почтен съпруг, но не можех да не забележа, че Аурангзеб е най-добрият играч. Топката винаги се оказваше пред неговия прът. В един момент Дара се оказа между него и вратата. Конят на Аурангзеб връхлетя върху жребеца му. Дара излетя от седлото и Аурангзеб спокойно отбеляза гол. Вдигна ръка да отбележи триумфа си и много от зрителите го приветстваха от сърце. Дара му кимна и закуцука към коня си.

Ислямът забранява алкохола и много правоверни страняха от този порок, но в днешния ден виното се лееше като вода. И аз опитах от сладостта му — единственото приятно изживяване през онзи дълъг следобед. Пихме от украсени със скъпоценни камъни чаши и пихме много. Дори жените, обикновено сковани от многобройни забрани и правила, започнаха постепенно да се отпускат. Кондамир най-последно ме забеляза и ми се усмихна. Усмивката му разкри два реда жълти зъби и възпалени венци. Не след дълго тялото ми натежа, главата ми клюмна

и умът ми, иначе толкова остър, започна да губи нишката на събитията, но аз продължавах да пия. Бях чувала, че мъжете пият, за да избягат от грижите си. Аз исках да избягам от всичко. Ако виното наистина можеше да ме спаси от Кондамир, бих пила, докато не остане и един грозд в цял Индостан.

Не разбрах кога е свършила играта, но видях, че здрачът вече размива очертанията на речния бряг. Нечии силни ръце ме вдигнаха и ме положиха на палки — малък диван, закрепен на четири здрави подпори с дръжки. Четирима мъже ме понесоха към дома на Кондамир — жалко подобие на палат, на един час път от реката. Бях го виждала отдалече и смътно си спомних, че е изграден от златист камък, заобиколен от палмови дървета.

Слугите запалиха факли около носилката ми. Кондамир яздеше сив кон на черни петна. Когато погледите ни се срещнаха, той се ухили похотливо, извади от торбата на седлото си парче месо и го налапа. Изпъшках и започнах да свалям цветята и диамантите от косите си. Светът пред мен се въртеше бясно, усетих, че ми прилошава, и затворих очи. Отворих ги едва когато ме внесоха в къщата. Поеха по дълъг, осветен от свещи коридор, после отвориха някаква врата и ме положиха на мек персийски килим. Измърморих някакви благодарности и се огледах. От всяка стена стърчаха рога на различни животни. Мислите ми пълзяха като голи охлюви, но някак успях да съобразя с размътения си мозък, че съпругът ми е ловец.

След малко той влезе в стаята. Беше пиян и едва се добра до килима. Престорих се на заспала. Помислих си, че може и да ме забрави, но скоро усетих ръцете му върху дрехите си. Пръстите му алчно заровиха из гънките на робата ми и с едно движение разпраха скъпия плат. Дръпна ги с такава сила, че се претърколих в ъгъла. Ужасена, продължих да се правя на заспала с наивната надежда, че той ще загуби интерес.

Тогава усетих дъха му над голите си гърди и разбрах, че няма да ми се размине. Той захапа стръвно зърното ми и аз усетих, че ми се повдига. Мърморейки си под носа, Кондамир се нахвърли върху мен, сякаш беше изгладняло прасенце, а аз — свинята майка. Въпреки че бях отвратена, зърната ми се втвърдиха и това го възбуди още повече. Той лижеше и хапеше плътта ми, а аз се извивах под гнусните му зъби, ужасена от грубостта му. Груби бяха и пръстите му, деряха

безмилостно кожата ми и болезнено ровеха из най-тайните кътчета на тялото ми.

Чух го да плюе, после усетих влага между краката си. Миг след това ме притисна с огромното си тяло, дъхът му замърси дробовете ми, коремът му изшляпа по моя. Разтърси ме остра болка, когато проникна в мен. Но той не ми обърна внимание. Без да го е грижа, се придвижи по-навътре в мен и започна да рие в утробата ми. Вече не можех да се преструвам на заспала, отворих очи и извиках. Надявах се болката ми да го спре, но виковете ми сякаш го разпалиха допълнително. Тласъците му станаха още по-ярошни, ръцете му ме притиснаха към килима с такава сила, че едва дишах.

Имах чувството, че се разпадам на парчета. Мама ме беше предупредила за болката, но това беше просто нечовешко. Заплаках с глас. Сълзите ми сякаш му харесаха и той прокара език по врата ми. Отвратена, аз се опитах да се освободя от хватката му. Не знаех нищо за физическата любов, но бях сигурна, че това, което ставаше, няма нищо общо с нея. Бях чула жените да говорят с удоволствие за това, знаех, че мама дори му се наслаждава, а аз лежах отчаяно под туловището му, хапех устните си до кръв и ридаех, докато съпругът ми разтърсваше вътрешностите ми.

Вече мислех, че няма да оцелея, когато той изведнъж зави като ранен глиган. Усетих, че нещото в мен нараства още повече и влиза по-надълбоко. Кондамир се затресе в конвулсии, после се свлече върху мен като торба с ориз. Зловонието му ме заля, но не смеех да помръдна. В стаята се възцари пълна тишина. Макар че стените все още се люлееха пред очите ми, аз благодарих на Аллах за изпитото вино. Без него страданието ми щеше да бъде още по-голямо.

Кондамир скоро захърка. Напънах се и успях да го избутам от себе си. Свих се в ъгъла и зароних горчиви сълзи. Видях кръвта между краката си и разраненото си зърно и заплаках още по-горко. Плачех за себе си и за любовта, която нямаше никога да открия.

Нощта остаря, а с нея и аз.

Първите дни с Кондамир бяха истински кошмар. Не отстъпвах от дълга си и направих всичко възможно да забравя спомена от първата ни нощ. Продължих напред, както би искала мама. Реших, че за всичко

е виновно изпитото вино, че не ме е наранил нарочно й трябва да направя всичко, за да ощастливя съпруга си занапред. Много скоро разбрах, че въобще не го е грижа за мен. Сякаш не съществувах, обръщаше ми внимание, колкото и на комара в ъгъла на стаята. Полагах големи усилия, но всичко беше напразно. Пренебрежението му ме обиждаше, бях свикнала да се отнасят към мен с нужното уважение и внимание. Дори баща ми, най-важният човек в империята, се вслушваше в съветите ми, но глупакът Кондамир продължаваше да си мисли, че се е оженил за безмозъчна камила.

Постепенно ми стана ясно, че ме е взел с единствената надежда да му родя син. Въпреки репутацията му на оса, пиеща нектар от много цветя, той никога не бе изпитвал насладата на бащинството. Защо си въобразяваше, че ще успее там, където десетки други се бяха провалили, си остана загадка за мен. А и честно казано, въпреки че желях от все сърце деца, не можех да си го представя като техен баща. Не исках семето му да пусне корени в мен, тъй като след първата нощ последваха още много кошмарни нощи. Кондамир се връщаше пиян, използваше ме грубо и загубил съзнание, заспиваше отгоре ми.

Една нощ дори ме удари и разкървави устата ми. Изглежда, не бях успяла да откликна подобаващо на неговите щения. Докато треперех гола върху тигровата кожа, той извика един от слугите си и го изпрати до Червената крепост, за да доведе опитна куртизанка. Накара ме да ги гледам, за да усвоя движенията й и в бъдеще да ги прилагам. През тази нощ за пръв път открих сладостта на омразата. Сега вече сърцето ми познаваше цялата гама на чувствата — боях се от Аурангзеб, обичах баща си и боготворях майка си. Съжалявах просяците и завивдах на децата. Тази нощ, докато бършех сълзите и кръвта от устната си, аз познах и омразата. Започнах да кроя планове как да избягам от него или още по-добре — как да сипя отрова в ориза му. Бях убедена, че светът няма да оплаква загубата му.

През тези дни тъгувах много за семейството си. Мама и татко пишеха писма и изпращаха подаръци, но бяха далеч на юг, на военен поход заедно с братята ми. Дара ми писа за храбростта на Аурангзеб на бойното поле, разказа ми как изоставил сигурността на бащината шатра и се присъединил към войниците в предните редици. Държеше ме в течение за всичко.

Не се интересувах от военните работи, но щях да се радвам да бъда с тях, да опозная нови земи и да слушам разказите на офицерите. Сто пъти предпочитах да съм там, отколкото да се щурам по цял ден из дома на Кондамир, където почти нямаше книги, но пък навсякъде щъкаха намусени слуги.

Минаха дни, после седмици. Опитвах се да се примиря с положението си. Криех емоциите си и си позволявах да плача единствено под булото на нощния мрак. Мама никога не би позволила на някой мъж да се разпорежда с чувствата ѝ и знаех, че очаква от мен да бъда силна като нея. И аз криех сълзите си и чаках безропотно Аллах да ме освободи от тази позорна съдба.

Една хубава свежа сутрин усетих, че повече не мога да сдържам порива си към свобода. Седяхме на терасата и закусвахме кисело мляко и малки сгърчени портокали. Килимът под нас беше мръсен, осеян с безброй петна от най-различен произход.

Събрах смелост и го помолих да ми разреши да поюздя един от конете му.

— Ти? — присмя ми се той с неестествено тънък за мъж с такъв огромен корем глас. — На кон?

— Винаги съм...

— Защо не поюздиш гола?

Изглежда, тази възможност му допадна, той се изкиска и от устата му изпадаха парченца портокал. Бях свикнала с грубите му шегички и не обърнах внимание.

— Господарю, не съм виждала приятелите си от няколко седмици.

— Седмици, месеци, какво значение има? Защо трябва да ме е грижа за приятелите ти?

— Защото съм ти съпруга.

Кондамир се оригна, дебелиите му бузи противно се затресоха.

— Хленчиш като дете, каквото си всъщност. Защо не вземеш да посвършиш някаква работа из къщи?

— Защо не... — исках да продължа „вземеш да скочиш от някоя скала“, но спрях навреме, уплашена от последствията. — Защо не ми възложиш някаква работа?

— Ами да, ето, сготви ми вечеря.

Предпочетох да замълча. Дали всички мъже си мислеха, че съпругите им не стават за нищо друго, освен да варят ориз? Доядох млякото си, въздъгнах и зарях поглед към хилавите дървета в овощната градина пред нас. Кондамир беше богат човек, притежаваше най-големите сребърни мини в империята, но очевидно не плащаше добре на слугите си. Покривът на къщата се нуждаеше от ремонт, бурените задушаваша градината му, конете бяха мършави, а каменната стена около имота беше напукана и заплашваше да падне. Къде ли си харчеше рупиите?

— По дяволите тези портокали! — неочаквано извика той, малките му очички се свиха още повече. — Защо са толкова дребни?

После ме погледна и добави натъртено:

— Защо всичките ми плодове са толкова безвкусни?

Разбрах, че всъщност говори за моята апатия в леглото, но се престорих, че не съм схванала смисъла.

— Предполагам, защото не се грижиш достатъчно за тях.

— Ти да не си специалистка в тая област?

— Каква област, господарю? Просто отбелязвам, че плодните ти дръвчета загиват.

Той се обърна към градината и се загледа в дърветата. Бяха много, най-вече ябълки, портокали, круши и череши. Лятото беше в разгара си и се очакваше клоните им да са сочни, зелени и отрупани с плод, но вместо това листата им жълтееха, а плодовете бяха дребни и непрекъснато падаха.

— Имаш ли градинар? — попитах, сигурна, че скъперник като него не би наел специалист за градината си.

— За какво ми е нужен градинар? Какво трудно има да полееш една градина и да обереш плодовете ѝ? — оригна се отново той и ме погледна с презрение. — Но за теб е непосилно, предполагам.

Станах бързо от масата. Бях прекарала много следобеди в градината и мислех, че знам какъв е проблемът.

— Мога ли да разчитам на отплата, ако ти кажа как да ги спасиш?

— Как смееш...

— Например една малка разходка с кон?

Той ме изгледа, сякаш бях досадна оса.

— С някоя от крантите обаче. Не с конете ми за лов.

— Добре, тогава извикай слугите си.

За разлика от слугите на другите видни граждани, неговите бяха облечени със стари, изядени от молци дрехи. Щом се събраха около масата, аз посочих най-дребното дръвче и им наредих да го изскубнат. Те изчакаха господаря си за потвърждение. Щом го получиха, отидоха до дървото и го извадиха от земята без усилия.

— Ела, господарю — казах и отидох при болната фиданка.

Коленичих пъхнах пръст в мократа земя. Той ме последва.

— Усещаш ли миризмата?

Доближих пръста си до големия му, осеян с разширени вени нос. Миришеше на гнило. Кондамир направи гримаса на отвращение.

— Защо смърди така?

— Защото поливаш прекалено много фиданките и корените им загниват.

— Щом знаеш толкова, кажи какво трябва да се направи?

Не беше ли най-големият глупак на света?

— Спри да ги поливаш. Остави ги поне десетина дни и ако Аллах ти се усмихне, те ще се оправят.

Кондамир изсумтя и сгълча слугите за невежеството им. После нареди на един от тях да оседлае най-стария кон в имението.

— Върви — изръмжа към мене, без да ме погледне.

Развълнувана от възможността да избягам поне за малко оттам, аз изтичах в стаята си и навлякох набързо проста кафява роба. Свалих и бижутата си. Понеже не вярвах на Кондамир, разкъртих една плочка в пода, изкопах малка дупка под нея и ги оставих там. Сложих пръстта в саксията на цветето в ъгъла, а плочката върнах на мястото ѝ.

Не държах да се сбогувам със съпруга си и затова тръгнах направо към оседлания кон — жалка кранта, отдавна прехвърлила годините за езда. Личеше, че някога е била истински бисер, но сега беше стара и недохранена. Въпреки това държеше главата си гордо изправена. Погалих челото ѝ. За моя радост слугата бе сложил красиво и скъпо седло.

— Господарят нареди да оседлаем старата кранта, но за седлото не каза нищо — прошепна той.

Усмигнах му се и се качих на коня.

— Благодаря ти! Много ти благодаря! — казах и му дадох една монета. Тя моментално изчезна из гънките на дрипавата му роба. —

Подсуши добре земята в градината, иначе и двамата ще загазим.

Той отвърза кобилата и ми подаде поводите.

— Господарят настояваше да ги поливаме два пъти на ден — каза и ми се усмихна приятелски.

Аз също му се усмихнах и пришпорих кобилата. За моя радост тя не се огъна под тежестта ми и спокойно пое по прашната отъпкана алея към Червената крепост. Семейството ми не беше там, но исках да видя Ладли. За последен път бях говорила с приятелката ми на сватбата си и копнех да разбера какво става с нея и какво става с империята.

Минах през много улици, покрай много домове. Повечето от тях бяха от червеникав камък, много малко се белееха. Щом навлязох в бедняшкия квартал, каменните къщи изчезнаха и на тяхно място се появиха постройки от кал, дърво и слама. Покрай пътя около палмите се навъртаха нещастни просяци. Хвърлих няколко монети, но това се оказа грешен ход. Скоро зад мен се събра цяла тълпа. Смушках коня и забързах напред.

Алеята се вля в широк път и аз се смесих с множество търговци, свещеници и военни части. Срегнах колона от войници, отиващи на юг, и предположих, че ще се присъединят към армията на баща ми. Бяха с кожени ризници, по които имаше железни шипове. Някои от тях притежаваха мускети, но повечето бяха въоръжени с лъкове и стрели. След тях вървяха слонове и дърпаха каруци с шлемове, щитове и хранителни запаси. Други животни теглеха оръдия, високи колкото човек.

Войниците ме изгледаха странно, рядко им се случваше да срещнат жена на кон, и то без охрана. Въпреки че бяха груби мъже и под дългите бради лицата им носеха белези от много битки, малко от тях си позволиха да подметнат нещо по мой адрес. Младият им командир ми беше познат. Извиках го, той ме разпозна и доближи коня си до моя. След размяната на любезности го попитах за положението на юг. Този път деканите бяха заграбили ориза на няколко села, подпалили къщите и отвели децата в робство. Такива случаи по южната ни граница ставаха често. Битката била кървава и без успех, ето защо баща ми бе поискал подкрепление.

Пожелах му победа и поех по павираните улици на града. Колкото повече приближавах Червената крепост, толкова по-неудобно се

чувствах. Обикновено търговците ме затрупваха с предложения за най-различни стоки, но сега, в тази обикновена роба, само най-отчаяните от тях ми предложиха стоката си. Един беззъб касапин ми посочи висящо на кука говеждо месо. Мухите бяха покрили целия бут и аз побързах да отвърна поглед от неприятната гледка.

Скоро достигнах до цитаделата. Цяла армия роби миеха каменната рампа от прахта и животинската тор. Повечето от тях бяха индуси, защото на половината път мюезинът призова към молитва и само аз и няколко работници се обърнахме към Мека. Отправих молитва за победа на нашите войници и успешното завръщане на семейството ми. Понечих да изпрося и помощ срещу съпруга ми, но реших, че в момента Всевишният сигурно е зает с много по-достойни дела и не си струва да го занимавам с това нищожество.

Оставих кобилата на един млад коняр и тръгнах към апартаментите на императора. Не беше трудно да открия Ладли. Тя винаги беше в кухнята. Белеше моркови, но като ме видя, изписка и изпусна ножа от радост. По-старата готвачка я изгледа неодобрително, готова да я сгълчи, но аз се намесих и помолих да я освободят за малко.

Ладли скочи веднага и ние забързахме навън. В желанието си да се отървем от любопитните, скоро се озовахме на крепостния вал. Оттук войниците защитаваха крепостта от евентуални нападатели, насипът беше широк и предлагаше чудесна гледка към Агра. Погледът минаваше през къщи, джамии и пазари и стигаше чак до реката и полегатите склонове на планината. Минаретата на джамиите се издигаха към небето като гигантски кафяви зърна на женски гърди, за да могат призивите на мюезините да бъдат чути от всички. Имаше и друга причина — така те не можеха да надничат в прозорците на съседните къщи и гледката на чуждите жени в тях не ги отвличаше от задълженията им.

Строен по поречието на реката, Агра имаше форма на лунен сърп. Къщите на богатите бяха по брега, там се виждаха красиви дворци от камъни и червени тухли и пъстроцветни градини. По-далеч от реката бяха домовете на обикновените граждани, толкова нагъсто, колкото са дъждовните капки по време на мусонните дъждове. Всяка година тук изникваха нови и нови къщи, защото населението на Агра непрекъснато растеше и вече достигаше петстотин хиляди.

Най-далеч от прохладата на Джамна бяха бедняшките квартали. От мястото, където бяхме с Ладли, те приличаха на стар протрит килим с хиляди кръпки. Копторите бяха толкова нагъсто, че едва различавах тесните пътечки между тях. Мама няколко пъти ни беше водила там, за да видим как живеят лишените от божията благодат. Това беше царство на плъхове, болести, смрад и мръсотия. Дрипави деца преследваха плъховете. Най-бедни от бедните, тези нещастни създания изпичаха гадните животинки върху купчини запалена тор и така се прехранваха. Беше мъчително да гледаш тези бездомници с кървящи, покрити с мухи рани и язви по лицата и телата. Повечето от тях нямаха покрив над главата си и спяха върху купчина слама. Тези, чиито домове бяха построени от кал, се смятаха за щастливци. Но много често къщите им се размиваха от дъжда, а гредите и камъните ставаха плячка на крадци.

— Шива има работа — каза Ладли и кимна към бедняшкия квартал.

Шива беше индуски бог на сътворението и разрухата и наистина имаше работа — беше запалил сламения покрив на една от схлупените колибки в квартала. Обърнах се към Мека и произнесох кратка молитва. Обещах му да изпратя по слуга няколко монети за пострадалите — отчасти, за да ядосам съпруга си, отчасти заради бедните хорица, които щяха да останат без дом. Щях да пратя и лекар. Ладли не го прие толкова трагично. Тя беше свикнала на подобни гледки.

— Липсваше ми — казах и стиснах ръката ѝ.

— Защо? — попита закачливо тя. — Твоят ястреб не те ли прави щастлива?

— Щастлива ли? — Седнах върху насипа и въздъхнах. — Аз съм само поредната хапка месо за ненаситната му уста.

— Какво говориш, Джаханара!

Загледах се в дима, който идваше от кварталите и се размиваше в бледото небе над Индостан.

— Преди няколко години бяхме тук на пикник с родителите ми. Те си подаваха череши в устата и плюеха костилките долу. Аз събирах камъчета и ги хвърлях от високото. Те се обичат толкова много, Ладли! Цял живот съм се молела да ме сполети същата съдба.

— Но не стана така?

Тръбният рев на слонове прекъсна словата ѝ. На брега някакви мъже се бяха събрали в кръг. Дори и от такова разстояние по ярките им дрехи разбрах, че са благородници. Всички държаха в ръце дълги копия. В средата на кръга стояха два слона. Знаех, че ще мушкат животните с копията, докато ги разярят достатъчно, за да се нахвърлят един срещу друг и да сплетат окървавените си бивници в жестока схватка. Погледнах в малкото огледало на пръста си. Колко много ми се искаше да отдам любовта си на мъж, който би харесал лицето ми, въпреки несъвършенството му. Лицето на мама все още беше гладко като праскова, но бях сигурна, че татко би обожавал всяка бръчка по лицето ѝ, всеки крив зъб, стига да е неин.

— Миналата нощ ме удари — признах ненадейно, — а после...

— Какво после?

Поколебах се. Споменът беше твърде мъчителен и не исках да се връщам към него.

— После нищо, но можеш ли да си представиш татко да посегне на майка ми? Би умрял хиляда пъти, преди да направи такова нещо.

— Ах, куче проклето! — заекна от ярост приятелката ми. — Гаден червей, гнусно копеле!

Ругатните ѝ винаги ме развеселяваха.

— Ох, Ладли, само да се чуеш! — усмихнах се.

— Ами ако не беше отгледана в харем...

— И аз мога да ругая, ако поискам.

— Я да чуя!

— Какво?

— За кого си се омъжила?

Засмях се с глас. Изведнъж се усетих свободна и окрилена от близостта ѝ.

— За пришката върху мазната брада на човек, дето има в главата си тухла, вместо мозък и купчина лайна вместо къща.

Ладли се засмя така, че едва успя да си поеме дъх.

— Не е зле за принцеса, но съм сигурна, че можеш и по-добре. Трябва ти повече практика. Наблюдавай го и открий на какво ти напомня противната му физиономия.

— Веднага се сещам. На глиган.

— Глиганът е твърде умен. По-скоро бих го сравнила с жаба. Няма по-глупаво и грозно животно от жабата.

Тя оправи сарито си и охлаби пищните си гърди от прегръдката му. Въпреки че изглеждаше фантастично в дрехата си, никога не се чувстваше удобно в нея.

— Само да ми падне умникът, дето е измислил това чудо, така ще го сритам! — закани се тя. — Или по-добре да накарам мъжете да се увият с него поне за един ден.

— Представяш ли си Кондамир със сари?

— Предпочитам да не си го представям, приятелко.

Избухнахме в смях. Аз започнах да хвърлям камъчета отгоре, а Ладли продължи да оправя сарито си. Долу огънят се бе разпрострял и върху съседните къщи. Произнесох втора молитва за жертвите на пожара и се обърнах към Ладли:

— Мога ли да те попитам нещо?

— Щом ти се пита...

— Вие с Дара... целували ли сте се някога?

За миг на устните ѝ разцъфна усмивка, но угасна бързо.

— Не бих му отказала, но сега, когато е женен, това никога не може да се случи. Не може да се целувам с женен мъж, при това толкова класи над мен.

Дара се бе оженил два месеца преди мен. Съпругата му беше мила жена и аз малко му завиждах за късмета.

— А имала ли си някой друг?

— Има един...

— Познавам ли го?

— Знам ли кого познаваш? — усмихна се и добави, преди да си отвори устата: — Но него — едва ли. Той е син на рибар, срещаме се на лодката му.

— И сега... връзката ви продължава ли?

— Да, защо не?

— Ами ако някой ви види? Тогава никой няма да иска да се ожени за теб.

Ладли щеше да отговори, но случайно зърна една калинка до крака ми. Вдигна я и разтвори шепа, за да ѝ даде възможност да отлети. Вятърът я поде и я отнесе надалеч.

— Може в нея да се е вселила душата на прабаба ми.

Каза го на шега, но аз знаех, че приема сериозно тези неща.

— Та какво ще кажеш за момчето?

— Никой няма да разбере. И не виждам смисъл да се пазя непокътната, за да може някой дърт козел да си прави кефа с мен.

Замислих се за собствения си опит в любовта. Бях започнала да свиквам, но все още най-силното усещане от акта беше болката.

— Разкажи ми за... знаеш за какво — попитах за сравнение.

Ладли ми се усмихна дяволито, после се замисли:

— Понякога имам чувството, че целият свят се разтърсва заедно с мен. Друг път е тихо и успокояващо, като ромон на река.

— Боли ли?

— Колкото боли шербетът, когато те кара да потръпваш от сладост.

Припомних си потните, смрадливи прегръдки на съпруга си. Нямаше начин усещането да предизвика в мен такива сравнения. Правенето на любов с него беше като да лежиш до нощно цукало без похлупак.

— Моля те, внимавай — казах примирено.

— Не се тревожи за мен, Джаханара. Не се тревожи и за твоето бъдеще. Сигурна съм, че скоро ще намериш някой, който ще накара земята под теб да се разлюлее от страст.

— Съмнявам се — отвърнах тъжно.

Ладли стана, за да спаси от краката ми голяма гъсеница.

— Ето, това е храна за твоята домашна жаба — каза тя и внимателно я премести далеч от нас.

— Вероятно не би отказал да я изяде. Винаги дъвчи нещо.

— Вземи я и му я сготви с къри. Ще видиш, че няма да забележи.

Представих си сцената и се разсмях. Колкото и да не ми се тръгваше, знаех, че е време да се прибера при Кондамир. Прегърнах приятелката си и двете забързахме към кухнята.

Тогава не можех да си представя, че предсказанието на Ладли щеше да се сбъдне. Наистина щях да намеря такъв мъж. И този мъж, чието лице щях да покривам с целувки, чиято душа щеше да се слее с моята, беше вече тук, в Червената крепост.

ИЗПЪЛНЕНО ОБЕЩАНИЕ

Видях родителите си чак в края на лятото. Армията ни се завръщаше с победа и целият град излезе пред портите на Агра, за да приветства нашите войници с фанфари и фойерверки. Гледката беше впечатляваща. Най-отпред вървяха военнопленниците. Нещастниците бяха навързани на общи вериги и с мъка успяваха да вървят в редица. Униформите им бяха свалени и единствено препаската през слабините прикриваше нещо от потните и окървавени тела. Повечето от тях бяха яки, мускулести мъже и щяха да са желани роби във всеки дом.

Кондамир оглеждаше внимателно пленниците. Той се нуждаеше от свежа кръв за мините и се гласеше да отиде на пазара за роби утре рано, преди наддаването да е започнало. От разговорите на слугите дочух, че имал връзки с някого от офицерите и винаги се снабдявал с най-добрата стока.

— Жалки същества — измърмори той и лапна шепа шамфъстък.

Беше наместил дебелия си задник върху красив расов жребец, а за мен бе оставил старата кобила. Въпреки това бях доволна, че присъствах на посрещането, нищо че съпругът ми ме бе изблъскал в края на пътя. Този път в чест на победата бе настоял да облека най-хубавата си роба и да сложа богати накити.

— Изглеждат уморени — казах аз.

Въпреки че деканите бяха наши врагове, ми стана жал за тези мъже. Телата им блестяха от пот, а раните им цвърчаха под жестокото обедно слънце.

— Чакай да ги видиш след месец работа в мините. Кой им е виновен, че са страхливци? Да бяха умрели с чест на бойното поле.

Понечих да му напомня, че той самият не е участвал в нито една битка, но спрях навреме.

— Може да са ги пленили изненадващо — отбелязах кротко.

— На война няма изненади, жено. Изправи се срещу врага! Мушкай! Ръгай! Унищожи! Но ти не ги разбираш тия работи. Добре, че поне за дърветата знаеш нещо.

Отказах се да хабя повече думи за него и насочих цялото си внимание към шествието. Не беше лесно да различа императорското семейство в навалищата, още повече че голяма част от мъжете носеха шлемове. След пленниците се зададе безкраен поток от пехотинци. Следваха ги слоновете — стотици слонове със стотици мъже на гърбовете си. Те теглеха оръдията и каруци, пълни с плячка, ранени войници и жито. На гърба на всеки слон седеше дребен човек, наречен махалт и направляваше хода на животното, като дърпаше ушите му със закривена в края пръчка.

За момент се уплаших, че съм ги изпуснала, но тогава забелязах царските знамена, сигурен знак за появата на императора. Забарабаних нетърпеливо с пръсти по седлото. Както винаги татко бе възседнал най-големия от бойните слонове. На гърба на животното имаше дървена платформа, отрупана с разноцветни възглавници. Върху тях седеше императорът. Огромен, богато украсен чадър му пазеше сянка. До него лежеше инкрустиран със злато мускет.

Пред и зад слона вървяха бели атове. С радост разпознах братята си. Конете им бяха украсени с кожени ризници, подобни на плащове, с метални шипове. По традиция те се боядисваха в ярки цветове, а шиповете бяха медни, златни или сребърни. Муцуните на конете бяха покрити с цветни железни маски.

Магнах с ръка и за щастие Дара ме забеляза, наруши процесията и се приближи към мен. Тълпата от дрипави хлапета се раздели на две, за да го пропусне. Той им хвърли няколко монети, свали златния шлем и изтри потта от челото си. Изглежда, се чувстваше неудобно в тежката ризница с остри сребърни шипове.

Както повеляваше етикетът, Дара размени любезности със съпруга ми. Отговори с няколко думи на въпросите му за битката и нетърпеливо се обърна към мен. Лицето му грейна в усмивка.

— Сърцето ми прелива от щастие, че те вижда отново, Джаханара! — каза той.

Изгарях от желание да го прегърна, но останах неподвижна, защото такава проява на чувства със сигурност щеше да вбеси Кондамир.

— Липсваше ми, братко — отвърнах сдържано аз. Пръстите ми забарабаниха още по-силно по седлото. Ненавиждах глупавите правила, които ми забраняваха да го докосна. — Къде е мама?

— Някъде назад. Искаше да язди, но коремът ѝ вече е много голям и татко ѝ нареди да пътува в носилка.

Той ми намигна леко. И двамата знаехме, че баща ми никога не можеше да нареди нещо против волята ѝ.

— Дали ще е възможно да ви видя по-късно?

Той ми се усмихна и след гранясалата усмивка на Кондамир зъбите му ми се видяха неестествено бели.

— Утре баща ми организира куамарга в чест на победата. Защо не се присъединиш към нас сутринта? Ще прекараме деня в шатрата на императора.

— Ти няма ли да участваш в гонитбата? — изненада се Кондамир.

Куамарга беше най-популярният вид лов в империята и всички мъже участваха с удоволствие в него.

Дара потръпна от отвращение.

— Да преследвам изплашено до смърт животно е нещо, което с радост ще пропусна.

— Много от воините намират, че е забавно да убиваш. Аз също.

— Ето ти чудесна възможност. А през това време аз ще поговоря с прекрасната ти съпруга.

Кондамир отвърна с презрително грухтене. За него бях всичко друго, но не и прекрасна. Дара застина, сякаш не беше сигурен, че е разбрал правилно реакцията му. Помислих, че ще ме защити, но той ни пожела приятен ден и побърза да заеме мястото си до татко. Армията вече влизаше в града и Кондамир, забелязал, че повечето от знатните люде се разотиват, обърна коня към дома. Последвах го с разтуптяно сърце. Най-после щях да се видя с любимите си хора.

На вечеря едва успях да седя на едно място, а през нощта намерих сили да изтърпя зловонието на мъжа ми без протести. Спах съвсем малко, обзета от трепетно очакване. Жадувах да докосна корема на мама и да чуя новини за двора. Бях изпуснала толкова много!

Щом се развидели, скочих и приготвих храна за Кондамир. Той стана рано, яде с неудоволствие от закуската ми и веднага потърси коня си. Слугите щяха да отидат пеша, а на мен най-сетне ми беше

даден приличен кон. Одежлата и храната бяха прибрани в торбите към седлата и ние, без да губим повече време, поехме към реката. Кондамир размахваше голям лък и сабя, но не беше взел мускета си. При този лов много рядко се използваша пушки, защото с тях ловът приключваше бързо и мъжете не можеха да се насладят на уменията си.

Стигнахме безпрепятствено до реката. По пътя съпругът ми изяде една печена патица и почти изпразни пълния кози мях с арак. Аракът беше силна напитка от ферментирал ориз, меласа и палмов сок. Веднъж го опитах и щеше да ми хареса, ако не бях така изкушена от фините питиета на бащината ми трапеза. Но Кондамир го намираше за неустоим. Понякога пиеше цял ден или поне докато заплетеше езика. Тогава започваше да ме ругае, докато силите му го напуснеха и накрая се строполяваше в несвяст на пода.

Из пътя той не намери за необходимо да разговаря, а и аз не положих никакви усилия да завържа разговор. Само веднъж се обърна към мен и избълва ядосано:

— Всяка жена, заслужаваща поне торба сол, би попитала съпруга си дали се чувства добре.

— Как си в този прекрасен ден, съпруге? — попитах мило аз.

Той хвърли по мен наполовина изяденото патешко бутче и пришпори коня си. Последвах го и тихичко си запях една от песните, научени в харема. Слънцето вече беше високо над нас. Коритото на реката постепенно се стесни, а водите ѝ станаха по-бързи. Тук дърветата бяха много повече отколкото край Агра. Издигаха се над земята като непокорни кичури коса. Между тях растеше тънка тъмнозелена трева. В меката ѝ пазва живееха най-различни диви животни. Вдигнах поглед и видях три ястреба. Разперили големите си криле, те се рееха свободно във въздуха. Усетих завист и наведох глава.

Когато най-сетне стигнахме до лагера, утрото вече преваляше. Първото нещо, привлякло погледа ми, беше високата колкото човешки бой ограда. Огромно пространство бе заградено от всички страни с преплетени един в друг клони. Трябваше ти повече време да преминеш разстоянието от единия край на кръга до другия, отколкото да сварииш яйце. В центъра на кръга беше разпъната голяма украсена с пискюли и бродерии шатра, откъдето жените имаха възможност да наблюдават лова. Около нея имаше втора, по-малка ограда, но по-плътна.

При този вид лов хиляди войници тръгват от две различни места, бият барабани и вървят бавно един към друг. Подплашените животни между тях се насочват към заграждението, което е широко отворено, за да могат зверовете по-лесно да намеря входа. Щом влязат в кръга, входът се затваря и те се оказват в клопка. Тогава започва ловът.

Присъствала съм няколко пъти на куамарга и признавам, че не изпитвам удоволствие от това безразборно избиване на животни. Мъжете стрелят с лъкове по елените и глиганите, а тренирани за целта леопарди преследват по-дребния дивеч. В зависимост от големината на заграденото пространство ловът може да продължи от един следобед до няколко дни. Този кръг беше сравнително малък и аз се досетих, че баща ми бърза да се завърне в палата. Враговете го притискаха и от север, и от юг и беше ясно, че има много по-неотложни дела от това да забавлява поданиците си. А и ловът не беше неговата страст. Организираше го само за да достави удоволствие на приближените си и офицерите от армията. Освен това тук имаше възможност да наблюдава реакциите им, защото много от тях разкриваха истинската си същност по време на лова.

Дара, явно повлиян от вярванията на индусите, че всяко живо същество се преражда и преследваната лисица може да се окаже твой праядо, категорично отказваше да участва в този спорт. Разбирах отвращението му към лова и не се срамувах за него, въпреки че щеше да бъде единственият мъж в шатрата. Пожелах успех на Кондамир, слязох от коня и забързах към малкия кръг.

Наистина, Дара беше тук, седеше върху няколко възглавници, учеше санскрит и ядеше кюфтета от козе месо. Малцина мюсюлмани умеят да четат санскрит, древният език на индусите, но брат ми беше един от най-вещите. Мама си почиваше до него. Коремът ѝ приличаше на огромна диня. Събух сандалите, успешно преминах през натрупаните около нея плата с храни от всякакъв вид и делви с различни напитки и най-сетне бях в прегръдките ѝ.

— Колко си голяма! — възкликнах и докоснах корема ѝ.

Тя ме притисна до себе си и аз улових аромата на кожата ѝ.

— Ох, Джаханара, да знаеш само колко ми липсваше! — каза тя.

Очите ми се напълниха със сълзи, но останах спокойна.

— Толкова дълго те нямаше! — промълвих и внезапно споменът от последните седмици нарани душата ми, сякаш бях малко дете.

Прехапах устни, за да спра сълзите, и продължих. — Татко не е единственият, който се нуждае от теб.

Упрекнах се за детинското си поведение, но любовта ми към нея беше като малко сукалче, което се нуждаеше от майка си ежечасно. А тя бе заминала тъкмо когато се нуждаех най-много от нея.

— Какво се е случило, скъпа?

— Брак, мамо, това се случи.

— Е, и какво толкова? — каза Дара, щом се приближи към нас, за да не ни чуват останалите жени в къщата.

— Не всички мъже са възвишени като теб, скъпи братко — прошепнах аз, — а съпругите им не са така щастливи като твоята.

Обожавах Дара, но понякога неговата наивност ме обезсърчаваше.

— Ох, Дара, ако Аллах не те беше благословил като мъж, щеше да възприемаш нещата по друг начин.

Той остави книгата настрана и попита:

— Да не искаш да кажеш, че Кондамир се държи зле с теб? Вчера не забелязах нищо такова. Той...

— Моля те, спри! — прекъснах го аз. Нямах желание да обяснявам очевидното.

— Сега си вкъщи, Джаяханара — стисна ръката ми мама. — Съжалявам, наистина, много съжалявам, че този брак не ти донесе радост. Аллах знае, не съм предполагала, че ще стане така. Как да ти помогнем?

Мама беше силна жена и аз се уплаших, че ще ме помисли за слабохарактерна ревла, която слага личното си щастие пред дълга. Тя самата бе омъжена по подобен начин и ако исках да заслужа уважението ѝ, трябваше да запазя мълчание.

— Разкажи ми за пътуването — казах, след като изчаках слугите да поднесат прясна вода с лимон — и за бебето. Как е то?

— Подскача в мен като маймунка — усмихна се мама и оправи воала ми.

— Боли ли те?

— Не, но въпреки големия си опит го намирам за странно.

Интересът на мама към политиката не ѝ пречеше да се наслаждава на бъдещото си майчинство като всяка друга жена. И с мен ли щеше да бъде така? Щяха ли да ми стигнат силите да бъда добра

майка и уважавана личност като нея? Беше ли възможно за другите жени, които не бяха съпруги на императора, да бъдат така перфектни във всичко?

— Битката беше жестока — заговори мама и разсея мислите ми.
— Имах възможност да гледам от прикритието.

Тя хвърли бегъл поглед към Дара и ми се стори, че между тях протече някакъв ням диалог.

— Какво е станало? — обърнах се към него.

Очите на брат ми, обикновено толкова спокойни, сега горяха от напрежение. Отвори уста, но ненадейно спря и погледна мама. Тя кимна и той продължи:

— Аз... убих. Убих за пръв път.

Не бях сигурна как трябва да реагирам. Знаех, че цени човешкия живот повече от всичко.

— Ох, Дара! — измънках. Сърцето ми се сви от жал.

— Мускетът ми го надупчи като решето.

— Толкова съжалявам!

— И аз. Съжалявам за мъртвия и за това, което видях.

— Какво видя?

— Брат ти.

— Аурангзеб?

Дара успя да овладее дишането си и думите му потекоха като река, сякаш вече не можеше да крие спомена в себе си.

— Той беше в челните редици, рамо до рамо с войниците. Битката... беше адски шум, прах... Слоновете тръбяха тревожно, а оръдията... оръдията тракаха неспирно като гръмотевици.

Спря за момент и разтри челото си.

— Бях потресен, Джаханара, не можех да мисля... Аурангзеб поведе хората. Те му вярваха безрезервно, бяха готови да умрат за него и успяха да пробият вражеските редици. Хвърляха се напред без страх, колежа наред, падаха и не ставаха...

— Ако искаш, можем да поговорим по-късно...

— Трябваше да го видиш тогава — прекъсна ме той. — В един момент... с един удар на сабята си покоси двама наведнъж. После, не бяха минали и десет удара на сърцето, дойде време за молитва. Той остави оръжието на земята и се обърна към Мека.

Дара поклати невярващо глава.

— Около него загиваха хора, слоновете беснееха, но той беше спокоен. Нечовешки спокоен. Приключи с молитвата и се хвърли в битката с още по-голямо настървение. Когато врагът се предаде, той обра отсечените глави от бойното поле и ги натрупа на огромна купчина.

— Жестоко е, знам — обади се мама, — но мъжете го обичат именно заради това и в крайна сметка враговете отстъпиха, нали?

— Да, те наистина го обичат — промълви бавно Дара. Явно не можеше да си обясни защо е така. — Повтаряха името му и благодаряха на Аллах, че имат такъв водач. Знаеш ли, той се обгражда само с мюсюлмани. Индусите изпраща при мен, но те са доволни.

— Какво мисли татко за това разцепление? — попитах аз. В далечината се чу тъпан.

— Татко се опитва да поддържа мир между нас и индусите, но не иска да прекърши волята на Аурангзеб.

— Така и трябва да бъде — каза мама. — Силата на бащата расте чрез синовете му. Хората на изкуството и политиците те обожават, а войниците се тълпят около брат ти. Силна комбинация.

Рядко се случваше да не съм съгласна с мама, но сега не можех да я подкрепя. Силата на империята се дължеше на единството на нашата армия, всяко разцепление я отслабваше. Но езикът ми никога не би се обърнал срещу нея.

— Бил си прав да убиеш онзи войник, Дара — изрекох. — Предпочитам да видя него мъртъв вместо теб.

Дара ми благодари, обърна се на изток и устните му зашепнаха молитва. Тъпаните забиха още по-силно и техният ритъм прикова вниманието ми. Станах и погледнах навън. Дивите животни бягаха към заграждението. В началото видях само няколко газели, но след тях се появи тигър, пет-шест антилопи и още толкова зайци. Скоро цяла глутница зверове се насочи към входа. Те влязоха в кръга и панически затичаха във всички посоки. Вратите се затвориха и конниците нададоха диви викове. Клането започна. Моят съпруг се бе изтеглил към периферията на кръга и стреляше, но стрелите му не достигаха целта си. Явно се страхуваше от побеснелите животни и не смееше да се приближи.

Братята ми и татко бяха от малкото мъже без коне. Шах и Мурад преследваха заедно един глиган. Обсипваха кървящото животно с

дъжд от стрели и скоро щяха го повалят. Татко беше зад тях. Тетивата на лъка му беше опъната, но виждах, че няма желание да стреля. Аурангзеб беше в средата на врящия котел. Туниката му бе изпръскана с кръв, ятаганът му сечеше наред, всичко около него се къпеше в собствената си кръв. В суматохата един тигър затича срещу него. Внезапно Аурангзеб издаде глава напред, като кобра, готова да нападне. С един замах преряза гърлото на великолепното животно и то се строполи в краката му.

Ужасена от отвратителната гледка, се отдръпнах, седнах до мама и положих ръка върху корема ѝ. Стори ми се, че усещам сърчицето на малкото създание, но може да бяха и ударите на тъпана.

— Нервна ли си? — попитах.

Тя се пресегна и оправи диадемата ми.

— Усещам необичайно напрежение отвътре. Когато моментът настъпи, искам да си до мен, Джаханара.

Пръстите ми си играеха с подгъва на робата, но изведнъж замръзнаха.

— Трябва да попиташ Кондамир.

— Бих го сторила веднага, но от това, което чух, се страхувам, че може да ми откаже. Тогава ще се наложи да го накажа.

Тя направи гримаса и аз разбрах, че това би ѝ доставило удоволствие.

— Не, скъпа, по-добре баща ти да говори с него. И отсега нататък ще бъдеш винаги до мен.

— Наистина ли?

Тя ме целуна по бузата.

— Твоето присъствие ще ми помогне да преживея по-лесно родилните мъки.

Сърцето ми се изпълни с благодарност и любов към нея. Ако знаех каква болка я очаква, нямаше и за миг да се отделя от нея.

Раждането започна със сезона на мусоните. Мама придружаваше баща ми и съветниците му при едно пътуване до Бурханпур, западнал район в горната част на Декан. Враговете ни искаха реванш и нашата армия търсеше начини да защити интересите си. Бях против мама да пътува в това състояние, но тя настоя. Двамата с баща ми рядко се

разделяха и за нея беше непоносимо да остане в Червената крепост сама.

Знаехме, че раждането наближава, и мама настоя да тръгна с тях. Очаквах съпругът ми да се възпротиви, но за моя изненада той прие заминаването ми без възражения. Предполагам, че беше решил да се позабавлява на воля, без да му развалям настроението, защото момичетата му се чувстваха неудобно в мое присъствие, страхуваха се да не засегнат с нещо дъщерята на императора.

Бурханпур беше размирно място. В земите му непрекъснато се водеха войни и последиците бяха очевидни. Разпънахме шатрата на огромното поле извън градските порти. Също като своите предшественици, татко винаги разполагаше челния отряд в импровизиран град, близо до центъра на бойните действия. Разпъваха се безброй шатри и се настаняваха неколкостотин мъже и жени. За да изминеш града от единия до другия край, отнемаше половината от сутринта. В него имаше всичко необходимо за живот — пазар, болници, джамии, дори малък харем. Освен с войници покритите със слама улици се изпълваха със свещеници, наложници, търговци, ковачи, готвачи, художници и администратори. В периферията се строяха подвижни конюшни за слоновете, камилите и конете.

Щом мисията ни приключеше, всичко щеше да се натовари на волски каруци и да се прибере в Агра, а когато някъде се откриеше нов фронт, независимо дали в пустинята или из провинциите на Бенгал, градът щеше отново да се транспортира и да се построи по същия начин.

В центъра на импровизирания град се намираше шатрата на императора. Беше толкова голяма, че лесно можеше да се обърка с палат. Червените ѝ стени бяха високи колкото изправен на задните си крака слон, а ширината ѝ беше двеста крачки. Тя съдържаше всичко необходимо и осигуряваше полагащия се на семейството лукс.

Не се отделях и за минута от мама. Докато татко прекарваше деня с офицерите в съседната палатка, ние се разполагахме върху дебелия килим и копринени възглавници и се вслушвахме в далечните гърмежи на битката. Денонощният тътен на оръдията ме разстройваше и аз копнеех да го заменя с чуруликането на птичките, но вместо това около нас се разнасяха гърмежи и писъци на ранени. Молитви за спасение огласяха нощта чак до ранните часове на утрото.

Слугите горяха сандалово дърво, за да прогонят миризмата, идваща от войнишкия лагер, но всичко беше напразно. Повдигнеха ли платницата на шатрата, вътре нахлуваше нетърпима смрад на тор, войнишка пот и загнила плът. Миризмата не идваше само от ранените войници в близката болница, но и от гноясалите рани на слоновете и конете. Слоновете бяха много ценни за армията ни и за лечението им не се пестяха средства.

Предвид отвратителната гледка и вонята, Бурханпур не беше подходящо място за раждане, но двете с мама не можехме да направим нищо, освен да се молим за бързо приключване на бойните действия. Уви, краят на войната не идваше и една нощ родилните болки започнаха.

През втората седмица от престоя ни бебето стана нетърпеливо. Водите на мама изтекоха и веднага извикахме личния лекар на императора. В стаята бяхме аз, баща ми и три акушерки. Нашите мъже рядко присъстваха на раждането, но татко не бе пропуснал появата на нито едно от децата си. Веднъж ми каза, че това са най-щастливите мигове в живота му.

Нощта беше студена и ветровита. Зад стените на шатрата вилнееше истинска буря. Валеше проливен дъжд и за момент ревът на оръдията ми се стори само далечен спомен.

Мама лежеше върху дебел пласт одеяла, главата и гърбът ѝ бяха подпрени на възглавници. Докторът измери пулса ѝ и нареди да приготвят чисти парцали. До него имаше сребърна купа с вряла вода, където бяха инструментите му. Един от тях ми заприлича на два съединени черпака. Бях присъствала няколко пъти на раждане на мама и се чувствах спокойна. Въпреки болката тя сияеше с някаква вътрешна светлина, присъща само на бъдещите майки. Без накитите си изглеждаше дори по-красива и аз ѝ го казах.

— Понякога ненавиждам бижутата — прошепна. — Но диамантите означават сила и власт, а без властта, аз губя цената си.

Никога няма да мога достигна мъдростта ѝ, помислих си тогава, нито ще бъда толкова прекрасна и обичана.

Целунах я и хванах ръката на татко. Коленичихме до нея и зачакахме. Скоро дойде и първата контракция. Тя изпъшка и промълви:

— Идва.

Въпреки студа по челото ѝ заблестяха ситни капчици пот. Докторът преброи до двеста деветдесет и пет и тогава дойде втората контракция. Беше по-силна и по-болезнена.

Той опипа корема ѝ. Очите му припламваха от мигащата светлина на свещниците. Беше възрастен човек с дълга до гърдите брада и леко накуцваше. Беше изродил повече бебета, отколкото са кърлежите по тялото на бик, но явно раждането на императорското дете го безпокоеше. Изглеждаше видимо притеснен.

— Как ще го наречем? — попита татко и махна един залепнал за челото ѝ кичур.

— Него?

— Рита прекалено силно за момиче. Освен това коремът ти никога не е бил толкова голям.

— Ще... — започна тя, но я разтърси нова контракция и прехапа устни. Пое дълбоко въздух, за да възстанови дишането си, и продължи: — Ще му дадем име на художник. На земята има прекалено много имена на воители.

Лекарят ѝ подаде чаша с някаква отвара.

— Изпий това, господарко. Ще облекчи мъките ти.

Тя го пое и отпи. Сигурно беше горчиво, защото направи гримаса.

— Да не е отрова? — опита да се пошегува.

— Само за болката.

Нощта напредваше, контракциите ставаха по-силни и по-чести. Мама се гърчеше от болка, от очите ѝ бликнаха сълзи.

— Ах, ако можех да поема болката ти, любов моя! — стисна ръката ѝ татко. — Да те освободя от нея и да я зароя дълбоко в себе си.

Изтрих челото ѝ с мека кърпа и попитах:

— Нали първото боли най-много?

— Ох, да беше вярно — успя да промълви, преди болката отново да стегне тялото ѝ.

Татко се свиваше при всеки неин стон и аз подозирах, че неговата болка беше равностойна с нейната. Тя поиска да ухапе нещо и аз ѝ подадох чиста кърпа. Контракциите сякаш преливаха една в друга. Пъшкането премина във вой, а воят — в писък.

— Виждаш ли го? — попита развълнувано татко.

Небето се раздираше от гръмотевици.

— Виждам крак — отвърна лекарят. — Обърнато е със задницата си.

— Какво означава това? — разтревожих се аз.

— Че детето се опитва да остане в утробата — замислено отвърна той. — Не е готово да излезе.

Мама изпищя и аз стиснах ръката ѝ.

— Той идва, мамо, идва! — казах и горещо се замолих Аллах да облекчи мъките ѝ.

— Скоро ще излезе, скъпа — насърчи я татко. — Веднъж да отвори очи, ще ви държа в прегръдките си цяла нощ.

Тя се опита да каже нещо, но от устата ѝ излезе само стон. Сълзи покриха лицето ѝ, страдаше ужасно.

— М-моля ви... — успя да произнесе.

— Не можеш ли да ѝ дадеш още нещо? — извика татко. Очите му гледаха като на диво животно и аз се изплаших за него.

— Опасно е, господарю. Ще ѝ дам още малко — отвърна лекарят и капна в устата ѝ още няколко капки от отварата. Видях, че езикът ѝ е разранен, явно го бе прехапала. Спокойното ѝ лице сега се гърчеше в агония. Лекарят смени окървавените кърпи между краката ѝ и се надвеси над нея.

— Трябва да напъваш по-силно, господарко — каза тревожно той.

— Много боли.

— Напъвай силно, господарко! Напъвай!

Тя напъна и изкрещя. Двамата с татко едва я удържахме.

— Велики Аллах — замоли се той, — направи така, че всичко да свърши по-скоро и аз ще ти построя красива джамия. Ще нахраня и облека твоите бедни. Ще...

Аз също се замолих, но, уви, само бурята ми отговори. Лекарят продължи да я моли да напъва. В гласа му се усещаше отчаяние. Кръвта вече образуваше локва под нея. Всички кърпи бяха напоени. Той вкара пръсти в нея и се опита да измести детето. Притихнах, за да не пропусна плача му, но чух единствено мъчителното охкане на мама.

— Какво става? — надвеси се над него татко.

— Детето се е извъртяло и не може да мине през родилния канал.

— Освободи я от него! — проплака той.

Виковете на мама отслабнаха. Погледът ѝ започна да блуждае.

— По-бързо, татко! — извиках. — Направи нещо, моля те!

Татко избута стария лекар и коленичи пред нея.

— Каж ми какво трябва да направя!

Лекарят му обясни, татко свали пръстените си и влезе в нея.

Опитваше се да не я нарани, лицето ми бе вцепенено от напрежение. Не успя да го извърти, но ненадейно бебето само се изхлузи от затвора си. Пъпната връв беше здраво омотана около врата му. Беше цялото в кръв, красиво и безжизнено. Татко го премести настрани и отново извика лекаря.

— Спри кървенето!

Лекарят покри отвора с чисти кърпи, но те веднага се обагриха в червено. Настъпи ново мъчително чакане.

— Съжалявам, господарю! Времето ѝ изтича — каза накрая той и наведе глава.

— Не! Направи нещо!

— Животът ѝ е в ръцете на Аллах.

Татко се свлече до нея, заплака и започна да вика името ѝ.

— Моля те, не си отивай!

Очите на мама проблеснаха, но нова вълна от болка я накара да ги затвори отново.

— Не плачи, скъпи — прошепна тя.

— Моля те, Аллах, не ѝ отнемай живота! Вземи моя, ако трябва, но нея запази! Моля те!

Сълзите ми се сляха с неговите и покапаха по лицето ѝ.

— Остани при нас, мамо!

Устните ѝ трепнаха. Тя се опита да се усмихне.

— Аз... спи ми се.

Лекарят и акушерките безшумно напуснаха шатрата. Целунах челото ѝ и я поех в прегръдките си. Притиснах се към нея както към онзи клон в реката.

— Моля те, не ни оставяй! — извиках, но сълзите ме задавиха. Думите ми умираха заедно с нея.

— Приближи се — прочетох по устните ѝ.

Доближих се и усетих горещия ѝ дъх.

— Остани до него. Той има нужда от теб.

— От мен?

Тя се опита да ме погали, но усилието беше твърде голямо за нея.

— Грижи се за него.

— Но, мамо...

— Ти си силна. Много по-силна, отколкото си мислиш.

— Няма да се справя без теб. Трябва да останеш!

— Моля те, Джаханара!

Погледът ѝ се премрежи и колкото и да не исках да го призная, осъзнах, че краят ѝ е близо. Погледнах към коленичилият в краката ѝ татко.

— Ще се опитам — казах и избухнах в сълзи.

— Обичам те и се гордея с теб.

Притиснах я здраво в прегръдките си и целунах устните ѝ. Не исках да я пусна, но татко се приближи и аз отстъпих назад. Неговата целувка беше по-нежна и по-дълга от моята. Тя позна устните му и се усмихна.

— Любов моя?

— Да, скъпа?

— Ще ми направиш ли една услуга? — Гласът ѝ отслабваше, силите ѝ изтичаха заедно с кръвта. Татко кимна. Нямаше сили да говори. — Първо, грижи се добре за децата ни, и второ, влюби се отново.

— Не, сърцето ми ще умре заедно с теб!

Тя поклати глава.

— Тогава искам... да ми построиш... красива гробница... идвай да ме видиш на годишнината... от смъртта ми.

— Ще ти построя — промълви той и заплака като дете.

Тя започна да се бори за въздух.

— Ела, скъпи... искам да те чувствам до себе си... да те докосвам...

Той я взе в ръцете си и я залюля като бебе.

— Винаги ще те помня, моя единствена любов — прошепна той. Устните ѝ се разтвориха, но от тях не излезе звук. — Винаги! Докато съм жив!

Той я целуна и я държа в прегръдките си, докато Аллах прибра душата ѝ.

Заплакахме, а нощта заплака с нас.

ВТОРА ЧАСТ

Тоз, който вярва в Корана, и този, който следва пътя на евреите, и християните, и сабианите, и всички, дето вярват в Бог и праведници са били, ще имат своята награда.

Те няма от какво да се страхуват, сърцата им не ще скърбят.

Корана

В ръцете ми изстива чаша чай. Вятърът си играе със спокойните води на реката. Аз съм строга жена с остър език, но сърцето ми е меко и понякога ме предава. Вятърът, особено този откъм Тадж Махал, често пълни очите ми със сълзи. Вятърът ми напомня за целувките на мама.

— Какво стана после? — пита тихо Гюлбадан.

Изплувам от спомените си и продължавам:

— Баща ми се заключи в покоите си. Не приемаше никого, дори мен.

Спирам и си припомням, колко много исках да го прегърна и да го утеша. Аз също имах нужда от утеха, но моята мъка отстъпваше пред неговата. Копнеех да почувствам любовта му, макар да знаех, че сърцето му ще остане завинаги владение на мама.

— Чувахме непрекъснато риданията и молитвите му — казвам и оставям чашата си. — Когато след две седмици се появи, очите му бяха зачервени и толкова увредени, че се наложи да сложи очила.

— Наистина ли? — възкликва Рурая и хваща ръката ми.

— Наистина. От онази стая излезе непознат за нас човек. Голяма част от него бе умряла заедно със съпругата му и сърцето му никога вече нямаше да обича.

Стискам пръстите на Рурая и ги галя. Тогава бях твърде млада, за да осъзная напълно загубата на татко, но сега разбирам всичко. Сега

знам, че скръбта е създадена, за да съхрани любовта в сърцата ни.

— Тогава ли започна строежа? — пита Гюлбадан.

— Да — отвърщам и сърцето ми се изпълва с топлина. — Той реши да построи дом за своята любима. Повика най-добрия архитект в империята, мъж, който можеше да превърне нефрита в цвете, а мрамора — в райска градина.

— Как се казваше той?

Иса. Иса беше всичко, за което съм мечтала.

МЕЧТИТЕ СЕ СБЪДВАТ

Пауновият трон сияеше, както и преди, но мъжът върху него не беше същият.

Слънцето клонеше към залез и въпреки многото си прозорци, Диван-и Ам бавно тънеше в здрач. Свещниците още не бяха запалени. В стаята бяхме само аз, татко и Дара. След смъртта на мама Аурангзед получи частичен контрол над армията и веднага замина на север, за да се справи с набезите на враговете по пограничните райони.

В онези дни империята имаше много врагове. От север ни дебнеха персийците, винаги готови да разширят границите си. На юг бяха деканите. Те бяха част от Индостан, но султанът им ги управляваше с желязна ръка и се бореше за независимост. Отстрани ни притискаха други врагове — кланът на Раджпут и християните.

Аурангзед се биеше с всички.

Баща ми беше само бледа сянка на мъжа, от когото някога се възхищавах. Откакто мама умря, прояви активност само за да купи огромно парче земя до реката. Там щеше да бъде вечният дом на съпругата му.

Все още не можех да свикна с нейната смърт. Всяка сутрин се събуждах с надеждата, че ще я видя, после си спомнях, че вече не е между нас, и посрещах новия ден с неохота. Отварях книга, но не можех да чета, масата ми бе отрупана с деликатеси, но аз не усещах вкуса им. Нищо не можеше да запълни празнината в сърцето ми. Смъртта ѝ беше ненавременна и колкото и да се напругах, не можех да открия логика в тази трагедия. Но без съветите на мама умът ми бе изгубил остротата си.

Мама бе поискала да бъде до татко и аз гледах да му помагам, с каквото мога, да бъде до него в скръбта му. Молах се заедно с него, тъгувах с него и разговаряхме за нея, когато той успяваше да превъзмогне мъката си.

— Татко — прекъсна мислите ми Дара. — Трябва отново да свикаш двора. Империята има нужда от теб. Аз също имам нужда от помощта ти.

Думите му отекнаха някак зловещо в празната стая. Татко смръщи чело, сякаш думите на брат ми бяха досадни мухи.

— Дворът ще направи каквото им наредиш — каза той. — Всички знаят, че ти си моят наследник, и ще дойдат да засвидетелстват почитта си към теб.

— Но влиянието ми ще порасне, ако ти си до мен.

— Ще бъда до теб — отвърна вяло той. Намести сребърните очила и почеса носа си. — Дори и лебед не тъжи вечно за любимата си.

— Но народа...

— Засега те оставям на собствените ти решения. Събери съветниците, разбери за какво се карат. Прочети военните доклади на брат си.

— Но той не ми казва нищо.

— Джаханара ще ми помогне с мавзолея. Започне ли веднъж строежът, ще го оставя в нейните ръце и ще се върна към задълженията си.

— Кога започваме? — попитах, нетърпелива да бъда полезна с нещо.

На лицето му се появи лека усмивка, толкова необичайна за него през тези дни.

— Търпение, момичето ми.

Той извика войника от охраната.

— Доведи устад Иса.

Устад означава майстор и аз разбрах, че мъжът ще е някакъв строител — скулптор или зидар. Очаквах да се появи сбръчкан мъж на солидна възраст, но щом вратата се отвори, пред мен застана съвсем различен човек. Първото ми впечатление беше, че прилича на ястреб. Лицето му беше тясно, но не жестоко, а мило и одухотворено. Веждите му бяха силно извити, очите гледаха открито и честно, а носът беше леко извит надолу. Имаше високи изсечени скули, скрити отчасти от добре поддържаната му брада. Беше висок, жилав, със стегнати мускули. Вместо разкошни дрехи, каквито носеха посетителите в двора, той беше облечен в проста памучна роба.

— Добре дошъл, устад Иса — приветства го баща ми и стана от трона си.

Младият мъж се поклони.

— За мен е чест, господарю.

Татко obu сандалите си и се приближи към госта.

— Честта е моя, устaд Иса. Твоите творения красят земята ми, а славата ти предшества нашето запознанство.

— Славата, господарю, е преходна — отвърна кротко гостът. — Само камъните ще помнят името ми вечно.

Татко поклати глава с такава енергия, че за миг забравих за мъката му.

— Не само камъните ще помнят името на този човек, деца. Той сътворява джамии и крепости, които напомнят повече гоблени, отколкото обикновени сгради. И ако не ме лъжат моите източници, има договори за строежи до края на живота си.

— Признавам, че съм благословен с работа, господарю.

— Наистина ли си благословен? — сложи ръка на рамото му татко. Не бях виждала да го прави с друг. — Дали поетът е благословен, ако няма мастило за перото си, или пък музикантът, ако няма инструмент?

Мъжът искаше да каже нещо, но баща ми продължи:

— Не ти ли се иска да построиш нещо изключително, нещо, което ще остане да краси света дълго след като костите ти станат на прах?

— Може ли да попитам... — заговори архитектът, но неочаквано спря. Явно думите на баща ми го бяха заинтригували. — И какво може да бъде това, господарю?

— Рауза-и Мунавара.

— Дом на светлината?

— Искam да построиш мавзолей на съпругата ми.

Споменаването на мама прекърши гласа му. За един удар на сърцето си помислих, че ще заплаче, но той успя да превъзмогне сълзите и продължи:

— Искam да сътвориш най-красивата сграда в света, защото Арджуманд беше най-красивата жена под слънцето.

Настъпи тишина. Отвън, зад сложната каменна плетеница на решетките на прозорците, гукаха гълъби. Лицето на непознатия плувна в пот.

— Такава сграда може да отнеме години, дори десетилетия, господарю. Ще трябва хиляди работници...

— Ще имаш и време, и хора.

— А как си го представяте — с нарастващата възбуда попита той.

— Почти цяла Агра е червена. Омръзна ми този червен цвят, прилича ми на кръв. Не! Искам сградата да е бяла. Бял мрамор и нищо друго. Да прилича на жена, да носи в себе си красотата на това най-велико творение на Аллах.

— Но какво ще стане с моите договори?

Татко скъса с ръце въображаем лист хартия.

— Това не е проблем. Ще изплатя неустойки за всичките.

— Къде ще построим мавзолея?

— Тук, на старото игрище за поло.

Устад Иса мина покрай Дара и погледна през прозореца. На противоположния край на нашия извит като сърп град, до самия бряг на реката се простираше голям участък земя, където доскоро се събирахме да наблюдаваме игрите на поло. Той задърпа брадата си и аз можех да се закълна, че чувам мислите му.

— Ще ми трябват двайсет хиляди мъже за три месеца.

— Нима ще го построиш толкова бързо?

— За толкова ще построя основите, господарю. Дълбоки и здрави основи, за да издържат на всяка тежест — прошепна развълнувано той и отново се зае с брадата си.

Изведнъж се зачудих, дали не е забравил, че императрицата е мъртва. Изглеждаше прекалено ентузиазизиран, сякаш не ставаше дума за мавзолей.

— Преди да започна, искам още нещо — изрече той.

— Само кажи.

— Портрет на съпругата ти, за да опозная красотата ѝ.

Татко се усмихна някак насила:

— Мога да ти предложа повече. Лицето на дъщеря ми е нейно огледало и аз ще я назнача за твоя помощничка.

Не беше точно така, но въпреки това комплиментът му ме накара да се изчервя от удоволствие. Думите на устад Иса засилиха руменината по бузите ми.

— Тогава, предполагам, че поетите са се надпреварвали да славят красотата ѝ — прошепна той.

— И така — заяви татко. — Джаханара ще бъде връзката между нас. За съжаление аз не мога да оставя управлението на империята, но

държа да съм в течение на всяка твоя стъпка. Препоръчвам ти да се вслушваш в съветите ѝ. Тя е умна като крокодилите в реката.

Много мъже биха протестирали, ако им наредят да слушат някоя жена, но Иса само кимна. Татко се обърна към мен:

— Ще се преместиш в Червената крепост, докато завършим мавзолея. Естествено, ще посещаваш редовно съпруга си.

Обмислих внимателно думите му.

Бях щастлива, че ще избягам от Кондамир, но в същото време се изплаших, че враговете на баща ми ще се увеличат с още един.

— Може би трябва да платиш на съпруга ми за моята помощ. Торба със злато ще удовлетвори всичките му претенции.

Баща ми се обърна към госта, а очите му бяха пълни със сълзи:

— Чу ли това, Иса? Сигурен съм, че духът на Арджуманд живее в нея.

Иса отвърна нещо, но бях така развълнувана от думите на татко, че не чух думите му.

— Ах, Мумтаз Махал! — прошепна баща ми. — Колко много ми липсваш!

Никога не го бях чувала да я нарича така. Думите означаваха „Първата в двореца“. Предположих, че я бе наричал така в най-интимните им моменти. Татко въздъхна и се приближи към прозореца. Дара ни прикани с жест да го оставим насаме с мъката му.

Щом излязохме, брат ми се извини и забърза по делата си. Иса ми каза „довиждане“, но сигурно за да запомни чертите на лицето ми, се загледа в мен толкова дълго, че се изчервих от неудобство.

— Ще стане много красив, господарко — проговори накрая. — Няма да има по-красив мавзолей в целия свят.

Погледът ми го проследи, докато се отдалечаваше по претъпканите с хора улици. Направи ми впечатление, че стърчи поне една глава над другите. Скоро зави по една пресечка и изчезна.

През следващите дни животът ми постепенно се подобри.

Както и очаквах, Кондамир изпадна в бяс, когато разбра, че ще живее в крепостта. Удари ме, преди да успее да хвърля в краката му даровете на татко — тежка златна огърлица, два рубина и кама с инкрустирани по дръжката ѝ изумруди.

— Баща ти надценява твоята мъдрост — измърмори Кондамир, но взе нещата, без да крие радостта си.

— Той е император — казах и докоснах туптящата от шамара буза. — Сигурно неговата преценка е по-точна от твоята.

Забележката ми донесе още една плесница, но успях да го вбеся, а това си струваше болката. Тази нощ той дойде в леглото ми по-яростен от всякога, но предугадила намеренията му, бях разляла козя кръв между краката си. Кондамир вика, руга и вилня из стаята, а аз се криех под юргана и тайно тържествувах. Колко малко знаят за женското тяло такива глупаци!

На следващата сутрин му пожелах всичко добро и отидох в Червената крепост. Дадох ми чудесно жилище с фантастична гледка към реката и Агра. Стаята ми беше малка, но уютна и през следващите няколко дни успях да си създам елементарни удобства.

За втори път се срещнах с устад Иса на брега на реката, върху земята, определена от баща ми за мавзолея. Беше идеално място за строеж. От изток, запад и юг граничеше с именията на уважавани граждани. На север беше реката, зад която се простира Агра и Червената крепост.

Реших да отида пеша до бъдещата строителна площадка и тръгнах по познатия от разходките ми с мама път. Скоро излязох от крепостта и се гмурнах в морето от хора. Всичко по улиците на Агра се движеше, само едноетажните постройки от двете им страни бяха неподвижни. Суматохата беше присъща за града, единствено трима китайци, които се пазаряха оживено със собственика на един магазин за коприна, предлагаха нещо различно. Въпреки че тъмнокожият ни сънародник беше доста по-висок от тях и говореше толкова бързо и силно, че китайците надали разбираха и една дума, те не се обезкуражаваха. Облечени в жълти туники и шапки, прилични на обърнати надолу чаши, те сочеха плата и се надпреварваха да обясняват нещо на развален хинди.

Свих наляво по широка улица и внимателно заобиколих една побесняла камила. Беше мъжкар и отчаяно се опитваше да обяди женската пред него. Собственикът хвана набъбналия му орган и се опита да го вкара в неподвижно застаналото пред него животно. Камилите не бяха много петимни за секс и такава картина беше често срещана из страната. Спомних си за Кондамир и изпитах жал към нещастната камила.

Колкото повече се отдалечавах от Червената крепост, толкова по-спокойни ставаха улиците на града. Скоро стигнах до огромните оризови ниви, осяяни с приведени над земята селяни, и свих покрай няколкото къщи, накацали току до брега на реката. Преминах през каменния мост и се озовах в западния край на строителната площадка.

Отначало устад Иса не ме видя. Крачеше из площадката и записваше нещо върху голям лист хартия. Носеше дреха на обикновен работник, сивият му тюрбан беше пропит от пот от енергичните му движения. Забелязах, че внимава всяка крачка да бъде еднакво голяма с предшестващите. По този начин премина от южния край на терена до северния. След това обходи пространството от изток на запад, а накрая извървя целия му периметър. Това отне много време и аз потърсих сянка, за да го изчакам на прохлада.

Най-сетне Иса ме забеляза и се доближи до одеялото, на което седях. Признавам, че му липсваше грацията на братята ми и гордата походка на воин, но в движенията му имаше достойнство и устрем. Въпреки че тялото му не бе калено в битки, мускулите изпъваха шевове на туниката му. Здрави мускули на човек, който носи камъни и дълбае мрамор.

— Добро утро, принцесо.

— И на теб, устад Иса.

Не знам защо, но се сетих за мама, навярно защото нейният мавзолей беше причина за срещата ни. Но днес, за разлика от друг път, не почувствах тъга. Знаех, че тя щеше да остане доволна да види, че вече започвам да преодолявам липсата ѝ и постепенно поемам живота си в свои ръце.

Станах и му кимнах. Днес ми приличаше още по-силно на ястреб. Може би бяха виновни сенките, които правеха ъгловатото му лице да изглежда още по-тясно.

— Наричай ме Иса, принцесо — усмихна се той.

Усмивката му беше малко крива, единият край на устните идваше по-високо от другия.

— Само ако ти ме наричаш Джаханара.

— Изглеждаш прекрасно, Джаханара.

Днес бях свалила повечето от накитите си и носех обикновена роба. Макар че беше истински ювелир в работата си, Иса не обръщаше внимание на дрънкулките, с които се кичеха нашите мъже и жени, така

че комплиментът не беше заради богатите ми одежди, а за мен самата и аз се почувствах поласкана, но нямах представа как да реагирам.

— Може ли да те попитам какво правеше преди малко?

Той ми показа бележките си.

— Проверявам дали размерите отговарят на тези в договора.

— И отговарят ли?

— Почти — отвърна той, нави на руло документите и ги остави в една кошница с много други хартии.

— Започна ли вече с чертежите? Бих искала да ги видя.

Той се засмя и аз се изненадах да видя около себе си поне един весел човек.

— Баща ти ме предупреди, че си доста нетърпелива.

— Нетърпелива?

— Нарече те малко лястовиче, което се учи да лети, но от нетърпение скача прекалено рано от гнездото.

— Така ли? И какво друго каза?

Кривата усмивка се появи отново и откри два реда дълги бели зъби.

— Че те обича и ми завижда, че имам такава умна помощница.

— И ти ли мислиш, че съм... лястовиче?

— Мисля, че струваш повече от много мъже в империята.

Ъгълчетата на устните ми се повдигнаха. Получавах много комплименти, но ценях само тези, които се отнасяха до интелекта ми. Думите му стоплиха сърцето ми и за пръв път от много време се почувствах добре.

— Хайде да се разходим — предложи той. — Ако искам да създам нещо наистина красиво, трябва да запомня всяко кътче от тази земя.

И ние тръгнахме. Минахме край група мъже, които строяха лодка на брега. Съдът беше почти готов, оставаше да запечатат шевовете с глина. Един от работниците дълбаеше глава на тигър върху дървения нос.

— Много е талантлив — кимна към него Иса. — Трябва да го наемем.

— Как ще ги привлечеш?

— Художниците ли? Когато сме готови, ще им изпратя покани. Ще издиря най-добрите калиграфи от Персия, зидари от Египет и дори

майстори от Европа.

Поне петдесет европейци живееха в Агра. Понякога татко говореше с тях за търговия, но не можех да си представя, че ще се съгласи да работят на мавзолея на мама.

— Защо са ти европейци?

— Имаме нужда от най-добрите майстори в света, без значение коя страна наричат своя родина.

Наведох поглед, засрамена, че така открито показах изненадата си. Мама щеше да е недоволна от държанието ми.

— Кажи ми как си представяш мавзолея?

— Ще го разположа до реката. На юг ще бъдат градините...

— А как ще оформиш самата сграда?

— Представи си как би изглеждала сълзата на Аллах — живо се обърна към мене той.

Възторгът му ме изплаши. Бях свикнала да съдържам чувствата си и пожарът на страстта ми бе непознат.

— Куполът ще бъде във форма на сълза — продължи той. — Ще се носи от квадратна структура с множество арки. На четирите ъгъла на мавзолея ще издигнем минарета, високи почти колкото купола. И всичко — от гробницата до върха — ще бъде от бял мрамор.

Опитах се да си го представя, но не ми достигна въображение.

— Имаш ли скица?

— Засега всичко е само в главата ми.

В този момент забелязах, че кошницата с документите не е в ръцете му. Седеше забравена на мястото, където се бяхме срещнали. Посочих му я и казах:

— Ще ти стигне ли една глава за всичко?

Очите му се разшириха от страх, че ще загуби безценните си документи.

— Проблемът при творците е, че често забравят обикновените неща. Погледът им се рее високо в облаците и много пъти не виждат земята под краката си.

— Тогава аз ще гледам надолу и ще ти показвам къде да стъпваш.

Той се усмихна и аз се зарадвах на усмивката му. Малко неща ме радваха след смъртта на мама и затова ги намирах за безценни.

Върнахме се назад. Той си взе кошницата, а аз сгънах одеялото, на което бях седяла.

— На колко години си, Иса?

— Навърших двадесет и две есени. А ти?

— С шест по-малко, но скоро ще станат пет.

Погледите ни се срещнаха и аз не отместих моя. Жените в империята нямаха право да гледат открито мъж в очите, но неговите бяха големи и тъмни, аз потънах в тях и сякаш не исках да бъда спасена.

— Защо стана архитект? — попитах, колкото да кажа нещо.

— Роден съм в Персия — започна и това обясни несвойствените за нашите хора черти на лицето му. — Баща ми строеше разни неща. Повече кладенци, но веднъж му повериха и акведукт. Когато мама умря, а татко се разболя, той събра малкото останали ни пари и ги даде на един дошъл по работа в града архитект, за да ме вземе за чирак.

— Какво стана с баща ти?

— Скоро почина и аз се преместих да живея при моя майстор, един от най-добрите и мили хора на света. Щом приключихме работа в града, той ме заведе със себе си в Делхи.

Знаех какво е да изгубиш родител и поисках да го утеша, но още не го познавах добре и не посмях.

— На колко години беше?

— На седем.

— И оттогава не си се връщал в Персия?

— Всичките ми роднини са мъртви, а и войната затвори пътя ми натам — усмихна се тъжно той. — Ако се върна, ще ме обявят за предател. Не, сега Индостан е моят дом.

Историята му ме развълнува. Оказа се, че съдбата му е по-скоро тъжна, отколкото благословена, но въпреки това той се радваше на живота. Колко открито сподели неволите си! Дали винаги гледаше така оптимистично на света? Винаги ли беше в мир със себе си?

— Обичаш ли работата си? — попитах, завладяна от мекотата на гласа му.

— Аз съм щастливец, Джаханара. Благословен. Мога да покажа на родителите си плодовете на труда си, на техния труд — погледът му се плъзна покрай мен и бавно се издигна нагоре към небето. — Когато строя, чувствам, че съм по-близо до тях.

— С нетърпение ще чакам да те видя... как строиш — казах и с усилие прикрих вълнението си. — Сега те оставям да работиш.

— Твоята компания ме изпълва с радост, Джаханара. Би ли дошла отново довечера? Ще има пълнолуние и ще мога да ти покажа нещо интересно.

— Ще дойда — отвърнах и едва потиснах усмивката си, когато видях смайването му.

Казах му „довиждане“ и поех обратно към крепостта. Вървах и в съзнанието ми Иса вървеше до мен. Виждах лицето му, припомнях си думите му, възторга му. Ах, да можеше моят съпруг да е наполовина толкова нежен и внимателен! Защо трябваше да търпя грубото му отношение, когато имаше мъже като Иса? Знаех, че допускам грешка, но бях завладяна от младия архитект и не можех да го скрия от себе си.

Изведнъж почувствах нужда да видя Ладли. Влязох в кухнята, както си бях с прашната роба, и я извиках. Тя белеше цвекло, ръцете ѝ бяха лилави от сока му. Готвачката ме погледна неодобрително, както ме гледаше винаги, когато откъсвах Ладли от задълженията ѝ, но не посмя да ми противоречи.

Щом излязохме навън, приятелката ми примижа от ярката дневна светлина. Поведох я към крепостната стена. В съседния двор група войници провеждаха учения. Изкачихме на бегом стъпалата до върха и скоро се озовахме високо над главите им. Шлемовете и ризниците им блестяха като злато на слънцето. За моя изненада видях, че ги води Аурангзед. Забелязах, че го слушат с уважение, въпреки че почти всички да бяха по-възрастни от него. Той им показваше как зареждат мускетите. Прицели се в една диня, която им служеше за цел, и стреля. Чу се остър пукот и динята се пръсна. Червената ѝ сърцевина се разхвърча по каменната ограда. Войниците приветстваха възторжено точната му стрелба. Той прие поздравленията, после подаде пушката на един огромен воин. Без видима връзка с видяното се запитах дали брат ми е пролял поне една сълза за мама.

— Кой е този гигант? — посочих към войника. Знаех, че Ладли е в течение на всички клюки в крепостта.

— Ако се вярва на слуховете, малоумен убиец — отвърна тя и плю, за да покаже презрението си. — Наричат го Балки.

— Какво знаеш за него?

— Че брат ти го е освободил от затвора и го е направил свой телохранител.

— За какво е бил в затвора?

— За изнасилване. Изнасилил и измъчвал една прислужница след завръщането на войските в града. Тя е индуска и брат ти — дано Шива съкрати дните му — опростил вината му.

Потръпнах от възмущение.

— А какво говорят за баща ми?

Ладли се огледа, за да се увери, че сме сами. Най-близкият пост беше поне на трийсет крачки от нас, часовоят не можеше да ни чуе.

— Казват, че скръбта му го прави сляп и глух за проблемите.

Чуха се нови изстрели и още дини се пръснаха. Аурангзед удари плесница на пропуснал целта войник. Наказаният наведе глава, изчака брат ми да презареди, пое отново пушката и се прицели. От дулото изскочи огън и този път динята избухна.

— Защо не използват дървена цел? — попитах ядосано. — Толкова хора гладуват!

— Нали не очакваш рационална мисъл от мъж? Особено пък от брат си — каза Ладли и се заигра със сребърната халка на носа си — единствения накит по нея. — Понякога го улавям, че ме гледа. И очите му... са изпълнени със злоба.

Стрелнах я с поглед и ми се прииска да не е толкова красива. Знаех, че Аурангзед беше опозорил не едно и две момичета, а после бе запушил устите на бащите им с пари.

— Внимавай, Ладли. Аурангзед е свикнал да взима всичко, което пожелае.

— Какво да правя, Джаханара?

— Не му показвай, че се страхуваш от него, иначе ще осъзнае надмощието си.

— И какво друго?

Поставих се на мястото на Аурангзед. Мама ме беше обучила на тази хитрост и с малко усилия успях да се вмъкна в кожата на друг човек, за да предвидя ходовете му.

— Бъди мила с него. Гали самочувствието му, флиртувай, както правят останалите момичета. Той бързо се уморява от тях, предполагам, че и ти скоро ще му се сториш безинтересна.

Изведнъж ме осени идея и се замислих.

— Какво?

Имах ли право да я карам да върши нещо толкова опасно? И то не заради нея, а заради мен?

— Говори, Джаханара. Ще остарее на тази стена.

— Ами... предполагам, че ако искаш, би могла да спечелиш доверието му.

— И защо ми е неговото доверие?

— Ти знаеш много тайни. Някой ден може да научиш полезна за него информация. Кажи му я. Нека да се спаси от неприятел или да предотврати престъпление. Така ще набере точки пред двора, а ти ще станеш негова довереница.

— По-скоро ще изстискам цирей на прокажен.

— Аз също, при нормални обстоятелства — прошепнах и погледнах към брат си, който даваше някакви нареждания на хората си. — Потърси ме, преди да предприемеш каквото и да било. Нека заедно решим какво да направиш. А междувременно, скрий страха си. Постарай се да му покажеш, че го харесваш. Но преди това изяж няколко скилидки чесън и дишай право в лицето му.

Ладли ме погледна странно:

— Не знаех, че си толкова наясно по тези въпроси.

— Забрави ли, че съм омъжена?

— И какъв беше този глупак, съпругът ти?

Мускетите запукаха отново и задушливата миризма на барут достигна до носовете ни.

— Мъж с мозък, по-малък и от на новородено. Мъж, който прави любов като пръч.

Тя се изкиска на усилията ми.

— Ставаш все по-добра. Ама наистина ли е като пръч?

— Поне с мен.

— Дано Шивада те съжали и направи така, че мъжеството му да изгние. Да окапе и да стане играчка за кучетата ми.

— Леле, какъв език имаш само! — възкликнах аз. Ладли винаги успяваше да оправи настроението ми. — Днес се запознах с един мъж. Архитект е, ще строи мавзолей на мама.

— Е, и? Аз пък срещнах една хлебарка.

— Той е всичко, което моят съпруг не е.

— Мъжете са измамници. Замайват ти главата, докато те вкарат в леглото си, после край с подаръците, край с благородството и комплиментите.

Хванах ръцете ѝ и се усмигнах.

— Време е да ти намерим добър съпруг, Ладли.

— Защо? Нима мислиш, че животът вече ми е омръзнал и съм готова да го подаря на някакъв си негодник?

Въпреки привидната ѝ незаинтересованост, бях сигурна, че също като мен копнее да открие любовта. Тя си беше такава, никога няма да си признае.

Денят напредваше, а аз имах още много работа. Разделих се с Ладли и забързах към Диван-и Ам.

Съветът вече бе започнал. Баща ми и Дара стояха пред пауновия трон и слушаха караниците между придворните. Промъкнах се тихо зад гърбовете им, без да натрапвам присъствието си. Наблюдавах с интерес усилията на Дара да успокои обстановката. С времето той се бе усъвършенствал в преговорите и умението му да прави компромиси и да взема решения ме изпълни с гордост. Ако можех да нарека някого на този свят справедлив, това без съмнение беше той. С цялото си сърце брат ми вярваше, че мюсюлманите и индусите са равноправни и само единството между тях ще доведе империята ни до разцвет. Татко съблюдаваше законите и осъждаше дискриминацията, но аз подозирах, че чувствата му не са така благородни както действията. Дара вярваше искрено, че всички хора имат еднакви права, независимо от религията си. За да докаже теорията си, той започна да превежда „Упанишадата“ — фундаментален мистичен хиндуистки текст — от санскрит на персийски. Никой никога не бе дръзвал да се залови с такава трудна задача, но Дара бе решен да даде достъп на мюсюлманите до тази знаменита творба и да им покаже, че дяволът не е толкова черен.

Изчаках да свърши съвета и тримата се отправихме към библиотеката. И брат ми, и татко намираха утеха в книгите и реших, че ще им е приятно да вечеряме там. Сервираха ни запържено в масло пиле, пълнено с ориз, стафиди, кардамон, карамфил и бадеми и оризово вино.

Библиотеката беше просторно помещение, дълго колкото половината от полета на стрела. Подът беше покрит с черни вълнени килими с избродирани в слонова кост цитати от Корана, от летописи на

наши императори и от великите книги на индусите. По каменните лавици имаше още много копия от същите книги. Най-ценните съдържаха красиви илюстрации и бяха произведения на изкуството. Библиотеката беше истинско богатство, съдържаше повече от четирийсет хиляди тома. Специални хора се грижеха за тях и ги пазеха от случаен пожар. На всеки пет крачки стоеше служител, който следеше да не попадат искри от свещи или факли върху тях. Няколко малки изкуствени езерца от мрамор освежаваха въздуха. В центъра на всяко езеро имаше запалена факла — единственото осветление в стаята.

Атмосферата в библиотеката успокояваше татко и тази вечер не беше изключение. Въпреки болезнената липса на мама, успяхме да поговорим спокойно за щастливите стари времена. Пихме вино. Дори се усмихвахме. Беше обнадеждаваща вечер. Когато свършихме, татко кимна приятелски на Дара, а мен целуна, и аз разбрах кои бяха неговите любими деца, единствена радост за измъченото му сърце.

Когато яхнах коня и поех към реката, градът вече тънеше в мрак. Нощта беше ясна, пълната луна превръщаше земята в приказно място с ореол от синкава светлина. Някои хора твърдят, че лунният диск прилича на човешко лице, други виждат в него какво ли не — от географска карта, нашарена с реки и планини, до джамии. За мен луната беше изрязана дупка в черния плащ на нощта, през която можехме да зърнем божествената светлина, но аз, смъртната, не можех нито да я докосна, нито да я разбера.

Наближих мястото и веднага съзрях Иса. Беше с гръб и не усети приближаването ми. Ръката му държеше въглен и сякаш танцуваше върху простряното на голата земя платно. Предположих, че като всеки художник отразява собствените си мечти, и любопитно надникнах зад гърба му. Дъхът ми спря. Ръката му беше наистина като танцьор, плъзгаше се по платното, после литваше нагоре, извиваше се в дъга и даваше живот на нещо прекрасно. Сълзата на Аллах. Мавзолеят щеше да бъде истински скъпоценен камък и да превъзхожда по красота дори мама — формите, арките и фасадите му сякаш принадлежаха на друг, по-съвършен свят.

Иса спря да рисува и удари с юмрук във въздуха. После неочаквано извика. Беше вик на радост, на екстаз. Не вярвам, че ще

срещна някога по-възторжен човек от Иса. Викът му отекна в нощта и замря някъде към града.

— Благодаря ти, Аллах! — извика той. — Благодаря ти за този дар! Мамо, знам, че ще го харесаш. Тате, моля те, направлявай ръката ми!

Не смеех да се приближа, за да не наруша мига на екстаз, но той някак усети присъствието ми. Очаквах, че ще се ядоса, но за моя изненада Иса седна отново и се усмихна.

— Какво мислиш за моето произведение, лястовичке?

— По-добре питай поетите — едва успях да разтворя пресъхналите си устни аз.

— Не, искам да знам твоето мнение.

Погледът му ме прониза и аз се свих, готова да побягна. Поех дълбоко въздух, за да се овладея, и попитах:

— Мислиш ли, че може да се построи от човешка ръка? Никога не съм виждала...

— Може да се построи — кротко отвърна той, — но когато го завършим, сигурно ще съм вече старец.

— Но ще умреш удовлетворен.

Той се приближи до мен и аз помислих, че ще ме прегърне. Лицето му гореше като на болен.

— Ти ме разбираш, Джаханара! Познаваш ме от толкова малко време, а знаеш всичко за мен! Ще ми помогнеш ли да го построя?

— Не се съмнявай!

— Добре, защото враговете ни ще атакуват плановете, методите и разноските. Няма да мога да се справя с всичко без доверен приятел.

— Аз ще бъда до теб.

Той ми се поклони. После погледна към небето и каза:

— Погледни луната, Джаханара. Представи си как лъчите ѝ ще прегръщат гробницата на майка ти. При пълнолуние тук няма да има нощ. Ще бъде нещо средно между нощта и деня. И ако на земята съществува рай, то мястото му ще е тук.

Неочаквано спря и заплака. Освен татко не бях виждала друг мъж да плаче. Иса не се засрами от сълзите си, остави ги свободно да се леят и това не накърни с нищо неговата мъжественост. Напротив, те бяха доказателство за вътрешната му сила и богатството на душата му.

Мислите ми полетяха към мама, към татко, към храма, който се готвехме да построим заедно. Неочаквано ми се прииска да извикам като него и го направих. И въпреки че събрах въздух, колкото да изпратя вика си до първата фиданка, той вля в душата ми сила и спокойствие. И вече не се чувствах сама.

БОЛКА И КОПНЕЖ

Следващите няколко години бяха мирни и спокойни и Аллах беше доволен. Родените наскоро се учеха да пълзят, а извървелите земния си път се отправяха към райските селения. Нивите бяха засети, ожънати и отново засети. Имаше и войни, но те бяха неизменна част от живота ни. Нямахме глад и болести, земята не се разлюля нито веднъж. Огънят стоеше далеч от покривите ни и като че ли молитвите ни бяха чути.

Скоро Иса беше готов с чертежите и изграждането на основите започна. Наехме хиляди работници, за да изкопаят широки ями. Копаха, докато достигнаха нивото на реката и отдолу излезе вода. После покриха калната земя с пясъчник и гранитни плочи. Отворите между тях бяха запълнени с хоросан. Над тази грамада от камъни беше положен нов слой от каменни плочи до нивото на земята. В основата оставиха огромни пилони, достигащи до невероятни дълбочини, и ги облицоваха с гранит. Те бяха опорните точки, на които щяха да почиват основите на самата сграда.

Камъните се пренасяха до Агра с шлепове от всички кариери в империята. Оттам слоновете ги изтегляха до крайната им точка. Старите жители на града ни показаха докъде е стигала реката при най-големия запомнен от тях разлив и ние издигнахме основата на две крачки над указаната височина. От счупените каменни блокове изградихме стена, за да укрепим речния бряг. Тя също бе облицована с гранит, защото Иса се страхуваше, че с времето камъка може да ерозира от водата.

Площадката около строежа се превърна в тресавище. Работници от всякаква раса и възраст щъкаха из калта и я разнасяха навсякъде, а след дъждовете тя достигаше до колене. Хората я слагаха по раните си, за да спрат кръвта. На западния край изникна малък пазар, където предлагаха храна, инструменти, дрехи, лекарства и животни.

Иса работеше неуморно от сутрин до здрач. Докато другите почиваха на слоновете или на брега, той строеше модели от кал или

проверяваше работата на зидарите. Аз бях винаги до него и скоро от познати, двамата станахме приятели, а после и нещо повече.

Не знам кога точно си загубихме ума един по друг. Предполагам, че всичко започна от простата нужда да споделяш с някого. И двамата бяхме изгубили обични за нас хора. Макар че Иса бе приел съдбата си на сирак, усещах, че жаждата му да твори, е начин да лекува раненото си сърце. Чрез работата си той изразяваше любовта към рано починалите си родители. Вярваше, че те могат да видят неговите дворци и джамии и че ще се гордеят с него. Тази вяра беше извор на щастието му.

Аз все още не можех да преодоля смъртта на мама. Дори понякога ѝ се сърдех, че ни остави толкова рано. Но в негово присъствие сърцето ми се отваряше и аз се чувствах добре, сякаш си бях у дома. Иса беше по-различен от всички мъже в двора. Беше сантиментален като татко, но носеше в себе си и енергията на мама. Още се чудя какво намери в мен, но все нещо явно го бе привлякло.

Веднъж след залез, когато всички работници и търговци си тръгнаха, ние седнахме на невероятно огромната основа да си починем. Иса се загледа в мен и погледът му ми каза това, което той никога не би посмял да изрази с думи. Разказа ми за любовта му, увери ме, че ако не бях омъжена, щеше да коленичи в краката ми, и аз се почувствах щастлива за пръв път след смъртта на мама.

Имахме още много такива вечери. Сядахме мълчаливо на камъка, мислите ни се сливаха и политаха заедно над града, към по-красиви светове. Никога не се докосвахме, но се гледахме с часове. Запаметявахме всяка извивка на лицата си. Шепнехме си, но не говорехме за чувствата си. Той уважаваше брака ми и колкото и да ненавиждах Кондамир, аз осъзнавах, че да го предам би означавало да предам и баща си. Ако хората научеха, че дъщерята на императора е невярна, той щеше да загуби уважението на народа си.

И аз се борех с всички сили с желанието си да целуна Иса, въпреки че в сънищата си го правех. Там можех да дам воля на чувствата си, обсипвах лицето му с целувки, прегръщах го и го милвах. Правех любов с него и раждах децата му.

Всяка трета нощ прекарвах в дома на Кондамир. Той отчаяно се опитваше да създаде син, но семето му все не пускаше корени. Няма нужда да обяснявам, че винеше мен и аз трябваше да посещавам лекар

след лекар, да пия всякакви илачи и отвари. Козелът му с козел, не спираше да проклина безплодната ми утроба, но аз знаех, че тя е способна да даде живот. Мама беше родила толкова много деца! Нямаше причина с мен да е различно.

За моя радост татко постепенно започна да идва на себе си и отново се зае с управлението на империята. Сега имаше и помощта на братята ми. Дара го заместваше, а Аурангзеб правеше кариера в армията. Шах и Мурад бяха изпратени по граничните райони, за да се сблизат със съседите ни. Бяха се превърнали в истински мъже — широки в раменете и тесни в таза. Всички бяха женени, имаха деца и аз ги обожавах.

Освен двете ми сестри близначки, които сега живееха в Делхи при сестрата на майка ми, единствено аз нямах деца. За да запълня празнината в живота си, се опитах да се обградя с близки на сърцето ми хора. Помолих татко да ми даде Низам. Желанието ми бе изпълнено и той скоро се превърна в моя сянка. Макар че не беше много по приказките, знаех, че мога да му поверя живота си без никакво съмнение. Той беше винаги там, където трябваше, където ми беше необходим.

Сега имах възможност да се виждам по-често с Ладли. По мое настояване тя стана един от помощниците ми на строежа. Нейната красота покори мъжете и те с радост изпълняваха всички нейни нареждания. Опитвах се да ѝ направят впечатление, знаеха, че не е омъжена, а хубостта ѝ щеше да е гордост за всеки честен дом.

През тези дни Иса ме товареше с отговорности като муле. Трябваше да следя дали работниците спазват чертежите му, дали слагат достатъчно материал и дали материалите отговарят на качеството, за което сме платили. Освен това ме оставяше аз да потушавам неизбежните конфликти между мъжете. Той нямаше нито време, нито търпение да се занимава с това. За щастие мама ме беше научила на дипломация и в това отношение работниците не бяха много по-различни от благородниците. Въпреки че не предизвиквах възхищение като Ладли, хората ме уважаваха и ми се доверяваха. Освен това си мислех, че докладвам на татко за всяка тяхна постъпка.

Първият открит конфликт с Аурангзеб стана на третата година от започването на строежа. Случаят не беше свързан пряко с моята работа, но се оказах въввлечена в него. В основата на престъплението

стоеше един алчен търговец. Използваше неизправен кантар и мамеше купувачите. Те настояваха за неговата екзекуция. Търговецът и семейството му, включително дванайсетгодишният им син, бяха осъдени на смърт.

Екзекуцията се проведе на един от големите площи в Червената крепост. Тълпата образува кръг около шестимата осъдени. Бяха коленичили пред три бойни слона, облечени в церемониални копринени плащаници. Въпреки че бяха специално обучени да осакатяват и убиват, шумната тълпа ги плашеше и те пристъпваха нервно от крак на крак. Търговецът просеше милост за семейството си, но бумтенето на тъпаните заглушаваше думите му. Момчето му плачеше неутешимо.

Седяхме с татко и Дара на издигната площадка, за да можем да гледаме необезпокоявани зрелището. Аурангзед беше един от екзекуторите. Той бе натрупал солиден военен опит и имаше осанка на истински офицер. Носеше кожена униформа, а на брадичката му имаше белег от битка, в която бяха загинали много от неговите войници. Гордееше се с него и не носеше брада, за да се вижда отдалеч.

Напоследък Аурангзед бе придобил навик да яде суров лук и в момента отхапваше от една глава. Знаех от опит, че лукът дразни очите. Той обичаше да поставя хората в неудобно положение и дъвчеше винаги, когато не харесваше човека пред себе си. Мисля, че в цялата империя много малко хора биха избегнали неприятната ситуация.

Балки яздеше слона до брат ми. Всички знаеха, че е брутален убиец, и дори ние, господарите, правехме всичко възможно, за да избегнем срещата си с него. Той се подчиняваше единствено на Аурангзед, а това го правеше два пъти по-опасен.

Татко мразеше да присъства на подобни показни екзекуции, но съзнаваше, че са неизбежни, защото бяха нагледен урок за останалите, които замисляха престъпления. Той даде знак за започване и тълпата настръхна. Всички знаеха какво ще последва, някои проклинаха търговеца и семейството му, други ги замеряха с гнили плодове.

Бях ужасена от предстоящото, но баща ми настояваше да присъствам. Гледах сцената със свито сърце. Аурангзед седеше на врата на слона и държеше дълъг прът със закривен край, служещ за

управление. Върхът му беше толкова остър, че разкървавяваше ухото на животното и то полудяваше от болка. Той дръпна ухото му и го поведе към осъдените. Търговецът изстена, панталонът потъмня около слабините му от изпуснатата урина. Слоният го удари с бивник и уви мощния си хобот около него. Нещастникът замоли за милост. Аурангзеб закачи ухото на звяра и го дръпна силно назад. Викът на осъдения се извиси до писък. Слоният изрева, изправи се на задните си крака и метна търговеца високо във въздуха. Той тупна на земята, ръката му отскочи като прекършена клонка.

Аурангзеб продължи да дразни слона. От ухото на звяра потече кръв. Той разтвори краката на жертвата с бивник и отново я подхвърли. Търговецът се опита да избяга, но слонът го повали с един замах на хобота си. Стъпи с крак върху гърдите му и тълпата нададе тържествуващ вой.

Другите слонове сякаш озверяха и атакуваха двама от другите осъдени. Момчето наведе глава към гърдите си и започна яростно да драци слепоочията си. Аурангзеб го обсипа с подигравки, после поведе слона си към него. То се опита да избяга в тълпата, но един мъж го върна обратно в кръга. Побягна отново, но го хвърлиха на земята.

Бях потресена от жестокостта на съгражданите си. Защо тези интелигентни, добри хора бяха изоставили работата и домовете си и бяха дошли тук да крещят като побеснели и да настояват за смъртта на едно дете? Какво ги правеше толкова кръвожадни? Не можех повече да търпя това варварство и се обърнах се към татко. Неговото лице също тръпнеше от отвращение.

— Помилвай детето!

— Късно е — изпъшка той.

— Късно ли? Мислиш ли, че мама би одобрила това?

Въпросът ми го извади от вцепенението. Той стана от възглавницата с вид на току-що събудил се човек и каза високо:

— Милост за детето!

Опиянен от кръвта, Аурангзеб едва успя да спре устрема на слона, изправи се на врата му и се втренчи в мен. Явно беше чул думите ми. Въпреки че се изплаших от гнева му, бях толкова погнусена, че плюх. Беше жалък опит, плюнката падна на по-малко от метър, но обидата беше голяма. Между мъже това не беше кой знае какво, но аз бях жена и показах открито презрението си към него.

Дочуха се възмутени викове, но имаше и такива, които също плюха, за да демонстрират солидарност.

Аурангзед се затресе от ярост.

— Той е виновен...

— За нищо — прекъсна го татко.

— За нищо?

— В името на Аллах, достатъчно! Той е само едно дете.

Татко не бе повишавал тон от години и досега никой не го бе виждал да мъмри синовете си. За момент Аурангзед се поколеба, сякаш все още имаше намерение да убие момчето, но размисли и неохотно се поклони.

— Така да бъде, господарю.

Татко напусна шатрата и това беше знак за всички да се разотидат. Все още под въздействието на случката, аз се облегнах на стълба на шатрата. Дара мълчаливо постави ръка на рамото ми.

— Защо Аурангзед искаше да убие детето? Нима не сме го обичали достатъчно? Дали... — промълвих, но той ме прекъсна:

— Нямаме вина за това, Джаханара.

Бях убедена, че зад жестокостта на брат ми се крие някакво огорчение. Но как да разбере откъде иде то, как да го разсея? Слугите извлякоха трупове, почистиха изкормените им вътрешности и измиха площада, а ние все още стояхме по местата си. След малко запалиха сандалово дърво и ароматният дим изгони миризмата на животинска тор и урина. Скоро ужасът от днешния ден беше само спомен.

Вече се канех да тръгвам, когато Балки се появи на площада. Як като канара, с рунтави склучени вежди, той се насочи право към нас. Не бях виждала по-дълга сабя от тази на кръста му. Макар че Дара не беше нисък, телохранителят се извисяваше поне с една глава над него.

Той подмина Дара и спря пред мен.

— Говоря от името на брат ти — изръмжа той. Гъстата брада почти закриваше устата му и аз едва успях да различа отделните думи.

— Престъпникът беше кастриран от моя господар.

Мисля, че се засмя, но бях толкова шокирана, че не можах да видя добре.

— Ако оживее, можеш да го задържиш за твой роб.

— Момчето... — заекнах и гласът ми замря.

Ушите ми забучаха. Светът под краката ми се залюля и сигурно щях да се свлека в краката му, ако Дара не ме бе подкрепил.

Балки се изсмя.

— Много неблагоприятно от твоя страна бе да плюеш по него.

— Затваряй си устата! — сопна се Дара, но в гласа му нямаше сила.

Балки се хвана за сабята.

— Малодушният владетел няма да живее вечно. Когато умре, сабята ми ще вкуси от кръвта и на двама ви. Ще бъде бавно, обещавам ви.

Плю в краката ми и се отдалечи.

Ако Дара беше истински воин, трябваше да убие Балки. Ако аз бях мъж, щях да го направя, защото съзнавах опасността, надвиснала над главите ни. Днес Аурангзеб беше унижен и нямаше да се успокои, докато не отмъсти. Но Дара не направи нищо, а аз не бях мъж.

— Трябваше да го убиеш! — казах, след като Балки си бе отишъл. — Убий го, Дара! Отрови го, плати на някого да го застреля в битка. Не ме е грижа как, но трябва да го направиш.

— Не можеш да убиваш и да претендираш за благочестие, Джаханара. Не искай това от мен! Нима не ти стига днешната касапница?

— Той е убиецът, братко! И още не е приключил.

— Осъзнавам опасността, но не мога да направя нищо.

— Тогава си глупак! — извиках и съжалих, че не съм се родила Дара, а той — Джаханара. Той беше прекалено слаб, не можеше да ни защити от Аурангзеб. — Умре ли татко, независимо кога ще стане това, ние сме следващите. Аурангзеб ще убие и нас, и децата ни, и ще разчисти пътя си към трона.

— Той ни е брат, Джаханара!

— Може да носи нашата кръв, но не и духа ни. Видя ли го днес? Той искаше да убива, Дара. Кастрира момчето за собствено удоволствие.

— Не мога...

— Той беше готов да се опълчи дори срещу татко. Ако си въобразяваш, че понеже ти е брат, ще ти позволи да седнеш на трона, си глупак. Или луд!

— Против принципите ми е да се бия с него.

— Пророкът Мохамед се е борил срещу враговете си.

— Но той е бил преследван, а аз — не.

— Но ще бъдеш. Аурангзеб е по-опасен от чакалите, подгонили Мохамед.

Лицето на Дара почервения от гняв.

— Аз не съм Мохамед! И ако толкова много искаш да воюваш с Аурангзеб, направи го сама.

Побързах да се отдалеча от него. Много го обичах, но неговата наивност ме ядосваше, а слабостта му можеше да ни коства живота. Преглътнах сълзите си и се замислих. Трябваше да има някакъв начин да задоволя желанието за мъст на Аурангзеб и едновременно с това да запазя живота си.

Потънала в тревоги, тръгнах към имперската болница да потърся кастрираното момче. Щом видях лицето на стария лекар, разбрах, че се е случило непоправимото.

— Доведоха го твърде късно — посрещна ме той, — а раните бяха твърде дълбоки.

Заплаках и се затичах към най-близката джамия — новопостроената „Моти Масджид — Перлата“, както я наричаха. Цялата беше от бял мрамор, с голям двор отпред, а фасадата ѝ бе разделена на седем свода. Над тях се издигаха три високи купола, най-високите в Агра.

Спрях в ъгъла на двора, обърнах се към Мека и се помолих за момчето. Надявах се Аллах да приюти душата му в рая и то да намери вечния покой. Помолих се още, Бог да ми помогне да заситя желанието за мъст на брат ми. Трябваше да действам бързо, той можеше да нападне всеки момент. Не исках да въвличам татко, това би заплашило самия трон. Империята помнеше много случаи на заговори на син срещу баща и ако ги изправех един срещу друг, мисля, че Аурангзеб не би се поколебал.

Продължих да се моля, докато най-накрая Аллах се смили над мен и ми даде отговор. Обляна в сълзи, аз благодарих и забързах към харема. Пътят, посочен от Всевишния, щеше да ми донесе болка и унижение, но се надявах да предотврати фаталния край. Планът ми зависеше от Ладли и аз побързах да я намеря в кухнята. Престорих се, че съм ѝ ядосана, и с леден тон ѝ заповядах да ме последва. Изглежда,

успях да изиграя добре ролята си, понеже готвачката ми се усмихна съучастнически, когато Ладли тръгна пред мен.

Влязохме в един изоставен склад и аз побързах да я прегърна и да я уверя, че сръдната ми е била игра за пред другите. Тя беше и винаги щеше да си остане най-добрата ми приятелка. После ѝ разказах за днешния инцидент. За разлика от Дара тя веднага видя опасността.

— Какво ще правим? — попита ме загрижено.

— Имам план, но той включва теб и може да е опасен.

— Каж ми!

— Единственият начин Аурангзед да ме остави на мира е да си върне обидата.

— Така е, той е като децата.

— Мислиш ли, че те смята за приятелка?

— Предполагам... Аз готвя за хората му, или по-добре да ги нарека пепелянките му, и те харесват ястията ми. Той ги лъже, че спи с мен, и те му завиждат за това.

Отвращението към брат ми се засили.

— Това е добре, защото искам от теб да ме предадеш.

— Да те предам?

— Каж ми, че съм откраднала злато от мъжа си. — Тя понечи да протестира, но аз стиснах ръката ѝ и продължих: — Утре сутринта му подшушни, че съм бръкнала в ковчежето, взела съм пръстена му и съм го скрила под една плочка в стаята си.

— Това вярно ли е?

— Ще бъде. Аурангзед от своя страна ще каже на Кондамир и той ще ме пребие. — За миг се замислих. Как ми се искаше да съществува и друг начин! — Ще бъда унижена в собствения си дом.

— Но това е ужасно!

— Да, но по-добре един бой от капка отрова в храната ми или нож в гърба. Надявам се по този начин Аурангзед да се почувства отмъстен. Сигурна съм, че ще му достави голямо удоволствие да ми донесе безчестие.

— Трябва ли да даваме на кучето толкова силно оръжие? Така ще загубиш разположението на двора. Хората ще ти се смеят...

— Унижението ми никога няма да излезе наяве. Познавам брат си много добре. Той знае какво ще последва, ако татко разбере кой ме е предал.

Защото, помислих тъжно, съзнава, че баща ми обича повече мен, отколкото него.

— Ами болката?

— Плаши ме, разбира се, но... — Поколебах се за миг, но не можех да премълча и за другите последици. — Повече се страхувам от това какво ще стане с нас.

— С нас?

— След този заговор няма да можем да се виждаме открито. Ако Аурангзеб заподозре, че си го измамил, ще те убие. Отсега нататък трябва да се представяме за врагове. Само тайно... — Гласът ми затрепери. — Ладли, това ме натъжава много повече, отколкото си представяш, но е единственият начин да се спася. А може да ми послужи и за в бъдеще. За мен е ясно, както е ясно, че мусонът връща живота на земята — Аурангзеб ще се бори за трона след смъртта на баща ми. Ако станеш негова довереница, ще сме в течение на плановете му и ще можем да помогнем на Дара.

— Не е ли твърде висока цената, Джаханара? Трябва ли да жертваме приятелството си?

Не знаех какво да отвърна. Момичето в мен казваше „не“, но жената отговори с „да“.

— Ще дойде момент, когато всеки мой приятел ще бъде застрашен — отвърнах с тъга. — Когато това време настъпи, предпочитам да си до Аурангзеб, вместо до мен.

Видях, че Ладли, иначе силна и спокойна, изтри сълзите от очите си.

— Наистина ли няма да се виждаме повече?

Хванах ръцете ѝ и ги стиснах с надеждата да скрия отчаянието си.

— Засега ще се виждаме тайно и дано някой ден отново можем открито да покажем приятелството си.

Настъпи тишина. Докато взимаше решение, единственият звук в помещението идваше от развълнуваното ѝ дишане. Видях, че трепери, и стиснах очи. Ненавиждах се за това, което ѝ причинявах.

— Шива ще ми прости. Ще направя каквото искаш — каза накрая тя.

Прегърнах я и проклех обстоятелствата, които ни караха да принасяме в жертва най-свидните си хора. Бях толкова уморена да

бъда силна и отговорна, да предвиждам всеки ход на враговете си, че с радост бих сменила мястото си с всяко срещнато слугинче в Агра.

— Благодаря ти, Ладли! Знам, че ти се вижда ужасно, но, повярвай ми, самата ти няма да искаш да си около мен, когато татко умре.

Тя потръпна, сякаш предусещаше какво бъдеще ни чака.

— Когато Аурангзеб се прероди в охлюв, ще можеш да стъпиш отгоре му. Дори аз бих го направила — изсъска тя.

— Ако си права за кармата, това животно е точно за него — казах и по навик оправих сарито й. — Утре го потърси и поискай да ти плати за ценната информация. Ако не ти даде нищо или ти предложи помалко от исканата сума, си тръгни. Но ако приеме, действай по плана. Ще изчакаме няколко месеца, преди да поговорим.

— Оттук нататък май ще си шепнем — въздъхна тя и добави. — Обичам те, Джаханара!

— И аз, сестричке! — казах и силно я притиснах, за да скрия страха в очите си. Разкриването на кражбата щеше да развърже ръцете на Кондамир и знаех, че няма да има милост за мен. Гърбът ми още не беше опитвал камшика му и мисълта за него ме ужасяваше. — Пази се, Ладли! Пази се от тази змия!

Тя се разплака и аз я последвах. Макар че бяхме силни жени, в този момент и двете се предадохме на чувствата си. Обичах я като сестра и това, че трябваше да я изгубя толкова скоро след смъртта на мама, ме убиваше.

Излязох първа от склада и се прибрах у дома. Намерих пръстена на Кондамир, скрих го под плочката в стаята си, легнах и се завих през глава, за да се подготвя за това, което ме очакваше. Страхът прогони умората от очите ми и аз се залюсках между царството на съня и реалността, нито будна, нито спяща, и така дочаках утрото.

На сутринта се опитах да се държа естествено, но не можах да преглътна и хапка на закуска. Извиних се и реших да направя дълга разходка из брега на Джамна.

Наложих си да не гледам към мавзолея, но всъщност копнеех да съм там. Исках да разкажа на Иса за злочестината си, да потърся закрилата му, но знаех, че никога няма да го направя. Не можех да изложя и него на опасност, както направих с Ладли.

Прекарах следобеда в джамията и се върнах малко преди слънцето да залезе. Когато наближих земите на Кондамир, Аурангзев се зададе срещу мен. Яздеше красив ат, носеше делнична кожена униформа, а на кръста му висеше ятаган. Той разтегна устни в злобна усмивка и сърцето ми се сви. Види се, планът ми бе успял, сега трябваше да понеса последиците.

— Добре ли си? — попита ме той неестествено високо, както винаги.

— Да, благодаря — опитах се да отговоря спокойно. — А ти? Как са децата?

Брат ми погледна към небето:

— Коранът казва: „Искай повече и ще получиш повече. Но един ден ще платиш за алчността си.“

— Защо цитираш...

— „Само най-долният би откраднал от господаря си“ — каза той и плю в краката ми.

— Какво...

— Млъкни, долна твар! Запази лъжите си за Кондамир.

От къщата се разнесе ужасен вик, последван от силен трясък.

— Намерил е пръстена — ехидно каза Аурангзев.

Не пропуснах да покажа изненада и гняв.

— Ладли? Ще наредя да ѝ изпочупят кокалите. Ще...

— Да не си посмяла да я докоснеш с пръст!

Знаех, че ще му достави удоволствие, и затова паднах на колене.

— Моля те, братко, помогни ми! Моля те, не ме оставяй в ръцете му! Извинявай за всичко, толкова съжалявам, че те обидих! Моля те!

Аурангзев се изсмя злобно и пришпори коня си. Станах, обърнах се към Мека и помолих Аллах за прошка. Бях откраднала, но Той знаеше защо. Щеше ли да ме защити? Продължавах да се моля, когато чух името си. Тръгнах директно към стаята си, за да се скрия от слугите. Кондамир беше там и целият се тресеше от гняв. В едната му ръка беше пръстенът, а в другата — счупената плочка. Запрати я по мен и аз избягах в ъгъла. Нямахше нужда да се преструвам на ужасена. Той беше извън себе си от гняв и нямахше съмнение какво ще последва.

— Господарю... — започнах аз, но той не ми позволи да продължа.

— Ти ме окраде!

— Ще ти върна десеторно...

— Млъквай!

Сложи пръстена на ръката си и хвана кожения колан, оставен на масата до него. Пребледнях. Пристъпих и протегнах ръце към него.

— Чакай, господарю, беше грешка!

— Само още една крачка и дъщеря на императора или не, ще заповядам да те изкормят!

От устата му се разхвърча слюнка, вените на слепоочията му изпъкнаха. Раздра дрехите ми и ме хвърли гола в краката си. Тежки капки пот закапаха от челото му. Коланът му се стовари върху мен. Кожата ми пламна и аз се свих на кълбо.

— На ти, кучко!

— Моля те, недей!

Ударите не спираха и аз застанах. Кондамир грухтеше като глиган и всяко грухтене беше придружено с удар. Съзнанието ми се замъгли. Гърбът ми се окъпа в кръв и от това, което бях слушала, знаех, че тепърва ме очакват нечовешки болки.

— Да открадне от мен! — ревеше той. — От мен!

— Моля те...

— Мръсна курва!

Ударите не преставаха.

— Кондамир...

— Млъквай!

Захапах крака на масата. Дървото се разцепи и устата ми се напълни с кръв. Стараех се да стоя неподвижно, но се страхувах, че сърцето ми ще спре и няма да разбере. Умолявах го да ме пощади, обещавах му всичко, плаках, хлипах и скимтях. Това, изглежда, му донесе някакво удовлетворение и гневът му постепенно започна да се успокоява. Ударите се разрешиха и силата им намалю.

— Ставай! — каза накрая.

Вложих всичките си останали сили, за да изпълня заповедта му. Видях стичащата се по краката ми кръв и заплаках. Навлякох робата си и прошепнах:

— Съжалявам, господарю!

— Тази нощ за теб няма място в дома ми! — изсъска той.

— Но...

— Махай се! — изрева и ме удари през лицето.

Не бих могла да стигна до града пеша, затова тръгнах към конюшните. Един слуга ми помогна да оседлая коня си. Очите му показваха, че му е жал за мен. Щом се качих и тялото ми притисна раните, болката се върна с нова сила. Благодарих на слугата и смушках коня. След няколко стъпки седлото почервения от кръвта ми.

Къде да отида? Низам щеше да ми помогне, но вероятно щеше да убие Кондамир. Убийството решаваше един проблем, но отваряше друг. Отново щеше да ядоса Аурангзеб. Не, ако останех да живея в позор със съпруга си, щях да се справя по-лесно с него. Не исках да тревожа татко, а колкото и да обичах Дара, знаех, че той е безпомощен като дете.

Оставаше Иса. Не ми се искаше да го намесвам, но знаех, че единствено той ще ме подслони и ще направи всичко, за което го помоля. Тръгнах към Тадж Махал. Навън беше непрогледна нощ. За щастие работниците се бяха разотишли и наоколо цареше пълна тишина. Иса си беше построил барака до строежа и обикновено спеше там. Извиках го и той веднага се появи. Изохках и се свлякох в ръцете му.

Без да задава въпроси, той ме внесе в колибата. Видя напоената ми с кръв роба, поколеба се само за миг и я свали от гърба ми. Въпреки срама топлината на ръце му върна човешкото у мен и аз заплаках. Иса ме положи по корем на спалния си килим и излезе от стаята. Върна се с листа от алое и мокри кърпи. Почисти внимателно раните ми, после смачка алоето между два камъка. Наложил го върху тях и ме превърза с парче коприна.

— Прости ми — прошепнах аз.

— Ш-шт! Тихо, лястовичке!

Коленичи до мен, погали ме по челото и изтри сълзите ми. Пръстите му докоснаха устните ми и аз ги целунах. Известно време и двамата останахме под въздействието на целувката. Той пръв дойде на себе си, пресегна се и поднесе до устните ми кози мях с вино. Засуках като новородено от майчината гръд.

— Искаш ли да ми кажеш какво стана?

Поех дълбоко въздух и му разказах шепнешком цялата история — за братята ми, за страховете ми и за Кондамир. Той не ме прекъсна нито веднъж. Когато свърших, в бараката настъпи тишина. Мина много време, преди Иса да отпие от виното и да се наведе над мен.

— Така съжалявам, Джаханара. Какво искаш да направя?

— Просто ме прегърни.

И той го направи. Ръцете му, силни ръце на мъж, който кара камъка да оживява, обвиха раменете ми и ме залюляха. Очите му заблестяха от сълзи. Колко много желяех в този момент да ме целуне! Целувката ми беше нужна, за да превъзмогна болката и унижението. Но въпреки че любовта струеше от погледа му, той не го направи. Не искаше да ме засегне, не искаше да си помисля, че го прави от жал. А аз копнеех не за съжалението му, а за любовта му.

През прозореца се виждаше небето. Звездите образуваха красив искрящ килим, а луната блестеше като малка златна цепка върху него.

— Как ли ще изглежда на такава светлина?

— Не толкова прекрасен, колкото си ти, лястовичке. За да го видим в цялата му красота, ни трябва пълнолуние.

Заплаках отново, но този път сълзите ми не бяха от болка, а от любов. Жадувах за него, мечтаех за целувките му, но знаех, че не мога да го имам. Никога.

— Той ще си плати за това! — прошепна Иса.

— Моля те, не търси отмъщение!

— Това куче заслужава да умре.

— И сигурно ще умре, но от ръцете на Аллах, не от твоите.

— Но защо?

— Защото този строеж е много по-важен от станалото тази вечер. И защото днешната случка ще успокои Аурангзеб и той ще ме остави намира. Ще се преструвам на безутешна в негово присъствие и засега ще бъда в безопасност. Но ако някой убие Кондамир, брат ми отново ще е заплаха за мен.

— Мисля, че и сега съществува риск.

— Сега Аурангзеб се чувства отмъстен, Иса. Нека не излагаме на опасност делото на живота ти.

Отвън конят ми изцвили.

— Ти си умна и смела жена — каза той толкова тихо, че трябваше да се надигна, за да го чуя. — Може би трябва да те наричам бухал, вместо лястовичка.

— Лястовичка ми харесва повече.

— Може ли... — Той спря за миг, но събра смелост и продължи:
— Може ли да легна до теб?

Разплаках се, че ми иска разрешение. Кимнах и той се отпусна до мен. Усетила топлината му, аз се сгуших в него.

— Какво съкровище си! — прошепна в ухото ми. — По-скъпоценно от злато.

Въпреки че ръката му дразнеше раните ми, тялото му ме стопли и успокои душата ми. Искях повече, исках да потъна в прегръдките му, да усетя тежестта на тялото му, но не смеех да направя първата крачка. Едва сега разбирах какво са чувствали мама и татко един към друг. Усецах вкуса на любовта, защото бях убедена, както че слънцето ще изгрее и утре, че го обичам.

УСМИВКАТА НА АЛЛАХ

Коранът е книга с много лица. Аурангзед обичаше да цитира пасажите, свързани с наказанията на грешниците и отмъщението, но в нея имаше много и за прощката, милосърдието и добрата воля. За разлика от брат ми, аз винаги търсех в тези редове мъдростта на всевишния.

„Защото бог обича този, който прави добрини“, се казва там.

В онази седмица след побоя аз не можех да се похваля с добри дела, но се надявах, че ще наваксам, докато дойде време да се мре. Опитвах се да компенсирам грешките си с мисълта, че един ден всичко ще се окаже за добро. Да, бях изложила приятелката си на опасност, и да, бедните имаха малка полза от деянията ми.

Но в основата на всичко стоеше благородното ми желание да спася онова момче. Винаги се стремях да се отнасям добре с онеправданите и си обещах в бъдеще да намеря работа за много от тях, защото знаех, че ако заработва хляба си, човек спи по-добре от този, на когото хлябът му е подарен. Освен това работата на мавзолея даваше възможност на всеки да се доближи до своя бог, без значение дали беше Шива, Аллах или някой друг.

С такива мисли лекувах душата си, докато чаках да зараснат раните и синините. След нощта, прекарана при Иса, аз се върнах в Червената крепост и се затворих в стаята си. Беше добро време за почивка, след два дни започваше Благословеният месец, познат на целия ислямски свят като Рамазан.

Преди десет века, по време на деветия месец от лунната година, един пътуващ търговец на име Мохамед обикалял из пустинята с кервана си. Случило се така, че срещнал съдбата си близо до Мека. Една нощ при него долетял ангелът Гавраил и му казал, че е избран от Аллах да разпространи думите му на земята. През следващите дни Мохамед започнал да говори от името на Аллах. По-късно словата му били записани в свещена книга — нашия Коран.

Оттогава мюсюлманите празнуват Рамазан. На този празник те се отказват от всякакви земни изкушения и опрощават взаимно

греховете си. През целия месец ние не приемаме нито храна, нито течности през деня. Сядаме на трапезата едва след залез-слънце. Знаем, че Аллах очаква тази саможертва от нас. Постим, за да усетим състрадание към гладуващите, да освободим съзнанието от щенията на тялото си и да достигнем духовно просветление.

И така, скрита в стаята си, аз постех и лекувах тялото и душата си. Всеки ден цитирах части от Корана, докато стигна до края на светото писание. В края на Рамазан бях напълно възстановена. За финалния празник Ид ал-Фитр, когато в империята наставаха всенародни тържества, вече седях на трапезата с татко, ядях фурми и се наслаждавах на празнично осветения град.

През следващите месеци продължих да търпя последиците от моя заговор. Аурангзеб не ме притесняваше, но Кондамир не можеше да ми прости и ме наказваше при всеки удобен случай. Благодарение на Аллах ударите, които ми нанасяше, бяха по-поносими от онзи ужасен следобед. Съпругът ми съзнаваше, че по-скоро би изпил вряща смола, вместо да си признае, че мога да се оплача на татко. Императорът можеше да се погрижи Кондамир да изчезне завинаги. Затова започна да ме третира повече като робиня, отколкото като престъпница.

Докато белезите от раните зарастаха един по един, прохладният ветрец изчезна, замести го горещото лято, а след него дойдоха и спасителните мусонни дъждове. В Агра има само три годишни сезона. Всеки е важен посвоему, но мусонният период е този, който налива зърното с плод и дава живот. През този свещен за империята сезон аз навърших двайсет и едно лета.

През изминалите месеци с Иса се срещяхме само служебно, страхувахме се от шпиони. Аурангзеб не се задържаше много в Агра, вечно воюваше с някой от съседите ни, но бях убедена, че има свои хора сред работниците. На една от тайните ни срещи Ладли също потвърди съмненията ми. Не знаеше имената им, но знаеше, че задачата им е да следят мен и текущите разходи по строежа.

Аурангзеб протестираше срещу огромните суми, които мавзолеят поглъщаше. Имаше нужда от повече пари, за да разшири империята, но съдържанието на хазната бе намаляло драстично заради грандиозните разходи по нашия проект. Освен огромното количество материали ние плащахме на двайсет и две хиляди работници.

Аурангзеб и някои от съветниците предложиха да увеличим данъците за индусите, но татко и Дара не се съгласиха.

Моят живот стана доста по-сложен. Мислех често за нощта, прекарана с Иса, но внимавах да не издам чувствата си към него. Беше трудно, защото прекарвахме много време заедно — инспектирахме работата в градините или при главната порта, или огромната мраморна платформа, на която щеше да легне самият мавзолей. Около нас беше пълно с народ и нямаше начин да открием злонамерените очи на съгледвачите на брат ми.

За щастие Иса имаше няколко доверени мъже и ние ги взехме с нас, когато заминахме за Делхи да превозим складирания там бял мрамор. При товаренето имаше опасност лодките да се претоварят и Иса искаше лично да присъства, за да се увери, че операцията ще премине успешно. От началото на работата ни бяха загинали четиринайсет души и той се чувстваше отговорен пред семействата им. Дадох на вдовиците достатъчно злато, за да преживеят до края на дните си, но парите не могат да заместят съпрузите им. Пътувахме с един от седемте шлепа, подготвени да поемат скъпия камък. За пръв път отивах в Делхи и бях завладяна от красотата му. Първо посетих сестрите си, после се заех да опозная града — търговски и културен център на Северен Индостан. Делхи изобилстваше с джамии, храмове и светилища на хиндуистки богове. Джамии бяха огромни, със сводести тавани, покрити с тюркоазени плочки и куполи и прозорци с каменни решетки. Храмовете бяха по-малки и не така пищни, но повече на брой. Приличаха на цветни могили, най-често розови, покрити с изображения на техните богове.

Пазарите в града бяха впечатляващи, особено новопостроеният Чанди Чок или Лунният площад. Въпреки че строежът не беше приключил напълно, мястото гъмжеше от занаятчии, търговци и купувачи. Периодът на мусоните беше непредвидим и над сергиите бяха опънати огромни платнища — защита срещу внезапен порой. Под навесите можеха да се видят стоки от цял свят — китайски порцелан, топове с кадифе, персийски килими и най-различни оръжия. Имаше и екзотични животни — маймуни, птици монах, дори малко бяло слонче.

Дюкяните на занаятчиите бяха с огромни витрини и поразяваха с разнообразието си. Бижутерите предлагаха цяла гама от скъпоценни камъни и накити, майсторите на сребро полираха свещници,

изработваха огледала, вази и подноси. Златари, шивачи, грънчари и майстори дърворезбари също предлагаха произведенията си. Най-почитани бяха художниците. Те рисуваха портрети направо на улицата и събираха огромна публика. Разкрасяваха клиентите си, оцветяваха богато дрехите им и това разтваряше кесиите на минувачите.

В Делхи не ме познаваха и аз вървах сред тълпата като обикновена гражданка. Преживяването беше вълнуващо и поучително. Питях за всичко, връх си носа навсякъде и се пазарях като стара готвачка, но купих единствено ананаси и вино за мъжете. Те не обърнаха внимание на ананасите, но от виното останаха доволни.

Отне ни седем дни да натоварим шлеповете. Моето задължение беше да записвам теглото на мраморните блокове и да следя да не ни измамат при товаренето. Иса ми показа как да отстранявам некачествените парчета — пукнати, примесени с други материали или пък прекалено леки. Отхвърлях средно по едно от пет парчета и собственикът на кариерата ме намрази веднага, но аз продължавах да си върша съвестно работата, измервах всеки блок и сравнявах със записките на Иса.

След залез-слънце двамата тръгнахме из града и търсехме гостилници с непознати за нас ястия. Не харесвах много тукашната кухня, но обичах да седя до него под мраморните навеси и да опитвам екзотични блюда. Изпитото вино ни вдъхваше смелост и ние флиртувахме като влюбени. Шепнехме си, смеехме се и се докосвахме. Не откъсвахме погледи един от друг. Жадувахме се.

Това бяха най-хубавите дни в живота ми. Никой не ме познаваше и нямаше защо да се крия. Понякога се преструвах, че другият ми живот не съществува, забравях за Кондамир, за дълга и болката и си представях, че съм омъжена за Иса. Колко различен ми се виждаше тогава животът! С Иса всичко изглеждаше леснопостижимо, по чудодееен начин той успяваше да влее в тялото ми енергия и желание за живот, каквито до този момент не бях усещала. В негово присъствие се чувствах свободна и светът ми изглеждаше по-малко зъл. Иса умееше да накара всеки да се чувства важен. Ако някой от работниците предложеше нещо, той го обмисляше внимателно и приемаше с благодарност съвета. Ако някой се оплачеше от нещо, Иса веднага разрешаваше проблема. Вслушваше се в думите на подчинените си и винаги отговаряше на запитванията им.

Хората го обичаха за доброто му отношение, а тези, които пътуваха с нас, благоговееха пред него. Направих всичко възможно, за да се сприятеля с тези мъже. Превързвах раните им, грижех се да имат винаги обилна храна. В началото за тях бях само част от кухненския персонал, но щом започнах всяка вечер да им сервирам виното лично, сърцата им се смекчиха. Те пееха, играеха хазарт и си спомняха за своите семейства, а аз им разказвах приказни истории от живота в императорския двор. На третия ден вече ме обожаваха, а аз можех спокойно да ги нарека приятели.

Низам, който бе прекарал по-голямата част от живота си сред жени, също беше възхитен от тяхната компания. За разлика от царедворците, тези мъже се отнасяха с уважение към него. Той се отпусна, помагаше с готовност при товаренето и скоро работниците започнаха да се шегуват с него. Обзалагаха се за бройката наложници, изпитали тежестта на тялото му в харема. Иначе толкова предпазлив, Низам започна постепенно да сваля защитните си ризи и аз за пръв път имах възможност да видя истинската му същност.

Една сутрин, докато се молехме, забелязах, че се усмихва. Покъсно го попитах какво е предизвикало усмивката му.

— Благодарях на Аллах за това пътуване — отвърна той. Погледът му ме докосна за миг, после отпътува към реката. — Тази сутрин се разхождах по брега на реката и видях розов лотос.

Представих си как гледа в цветето и оплаква загубената си свобода.

— Радвам се да те видя толкова щастлив. Ти го заслужаваш повече от всеки друг.

Той замълча, но по очите му личеше, че е съгласен с мен.

— Низам — прошепнах, ядосана, че досега не съм се замисляла за нуждите на моя приятел, — ако искаш свободата си, ще ти я дам.

— Свобода?

— Да. Можеш още сега да си тръгнеш.

— Но аз съм...

— Роб? Не, ти си човек, добър човек. И ми служи достатъчно.

Спрях за миг, все още сърдита на себе си. Какво право имах да задържам такъв човек като Низам?

— Замини някъде — предложих ентузиазирано. — Тук няма какво да правиш.

Низам се изпъна, сякаш моето предложение го изпълни с гордост.

— Благодаря ти, принцесо, но моето място е до теб. Само така усещам свободата.

— Но това не е истинска свобода. Въпреки че за мен си равен с другите мъже, много от господарите те третират като роб.

— Не им обръщай внимание, господарко. Аз не съм се родил роб и няма да умра като такъв.

Изпитах желание да го прегърна, но знаех, че това ще го смуги. Поклоних му се леко и казах:

— Помни, че можеш да си тръгнеш, когато пожелаеш, приятелю. Ще ти дам достатъчно злато, за да започнеш живота си отново.

— Може би някой ден ще го направя.

Усмигнах му се и го оставих. През целия ден той беше в добро настроение, а вечерта, когато всичко беше натоварено и тръгнахме за Агра, запя песен, написана от Дара. Гласът му беше дълбок и плътен като звук от далечна гръмотевица. В песента се разказваше за живота на Шива и нашите работници, повечето индуси, се присъединиха към него. Под звуците на песента те ритмично забиваха бамбуковите си пръти в калното дъно на реката и тласкаха лодките все по-напред.

Скоро нощта ни обгърна и въпреки че на носа на лодката светеше фенер, едва различавахме силуетите на хората. Иса не искаше да тръгваме по тъмно, но пътуването щеше да трае една нощ и един ден, а тази вечер беше ясна и безоблачна — нещо рядко за мусонния период, и не биваше да пропускаме благоприятната възможност. Загледах се в двамата мъже на носа. Те се взираха в тъмните води на реката, от време на време спираха песента си и извикваха нещо към капитана на шлепа. Той беше истински ветеран и познаваше реката като лицата на собствените си деца. Завърташе дългия прът, прикрепен към руля, и натоварената с мрамор лодка поемаше нов курс.

— Внимавайте, момчета! — извика Иса. — Ако пристигнем без произшествия, ще получите допълнителна надница.

Чуха се одобрителни възгласи, после всеки се задълбочи в работата си. Иса ме поведе към купчината мрамор и ние скоро се намерихме на върха ѝ. Тази нощ никой нямаше да спи. Трябваше да останем будни, за да реагираме веднага, ако възникне някаква опасност. За щастие през по-голямата си част Джамна беше широка и

пълноводна. Ако не се случеше нещо извънредно, утре щяхме вече да сме в Агра.

Иса разви спалния си килим и го постла върху най-горния мраморен блок. Седнахме и поехме дълбоко от свежия нощен въздух. Миришеше на дъжд и мокра трева. Звездите над нас блестяха като мъниста. През повечето време брегът беше див и пуст, много рядко срещяхме закотвена на брега рибарска лодка. Единствено крясъците на нощните птици и плясъкът от опашките на рибите нарушаваха нощната тишина. Някъде ревеше тигър.

Погледнах тайно към Иса и това, което видях, ми хареса. Беше с жълта туника, бял пояс и бял тюрбан. Не бе подстригвал брадата си повече от седмица и тя контрастираше рязко на ъгловатото му лице.

— Благодаря ти, че ме взе със себе си — казах тихо. Иса посегна да хване ръката ми, но от онази нощ в бараката му, нещата между нас се бяха променили и той смутено се дръпна назад. — За какво си мислиш?

Една звезда прекоси небосвода и аз се замолих това да е добър знак.

— Мислех си колко хубаво ми беше с теб в Делхи. Ако не беше мавзолеят, щях да те помоля да останем.

— Но тогава нямаше да имаме нищо.

— Нищо ли или всичко, лястовичке?

Аз се преместих по-близо до него.

— Кажи ми какво бихме имали?

Иса не смееше да говори открито за чувствата си, но тази вечер беше различна. Дори и сега се поколеба, сякаш се боеше, че ще ме засегне с думите си.

— Ти ще имаш... любовта ми. Нищо друго не мога да ти предложа.

Затворих очи. Сърцето ми запърха като птиче в клетка. Толкова дълго бях копняла за тези думи! Молех се на Аллах един ден да ги чуя, но дори и не подозирах колко щастлива ще ме направят те.

— Тогава, обръщай лодката! Да напуснем Агра завинаги и да останем тук!

— Би ли го направила?

— Честно казано, не знам. Татко и Дара имат нужда от мен. Как да поставя... — запънах се. Изплаших се, че думите ми ще го засегнат,

— любовта си към теб над дълга към семейството и империята? Ти също не можеш да изоставиш строежа, той е смисълът на целия ти живот.

Иса не се сдържа, сложи ръка на раменете ми и ме притисна към себе си.

— Обичам те, Джаханара!

— И аз те обичам.

Помислих, че ще ме целуне, и сърцето ми подскочи, но той се отдръпна и се загледа в звездите.

— Знаеш ли за какво мисля, докато работя над чертежите? За теб. Представям си лицето, очите, усмивката ти. Спомням си формата на тялото ти и се опитвам да придам на камъка същото съвършенство. Наблюдавам как пада слънчевата светлина върху скулите ти и строя така, че лъчите да танцуват по камъка, както го правят по кожата ти. Искам да те съхраня в сърцето си и понеже знам, че не мога да те имам, моделирам камъка по твой образ и подобие.

— Мой, а не на мама?

— Да, твой — въздъхна той. — Не мога да споделя любовта си с теб, както мъж я споделя със съпругата си. Затова строя. Това е единственият начин, по който ми е позволено да те обичам и да покажа тази любов на света. На първия положен камък издълбах името ти, а на последния, ако Аллах ми позволи да стигна дотам, ще изпиша имената и на двама ни.

Целунах го. Когато устните ми докоснаха неговите, той така се изплаши, че замръзна на мястото си. Но после се хвърли към мен, както реката хвърля водите си във водовъртежите, и светът около мен се завъртя. Устните му бяха меки и вкусни, ръцете му галеха лицето ми. Иса простена и се отдръпна от мен.

— Това не бива да става! И двамата имаме... много за губене.

Приведох глава на рамото му, макар да жадувах за устните му.

— Обичам те! Обичам те и копнея за теб — казах и замълчах, с надеждата да прогоня страха от съзнанието си. — Но в същото време...

— Какво, лястовичке?

— В същото време се тревожа докъде може да доведе тази любов, Иса. Ние... сме обречени.

ВКУСЪТ НА ЛЮБОВТА

Ето че настъпи и онзи съдбовен ден, когато животът ми се промени завинаги. Стоях на брега на Джамна и съзерцавах нашето творение. Парцелът бе започнал да придобива някаква форма. На юг се издигаше наскоро завършената главна порта. Тя бе висока колкото трийсет мъже и бе изградена изцяло от червени тухли.

Зад портата на север се простираха декоративните градини. В Корана се казваше, че през райската градина минават четири реки. Иса искаше нашите градини да напомнят за священото място и бе построил два канала. Всеки един се разклоняваше на два ръкава. Те разделяха мястото на четири равни сегмента. В центъра на всеки от тях бе построен кръгъл басейн от бял мрамор. И в четирите басейна плуваха златни рибки, специално донесени от Китай. Около тях бяха засадени декоративни дървета, които достигаха на север до редицата с кипариси, а на юг — до овощната градина. До приключването на строежа дърветата там щяха вече да дават плодове. Под дърветата щяха да засадят цветя и градините щяха да заприличат на истински цветни килими.

Разположен между градините и реката, мавзолеят растеше с бързината на мързелив сакат слон. Но все пак растеше. Платформата над високата колкото палмово дърво основа беше от масивни правоъгълни блокове от бял камък. Макар че беше много здрав, решихме и него да облицоваме с мрамор. По платформата вече играеха деца, опитваха се да притичат от единия ъ край до другия, без да си поемат дъх. Разстоянието беше голямо и не се изненадах, че само две-три успяха да го направят.

Основата на стените на самия мавзолей също беше положена. Иса я бе направил във формата на октагон. И осемте стени щяха да бъдат украсени с величествени арки. Те бяха издигнати наполовина и аз се опитах да си ги представя готови, но бамбуковите скелета около тях пречеха на въображението ми. Всяко скеле издържаше хиляди мъже и ми приличаше на огромна клетка. На някои места бяха изградени тухлени кули. Вътре имаше скрипец и дебели въжета. Долу

слоновете дърпаха въжетата и издигаха каменните блокове до нивото на градежа. Горе мъжете ги поемаха и с помощта на яки колове ги избутваха до мястото им. Зидарите полагаха мазилката и използваха метални шпилки, за да прикрепят блоковете един към друг. Колкото повече растяха стените, толкова по-опасна ставаше работата на зидарите и ние се чувствахме щастливи, ако минеше седмица без смъртен случай. Този факт тежеше върху съвестта на Иса и върху моята. Но рискът не спираше мъжете. Имаше наплив от работници и броят им растеше всеки ден. Иса бе намерил майстори от цял свят и всяка вечер ги събираше в колибата си.

Беше решил да украси всички вътрешни стени със сложни плетеници от полускъпоценни камъни и търсеше най-изящните ювелири в Индостан. Един по един, те идваха при него с великолепните си картини от нефрити, топази и яспис, а калиграфите му носеха мраморни късове с инкрустирани цитати от свещените книги, изписани с лазурит.

Колкото повече напредвахме, повече работа се отваряше. Започнах да се страхувам, че никога няма да видя проекта завършен. Един вестоносец прекъсна мислите ми и предаде, че татко ще дойде да види строежа. Настроението ми се оправи. Нямах търпение да го видя и да чуя съветите му. Той разбираше от архитектура, често ми помагаше и обменяше идеи с Иса.

Привечер свитата му се зададе по пътя от Агра. Наблюдавах с гордост младежката му походка, докато прекосяваше градините и се приближаваше към нас. Работниците го обичаха и го посрещнаха с радостни възгласи. Той отвърна приятелски на поздравите им, спря се при някои от майсторите, назова ги по име и се интересува за здравето на съпругите и децата им. Похвали работата и най-последно застана пред мен.

— Как си, детето ми? — попита ласкаво.

Хванах го за ръка и го поведох към работната площадка. Сухият сезон беше към края си и земята беше напукана, жадна за вода. След всяка наша стъпка към небето се издигаха облаци прах.

— Имаме нужда от още лодки, татко. Разполагаме с много работници, но материалът свършва.

Той кимна и аз разбрах, че въпросът е уреден. Един от най-големите му страхове беше, че ще умре, преди ние да завършим.

— Градините изглеждат прекрасно — посочи той към четирите басейна. — Дали реката ще може да ги напоява?

— Трябва да настане десетгодишна суша, за да пресъхнат — отвърнах аз. Знаех, че Иса бе предвидил дори и по-голямо засушаване.

Вече бяхме на платформата. Татко застана точно в средата на правоъгълника и се обърна последователно в четирите посоки.

— Минаретата напредват — отбеляза със задоволство той.

Наистина, те бяха почти готови и засега не планирахме да ги облицоваме с мрамор. Достатъчно огромен пласт от скъпоценния камък лежеше под краката ни.

Както си беше с копринената туника и тежките огърлици, татко се покачи на скелето и аз го последвах. Преминахме по дървеното мостче и стигнахме до мавзолея. Тук гъмжеше от работници, покрити с прах от глава до пети. Някои от тях дълбаеха камъка, други зидаха, трети издаваха нареждания.

Скоро се изкачихме на най-високата точка на градежа. Ако Иса наистина бе оформил сградата като женско тяло, в момента бяхме достигнали някъде около коленете ѝ. Преминахме още едно подвижно мостче и се насочихме към центъра на мавзолея. Щом спряхме, татко избърса потта от челото си и се отнесе в мисли. Аз се отдръпнах, за да му дам възможност да усети присъствието на мама. С времето болката от загубата бе станала по-поносима, но все още го държеше във властта си.

Никога няма да забравя първите няколко години след смъртта ѝ, когато той отказваше всякаква утеха и я оплакваше ден и нощ.

Не обличаше императорските си дрехи, накитите му стояха заключени в ковчежетата си. Не присъстваше на никакви празници и спортни игри. Беше забранил на музикантите да свирят в негово присъствие и странеше от примамките на женската плът. Сега, слава на Аллах, татко се бе върнал към нормалния си живот, но никога не се възстанови напълно.

— Сигурен съм, че на моята Мумтаз Махал ѝ е добре тук — промълви той.

Гробницата на мама се намирал под главната сграда на мавзолея и до нея можеше да се достигне само по таен подземен коридор. Както ѝ беше обещал, татко я посещаваше на всяка годишнина от смъртта ѝ.

— Обещавам ти, че един ден ще почиваш до нея — погалих ръката му аз.

— Аллах ще бъде много доволен.

— А тя ще те обожава за този мавзол...

— Тадж Махал — прекъсна ме кротко той. — Тази нощ Аллах ми изпрати сън. Присъствах отново на твоето раждане. Тогава за пръв път нарекох майка ти Тадж Махал.

Под нас затръби слон.

— Мавзолеят трябва да носи нейното име. Знам, че за теб е била Мумтаз Махал, но откъде идва това Тадж?

— С годините Мумтаз се превърна в краткото Таз. Веднъж тя каза Тадж и така си остана.

Нежна усмивка освети лицето му. Свали очилата си и затвори очи.

— Когато бяхме сами, за мен тя винаги беше Тадж.

Стиснах ръката му, разстроена и едновременно с това поласкана от любовта му към мама.

— Ще се ожениш ли пак?

— Не, ще чакам да се съберем отново в рая.

Кимнах, но той не ме видя. Мислите му бяха някъде в миналото. Аз също се отнесох в спомени. Видях ги двамата да се разхождат тук, на този бряг, слепи за целия свят, отдадени на любовта си.

— Татко?

— Да?

— Ако мама беше омъжена за друг и двамата бяхте само приятели, без надежда да слееете душите и телата си... щеше ли да издържиш?

Той поклати глава.

— Би ли издържала пчелата да пие цял живот вода, когато нектарът е пред очите ѝ? Би ли живял еленът в равнината, когато има планина, където може да се катери на воля? Не, момичето ми, никога нямаше да намеря покой. Щях да бъда по-тъжен и от днес.

— Какво щеше да направиш?

Очите му намериха моите. За разлика от повечето мъже той беше много наблюдателен и чувствителен, разбираше жените, защото сърцата ни си приличаха, и веднага усети, че говоря за себе си.

— Любовта е по-ценна от златото, моя Джаханара — каза и взе ръката ми. — Тя трябва да се преследва, но нека това става тихо, така че другите ловци да не чуят. Защото любовта, която преследваш ти, може да бъде много опасна.

Зарадвах се, че ме разбира. Повдигнах се на пръсти и го целунах.
— Обичам те, татко!

За момент той остана мълчалив, сякаш обмисляше нещо, после каза:

— Никога не се отричай от любовта си, дете мое, защото това означава да се отречеш от божията благодат. А кои сме ние, та да отхвърляме Бога?

През следващите няколко дни размишлявах върху съвета на татко. Не успях да се съсредоточа в работата и допуснах глупави грешки. При един случай, когато поръчах стоманени шпилки с грешен размер, Иса ми се скара. Това засегна гордостта ми, пребледнях и изхвъркнах от колибата му. Как можех да мисля за шпилки, когато светът под краката ми се въртеше?

До края на деня отбягнах Иса, на следващия — също. Отказах се от компанията му, защото усмивката му беше като лимонов сок върху разранените ми устни. Беше непоносимо да съм близо до него, без да мога да го докосна. Как да говоря с него за работа, когато мислех само за милувките му? Каквито и комбинации да измислях, не можех да открия начин да се виждаме насаме. Ако Кондамир разбере нещо, щеше да ме убие, въпреки че самият той развратничеше всяка нощ. И Аурангзеб беше опасен, щеше непременно да използва информацията срещу мен. Тадж Махал, както сега наричахме мавзолея, щеше да бъде застрашен. Архитектът му щеше да бъде затворен в тъмница, а проектът — спрян.

Иса не можеше да си обясни неочакваното ми отдръпване. Често се опитваше да привлече вниманието ми, но безуспешно. Опита се да разбере причината за хладното ми отношение чрез Низам, но аз не се поддадох на въпросите му. Мислех си, че сам ще се сети за причината. Татко би се сетил. Уви, Иса не успя, и ние се отчуждихме. Той замина за Делхи и аз си отдъгнах. И се мразех за това.

Сега прекарвах по-малко време в Тадж Махал и повече с омразния ми съпруг. Той продължаваше да прави опити за потомство и отчаяна, че никога няма да имам Иса, аз се опитах да отговоря на усилията му. Една нощ се чувствах толкова нещастна, че дори потърсих ласките му и зашепнах мили думи в ухото му. Той се разсмя и смехът му продължи, докато сънят затвори очите ми. Дните се нижеха, а моята мъка растеше.

Тогава получих писмо от татко, че трябва да замина на изток, за да реша някакъв спор между двама висши служители в тамошната провинция. Зарадвах се и бързо стегнах багажа си. Нямах търпение да напусна Агра. От време на време изпълнявах подобни мисии. Не ми бяха приятни, но ги приемах заради татко. Този път задачата дойде тъкмо навреме.

Придружаваха ме Низам и четирима от най-доверените хора на императора. Тръгнахме преди разсъмване и поехме по главния северен път. Английските търговци го наричаха „Дългата разходка“. Труден неравен път по протежението на реката, той свързваше крепостта с Делхи, а оттам продължаваше за Лахор. Беше много оживен, всеки ден покрай него никнеха новопостроени ханове и магазини. На запад, отвъд редицата с дървета, се простираха огромни оризови полета, мангови плантации, лозя, градини с лук и маруля. На изток, току до реката, се издигаха дворци на богати граждани. Като малка съм гостувала у някои от тях и знаех, че вътре има мраморни басейни с лотоси и рибки. Дворовете бяха пълни с пауни, жерави и уютни беседки, покрити с балдахин. Орди от слуги пазеха светостта на тези дворци, а отпред патрулираше въоръжена охрана.

„Дългата разходка“ беше задръстен от кервани с камили, военни части и поклонници. От време на време срещяхме и йезуити. Тези свещеници носеха роби от черно кадифе и язدهа добре охранени коне. На вратовете им висяха броеници, подобни на тези, с които мюсюлманите отброяваха призивите си към Аллах. Докато пътуваха, йезуитите четяха Библията и често шепнеха пасажи от нея под широкополите си шапки.

Цяла сутрин следвахме пътя, после завихме на изток и прекосихме Джамна по каменния мост. Отвъд речната долина земята беше суха и спечена. Нямахше сенчести дървета, нямахше сочни поляни, изпъстрени с диви цветя. Вместо бамбукови горички растяха хилави

бодливи храсти. Копитата на конете вдигаха облаци прах и задръстиха гърлата ни. Опитахме се да изплюем прахта, но езиците ни бяха пресъхнали.

За щастие скоро се появиха първите гънки на планината. Постепенно хоризонтът започна да променя цвета си от кафяво към зелено. Щом наближихме целта си, четиримата воители слязоха от конете. Татко им бе наредил да изберат място за лагер и да ме изчакат тук. За мен и Низам бе осигурил стаи в един хан до самия бряг на Ганг. Индусите бяха нарекли реката на обичаната от тях богиня на реките Ганга. Вярваха, че тя извира от небесата и тече, докато срещне Шива. Богът спира с челото си речния поток и го отбива на юг. Вярващите твърдят, че водите на Ганг очистват греховете им.

Досега не бях виждала легендарната река, но когато пристигнахме в хана, бях прекалено изтощена, за да я изследвам. Низам ми помогна да сляза от коня и ние потърсихме съдържателката. Стара жена ни посрещна сърдечно и ни показа стаите. Низам предпочете да спи на брега на реката и помоли единствено за одеяло. Пожелах му лека нощ и се отправих към покоите си.

Стаята ми беше скромна. Единствената мебелировка бяха маса, спален килим, кофа с вода и фенер. Започнах да разопаковам дрехите си, но изведнъж забелязах захвърлено на пода писмо. То носеше императорския печат и аз реших, че съдържа съвети относно разговора с непокорните господари.

Отворих го и зачетох:

Мила Джаханара,

Как може един баща да говори с дъщеря си за такива неща? Как да й каже, че я обича повече от всички други? Не са ли всички деца равни пред родителите си? Аллах би казал „да“, но аз не мога, защото ти и само ти ми носиш неизмерна радост. Сякаш в теб живее моята Мумтаз Махал. Понякога, когато се смееш или покажеш мъдрост, по-голяма от тази на съветниците ми, аз виждам ясно нейното лице, чувам нейните думи.

Ти ме попита какво да правиш, ако любовта покори сърцето ти — радост, достъпна за малко избраници. Аз те

посъветвах да я търсиш, независимо че нашата религия пренебрегва този въпрос. Майка ти често заявяваше, че жените имат право да търсят любовта както мъжете, и аз ти казвам, че тайно съм съгласен с нея.

Но как да търсиш любовта, когато това може да те убие? Дали мравката би посмяла да премине през мрежата на паяка? Не, детето ми, в никакъв случай. Остави любовта сама да те намери. Тази вечер и това пътуване е подарък от мен.

Няма никакъв конфликт за разрешаване. Този хан е сигурно място, а собственицата му е мой доверен човек. Тя ще запази тайната ти. Имате три дни. Наслаждавайте се на любовта си, после си тръгнете в различно време и в различни посоки. Всичко, което искам от теб, е, да запазиш една целувка за стария си баща.

Нося любовта ти в сърцето си.

Милият татко! Треперех цялата, докато разкъсвах писмото. Не исках да унищожавам красивите думи, но знаех, че може да попадне в лоши ръце. После с разтуптяно сърце извадих огледалото от чантата си. Лицето ми носеше следите от изтощителния ден. Бързо се съблякох, потопих чисти памучни парцали във водата и се почистих, колкото успях. Облякох роба с изрисувани пеперуди и я пристегнах в кръста, за да подчертая формите си. Втрих няколко капки парфюм от лотос, откраднах една орхидея от градината пред хана и я вплетох в косите си. После се захванах да почистя и багажа си от прахта, но застинах, щом чух стъпки пред вратата си.

— Джаханара?

Отворих вратата. Той стоеше там, смутен и объркан, от дрехите му капеше вода. Сигурно си мислеше, че още му се сърдя, защото очите му бяха тъжни.

— Къпех се в реката и... видях Низам.

— Баща ми ме изпрати тук — отвърнах на немия му въпрос. Исках да го поканя вътре, но не ми достигна смелост.

Той също се колебаеше:

— Получих писмо от него. Искаше да се срещна тук с някакъв архитект.

— Аз съм архитектът.

— Ти?

— Баща ми нагласи всичко, Иса. Доведе ни тук, за да бъдем заедно.

— Той знае?

— Само, че те обичам.

— Но тази седмица ти...

— Нарочно се държах така — прекъснах го аз. — Любовта ми към теб и страхът от последиците ме накараха да се отдръпна. Но тук няма от какво да се страхуваме, няма предателски очи. Тук сме само аз и ти.

Той прекрачи прага на стаята и докосна брадичката ми.

— Значи баща ти ни прощава? — Аз кимнах и неговата крива усмивка озари стаята. — Забележителен човек!

Не ми се говореше за татко. Сега най-голямото ми желание беше да го прегърна. Копнеех за него, желаех го толкова силно, че ушите ми забучаха от ударите на сърцето ми. Притиснах се към силните му гърди. Топлите му ръце ме погалиха и кожата ми настърхна. Той ме целуна и аз усетих страстта му, макар че целувката беше нежна и плаха. Промълвих името му. Той повдигна робата ми. Очите му потърсиха моите и когато получи съгласието ми с един замах я свали. Отдръпна се и ме загледа с възхита, както гледаше рисунките си.

— Толкова красива... Как може една жена да бъде така неземно красива?

Хванах ръцете му и ги сложих върху гърдите си. Пръстите му проследиха с благоговение мекия им контур. До този момент винаги се бях срамувала от голотата си, без дрехи се чувствах незащитена. Но сега за моя изненада усетих странна, непозната за мен сила. Погледът на Иса не ме обиждаше, напротив, караше ме да се чувствам красива и обожавана.

Кожата ми потръпна под нежните му пръсти. Ръцете ми трескаво развързаха пояса му, захвърлих ризата му на пода и скоро той също беше гол. Мускулите очертаха силното и стегнато тяло. За разлика от мъжа ми по краката и гърдите на Иса нямаше косми. Той ме вдигна на ръце и ме понесе към килима. Устните ми намериха неговите и

целувката запали телата ни. Исках го сега, веднага. Исках го в мен. Свалих ръката си и нежно го насочих. Иса проникна в мен, залюля ме нежно, като гребло във вода, и за моя изненада открих, че отговарям на движенията му.

— Лястовичке, моя! — прошепна безгласно той. — Колко те обичам!

Ноктите ми се забиха в гърба му. Имах чувството, че плувам сред вълните на Джамна. Изведнъж някаква сила ме накара да се притисна по-плътнo към него. В утробата ми пламна непознат за мен пожар. Пламъците му започнаха да ме издигат нагоре, все по-нависоко, докато стана невъзможно да сдържам удоволствието си. Извиках и тялото ми се разтресе в конвулсии. В същото време той стегна мускулите си, изстена и се отпусна върху мен.

— Значи това е любовта — казах, след като дишането ми се нормализира.

Той ме целуна щастливо и помилва косата ми. Телата ни продължаваха да се докосват, вплетени едно в друго, и на мен ми се стори, че държим целия свят в ръцете си. Нищо извън нас нямаше значение. Нямаше омраза, нямаше страх, нито минало и бъдеще. Само този миг и пространството между нас. То беше съвсем мъничко и се сви още повече, когато се понесохме отново на вълните на страстта.

Нашите три дни минаха като сън — кратък, но прекрасен. Всяка сутрин закусвахме в компанията на Низам. Той се радваше за нас и радостта се четеше по лицето му. За нас беше чест да имаме такъв верен приятел. Той единствен, освен баща ми, знаеше за нашата среща и мисля, че се гордееше с гласуваното му доверие. Знам, че по-скоро би умрял, отколкото да ни предаде. След закуска, Низам се оттегляше дискретно и се появяваше чак привечер.

Двамата с Иса рядко говорехме за Тадж Махал и за живота си в Агра. Бродехме по бреговете на Ганг, организирахме си екскурзии до хоризонта и обратно. Тук беше пълно с диви животни, непрекъснато срещяхме лисици, леопарди, тигри, газели, орли и кобри.

Брегът на реката беше сравнително рядко населен, главно със селяни и рибари, и ние се чувствахме спокойни, разхождахме се, гонехме се из засетите с жито ниви, намирахме скрити местенца, разпъвахме одеялата и се любехме. Отначало това пиршествo на телата ни ме притесняваше. Та аз бях принцеса, не някаква си куртизанка! Но

любовта на Иса ми даде криле. Доверих се на тялото си и забравих за досадните правила. Разнообразието на милувките ни беше съизмеримо само с разнообразието на природата около нас. Веднъж те бяха белязани с огъня на страстта, друг път хармонираха със спокойствието в душите ни. Не търсехме някакъв модел, просто следвахме чувствата си. След това Иса се гмурваше гол в реката, а аз се къпех в плитчините.

Вечер се събирахме с Низам и съдържателката на хана на чаша вино. Разбрах, че мъжът ѝ служил на империята дълги години и загинал във войната с персийците. Татко ѝ дал пари и тя купила този хан. Беше мила беззъба жена, готвеше чудесно и искрено се радваше на компанията ни.

Тези дни останаха незабравими за мен. През цялото време не споменахме нито веднъж за предстоящата раздяла, но тя все по-често започна да измъчва умовете ни. Дори последния ден не казахме нищо, само разходката ни беше по-дълга и по-мълчалива от другите.

Рано след обяда на брега на Ганг се натъкнахме на мъж, който гореше мъртвото тяло на съпругата си. Индусите изгарят телата на мъртвите, защото вярват, че така душата се освобождава по-бързо от тленните си останки. С хвърлянето на праха ѝ в Ганг душата поема на дълго пътешествие, за да се върне на земята в ново тяло. Живее много животи, докато успее да натрупа достатъчно позитивна карма. Тогава Шива я освобождава от цикъла на прераждане и тя достига нирвана.

Изглежда, семейството нямаше деца, защото човекът поддържаше огъня сам и аз се запитах колко ли самотен ще се чувства той на този безлюден бряг. Настроението ми се помрачи и останах мълчалива през целия път обратно до хана. Когато Иса ме попита какво ме тревожи, отговорих:

— Трите дни изтичат. Трябва ли да добавя още нещо?

— Знам, че ще добавиш — опита се да се пошегува той.

— Помислил ли си как след всичко това ще стоя до теб ден след ден и ще се преструвам, че между нас не се е случило нищо?

Изчаках отговора му. Той наведе глава, явно обмисляше думите си. После доближи коня си до моя и каза нежно:

— Това беше подарък, лястовичке. Трябва да благодарим на Аллах и на баща ти за него. Благословени сме, че имахме възможност да изживеем тези прекрасни дни.

— Но аз искам още!

— Разбира се, че искаш. И аз искам. Но засега това е невъзможно. Нека се утешим с мисълта, че нашата любов е нещо изключително. Видял съм много семейни двойки и на повечето от тях сърцата им са празни, лишени от страст. Те са заедно за удобство, не от любов. Ние не живеем като мъж и жена, но сме изживели нещо, за което другите могат само да мечтаят, и трябва да сме благодарни за това.

— Благодарни? Как да благодаря за това, че отсега нататък ще остана само твоя помощница? И как да укротя чувствата си?

Той се засмя. Често ме дразнеше така и винаги успяваше да оправи настроението ми. Обичах закачките му, моят свят беше прекалено сериозен и усмивката му ми напомняше колко е хубаво да си млад, но този път вечният му оптимизъм ме ядоса.

— Не очаквам от теб да се смириш, лястовичке. Както казва баща ти, това би означавало да молиш облака да не вали. — Той перна с ръка една досадна муха и продължи: — Не, мила, мисли за мен и не се тревожи. Ние сме млади, имаме още много години живот. Само Аллах знае какво ще се случи с нас.

— Да — отвърнах, — но дали ще ме обичаш, когато остареея? Или ще потърсиш някоя млада красавица?

Той се престори, че размишлява:

— Сега, като казваш... Не знам...

Знаех, че се шегува, но пришпорих коня си и го оставих да се дави в прахта от копитата му. Не разбирах как може да се шегува в такъв момент. Спокойствието му ме вбеси. Без да обръщам внимание на виковете му, подкарах в галоп. Конят ми беше по-бърз от неговия и аз пристигнах в хана много преди него. Влетях в стаята и свалих мократа от потта роба. Бях над легена, когато го чух да пристига.

— Джаханара — задъхано извика още от коридора. — Само се пошегувах. Никога няма да те заменя с друга! Все едно да зарежа работата си в Тадж Махал и да ида да строя...

— Клозети?

— Точно! — ухили се той. — Мислиш ли, че мога да те заменя с клозет?

— Може пък да ти липсва миризмата му или жуженето на мухите? Откъде да знам защо мъжете постъпват по един или друг начин?

Най-сетне остана сериозен. Макар да обичаше да ме дразни, беше достатъчно умен, за да разбере, че този път лазеше пред краката на разярен слон.

— Обичам те, Джаханара. И любовта ми ще расте с времето.

— Дали?

— Да знаеш само колко много мисля за теб! Когато работя, ти винаги си в главата ми. Виждам очите ти в скъпоценните камъни, положени в мрамора, чувам смеха ти, въпреки че не си до мен.

— Но как тогава ще преживееш утрешния ден без мен? Сигурно можеш да се задоволиш със спомените, но аз не съм готова да живея така.

Той пристъпи към мен, но аз се отдръпнах.

— Вярваш ли в съдбата? — попита ме той и се приближи, този път бавно, докато ръцете ни се докоснаха. Не отговорих, изчаках го да продължи: — Ако вярваш, тогава знай, че отново ще бъдем заедно.

Погали лицето ми и каза:

— Мислех, че съдбата е дума, употребявана от поетите, за да придадат смисъл на римите си. Но после баща ти ме откри и ми повери строежа на Тадж Махал. Мисля, че бях призован не само да построя мавзолея, но и да те открия. И сега, когато имам любовта ти, мислиш ли, че ще те оставя да си отидеш от мен? Невъзможно, любов моя. За мен вече няма живот без теб. Без теб аз не съм цял.

— Наистина ли?

Той погали устните ми с мазолестите си пръсти.

— Наистина.

Потънах в прегръдките му. Без да губим повече време се хвърлихме върху завивките. Той искаше да бъде нежен, но аз го заразих с огъня на дивата си страст, породена от страха. Защото въпреки уверенията му, аз се страхувах за любовта ни. Съдбата можеше да бъде наш приятел, но можеше да стане и враг. Тя ми донесе Иса, но ми взе мама. Дали нямаше да си вземе и него?

Когато страстта ни се уталожи, аз легнах по гръб и зареях поглед в тавана. Не ми беше до спане, умът ми започна трескаво да търси отговор на въпросите как и кога бихме могли отново да сме заедно. Но колкото и да се мъчех, не намерих решение. Въздъхнах дълбоко и се замолих да дойде ден, когато щяхме да можем да живеем открито като мъж и жена.

БРАТЯ ИЛИ ВРАГОВЕ

Нещастieto дойде малко след като се прибрахме в Агра. Низам ми връчи тайно писмо без надпис. Въпреки че на листа беше нарисувана само една жаба, веднага разбрах от кого е и късно през нощта поех по множеството тайни коридори под мавзолея към предварително уговореното място за срещи.

Пристигнах по-рано, отключих желязната врата и зачаках. Ладли дойде малко след мен. Огледах след нея, заключих вратата отвътре и я поведох към сърцето на лабиринта. Едва тогава запалих фенер. Стигнахме друга врата, скрихмe се зад нея, залостих я здраво и вече можех да прегърна приятелката си. След измисленото предателство тя бе спряла да идва на строежа и цяла година нямах възможност да ѝ се порадвам. Сега ми беше трудно да я пусна. Целунахмe се, после отново се прегърнахмe. Огледах я от глава до пети и възкликнах:

— Изглеждаш фантастично! Просто си неотразима.

— Ти също, приятелко.

— Добре ли си?

— Доколкото може да е добре мишка в леговище на вампири.

Въздухът в подземията беше пращен и тя се закашля:

— Съжалявам, но нямаме много време. Ако се забавя, бясното куче ще заподозре нещо.

— Кое бясно куче?

— Аурангзeб, разбира се.

Аз отворих уста, но тя се намръщи и продължи:

— Чуй ме, Джаханара, Аурангзeб планира да убие Дара след два дни.

Изтръпнах. Знаех, че тук сме в пълна безопасност, въпреки това се огледах нервно.

— Как мисли да го направи?

— Баща ти ги изпраща на север, за да подпишат мирен договор с Персия. Аурангзeб е платил на убийци да се преоблекат като персийци и да ги нападнат. Трябва да убият Дара и охраната му. Така червеят ще

разчисти пътя си към трона. Междувременно ще продължи да воюва с Персия и ще предотврати подписването на договора.

Въпреки че продължавах да треперя, умът ми се избистри като кристал. Обмислих спокойно ситуацията. Очаквах такъв удар, но не мислех, че ще е толкова скоро.

— Щом толкова много жадува трона, защо не убие и баща ми?

Ладли плю презрително.

— Въпреки че не може да се мери с теб, той не е глупак. Знае много добре, че все още няма достатъчно влияние в двора. Съветниците са верни на императора. Ако баща ти умре, те ще застанат на страната на Дара. Аурангзеб владее армията и би могъл с нейна помощ да се наложи, но такава стъпка крие голям риск, а той не обича да рискува. По-лесно е да убие Дара и да изчака естествената смърт на баща ти.

— Ами Шах и Мурад?

— Безобидни са като котенца. Вече толкова време са по граничните райони, че и дворът, и армията са забравили за тях.

Тя се наведе и премести един щурец далеч от краката ни.

— Аурангзеб не се страхува от тях. Знае, че единствената пречка между него и трона, е Дара.

— Казваш, че имаме два дни?

— На третия заминават.

Приседнах на една дървена каса. Въпреки че умът ми препускаше като жребец, краката ми трепереха и едва стоях права.

— Трябва да убедя Дара да не заминава и да измисля такова извинение, че Аурангзеб да не се усъмни в теб. — Замълчах за момент и я изгледах подозрително. — Ладли, защо брат ми ще споделя с теб такива неща? Толкова много ли ти вярва?

Моята приятелка, чийто език беше като необуздан жребец, този път наведе смутено глава.

— Реших, че... ако му дам тялото си, ще мога по-лесно да се добера до тайните му.

— Не! — извиках ужасена.

— Каква друга възможност имах, за да ти помогна? Не можеш да очакваш, че ще спечеля доверието му с печени кифлички, нали?

— Но аз никога...

— Не си ме молила, знам — прекъсна ме тя. — Но аз не съм глупачка, така че не се отнасяй с мен като с такава, моля те! Просто... се случи. Една нощ дойде при мен и аз го оставих... оставих го да прави каквото иска. Знаех, че ще мога да съм по-полезна на моя император и на теб, ако му стана любовница.

Протегнах ръце да я прегърна, но тя се отдръпна. Успях да хвана ръката ѝ и попитах със свито сърце:

— Бие ли те?

— А ти как мислиш?! — избухна тя и разбрах, че съм права. — Но не се случва често. Страхливецът знае, че съм достатъчно силна и няма да се поколебая да го напусна.

— Кога започна?

— Преди четири или пет месеца.

— Пита ли...

— Често пита за теб и аз споделям неща, които няма да му помогнат с нищо. Той е убеден, че те мразя. Когато му казвам, че хората те обичат и ще се обърнат срещу него, ако те убие, ми вярва.

— Изглежда, брат ми...

— Търси всяка възможност, за да ви унищожи — заключи тя и изруга като хамалин. — Бъди нащрек, Джаханара. Злото в него расте с всеки ден. Чу ли какво стори на християните?

— Не.

— Португалците влезли в Бенгал. Провинцията е отдалечена и те решили, че са в безопасност. Убили хората там и отвлекли децата им в робство. Аурангзев разкрил злодеянията им и хукнал натам с най-добрите си хора. Докопал португалците, затворил ги в построената от тях църква и я подпалил.

— Аз бих направила същото. Та те са убили нашите хора!

— Да, но би ли изгорила и нашите деца заедно с тях? Според Аурангзев християните промили мозъците им, затова убил и тях. Разбираш ли сега с какъв човек си имаш работа?

Видях пред очите си пищящи деца, горящи телца и ужасени очи и едва не се свлякох на земята.

— Трябва да го убия! — извиках отчаяно. — Той ще унищожи империята.

— С удоволствие бих го нахранила с арсеник, ако беше възможно, но как? Балки опитва всяко негово блюдо. Дори спи до нас.

А през деня го пазят най-опитните воители. Станал е параноик, всеки непознат за него е убиец, изпратен от Дара.

В помещението стана горещо и аз свалих теменужения воал от челото си.

— Дара никога няма да направи такова нещо — въздъхнах. — Нито пък аз за съжаление. Но ми се иска да го накажа, да го заточа на някой пуст остров в морето.

— Но нека да е малък. Да няма нито вода, нито сянка, само отровни змии.

— Отивам при Дара — реших и станах. — Каквото и да му кажа, бъди сигурна, че няма да те издам. Но ти внимавай, моля те, направи се на изненадана, когато разбереш какво се е случило.

— Бъде спокойна, сестричке. Той е моето кученце и никога няма да ме заподозре.

Ладли заоправя сарито си и както винаги прокле „тази ужасна дреха“.

— Имаш ли нужда от нещо? — попитах я аз.

— Да бъдеш любовница на принца, моя малка заговорнице, си има и добрите страни. Аз съм добре гледана жена. Имам пари да живея безгрижно до края на живота си.

— Тогава го напусни. Избягай довечера и никога не се връщай.

— Не е толкова лесно. Повечето от парите давам за построяването на хиндуистки храм. Един ден сигурно ще го напусна, но не преди да съм сигурна, че ти си в безопасност. Освен това искам да се похваля, че съм накарала един мюсюлманин да построи с парите си храм. Искам да заслужи уважението на народа си.

— Внимавай, Ладли! Не го провокирай!

— А ти престани да се тревожиш. Мисли си как брат ти ще се храни с мърша в следващия си живот, а ние ще пием вино и ще се радваме на всякакви удоволствия.

Но как да не се тревожа? Би ли останала спокойна мама при такива обстоятелства?

— Благодаря ти, приятелко! — Прегърнах я. — Ти си най-верният ми човек.

— Надхитри го, Джаханара! — притисна се в мен тя. — Виж му сметката и тогава ще бъдем отново заедно!

Ръцете ми я придърпаха още по-здраво към гърдите ми. Разбирах много добре какво бе пожертвала, за да спечели доверието на Аурангзеб. Разбирах също, че ще продължава да страда. Но тя бе твърдо решена да ми помогне и аз трябваше да потисна тревогата си.

Поехме назад по плетеницата от тунели и скоро се разделихме. Нощта беше безлунна и щеше да опази тайната ни. Метнах се на коня и поех към Червената крепост. Щом пристигнах, го оставих в императорската конюшня и тръгнах към апартаментите на Дара. Бях сигурна, че никой не ме е видял, защото се придвижих по коридорите, използвани от робите. Преминах необезпокоявано край кухнята, чух слугите да се препират кое носи по-голямо удоволствие — виното или жените, и влязох в покоите на Дара.

Дори сега, когато имаше жена и син, брат ми продължаваше да спи сам, защото обикновено работеше до късно през нощта. Намерих го приведен над древен ръкопис. Единствената светлина в стаята идваше от мъждукащата до него свещ. Предположих, че работи над „Упанишадата“, макар че като повечето мюсюлмани не знаех санскрит. Беше ми споменал, че е свършил с превода и сега редактира текста.

— Къде са жена ти и синът ти? — попитах и духнах свещта.

— Защо гасиш...

— Тихо, Дара! Нощта има уши.

— Но защо трябва да седим на тъмно? Да не би да има и очи?

— Колко проникателно!

Той въздъхна. Присъствието ми не предвещаваше нищо добро.

— Какво те тревожи? — попита ме разсеяно.

Разказах му всичко за заговора. Той ме изслуша равнодушно и попита:

— Откъде знаеш всичко това?

Вярвах на Дара, но опасността за Ладли беше твърде голяма и реших да мълча.

— Не мога да ти кажа, но повярвай ми, информацията е сигурна.

— Кой ти я даде?

— Моля те, Дара, не ме питай!

— Но как да преценя дали е истина, като не знам източника ѝ?

Потиснах раздражението си и попитах остро:

— Вярваш ли ми? Ако ми вярваш, тогава слушай: Аурангзеб ще те убие по пътя до границата.

— Не мога да повярвам!

— Чу ли за християните? — Той кимна. — Защо вярваш в един убиец на деца?

— Добре, стига вече! Ще взема мои хора за охрана. Те няма да знаят за заговора, но ще ме предпазят.

— Твои хора или на Аурангзеб? Кой контролира армията? Не разчитай на лоялност, Дара, рискът е прекалено голям!

— Аз съм следващият император — повиши глас той. — Техен дълг е да ме пазят.

— Защо? Аурангзеб също може да бъде...

— Стига, Джаханара! Много те обичам, но Аллах ми е свидетел, късаш ми нервите.

Затвори книгата като отбеляза с пауново перо докъде е стигнал и отсече:

— Ще взема двайсетина доверени мъже и това е достатъчно. Стига вече сцени!

— Сцени? Опитвам се да ти спася кожата!

— И аз съм ти благодарен. Просто нека всичко свърши дотук!

Кимнах, но умът ми вече кроеше планове как да осуетя пътуването, без никой от братята ми да ме заподозре.

— Добре — постарах се да изглеждам примирена. — Двайсет мъже ще са достатъчни. Ако са повече, ще събудят подозрения, ако са по-малко, може да не успеят да те предпазят.

Дара сложи ръка на рамото ми.

— Благодаря ти за грижата, сестричке!

Не се отдръпнах, но и не отговорих на нежността му.

— Правиш грешка, като се осланяш на братските си чувства.

— Може би, но той е мой брат и аз няма да заста на срещу него. По света има достатъчно война, не е нужно да откривам ново бойно поле, и то срещу брат си.

Разтрих слепоочията си, за да се успокоя. Бях се провалила. Не успях да намеря достатъчно аргументи, за да убедя Дара.

— И все пак ти благодаря — повтори той, за да покаже добрите си чувства. — Искам да знаеш, че никога не бих те заменил за друга сестра.

— Нима не те привлича идеята за сестра с отрязан език?

— Ти си същата като мама. И тя не можеше да си мълчи.

Не, различна съм, казах си наум. Тя беше толкова силна, толкова уверена в себе си! Моята сила, ако въобще я притежавах, бе родена единствено от необходимостта.

— Мама би те убедила да действаш — казах хладно аз. — Явно не притежавам нейната воля.

— Притежаваш я, разбира се. Просто моята философия е друга.

— Нима мислиш, че искам да се пролива кръв?

— Не.

— Тогава спри да се държиш по този начин!

Той се извини. Не ми се тръгваше още. Взех книгата и я разлистих. Удари ме миризма на стара хартия. Защо брат ми си вадеше очите над тези текстове, когато времето изискваше да заговорничи? И защо аз заговорничех, когато беше време да обичам?

— Знаеш ли колко ми липсва детството? — казах уморено. — Тогава нещата бяха... ясни и прости. Дали някога ще бъдат пак такива?

— Индусите биха отговорили с „да“, защото вярват, че някога пак ще бъдем деца.

— Това ми харесва — казах, но не бях сигурна, че го вярвам.

— И на мен.

Целунах го и тихо напуснах стаята. Умът ми вече търсеше решение как да го спася от Аурангзеб.

Един ден преди заминаването планът ми беше готов. Предишната вечер бях стигнала до такова отчаяние, че едва устоях на изкушението да разкажа всичко на татко. Но това означаваше да разкрия източника си на информация, защото той щеше да разследва случая до най-малкия детайл. Тогава Ладли щеше да умре, а Аурангзеб... Ако татко просто убиеше Аурангзеб, проблемът щеше да е решен, но той никога нямаше да посегне на сина си.

Както обикновено прекарах целия ден на строежа. Успях да прошепна на Иса за тревогите си и той се опита да ми помогне, но съветите му бяха полезни колкото моите по въпроса за вътрешното сечение на минаретата. Но той се изплаши за мен. Убедих го, че Аурангзеб няма да посмее да ми направи нищо, и повторих доводите на Ладли. Въпреки това той едва не се поболя от мисълта, че не може да ме защити по никакъв начин. Очите му се изпълниха с тревога и

любов. За да го успокоя, му казах, че след като премине опасността за Дара, ще измисля начин да отидем отново за няколко дни в Делхи.

Но сега вниманието ми беше заето с Аурангзеб. Аллах най-сетне чу молбите ми и даде отговор на въпроса ми. Планът беше опасен и преди да пристъпя към изпълнението му, трябваше да говоря с нашия стар лекар. Облякох дрипави дрехи и плътен воал, прегърбих се, за да изглеждам по-стара, и тръгнах към дома му. Почуках и щом ми отвори, изтичах, спуснах завесите на прозорците и едва тогава повдигнах воала. Бръчките на лицето му се изгладиха от изненада.

— Как си, старче? — попитах го мило.

— Толкова съжалявам за майка ти, детето ми!

— Моля те, не говори за това!

Където и да го срещнех — на улицата, на пазара или пред джамията, той винаги ми се извиняваше за мама.

— Ти направи всичко, за да я спасиш — опитах се да го утеша.
— Не бихме могли да желаем повече.

— Тя беше най-прекрасната жена в империята.

— Така е — поклатих глава. — Тя също те уважаваше и обичаше компанията ти.

Той се опита да се усмихне и аз забелязах, че му бяха останали само два предни зъба. Някъде навън виеше куче.

— Баща ми също те споменава с добро, оценява лоялността ти.
Все още ли си му предан?

Думите ми го засегнаха.

— Разбира се, дете. Че как иначе?

— Ще се довериш ли и на мен като негов пратеник? Ще изпълниш ли волята ми, без да се поколебаеш?

Старецът наведе почитателно глава. Тюрбанът му изглеждаше толкова тежък, че се зачудих дали ще успее да я повдигне отново.

— Не е нужно да ме питаш, господарко. Готов съм да отрежа ръката си, ако ми заповядаш.

— Запази си ръката, приятелю! Не искам да ти заповядвам, а да те помоля за нещо.

— Само кажи!

— Тази нощ моят брат Дара ще се разболее тежко. Болестта ще го спаси от друга, по-ужасна съдба. Ще спаси и империята.

— Само Аллах може да предвиди...

— Ще му бъде сервирано развалено месо. Ще страда ужасно, но няма да умре — погледнах го за потвърждение и той кимна замислено.
— Щом те извикат, прегледай го и кажи, че има признаци на малария. Добави, че може да се възстанови до седмица, но може и да умре.

Приведох се по-близо до него и прошепнах:

— Разбираш ли, старче, той трябва на всяка цена да остане в леглото си няколко дни. Ако видиш, че се подобрява по-бързо, дай му разхлабително. И направи така, че да се уплаши за живота си.

— Мога да го направя, но цялата работа не ми харесва.

— Знай, че по този начин ще спасиш живота му.

— Тогава ще направя всичко, принцесо!

Бръкнах в робата си и му подадох един шал от пашмина, толкова тънък, че можеше да мине през пръстен.

— За твоята любима — казах и се усмихнах хитро.

Знаех, че няма да вземе пари, но с удоволствие би зарадвал любовницата си. Жена му бе починала преди няколко години, но той не се отказваше от радостите на любовта.

— Но аз съм толкова стар...

— Ш-шт! Аз знам много тайни — подкачих го, опитвайки се да повдигна духа му. — Повярвай ми, тя ще се зарадва.

Той ми се поклони и ме погледна с обич. И как иначе, нали неговите ръце ме бяха довели на този свят?

— Ти придаваш смисъл на съществуването ми, дете мое.

— Глупости. Твоята любовница прави това, не аз.

— Тя е...

— Щастливка. Ще се радвам да бъдеш до мен, когато Аллах ме благослови с дете.

— Ще бъде чест за мен.

— Довиждане, старче — хванах ръцете му аз. — И помни, никой не бива да знае за нашия план!

— Дори Аллах не би изтръгнал тайната от мен!

Намигнах му и отново покрих лицето си с воала. Излязох и забързах по тясната пътека към града. Преди да стигна до харема, свалих старата роба и останах с обичайните си дрехи. После оседлах един от конете на татко и препуснах да намеря Низам. Той беше на строежа, разбира се. Буташе един каменен блок с останалите

работници. Ръцете му бяха разкъравени, но лицето му излъчваше спокойствие и задоволство.

Дадох му знак да ме последвах и тръгнах към отдалечения край на градината. Спряхме пред един от мраморните басейни, из които весело подскачаха разноцветни рибки, и му обясних какво да направи, без да го запознавам с намеренията на Аурангзеб. Всяка вечер моят приятел опитваше храната ни, за да се убеди, че не е отровна. Въпреки че имахме специални порцеланови чинии, които се пукат, когато се сипе отрова в тях, те не бяха много надеждни и Низам беше натоварен със задачата да наблюдава приготвянето на храната, а после да опитва от всяка чиния. Тази вечер той трябваше да добави развалено месо към порцията на Дара, след като разсипят храната по чиниите, и да сложи силни подправки, за да не усети брат ми миризмата. Както винаги той с готовност се включи в заговора. Предупредих го да внимава и да пази тайната, после посочих към Тадж Махал и се престорих, че му давам инструкции за работата. Разделихме се и аз се отправих към харема. Не бях стъпвала там от доста време, но сега имах нужда да си почина и да обмисля още веднъж плана си.

Времето не бе променило нищо в женското царство, само жените ми се видяха по-стари и по-дебели. Зачудих се как може да стоят тук ден след ден и да не правят нищо, освен да клюкарстват? Нямаха ли желание да докажат на мъжете, че и ние сме достойни за уважение? Щом се появих, те се втурнаха към мен, приветстваха ме и ме увериха, че съм им липсвала безкрайно, но в очите им прочетох завист и ревност.

Влязох в някогашната си стая, легнах на дебелия килим и се опитах да поспя. Дори звуците в харема бяха същите като в детството ми — музикални инструменти, чуруликане на птички, женски смях. Мирис на тамян, опиум и пот. Празни думи, празен живот. И тогава се сетих за най-голямото преимущество на този малък свят. Тук нямаше мъже. Защо нападах това място толкова остро, когато единствено тук можех да се скрия от съпруга си? Би трябвало да идвам по-често, замислих се аз. Повечето жени тук нямаха съпрузи, сигурно затова изглеждаха толкова спокойни, дори щастливи.

Преди да заспя, прехвърлих наум още веднъж всички подробности от плана. Всичко беше направено, всичко беше предвидено, въпреки това не се чувствах спокойна. Страхувах се, че

Дара може да се разболе по-тежко, отколкото предвиждах. Или Аурангзеб да заподозре нещо. Трябваше да изиграя добре ролята си, защото сега всичко зависеше от мен.

След почивката се присъединих към татко, Дара и Аурангзеб за вечеря. След смъртта на мама татко избягваше развлеченията, но тази вечер бе повикал танцьорки. Ние коленичихме на килима и те започнаха своя танц. Както винаги дрехите им бяха прозрачни. Към глезените им бяха прикрепени малки сребърни звънчета. Нежният им звън отмерваше ритъма, а момичетата извиваха телата си и поклащаха сладно бедра.

Обичах да гледам изящните им движения, но тази вечер съзнанието ми бе погълнато от друго. Заговорихме за предстоящия мирен договор с персийците и аз се опитах да кажа мнението си. Аурангзеб веднага се намръщи. Реших, че е добър знак и той не подозира нищо. Не разбирах защо му трябваше тази война, изглежда просто обичаше кръвта.

Аурангзеб и Дара имаха еднаква осанка, но колко различни бяха иначе! Лицето на Дара беше кръгло като диня, докато скулите на Аурангзеб бяха ясно очертани. Той нямаше брада, а само мустаци и белегът на брадата му се набиваше в очи. Обикновено нямаше никакви украшения, носеше семпла бяла туника, черен пояс и червен тюрбан. От измачканата кожена ножница до бедрото му се подаваше дръжка на ятаган. Когато говореше, мускулите на лицето и тялото му оставаха неподвижни.

Татко беше в дълга до глезените лимоненожълта роба с набродирани по нея слонове, а Дара беше с черна, с кипарисови дръвчета. И двамата имаха дълги до кръста нанизии от перли. На тюрбана на татко бе прикрепен рубин, голям колкото орех. Сабята на Дара бе украсена със смарагди. През цялото време я опипваше и наместваше, явно не бе свикнал с нея. Подозирах, че острието ѝ никога не бе опитвало вкуса на кръвта.

Аз също обичах да се кича със злато и сребро, но напоследък все по-рядко слагах накити. Освен че ми пречеха при работата в Тадж Махал, имах чувството, че работниците, които никога не бяха докосвали скъпоценен камък, ме гледат някак обвиняващо. Започнах да се обличам скромно и мисля, че това им хареса.

Аурангзед отказа предложеното от татко вино и сякаш прочел мислите ми, се обърна към мен:

— Къде зарови златото си, сестричке?

Понечих да отговоря, но той ме спря с жест и продължи:

— В светата книга се казва: „Бог не обича непризнателните за богатата, които получават.“

Дара побърза да ме защити:

— Но там се казва и друго: „Виждате ли онзи, който не приема вярата със сърцето си? Отхвърля сирачетата и не мисли за храната на бедните? Тежко му, който се моли, а остава глух за техните молитви.“

Аурангзед пребледня. Като много други ревностни мюсюлмани, той вярваше, че Коранът е създаден за негова лична употреба.

— Сигурен ли си, че тълкуваш правилно свещените думи? — изръмжа.

Усетил напрежението между братята, татко се намеси:

— Всички познаваме добре Корана. Ако искате да цитирате пасажии от него, трябва да станете и да се обърнете към Мека.

Никой от двамата не отговори и той смени темата:

— Как върви строежа, Джаханара?

Отпих от виното и нарочно облизах устните си, за да покажа на Аурангзед, че се наслаждавам на забраненото от Аллах питие.

— Завършихме...

— За да сразим персийците, деканите и всички врагове на империята, ни трябва пари — прекъсна ме той. — Не бива да ги разхищаваме за мавзолеи!

— Парите не са яйца — възрази татко. — Те могат да се разделят и да се използват за много неща. Освен това нима не искаш майка ти да получи достоен дом за вечната си почивка?

Макар че с удоволствие би нахранил кучетата с костите й, Аурангзед побърза да каже:

— Разбира се, че искам! Но твоят архитект е прекалено амбициозен.

— Прекалено амбициозен ли? И Аллах ли е бил прекалено амбициозен, когато е сътворявал света?

— Не сравнявай този глупак с Аллах!

Вярата на Аурангзед беше като болест. Никой друг нямаше право да се сравнява с Аллах. Разтревожена, че Иса може да си навлече гнева

му заради коментара на татко, аз побързах да се намеся:

— Архитектът наистина е добър, но не и съвършен. Повярвай ми, той разчита на майсторите си много повече, отколкото си признава, татко.

— Наистина ли? — вдигна вежди татко.

Умен е, но ленив.

Аурангзед, когото подозирах, че един ден ще обяви Тадж Махал за най-голямата грешка на татко, добави:

— По-лошо. Той няма и капчица въображение.

Наложи се да прехапя устни, за да не се изсмея. Ако Иса нямаше въображение, то тогава Аурангзед беше сляп, глух и ням.

— Въображението на творците — намеси се и Дара — не може да се сравнява с това на воините. Какво въображение ти трябва, за да грабиш, изнасилваш и убиваш?

— Омръзнаха ми приказките ти, братко. Винаги си бил досаден — раздражено отвърна Аурангзед.

Татко се канеше да се намеси, когато в стаята влязоха Низам и един дългокрак слуга. Всеки от тях носеше по два сребърни подноса. Трети слуга покри килима с чиста покривка и Низам сложи първия поднос пред татко. Вторият беше за Дара. Другият служител постави поднос пред Аурангзед. Моят беше сравнително по-малък от техните и го получих последна. Аурангзед произнесе кратка молитва и ние се захванахме с вечерята.

Вечерята включваше раан — агнешко бутче, печено в кисело мляко, гарнирано с чили, кокосово мляко, джинджифил и канела. За гарнитура имаше тънко нарязани краставици и тиква в масло. Татко благодари на Низам. Той се поклони и излезе. Забелязах, че подправките са повече от месото, но никой друг не се оплака. Порцията на Дара изглеждаше нормално, но аз знаех, че не е така.

— Утре трябва да тръгнем рано — каза Аурангзед. Говореше на Дара, но не си направи труда да го погледне. — Можеш ли поне веднъж да станеш като войник преди изгрев?

— И петелът става рано, братко, но няма съществува по-глупаво същество от него?

Подобни обидни подмятания бяха нещо нормално между братята и татко не им обърна внимание, но аз слушах с интерес словесната им битка.

— Пътят е дълъг и уморителен — предупреди Аурангзеб. — Поетите ще изостанат.

Макар и наивен като девица, Дара не беше страхливец, нито беше физически слаб.

— Но не и аз — отвърна той.

Продължихме да се храним мълчаливо. Подозирах, че на татко щеше да му е по-приятно да вечеря само с мен, както често ставаше напоследък. Тогава имахме възможност да разговаряхме за Тадж Махал и за мама. Тази нощ въздухът тежеше от напрежение заради Аурангзеб и Дара.

Слугите сервираха десерта и напуснаха стаята. Татко се обърна към братята ми:

— Момчета, приличате ми на кобра и мангуста, затворени в обща клетка. Оставете настрана търканията поне докато трае пътуването. Персийците искат мир и ще го получат, но само ако Аурангзеб смири чувствата си. А ти, Дара, ще оставиш на брат си военните въпроси.

Татко продължи със съветите си и когато те си тръгнаха, чиниите и на двамата бяха празни. Той ги изпрати с поглед и въздъхна дълбоко:

— Не знам, какво да правя с тях, детето ми. Страхувам се, че зад взаимните обиди се крие нещо много по-лошо.

Приближих се към него и се облегнах на една от кръглите възглавници, нахвърлени по края на килима.

— Ти все още си млад и в добро здраве. Има време нещата между тях да улегнат.

— Дано си права, защото... Какво да прави баща с такива синове?

Той свали очилата си, отпи от виното и прошепна:

— Обичам Дара, но не съм сигурен, че има достатъчно твърдост да управлява империята. Винаги съм мислил, че той трябва да заеме мястото ми, но може би греша. Може би Аурангзеб, въпреки своята раздражителност, ще бъде по-далновиден император. Враговете ни притискат от всички страни и навярно е уместно начело на държавата да застане воин, не човек на науката.

Заслушана в звънчетата на танцуващите девойки, аз също се запитах дали е прав да се колебае.

— Какво беше мнението на мама?

— Тя бе избрала Дара.

— Значи не грешиш.

Целунах го, пожелах му лека нощ и се оттеглих в покоите си. Легнах на килима и се опитах да поспя, защото знаех, че скоро ще се наложи да стана. За да успокоя съзнанието си, започнах да рецитирам любими пасажии от Корана и скоро пулсът ми забави ритъма си.

Свещите в стаята вече догаряха, когато на вратата се почука. Веднага скочих и я отворих. Беше Низам, в очите му се четеше страх.

— Брат ти, господарко! Много е зле.

Нямах време нито да се преоблека, нито да сложа сандали. Изтичах в стаята на Дара, както си бях по спална роба. Заварих съпругата му и татко, коленичили пред постелята. От тапицираното гърне до него се носеше воня на изпражнения и повръщано. Потънал в пот, Дара стенеше и се държеше за корема.

— Какво му е? — попитах тревожно. В този момент се появи и Аурангзеб.

— Пратих за лекаря — каза татко и погледна към вратата. — Дано Аллах даде сила на краката му!

Дара изпъшка отново и от устата му изригна фонтан. Беше толкова неочаквано, че не успя да се наведе към гърнето и смрадта се изля върху него. Жена му се сви гнусливо. Аз коленичих до него, сърцето ми биеше толкова силно, че сигурно всички в стаята можеха да го чуят.

— Какво те боли, братко?

— Коремът ми... Сякаш вътре има пожар.

Старият лекар влетя в стаята. След себе си мъкнеше платнена торба с лекарства, а главата му бе увита със същия тежък тюрбан. Отдръпнах се и той зае мястото ми.

— Къде те боли, принце? — попита той.

— Че... червата ми...

Старецът огледа щателно съдържанието на гърнето и отново се обърна към него:

— Треската ти гореща ли е или студена?

— Студена.

Лекарят поклати глава, измери пулса му и огледа бялото на очите. Погледна езика и сви устни.

— Сух като пила.

— Какво значи това, старче? — напрегнато го погледна баща ми. Лекарят се престори, че обмисля диагнозата:

— Рано е да се каже, господарю. Може да е малария, може и да е нещо по-безобидно. — Той извади някакви билки от чантата си. — Нека да пие от този чай.

Низам пое билките и незабавно излезе от стаята. Аурангзед се приближи и за моя изненада гласът му беше пълен със съчувствие:

— Можем ли да направим нещо за него?

— Чаят ще му помогне да преодолее треската. Би трябвало за няколко дни, най-много седмица, да се оправи. Но ако диарията не спре, принцът може да ни напусне без време.

При тези думи татко изстена, а жената на Дара заплака. Аз завих с одеяло гърчещото се тяло на брат ми и попитах с отпаднал глас:

— Може ли да яде и да пие?

При всеки гърч на Дара вината в мен растеше.

— Никаква храна, само от моя чай. Ще пие цяла нощ, независимо дали го задържа или веднага го повръща.

Той стана и ни изгледа строго:

— Сега всички трябва да напуснете стаята. Ако това е малария, заразеният въздух може да попадне в дробовете ви. Аз ще остана с него.

— Моля те, старче! — спуснах се към него аз. — Моля те, нека остана и аз!

— Не и тази нощ, момичето ми! — намеси се татко. — Лекарят ще остане. Всички други се връщат по стаите си.

— Но аз...

— Върви, детето ми!

— Моля те...

— Върви!

Всички напуснахме мълчаливо и се отправихме към стаите си. Въпреки успешното си развитие планът ми се оказа твърде болезнен за Дара. Сигурно Низам му бе сложил прекалено много месо. Какво бях направила? Колко самонадеяно от моя страна — да реша, че ще улуча точната доза и няма да застраша живота на брат си!

В коридора някой говореше. Долепих ухо до вратата и чух гласовете на татко и Аурангзед. Татко беше категоричен — Аурангзед трябваше да замине сам. Пътуването беше от изключителна важност за

империята. Брат ми не оспори решението му, напротив, сигурна бях, че вътрешно ликуваше. Имаше надежда Дара да умре без никаква намеса от негова страна и съответно, без никакъв риск. Освен това, вместо да подписва мирен договор, можеше спокойно да нападне персийците.

Татко се отдалечи и малко след това звънна гласът на Ладли. Защо беше в царските апартаменти? Но преди да се задълбоча в причината, съобразих, че това е удобен момент да заблудя Аурангзеб. Предполагах, че и тя е излязла от покоите му с това намерение.

Изхвъркнах от стаята и се озовах на три крачки от нея. Щом видях гнева в очите ми, на лицето ѝ се изписа истински страх.

— Махай се отгук! — креснах възмутено и се опитах да я перна през лицето, но Аурангзеб хвана ръката ми. Стисна ме толкова силно, че извиках от болка.

— Не я докосвай, грешнице! — изсъска той.

— Чу ли го, чума такава? Предателка! — озъби се Ладли.

— Предателка? Ти ме предаде, мръснице!

— Но не съм крадла.

— Ах, ти...

Ладли плю в краката ми.

— Радвай се, че си дъщеря на императора, иначе щяха да ти наложат гърбината като обикновен крадец. О, как бих се радвала да видя това! Колко удара щеше да издържи гърчавото ти тяло, а?

— Може да съм крадла, но поне не съм курва! — нахвърлих се аз и отново се опитах да я докопам, но Аурангзеб ме хвана и ме избута в стаята.

Ударих си крака в масата и паднах на земята. Изведнъж ми стана мъчно. Макар че Ладли играеше роля, омразата в очите ѝ ме обърка. Колко грозно беше всичко — две приятелки да си говорят такива неща! И докога щяхме да се преструваме? Цял живот? Неочаквано лицето ми се обля в сълзи и аз си обещах в най-скоро време да се срещна с нея.

От стаята на Дара продължаваха да се разнасят охкания. Мислите ми отново се насочиха към него. Колко много ми се искаше да се промъкна в стаята му, да го утеша и да му кажа истината. Но знаех, че няма да го направя. Той щеше да се ядоса и никога повече нямаше да ми се довери, независимо че го бях направила, за да спася живота му.

Опитах се да забравя за състоянието му и закрачих из стаята като лъвица в клетка. Крачих, докато петите ме заболяха, а краката ми натежаха като камъни. Нощта не свършваше и не свършваше, сякаш беше в заговор срещу мен. Когато най-последно утрото настъпи, аз все още бях будна, молах се за Дара и търсех прошка от Всевишния.

Слънцето вече достигаше своя зенит и Аурангзеб отдавна беше отпътувал, когато изтощеният лекар дойде и ни съобщи, че треската на брат ми е отминала. Смяташе, че до няколко дни ще се оправи. Свлякох се на земята, а с мен и съпругата му, и двете заплакахме.

Дара, все още вонящ на повръщано, се смя от сърце на женските ни страхове.

ПОДАРЪКЪТ НА ТАТКО

В живота си съм грешала стотици пъти, но отравянето на Дара не беше между тях. Той се възстанови бързо и всички се възхитихме на силата на организма му. Лекарят ми бе казал, че мъжете често умират при такива случаи. Макар че познавах стареца като съвестен професионалист, не очаквах да прекара цялата нощ до болния и тайно го възнаградих с топ фина коприна и златни конци.

Както и очаквах, Аурангзев не подписа мирния договор. По-късно докладва, че персийците му устроили капан, но аз бях сигурна, че е станало точно обратното. Разбрахме, че издигнал грамада от отсечените глави на бойното поле, и татко се разтревожи за последиците. Но войниците бяха доволни от победата.

Не минаха и три седмици и южните ни съседи, деканите, възобновиха опитите си да разделят Индостан на две. Вече няколко десетилетия те създаваха проблеми по границата, но всъщност не бяха реална заплаха. Наскоро обаче техният султан се намести в Биджапур, град, който ние имахме за наш, но те твърдяха обратното. Той организираше постоянни набези из пограничните райони. Хората му нападаха селата ни, изгаряха зърното и крадяха добитък. Щом Аурангзев се завърна от север, татко му даде четирийсет хиляди войници и го изпрати да накаже деканите.

Скоро научихме, че след като претърпял сериозни загуби, той успял да обсади Биджапур и седмица след това го превзел — без съмнение огромна победа. Резултатът от операцията беше много добър. Султанът се задължаваше да плаща данък на татко и да подпише васален договор. Татко беше доволен, славата му растеше. Аурангзев бе назначен за наместник на императора в Декан. За моя радост той трябваше да остане известно време там, за да държи изкъсо деканите.

Животът в Агра си течеше както винаги. Виждахме движението на военните части и бойните слонове, но бяхме далеч от конфликта. Трябваше да мислим за нашите двайсет и две хиляди работници и с напредването на мавзолея броят им бавно, но неизменно растеше.

Скоро отпразнувахме тържествено и първата тухла от прекрасния, оформен като сълза купол.

Една сутрин Иса изпрати вестоносци. Молеше да тръгнем за Тадж Махал заедно с тях. Още не бяхме закусвали, но решихме да изпълним молбата му. Щом наближихме строежа, мъжете ни помолиха да слезем от конете и да продължим пеша. По нареждане на Иса сложиха превръзки на очите ни и ни поведоха към центъра на градежа. Охраната на татко незабавно реагира. Ръцете на войниците стиснаха дръжките на сабите, но той ги успокои с жест.

Поведоха ни по някакви стълби. Уплаших се, да не би да се спъна, но водачът ми бе много внимателен и ме преведе безпрепятствено през тях. Около нас кипеше трескава дейност. Чувах се тръбният звук на слонове, удари на длето по камък и гласове на работници. Понеже очите ни бяха вързани, звуците ни се сториха потчетливи и аз си обещах по-често да затварям очи. Предполагах, че песента на птиците и ромоленето на дъждовните капки ще ми донесе още по-голяма наслада.

Краищата на превръзката ми смениха цвета си от жълто в черно, навярно бяхме влезли в някакво помещение.

— Моля ви да останете още малко със затворени очи — разнесе се гласът на Иса и нечии ръце свалиха превръзките ни. — Ще видите стените, които, макар и преходни, се надявам да останат дом на любимата и на двама ви Тадж Махал поне за няколко века. И ако ми разрешите дързостта, господарю, ще приютят и вас след края на земния ви път. Сега можете да отворите очи.

Светът отново придоби форма и цвят. Първото, което забелязах, бе, че се намираме в прилична на кутия стая от бял мрамор. Макар и прекрасен, той не успя да грабне вниманието ми. Това, което ме покори, бяха стотиците, не, хилядите цветя, издълбани в белите стени — изящна дантела от лилии, ириси, лалета и нарциси. Венчетата им бяха изпъкнали, а листата бяха оформени съвсем точно. Цветята бяха свързани с виещи се лозови клонки.

Никога не бях виждала такава красота, дори не бях помисляла, че човек може да създаде такава съвършенство. Около цветята нямаше нито вода, нито осветление, но полускъпоценните камъни, от които бяха направени, светеха със своя собствена светлина и блестяха като

водни капки. Бяха по-живописни от цветовете на дъгата и от кървавочервения залез.

— Нашите майстори нарязаха камъните на малки парченца и ги вградиха в мрамора. — Ясният му глас набираше скорост: — Лазуритът е от Афганистан, нефритът — от Китай, а кехлибарът — от Бирма. Перлите и коралите са от нашето крайбрежие. Наши са и ясписът, и зеленият берил. Има още оникс, аметист и кварц.

По стените имаше и участъци без камъни, но те не бяха празни. Огромни букети с цветя бяха издълбани направо върху мрамора. Ръбовете им бяха идеално гладки и полирани до блясък. Дори подът беше истинско произведение на изкуството. В бялата основа бяха вплетени геометрични фигури от черен мрамор. Всяка линия беше права като хоризонта, а ъглите — остри като бръснач.

В стаята се възцари абсолютна тишина. Мина цяла вечност, преди Иса да се обади:

— Опитай се да си го представиш завършен, господарю. Куполът, разбира се, ще бъде от чист мрамор, но сводовете, нишите и стените ще бъдат изрисувани по същия начин.

Затворих очи и представата за тази красота накара сърцето ми да трепне. Татко прокара пръсти по фините цветя и прошепна:

— Все едно съм в рая!

Той се обърна към Мека. Можех да се закълна, че моли Аллах да му даде сили да доживее до полагането на последния камък.

— Каква красота!

— Усещам я, татко — промълвих. — Усещам духа на мама.

— И аз, момичето ми — погледна ме той и в очите му заблестяха сълзи.

Иса ми се усмихна, но аз не можах да му върна усмивката. Бях омагьосана. Това тук беше истинско вълшебство и вълшебникът беше той. Разбира се, криптата беше дело на много майстори, но навсякъде имаше следи от неговите ръце. Внезапно ми се прииска да ги докосна, да целуна всеки техен пръст, защото знаех, че те струват повече от всичкото злато на света.

Защо такъв човек като него би ме обичал? И наистина ли нашата любов го бе вдъхновила да сътвори това съвършенство?

Любов! Каква проста дума, но колко много творческа сила се криеше в нея! Любовта между мама и татко, бях уверена в това, щеше

да вдъхновява поетите, докато свят светува. Нашата любов с Иса също щеше да е вечна, щеше да живее тук, върху стените на Тадж Махал, и да удивлява със силата си поколенията след нас. Колко блажени бяхме ние! Мъже като Аурангзеб може да познават възторга от бойната победа, може да имат титли и несметни богатства, но дали някога щяха да достигнат до висотата на нашата любов? Дали щяха да оставят нещо след себе си, или щяха да хленчат за пропуснатите възможности на смъртното си ложе? Знаех, че ще съжаляват за много неща, и ми стана жал за Аурангзеб. Неговият живот никога нямаше да бъде така завършен и изпълнен с красота като моя.

И аз се обърнах към Мека, за да благодаря на Аллах, че ме дари с любовта на такъв мъж.

— Твоето изкуство ласкае империята, Иса — промълви татко.

— Моята роля е малка, господарю.

Татко кимна и помоли:

— Би ли ни оставил насаме с Джаханара? Моля те, излез и имай грижата никой да не ни безпокои.

— Разбира се — поклони се Иса и излезе.

Татко изчака да останем сами, сложи ръка на раменете ми и каза:

— Сега разбирам защо го обичаш.

— Аз...

— Любовта ти е толкова видна, колкото стоките по сергиите на пазара.

— Нима?

— Още си неопитна, но другите не са и лесно ще разберат какво таите в сърцата си. То прозира в погледите ви, в усмивките ви.

Спря за момент, свали малък пръстен от ръката си и го сложи на палеца ми.

— Доволен съм, че откри любовта, Джаханара. Знаем, че сбърках с Кондамир. Мислех, че е благороден човек, но съм се излъгал. Съжалявам много за грешката си. Моля те, прости ми!

— Няма какво да ти прощавам, татко.

Той целуна пръста, на който вече стоеше неговият пръстен.

— Трябва да си много внимателна, скъпа. Тази любов е опасна. Ако Кондамир или някой от враговете ми разбере, животът на Иса ще бъде в опасност. Теб мога да спася, но него — не.

Главата ме заболя от внезапен страх за живота на любимия ми.

— Но какво да правя тогава? Как да го обичам, като не мога да се доближа до него?

Татко се обърна към стената и още веднъж прокара пръсти по нежните цветя.

— Прекрасно! Не съм виждал по-красива творба през целия си живот.

— Каж ми какво...

— Не бъди толкова нетърпелива, Джаханара. Това е най-голямата ти слабост. Тигърът, който напада прибързано, често остава гладен.

Наведох глава. Бях достатъчно умна, за да си призная, че това е самата истина. Нещастният ми вид го разсмя.

— Нима мислиш, че аз, който съм обичал толкова много, ще те оставя сама в такава ситуация?

— Ти трябва да управляваш империята... — заекнах аз.

— Така е, макар че синовете ми вече ме заместват успешно. Скоро ще се превърна в декорация, също като златния паун върху трона ми.

Не вярвах, че го мисли наистина, и замълчах.

— Време е да се преместиш в по-хубав апартамент — каза неочаквано той.

— Стаята ми е чудесна. Напълно ме устройва.

— Както знаеш, апартаментите на майка ти са до моите.

Той спря и отново се засмя, когато видя озадачения ми поглед. За последен път го чух да се смее така открито в деня преди смъртта на мама.

— Спяхме заедно, но тя настояваше да има самостоятелна стая. Предполагам, че това ѝ даваше чувство за независимост. Не, въпреки че се обичахме толкова много, да делиш денонощно една стая с майка ти, означаваше да заставиш огъня да живее с водата.

— Защо трябва да се местя?

— Защото дядо ми построи тази стая и тя е специална.

Той се приближи до мен и прошепна в ухото ми:

— Когато се е строяла Червената крепост, бил предвиден таен изход от крепостта в случай на обсада.

— Чувала съм.

— Но не си чувала за заключения шкаф в стаята на майка ти. Това не е обикновен шкаф. Зад дрехите има стълба. Тя води към тунел

под земята. Той минава под източната стена на крепостта и излиза в избата на скромен дом, чийто собственик съм аз. Ако някога обсадят Червената крепост, мога да избягам оттам.

Надали някога съм била по-изненадана. Колко ли още тайни криеше татко в джобовете на туниката си?

— А хората, които са построили този проход? Те биха могли да издадат тайната и да помогнат на някой убиец да влезе в крепостта.

— Вярно, но е невъзможно. Виждаш ли, докато строели Червената крепост, дядо — дано душата му почива в рая — разкрил заговор. В основата му били няколко висши служители, включително главният архитект. Като всички заговорници те били осъдени на бавна и мъчителна смърт заедно със семействата си. Но дядо им предложил да построят таен тунел през стените на крепостта. В замяна щели да умрат достойно, а семействата им — да бъдат помилвани.

— И какво станало?

— Строежът им отнел близо година. Когато свършили, били екзекутирани и тайната умряла с тях. Дядо споделил за тунела с татко, а татко каза на мен. — Той се изсмя доволно. — Аз я казах на двете си любими жени — Мумтаз Махал и ти.

— А на Дара?

— Само когато докаже, че е достоен за това.

Бях виждала шкафа хиляди пъти, но никога не бях и помисляла, че зад него се крие такава тайна.

— Горда съм, че заслужих доверието ти, татко, но не знам с какво ще ми помогне това.

— Не бързай да отговаряш, дете. Първо помисли.

Загризах ноктите си, както правех, когато бях нервна, и започнах да обмислям фактите.

— Каза, че ти си собственик на онази къща, нали? — Той кимна и аз продължих: — Ако Иса купи къщата от теб, аз бих могла да го посещавам по тайния коридор.

Той видимо се изненада, но очите му светеха закачливо.

— Интересна идея. Значи, казваш, че ако се преместиш в покоите на майка си и случайно намериш ключ от шкафа някъде из чекмеджетата ѝ, на теория би могла да се разходиш до онази къща?

Скочих и покрих лицето му с целувки. Сивите косми на брадата му ожулиха бузите ми.

— Кога може да стане това?

— Веднага — усмихна се той. Моят ентузиазъм го забавляваше.

— Но за да не събудим подозрения, Иса ще изчака няколко седмици с покупката. Ще изтърпиш ли дотогава?

— Разбира се, татко. Бъди спокоен, няма да се издам.

— Няма друг начин, иначе Кондамир ще отсече главата на Иса. Дори императорът не би могъл да укроти гнева на измамения съпруг.

— Обичам те, татко — казах тържествено. — Дължа ти толкова много, че надали някога ще ти се отплатя.

— Отплаща ли се ирисът на слънцето, защото му дава живот? — запита татко и отново докосна мраморните цветя. — Не. Отплатата е самата красота на цветето, сътворена от неговите лъчи.

Усмихнах се на поетичните му опити.

— Ставаш все по-добър.

— Наистина ли?

Целунах го още веднъж и казах:

— По-добре да тръгваме. Имам да свърша толкова неща.

— Наистина, време е. Но преди да излезем, изтрий усмивката от лицето си и се дръж, сякаш съм ти се карал за нещо.

Задъвках ожесточено устните си, докато болката помрачи радостта в очите ми и последвах татко навън. Иса беше сред работниците, даваше нареждания и оглеждаше работата им. Отново ми напомни за ястреб. Толкова беше съсредоточен в работата, че нямаше да се учудя, ако хвъркнеше над купола, за да види как стоят нещата отгоре.

С мъка откъснах поглед от него и извъртях главата си в обратна посока. Тръгнах след татко. Бях повече от сигурна, че малко бащи са обичани толкова силно от дъщерите си, както той.

След седмица татко изпрати на Кондамир торба със скъпоценни камъни и аз без много шум се преместих в апартаментите на мама. Имах много малко вещи за една принцеса — дрехи, бижута и книги. Низам ги пренесе и ми помогна да ги разопаковам. Беше странно да живея в тази стая с облицовани с червен мрамор стени и каменни решетки на прозорците, където дрехите и другите принадлежности на мама все още стояха по местата си. На пода беше проснат дебел килим,

изобразяващ зора или залез, не можех точно да определя. До стената бяха наредени копринени възглавници и леки вълнени одеяла. По стените висяха картини с позлатени рамки — портрет на татко върху пауновия трон, Червената крепост и натюрморт с букет рози. Польхът на вятъра раздвижи въздуха и аз усетих парфюма ѝ, макар че вероятно беше игра на въображението ми. Изчаках Низам да излезе и пробвах, някои от робите ѝ. Открих, че ми прилягат идеално.

После залостих вратата и сравнително лесно открих тайното отделение на писалището, за което татко ми бе говорил. Очаквах, че ще намеря само ключа от шкафа, но за моя изненада то криеше и много други неща. Най-отгоре лежаха няколко стихотворения от баща ми. Не посмях да ги прочета. Под тях мама бе скътала спомени от нашето детство. Първите детски обувки, наши рисунки и завързан с панделка кичур от косата ми. Усмивнах се на тези съкровища и усмивката ми стана още по-широка, когато открих глинената поставка за тамян — първия ми артистичен опит. Нямах никакъв усет към изкуството. Поставката беше толкова нескопосна, че когато я направих, не можах да реша дали е костенурка или жаба.

Изтрих сълзите си и прошепнах:

— Благодаря ти, мамо!

Най-отдолу, забутан в единия ъгъл, лежеше ръждясал ключ. Продължих да оправям стаята си с надеждата, че мама би могла да ме гледа отнякъде. Бях сигурна, че ако можеше, щеше да одобри използването на тайния проход.

Очакването ме подлудяваше, но аз си наложих смирение и кротко изтърпях, докато нещата се подредят според плана. Щом разбра за предложението на татко, Иса подскочи от вълнение. Той криеше любовта си по-трудно от мен и аз започнах да страня от него като от бясно куче. Намирах си работа на другия край на строежа и дори не го поглеждах. Говорех с него чрез татко и от него разбрах, че най-накрая е купил къщата.

Въпреки че товарех хората си с работа, те ме обичаха, защото се отнасях с тях добре и им плащах добре. И Аллах ме възнагради за това. За един лунен цикъл бе загинал само един човек. Горкичкият, един каменен блок падна върху него и го размаза. Беше индус и ние изгорихме тялото му по техния обичай.

Първото ми посещение в новия дом на Иса беше истинско приключение. Залостих вратата на стаята си отвътре и запалих свещ. Отключих шкафа, разместих прашните роби и се мушнах между тях. Изходът беше преграден с цял куп малки и големи кутии и аз безшумно ги преместих встрани. Видях каменната стълба и тръгнах по нея, като държах в едната си ръка свещта, а с другата се придържах за стената. Стълбата беше спираловидна и се спускаше право надолу. Миришеше на застояло. Навсякъде се валяха трупове на мишки и мъртви паяци. По стените бяха гравирани някакви имена и аз си представих как затворниците спират за миг и изписват имената си за историята. Как ли се чувства човек, ако знае, че след приключване на работата си главата му ще хвъркне от раменете? За миг се огледах за призраци, но после си спомних, че мъжете са умрели с чест и душите им сигурно почиват в мир.

Стълбата свърши и пред мен се откри дълъг коридор. Беше широк, колкото едър човек да се промуши през него, ако се движи с рамото напред. Свещта едва мъждукаше в непрогледната тъмнина. Виждах само на няколко крачки пред себе си. Изтръпнах, като си представих какво би станало, ако загасне. Трябваше да взема фенер. За щастие пътят беше прав и равен. Татко ми каза, че е строен така, че да позволи на императора да стигне до онзи дом дори и ако няма време да вземе свещ. Напредвах бавно и за да прогоня страха, си представих, че вървя през огромен площад със спящи хора. Един от тях се събуди и аз видях блестящи очи, но когато наближих, нещо се шумугна в една пукнатина и очите изчезнаха. Имах чувството, че не ми достига въздух, и забързах напред. Нямах представа колко дълго трябва да вървя. На едно място отново видях надписи. Бяха проклетия и обричаха на смърт дръзналия да влезе в подземие. Потръпнах и се зачудих дали думите са предназначени за дядо ми или за преследвачите му.

Татко ме бе предупредил за капана и щом стигнах до него, спрях. По средата на коридора имаше голям каменен блок, висок до коляното ми. Ако стъпех на блока, земята под мен щеше да пропадне, а след нея и таванът, и щеше да ме премаже. Прескочих внимателно камъка, без да го докосвам. Знаех, че краят на коридора е близо, и ускорих крачка. Скоро зърнах над себе си слаба светлина и тихо извиках. Светлината ме заслепи като утринно слънце. Видях друга спираловидна стълба и

забързах нагоре. Иса ме беше чул и ме чакаше. Изкачих стълбата и потънах в прегръдките му. Намирахме се в мазето на къщата му. Той ме хвана за ръка и прошепна:

— Върви след мен, лястовичке!

Поведе ме по други стълби и след миг вече бяхме в единствената стая на скромното му жилище. Огледах се и се постарах да запомня всеки детайл от нашето бъдещо любовно гнездо. В далечния ъгъл бяха струпани прости каменни и железни съдове, по стените висяха рисунките на Тадж Махал и чертежите му. Имаше дъска за рисуване и един стол. Като изключим спалния килим, одеялата и възглавниците, в стаята нямаше никакви други мебели. Прозорецът беше плътно затворен, вратата — заключена.

Иса ме прегърна и покри лицето ми с целувки. После се отдръпна и прошепна в ухото ми:

— Твоят праядо е построил този дом, за да устои на огън и всякакви атаки, любов моя. Каменните му стени са твърди като гърдите ми. Никой отвън не ще чуе любовните ни думи.

Усмихнах се и затворих очи. Той ме целуна и тялото ми откликна с неочаквана страст. Не се бяхме докосвали от онези прекрасни дни на брега на Ганг. Дрехите ни сякаш сами паднаха от телата и ръцете ни жадно се плъзнаха по кожата на любимия. Пламъчетата на свещите танцуваха по телата ни и насищаха атмосферата с тайнственост. Устните му изследваха всяко кътче на тялото ми, опитваха вкуса ми, сякаш бях чаша с ароматно вино. Ръцете ми го милваха и продължиха да го докосват и след като легнахме върху възглавниците. Скоро Иса беше върху мен. Тежестта на тялото му сгръ сърцето ми. Беше хубаво и уютно като в роден дом. Притиснах се по-плътно към него и се загледах в сенките по стените. Те се задвижиха в синхрон с телата ни, извиха се в красива арка и се сляха в едно цяло.

Когато телата ни се успокоиха, положих глава върху гърдите му и се сгуших в него. Иса замилва челото ми, а аз започнах да мечтая за бъдещето.

— Искаш ли да имаш дете? — попитах тихо.

— Само от теб.

Надигнах се и го целунах. С всеки сезон копнеех все повече за дете. Но една такава стъпка беше много рискована.

— Ще е опасно — казах. — Бременността ми може да заплаши Тадж Махал.

Той нави един кичур около пръста си.

— Помисли, лястовичке, ние строим нещо изключително и то ще издържи векове, но детето... детето ще ни направи безсмъртни.

— Колко малко мъже мислят като теб, Иса! — погалих го с поглед аз. — Жените в харема се молят всеки ден за дете, то осмисля живота им, но повечето мъже намират, че децата са досадни.

— Как може едно малко красиво същество да бъде досадно? — възкликна той и прокара пръст по извивката на тялото ми.

Стиснах устни. Изказани на глас, мислите ми можеха да помрачат възторга му. Знаех, че всяко дете би било щастливо да има баща като моя любим, но нашето никога нямаше да го нарече татко.

— Нали разбираш — казах нежно, — че за хората нашето дете няма да е твое? Че няма да можеш да му показваш открито любовта си? Ще му бъдеш баща само между тези стени.

По лицето му пробяга тъга, но Иса, както вече бях разбрала, не беше склонен да хленчи за нещата, които не можеше да има. Усмихна се с онази своя крива усмивка и каза:

— Това дете... появата на нашето дете ще бъде достатъчен повод да се чувствам благословен, любов моя. Как бих могъл да искам нещо повече от Аллах? Той вече ми даде достатъчно.

Обърнах се към Мека и горещо замолих Аллах да благослови утробата ми, да не я остави ялова, както често ми натякваше Кондамир. Исках от живота повече, освен да бъда майка и съпруга, но душата ми жадуваше за дете. То щеше да бъде истински дар за мен, за Иса и за баща ми. Знаех, както знам, че звездите изгряват всяка нощ, че татко щеше да разбере веднага от кого е детето и щеше да бъде доволен от това. Та нали той беше пастирът на нашата любов?

— Трябва внимателно да обмисля всичко. Кондамир трябва да е убеден, че детето е негово.

— Как ще го убедиш?

Погледнах го хитро и се изкисках в шепите си. Вече си представях дъщеричка или син и сърцето ми пърхаше от щастие.

— Ти си велик майстор и един от най-удивителните мъже в живота ми, но не знаеш нищо за лукавството на жените. Как според

теб сме оцелели в този свят, където вие решават кое е добро за нас и кое не?

Припомних си как моята прапрабаба и мама управляваха Индостан и оставиха на съпрузите си само титлата и се засмях.

— Повярвай ми, ще убедя Кондамир, че детето е негово. Не знам още как, но когато забременея, помни ми думата, ще се хвали наляво и надясно, че ще става баща.

Иса се захла и попита:

— И аз ли съм такъв шаран?

— Не питай.

Той легна върху мен и притисна раменете ми към пода.

— А сега?

— Типично за мъжете — казах и се опитах да го отблъсна. — Компенсирате липсата на съобразителност със сила.

Възпротивих се на целувките и на опитите му да правим отново любов. Иса се отпусна до мен, отново загали челото ми и започна лекичко да припява нежна мелодия. Макар да приличаше повече на мучене на крава, той упорстваше, твърдо решен да ме приспи с песни. Затворих очи, но бях твърде развълнувана от разговора ни, за да заспя. Ако Аллах ме дареше с дете, трябваше да излъжа Кондамир така, че да не остане и капчица съмнение чие е детето.

— Лека нощ, любов моя — измърморих и се престорих, че заспивам.

— Лека нощ, лястовичке.

Свещите догаряха една по една. Щом угасна и последната, в стаята стана тъмно като в рог, но аз се чувствах уютно като никога. Бях задоволена, лежах до любимия си човек и чувствах топлината му. Вдишвах мириса от потта му, слушах спокойното му дишане и мислех как да излъжа съпруга си. Когато планът ми беше готов, станах, целунах челото на Иса и поех по дългия път към стаята си. Скоро щеше да съмне, а слугите знаеха, че ставам рано. Ако не отговорех на чукането им, можех да събудя подозрения.

Докато премина по коридора и нагоре по стълбите, бях изготвила плана си както готвач — любимото ястие на своя господар. Беше проста хитрина, Аурангзед никога нямаше да ѝ се хване. За щастие трябваше да измамя единствено Кондамир. Другите можеха да се съмняват колкото си щат.

Колко много тайни, въздъгнах аз. Обграждаха ме, както молците обкръжаваха пламъка на свещта. Ако знаех още колко ме очакват и колко много смърт ще донесат, щях да се върна при Иса и да го накарам да избягаме далеч от Агра. Но ако не бях аз, кой щеше да спре Аурангзеб? Трябваше някой да се изправи срещу дявола и този някой бях аз.

Отнасях се много съвестно към работата си на строежа, но сега най-важното беше да излъжа Кондамир. Посетих дома му още на другия ден след разговора ни с Иса. В дясната си ръка държах поводите на един от татковите жребци, а в лявата — голяма торба. Вътре имаше тестиси от бик, увити в палмово листо.

Търговията на Кондамир се разрастваше далече зад пределите на Агра и аз все по-рядко го намирах у дома. Слугите му ме посрещнаха с изненада, но и с усмивка. Все още се чувствах неловко пред тях, знаех, че ме мислят за крадла, затова им донесох пушена гулия и те я приеха с благодарност.

Днес Кондамир надзираваше работниците си на един от пазарите в града. Убеден, че го лъжат, той често ги шпионираше отдалеч. Понякога дори наемаше някоя красива жена да пофлиртува с тях, за да види дали няма да ѝ направят отстъпка за някоя сребърна гривна. Така залови няколко продавачи и ги наложи с колана си, и оттогава другите рядко мърдаха от определената цена.

В мое отсъствие стаите на Кондамир изглеждаха като обори. Странно, той беше един от най-богатите мъже в империята, а му се свидеше да похарчи и една рупия, за да придаде поне малко уют на дома си. Реших да освежа стаята му. Набрах диви цветя от градината и ги сложих в проста ваза от китайски порцелан. Напръсках пода с парфюм, запалих тамян и подредих възглавниците на спалния килим. После отидох при готвача и му връчих торбата. Той се изненада, но в крайна сметка се съгласи да изпълни молбата ми.

Върнах се и влязох в банята. Плочките имаха нужда от подмяна, иначе помещението беше чисто. Едно слугинче ми донесе три кофи с топла вода. Беше хубаво дете, на не повече от четиринайсет и аз заподозрях, че Кондамир я е наел повече за леглото си, отколкото за

работничка. Мъжете никога не наемаха възрастни жени, макар със сигурност те да бяха по-полезни и по-опитни.

Накиснах се в топлата вода и яростно затърках кожата си с конопена кърпа. Беше истинска наслада да сваля от себе си мръсотията от деня. Бях чувала, че европейците никога не се къпели, и мисълта за вонята, която сигурно разнасяха около себе си, ме отвращаваше. Преди да облека спалната си роба, втрих в кожата си амбра — парфюм, направен от китово масло, и сдъвках няколко зърна карамфил.

Напълно готова, аз седнах на дебелия спален килим и зачаках да се върне Кондамир. Помолих слугите за чаша вино, припомняйки си колко ми помогна то през първата ни брачна нощ. Онова време ми изглеждаше далечно, беше като сън на изплашено момиче.

Кондамир се върна по здрач. Видя ме и изгрухтя:

— Какво те води насам, жено? Да не си свършила златото?

Усмихнах се мило и се помолих всичко да мине гладко.

— Днес се видях с астролога си, господарю, и той ми каза, че тази вечер е подходяща.

Много хора в империята се допитваха до астролозите, но Кондамир не беше от тях. Той направи гримаса и започна да се съблича. Не забрави да сложи бижутата си настрана. Приближих се по-близо до него.

— Снощи видях Касиопея. Астрологът каза, че това е добър знак.

— За какво? За да станеш по-млада? Или да ти пораснат гърди?

— За да забременея — отвърнах кротко. — Когато я съзрях, мислех за твоя син.

Кондамир може и да ме презираше, но не можеше с лека ръка да отхвърли думите на главния астролог на империята.

— Но ти си безплодна като пустиня. Най-сухата пустиня в цял Индостан.

— Така е — казах и наведох глава, за да скрия раздразнението си.

— Но после отидох при моя лекар и той ми даде специален цяр.

— Какъв? Вода ли трябва да наливам в теб?

„Каква попова лъжичка си ти“ — помислих с отвращение.

— Даде ми тестиси на бик. Каза, че щели да дадат сила на семето ти.

Кондамир най-сетне ме погледна. В малките очички на подпухналото му лице се появи интерес.

— Чувал съм за този цяр. Но дали ще действа в мъртва утроба?

— Той мисли, че има шанс. Днес наредих да заколят най-едрия бик от стадото на татко. Исках да е мъжкар, доказал нееднократно плодовитостта си.

В очите на Кондамир проблесна искрица уважение, но може и да беше плод на изпитото вино.

— Донесе ли топките му?

— Да.

— Ще наредя да ги приготвят по старата рецепта от баба ми — каза ентузиасирано той, сякаш всичко беше негова идея. — После ще видим дали този астролог си заслужава рупиите, с които си натъпкала джоба му.

Той изчезна към кухнята, а аз си налях втора чаша вино. Опитах се да мисля за Иса, но образът му беше неясен и далечен. Знаех, че ще бъда в прегръдките му утре вечер, и това ме накара да се почувствам като куртизанка. Коя друга жена, освен куртизанка, би топлила постелите на двама мъже в рамките на два дни? И щеше ли Иса да ми прости това?

Изведнъж се ядосах. Ако един мъж топлеше няколко женски постели, заслужаваше поздравления, но ако жената беше невярна, съпругът ѝ имаше право да я изгори на клада. Защо Аллах допускаше подобна несправедливост? Наистина ли бе създал жената за играчка на мъжа? И ако не беше така, защо позволяваше на мъжете да ни мачкат като парче глина в ръцете си?

Някой ден, заканих се аз, Кондамир щеше да си плати за всичко. Сега ме третираше като нищожество и спеше с орди от млади момичета, но след време щях да му го върна тъпкано.

Когато Кондамир най-накрая се върна, беше вече пиян.

— Моли се, жено — пиянски провлачи той, — моли се твоят астролог да излезе прав, или ще те сменя за по-плодородна нива.

Знаех, че това са празни приказки. Не беше луд, за да отхвърли дъщерята на императора.

— Всичко ще е наред — казах просто.

Когато легна върху мен, дъхът му смърдеше на неговата специална вечеря. Дано мине по-скоро, стиснах очи аз. Започнах да пъшкам, за да усиля желанието му, но всъщност си представях, че съм някъде другаде. Представях си, че двамата с Иса стоим пред Тадж

Махал на фона на изгряващото слънце. Лицето му е огряно от алените утринни лъчи. Аз го гледам в очите, а в прегръдките му спи нашето дете.

Дори да беше само мечта, защото не виждах как ще можем някога да покажем любовта си пред хората, образът сгря сърцето ми и ми даде сили да преживея тази нощ. Вече не мислех за потното смърдящо туловище върху мен, а за Иса и нашето дете. И това дете заслужаваше всякакви жертви.

През следващия лунен цикъл посещавах Иса почти всяка нощ. Противно на моите страхове, той не се тревожеше много, че дяля постелята си с двама мъже. От друга страна, протестите на Кондамир от вечното ми отсъствие от дома намаляха — явно слугинчето си вършеше добре работата. Несъмнено младото ѝ тяло беше по-отзивчиво от моето.

Надявах се, че все още съм привлекателна, но мъжете рядко гледаха на двайсет и две годишна жена със същото желание както на шестнайсетгодишно момиче. За щастие Иса не мислеше така. Очакваше с нетърпение идването ми и се наслаждаваше на всяка част от моето тяло. През повечето от вечерите правехме любов, но понякога просто разговаряхме или работехме върху скиците му. Той ми обясняваше подробностите като на равна по интелект и аз дадох всичко от себе си, за да придобия неговите знания. Математиката винаги ми се бе удавала и често го изненадвах с уменията си да пресметна пределното тегло, което можеше да поеме една колона, или количеството на мрамора, нужен да се облицова една арка.

Тези нощи бяха безценни.

Нашето гнездо беше така добре защитено, че станахме малко невнимателни. Веднъж се прибрах в стаята си по-късно от обикновено. Слугинята ме бе търсила и когато не получила отговор, се разтревожила. Когато се прибрах, тя удряше с юмруци по вратата. Излъгах я, че вечерта съм пила повечко вино, и тръгнах към кухнята, за да не ѝ дам възможност да влезе в стаята. Тя, изглежда, ме помисли за пияница и вече идваше по-късно.

Междувременно безсънните нощи започнаха да си казват думата. Бях изтощена и едва се справях със задачите си. Иса също забеляза

умората ми и ми забрани да го посещавам за няколко дни. Прибирах се рано и заспивах като новородена. Сънят ми беше тежък като камък и гъст като кисело мляко.

Колкото повече напредваше строежът, толкова повече се откъсвах от събитията в двора. Аурангзеб и Балки продължаваха да държат под контрол деканите. Брат ми се справяше успешно с размириците, но управляваше района с небивала жестокост. Чувах се истории за подпалени индуски храмове, изчезнали жени и влачени по улиците трупове на бунтовници. Беше само въпрос на време деканите да въстанат отново. И колкото и предателска да бе тази мисъл, тайно се надявах да натрият носа на Аурангзеб.

От своя страна Дара бе поел управлението на императорския двор. Ако успееше да открадне малко свободно време, идваше на строежа със сина си Сюлейман. Сюлейман беше умно дете. Иса му подари дървени кубчета и той строеше с часове крепости и дворци с тях.

Баща му продължаваше да отделя много време за изучаване на двете основни религии в империята. Аурангзеб се опитваше да раздели хората ни, а той — да ги обедини. По време на мусоните Дара написа книгата „Сливането на двата океана“. В нея се опитваше да обедини мюсюлманите и индуците, като посочваше близостта между основните философски възгледи, залегнали в двете религии. Това възбуди духовете на по-войнствено настроените мюсюлмани, особено на Аурангзеб, и отношенията между братята се изостриха още повече.

Най-после лекарят потвърди със сигурност, че съм бременна. Месечното ми наказание спря и започна да ми прилошава. Колко много ми липсваше мама по това време! Тя бе родила четиринайсет деца и присъствието ѝ щеше да бъде утеха за мен. Има ли нужда да споменавам, че татко беше на седмото небе от радост? А моят мил започна да се връща вкъщи по-рано и всяка нощ проверяваше дали коремът ми нараства. Кондамир молеше всяка сутрин Аллах за син, а аз не спирах да се моля за дъщеря, защото синът щеше да расте под бащиното крило, а дъщерята щеше да следва моя път.

След един месец обиколката на талията ми нарасна. Постепенно гърбът започна да ме наболява и аз прекарвах все по-малко време на Тадж Махал. Лежах в стаята си и изследвах чертежите на Иса. Понякога успявах да намеря решение на проблеми, за които не му бе

останало време. Веднъж дори открих грешка в изчисленията му. Друг мъж щеше да побеснее от моята дързост, но Иса беше доволен от помощта ми. А когато детето започна да мърда, а малко по-късно — да рита, нямаше по-щастлив човек от него. Една нощ се почувствах зле, имах температура и нищо не ми помагаше. Той ми подаде писмо, адресирано до нашето дете. Искаше да ми го даде след време, когато то се роди, но състоянието ми го бе накарало да избърза. Прочетох го и наистина се почувствах по-добре.

На гърба на една скица на минаре беше написано:

Мило дете,

Докато наблюдавам строежа на Тадж Махал, ти растеш в утробата на майка си. През погледа ми минават лодки, натоварени с мрамор, облаци засенчват слънцето, а аз мисля за теб. Искам да споделя този момент с теб, искам да чуеш мислите ми.

Ако можех да боравя с думите както с камъка, бих ти разказал за моите мечти. За това как жадувам да те видя и как нетърпението ми расте с всеки изминал ден. За любовта ми към теб.

Аз не те познавам още, но опознавам майка ти все по-добре и съм сигурен, че ще бъдеш изключително създание, каквото е тя. Дали ще наследиш нейното благородство? Щедростта ѝ? Ще бъде ли и твоето сърце нетърпеливо да опознае света като нейното? Може би ще вземеш моя усет към изкуството и моя, понякога неуместен, оптимизъм.

Знам, че ще наследиш по нещо и от двамата, както ние сме наследили по нещо и от двамата си родители. Но знам, че ще притежаваш и свои собствени качества, а те ще ни радват най-много.

С нетърпение очаквам да видя какво ще ни донесеш ти, мило дете. Какви неразгадани от нас тайни ще разкриеш? Какво ще видиш, което аз не съм могъл? Ще те наблюдавам и ще се уча от теб. Ще си спомня забравени неща, ще видя красотата, изплъзнала се от погледа ми.

Надявам се и аз да те науча на нещо — как да се сприятелиш със слон, как да нарисуваш фантазиите си, как да се отнасяш с чужденците.

Искам да ти кажа, че вече си обичано, дете мое. Благодаря ти, че внесе толкова радост в живота ни. Благодаря ти за това, което си и което ще станеш.

Твоят баща

Вече не ми беше нужно лекарство. Думите на Иса бяха различни от тези на татко, но носеха в себе си същия заряд от любов и добрина. Те често постъпваха по коренно противоположен начин, но имаха много общи черти, също като лъва и леопарда. И двамата бяха величествени, всеки посвоему. И двамата, за разлика от останалите мъже в империята, бяха чувствителни и романтични души.

През тези дни татко често идваше да ме види. Разпитваше ме за бебето и си припомняше какво е правила мама, за да облекчи състоянието си. Аз го разпитвах за работата в двора и за състоянието на империята. Скоро знаех всичко за нашите благородници и за нападенията на персийците. Техните набези ставаха все по-чести и Аурангзеб бе заминал отново на север.

Тъгувах за Ладли, особено когато татко и Иса бяха заети, но една среща криеше много рискове. В бележка, изпратена по Низам, тя ме молеше да ѝ простя за жестоката кавга. Изгорих бележката и помолих Низам да намери начин да ѝ каже, че все още я обичам като сестра и че съм бременна, без да споменава нищо за бащата.

Според очакванията на Иса детето бе неспокойно като мен и дойде по-рано на бял свят. Стариият лекар беше сляп и толкова немошен, че чиракът му трябваше да го придържа, но аз се чувствах сигурна в неговите ръце, гласът му ме успокояваше, както бе успокоявал и мама по време на ражданията ѝ. Татко също беше до мен. Това не бе прието сред благородниците и той помоли да запазим в тайна присъствието му. Кондамир не си направи труда да дойде, но и аз не настоях. Разбрахме се след раждането да изпратя човек, за да му каже пола на детето.

Родилните болки бяха и мъчителни, и сладки. От една страна, се радвах, че скоро ще бъда майка, от друга, ми беше мъчно, че нито

бащата на детето, нито мама, нито най-близката ми приятелка са до мен. Особено ме мъчеше фактът, че бебето нямаше да чуе гласа на баща си веднага след раждането. Така че в почивките между контракциите, душата ми се люшкаше между радостта и тъгата.

Постепенно болките се усилиха и аз започнах да се гърча. Помолих да ухапя нещо и младият доктор ми подаде дървена лъжица. Имах чувството, че зъбите ми ще я смачкат като грахово зърно. Опитах се да запазя самообладание, но неочаквано завих от болка, непоносима, раздираща вътрешностите ми болка. Колко ми се искаше в този момент Иса да бъде до мен!

Татко коленичи до постелята и направи всичко възможно да облекчи страданията ми. Избърса потта от челото ми и ми разказа за първото раждане на мама. Усещах, че е напрегнат, често спираше разказа си, за да се моли. Слях молитвите си с неговите.

Изведнъж нещо напъна вътрешностите ми и сякаш ги разкъса на парчета. Цялото ми същество зави от болка. Главичката на детето се показа и след последен, нечовешки напън утробата ми се изпразни и аз затреперих като лист.

Стрият лекар нахока чирака си и му заповяда веднага да поеме детето. Нервният младеж го взе, потупа го по гърба и то изплака. Видимо успокоен, той почисти лицето му с кърпа. Покосена от неочаквана слабост, аз паднах назад върху възглавниците и изгубих съзнание. Когато дойдох на себе си, бебето вече беше на гърдите ми.

— Момиче е — прошепна възторжено татко. — Сигурен съм, че усмивката му ще кара цветята да вехнат от завист.

Вгледах се в мъничкото личице на рожбата си. Главичката ѝ беше топчеста с няколко черни кичура коса. Брадичката беше пухкава и мека като кадифе.

— Тя е свършена — промълвих и отправих благодарствена молитва към Аллах.

Татко възнагради щедро лекарите, даде на всеки от тях по една сребърна плочка. Едва изчаках да излязат и се обърнах към него:

— Татко, може ли... би ли довел Иса при нас?

Зачаках със свито сърце, ужасена от дързостта си да моля императора за такова нещо, пък бил той и мой баща. Една част от мен умираше от срам, но другата се радваше, че той споделя най-съкровените ми тайни.

— За мен ще е чест — каза той и се изправи. Намери ключа и залости вратата. — Ще се справиш ли без мен, момичето ми?

Кимнах и го предупредих:

— Внимавай за капана.

— Не съм толкова глупав, та да се лиша от внучката си.

Той отвори шкафа, взе една свещ и изчезна между робите на мама. Аз отново се възрях в дъщеря си. Беше невероятно, че такова удивително създание е излязло от мен, че ще порасне и на свой ред да стане майка.

Бебето изплака и сви малките си пръстчета в юмруче, сякаш изразяваше протеста си срещу грубата намеса в нашия спокоен деветмесечен съвместен живот. Целунах всяко пръстче и усетих силата на малката ѝ ръчичка. Дали всяка майка, помислих си аз, разбира каква важна задача ѝ е поверил Аллах?

Скоро дрехите в шкафа отново се размърдаха и татко и Иса влязоха в стаята. От тюрбана на татко висеше една паяжина и това ме разсмя. Тактичен както винаги, той скоро ни пожела лека нощ.

— Благодаря ти за всичко, татко! — казах аз.

Той хвана дръжката на вратата и се обърна.

— Иса, заключи след мен. Джаханара, сигурен съм, че майка ти щеше да се гордее с теб.

Не изчака отговор и затвори вратата след себе си. Иса заключи и побърза да се върне при постелята ми. Дадох му знак, че може да я подържи. Той коленичи до мен и я взе в ръцете си. Дори увита в цял вързоп пелени, тя изглеждаше малко по-голяма от шепата му.

— Какво чудо! — промълви Иса толкова тихо, че едва разпознах думите. — Виждам в нея нас. Не себе си или теб, а нас.

Той целуна бузката ѝ и аз потънах в блаженство. Каква щастливка беше тя с такъв баща! Нямаше да носи името му, но кръвта и духа му — със сигурност. Един ден, когато пораснеше достатъчно голяма, щях да ѝ кажа цялата истина. Щяхме да седнем на стълбите на Тадж Махал с чаша чай в ръка и щях да ѝ разкажа всичко отначало докрай. И макар че можеше да ме намрази, след време щеше да разбере защо съм я лъгала толкова години. Знаех, че щеше да ми прости.

— Благодаря ти, лястовичке! — прошепна Иса.

Внезапна остра болка прониза вътрешностите ми и аз се свих.

— Добре ли си, любов моя? — разтревожи се той.

Кимнах, макар да чувствах, че имам нужда от почивка.

— Как ще я наречем?

— Има много красиви имена — усмихна се той. — Но едно ще ѝ подхожда най-много.

— Арджуманд — казах, щастлива да произнеса отново любимото име.

Той легна до мен и я положи между нас.

— Нашата безценна Арджуманд!

— Татко ще е щастлив.

— Аз също, любов моя. Аз също.

ПОМОЩ ОТ ПРИЯТЕЛИ

Първата година от живота на Арджуманд беше най-хубавата в живота ми. Всяка нощ я привързвах здраво към гърдите си и я носех в дома на Иса. Прегръщахме я, целувахме пухкавите ѝ бузки, прокарвахме пръсти по нежните извивки на телцето ѝ от главата до петите. Радвахме се на очите ѝ, които с всеки ден се отваряха все по-широко и понякога ни се струваше, че ни следят. Тя ни говореше, доколкото можеше, гукането ѝ ми напомняше гърления звук на гълъбите. Колкото и да бях уморена, този звук неизменно ме караше да се усмихвам, сякаш нейните устни бяха свързани с ъгълчетата на моята уста с невидими нишки — щом тя отвореше нейните, моите веднага се повдигаха. Изглежда, и Иса беше свързан по същия начин с нея. Любовта му към Арджуманд беше толкова силна, че понякога усещах лека завист. Но радостта ми беше стократно по-голяма.

След нощното ѝ хранене, което се бе превърнало за нас в красив ритуал, я оставяхме в люлката. Иса ѝ направи подплатена с коприна люлка и тя спеше блажено на фона на звуците от нашата любовна игра. В началото се страхувах, че някой може да чуе гласа ѝ, въпреки че най-близката къща беше на двацет крачки от нашата, но Иса ме увери, че нито звук не прониква през дебелите стени. Аз продължих да се тревожа и за да ме убеди, той излезе отвън и извика с всички сили. Минувачите сигурно го взеха за луд, но аз едва го чух и това ме успокои.

На разсъмване двете се връщахме в стаята на мама и аз прекарвах цялото си време да я наблюдавам как расте, как се смее, как рита с крачета във ваната. Понякога заспивахме заедно. Тя се сгушваше на гърдите ми, а аз ѝ разказвах шепнешком за Иса, за това колко обича да целува пръстите ѝ и с каква любов ѝ пее, за да я приспи. Говорех ѝ за всичко, което по-късно щях да премълчавам.

Рядко посещавах Кондамир. Той беше доволен, че най-сетне има дете, но знам, че би я продал за едно сребърно копче. Предполагам, я възприемаше като още един разход. Освен това се дразнеше, че аз я

обожавам, а нехая за него, и ме наказваше, като не ѝ обръщаше никакво внимание.

Следобед я оставях на прислужницата или я занасях в харема и отивах на строежа. Работата там не намаляваше и знаех, че Иса все още разчита на мен. Бях станала истинска артистка и успешно прикривах чувствата си към него.

През изминалите месеци хиляди мраморни блокове бяха изрисувани с полускъпоценни камъни и поставени на мястото им. Непрекъснато умираха слонове, загиваха хора и лодки потъваха в реката, но мавзолеят продължаваше да расте. Беше достигнал половината от предвидената височина и цялата империя говореше за красотата му. Пътниците, без значение дали бяха дошли до Агра, или се отбиваха на път за Мека, се спираха да му се любуват, а някои от тях оставаха и работеха известно време на строежа, привлечени от възможността да участват в сътворяването на една легенда.

Но за нещастие Аурангзеб се завърна и развали спокойствието на всички. Този път битката с персийците бе по-жестока от всякога. Той бе завзел крепостта им, но на свой ред бе обсаден в нея. Армията му бе започнала да се разбягва, когато най-сетне бе успял да се измъкне с малка група войници и да се прибере в Агра.

До този момент той никога не бе губил битка. Сега се чувстваше унижен и това го ожесточи още повече. Положението се утежняваше и от факта, че деканите, осъзнали слабостта ни, отново бяха надигнали глави. Южният ни гарнизон буквално беше пометен от тях и хиляди мъже загинаха в битката.

Ето защо брат ми се върна свиреп като тигър. На първото съвещание в Диван-и Ам той обвини за поражението си индусите. Твърдеше, че за разлика от мюсюлманите, те се биели, без да влагат плам. Татко може и да му вярваше, но беше достатъчно умен, за да замълчи. Не искаше да загуби доверието на някои от най-почитаните и богати индуси в двора си. Дара, който най-сетне бе видял истинското лице на Аурангзеб, изрази остро несъгласието си с него и за ужас на баща ми двамата застанаха открито един срещу друг. Дворът се раздели на две. Индуси и мюсюлмани си размениха взаимни обиди.

Индусите бяха мнозинство, но ние управлявахме империята вече няколко поколения. Полагахме огромни усилия, за да се чувстват равноправни с нас, и така поддържахме баланса в страната. Сега синът

на императора открито обиждаше друговерците. По-голямата част от армията му изповядваше хиндуистката вяра, но той имаше безрезервната подкрепа на мюсюлманите и не се страхуваше от евентуален конфликт.

Не се намесих в спора, само следях събитията от страни. Искях да видя кои от висшите държавни служители ще застанат зад Аурангзеб и кои ще останат верни на татко и Дара. Силите бяха почти изравнени. По време на скандала Балки стоеше близо до Аурангзеб и дебнеше, готов да скочи и при най-малката опасност. В един миг се обърна към мен и очите ни се срещнаха. Той облиза устните си и аз потръпнах вътрешно.

Беше само въпрос на време да се пролее царска кръв. Щом татко умреше — моля те, Аллах, нека това бъде след много, много години — Аурангзеб щеше да завземе пауновия трон със сила. Може би Дара щеше да му се опълчи, но щяха ли да му стигнат силите?

Обичах Дара, но навярно заради безопасността на дъщеря ми беше по-добре да застана зад Аурангзеб? Това можеше да ме спаси, защото Аурангзеб убиваше своите врагове, а Дара се опитваше да се помири с тях.

Но по-късно през нощта отхвърлих всичките си колебания. Един голям хиндуистки храм бе подпален мистериозно и изгоря до основи заедно с четирима свещеници. Макар че нямаше преки доказателства срещу Аурангзеб и подчинените му, бях убедена, че това е негова работа. Не можех да си обясня защо искаше да наруши крехкия баланс в империята. С какво щеше му помогне анархията?

Отговорът дойде след няколко дни, когато изгоря и една джамия. Хората излязоха открито един срещу друг и стотици, ако не и хиляди бяха убити, повечето мюсюлмани. На следващия ден още няколко видни граждани застанаха зад Аурангзеб. Явно беше намерил начин да получи доверие срещу защита от индусите.

Но татко не беше глупак. Веднага нареди на армията да излезе на улицата и да предотврати метежите. Въпреки големия авторитет на Аурангзеб сред военните, императорът беше главнокомандващ на армията и офицерите бяха готови да го последват, ако потрѣбва и в ада. Никой не се противопостави на заповедта му. Подпалвачите и убийците бяха хванати и осъдени на смърт. За да покаже еднаквото си отношение към всички поданици, императорът отпусна еднаква сума

пари за възстановяване и на храма, и на джамията, и даде да се разбере, че всеки, който наруши мира, ще умре без право на помилване. После извика Дара и Аурангзев при себе си. Аз също бях поканена. Срегнахме се на татковите балкони, откъдето се виждаше цялата крепост. Дебелият персийски килим бе разположен близо до градината, оградена от големи стъклени саксии с кипариси. Двамата с татко вече се бяхме излегнали върху възглавниците, когато Дара и Аурангзев влязоха. И двамата изглеждаха ядосани.

Слугите ни донесоха плодове и чай. Те, разбира се, бяха дочули за разцеплението в семейството и побързаха да се оттеглят зад тежките бронзови врати. Братята седнаха толкова далече един от друг, колкото позволяваше килимът. Аурангзев беше оформил малка брадичка. Носеха се слухове, че по древна ислямска традиция ще я обръсне едва когато всеки един от враговете му умре.

Татко не каза нищо. Аз също мълчах. Погледът ми литна към Тадж Махал. Въпреки че скелетата скриваха голяма част от фасадата ѝ, белият мрамор искреше зад дървените клетки, по които подобно на мравки пълзяха мъже. Железните им инструменти блестяха на утринното слънце. Някъде там, сред хаоса, беше и Иса.

— Вчерашното безумие не бива никога да се повтаря — изрече с равен тон татко. Юмруците му се стегнаха. — Не и докато съм жив.

Очите му, обикновено преливащи от любов, сега гледаха свирепо.

— Защо, Аурангзев, защо, в името на Аллах, заби този клин между нас? Особено сега, когато враговете ни притискат и от север, и от юг?

Лицето на брат ми приличаше на камък:

— Не съм излъгал за нищо.

— Не съм споменал нищо за лъжи, но предполагам, че си използвал доста, за да предизвикаш размириците.

— Продължавам да твърдя, че индусите са напълно безполезни като войници. Пречупват се лесно и напускат позициите си при първата опасност.

— Тогава накажи офицерите им. Екзекутирай ги, ако искаш, но не смей да идваш в двора ми и да обиждаш мъже, които са се били за империята, когато ти си сукал мляко от гърдите на дойката си!

— Не съм направил нищо подобно!

— Не си ли? Приличам ли ти на камила? Защото ако не ти приличам, спри да се отнасяш с мен като с такава.

Той удари с юмрук по една ябълка. Не го бях виждала толкова ядосан.

— Да не си въобразяваш, че само ти имаш шпиони? — продължи той. — Знам със сигурност, че ти си наредил да подпалят храма. Защо действаш като отмъстително дете, знаят само Аллах и ти. Аз не мога да разбера подобен глупашки ход. О, не че не мога да схвана тактиката ти, но благородниците, които привлече, са много по-малко от тези, които отвори. Бъди сигурен, сине, сега много индуски кинжали ще те дебнат да оголиш гърба си.

— Няма да им се дам! — отвърна бързо Аурангзеб, може би прекалено бързо.

Ладли ми беше казала, че страхът му от заговор се засилва. Без да иска, татко бе засегнал най-болезнените му страхове.

Той отново стовари юмрука си върху ябълката.

— Не можеш да избиеш всички, Аурангзеб! — извика той. — Враговете се въдят като плъхове. Тъпчи ги, сложи отрова в храната им, изгори ги, ще идват все нови и нови. И няма значение дали си във война или в мир, дали тънеш в разкош или гладуваш. Враговете винаги ще бъдат по петите ти.

— Но ти все още си жив.

— Защото не обиждам хората, които ми дават властта. Както и тези, които готвят храната ми, обличат армията ми и плащат данъци.

— Мюсюлманите се грижат...

— Ти си добър войник, Аурангзеб, но в управлението на държавата си като малко дете. Стъпиш ли в двора, хитрите съветници ще те вържат на каишка като леопард. Кученцето на Джаханара би управлявало по-добре от теб.

Аурангзеб скръцна със зъби.

— Би ли поставил жена...

— От нея би станал прекрасен владетел — отсече татко. — Нима мислиш, че майка ти не би се справила? Никога не би разединила хората ни, нито щеше да прекарва дните си в изучаване на различните религии.

Дара, който си мислеше, че му се е разминало, наведе глава. Разбрах какво целѝ татко. Колкото и да го обичаше, той се

страхуваше, че Дара няма достатъчно сила, за да противостои на враговете си, и сега се опитваше да го предизвика. Надяваше се да го събуди, да го накара да мисли като държавник.

— Имам нужда от теб, Аурангзеб — продължи той, — но не мога да ти позволя да рушиш империята. Искам да започнеш да се отнасяш с уважение към индусите. Тяхната подкрепа ни е нужна. Чуя ли за още един подпален храм, ще бъда безмилостен към теб и хората ти.

Аурангзеб сви юмруци и за миг помислих, че ще хване ятагана си. Бях сигурна, че се бори с желанието си да го използва. Това би му разчистило пътя към трона. Ладли обаче се оказа права. Той знаеше, че благородниците са с татко, и не искаше да рискува. Но за всички стана пределно ясно, че позата на ревностен мюсюлманин беше само маска, защото за исляма няма по-голям грях от убийството на баща.

— Къде трябва да замина? — попита накрая той. Омразата все още владееше сърцето му.

— Вземи петдесет хиляди войници, иди на север и разбий персийците. Те са по-голямата заплаха за нас. Деканите може да почакаат. Разпилей ги, срини крепостите им и изгори нивите им. Направи така, че да не могат скоро да надигнат глава.

Аурангзеб никога не бе водил такава многочислена армия. Макар че татко го засегна, той със сигурност беше доволен.

— Колко глави искаш да ти донеса?

— Разбий ги, сине. Трябва ние да сме тези, които ще диктуват условията на мирния договор.

Аурангзеб се обърна и без да каже „довиждане“, излезе. Дара се изправи и изрече:

— Помните ли битката...

— На въпроса, Дара! — пресече го татко.

Брат ми трепна. Не беше свикнал да казва нещата директно.

— Дали е умно да оставиш Агра без защита?

С татко веднага разбрахме, че се тревожеше да остави в ръцете на Аурангзеб толкова войници.

— Бъди спокоен за Агра. На половин ден от града е разположена още по-голяма армия. А сега, предполагам, ще се заемеш със задълженията си, ако разбира се, не си по-нужен на книгите си.

Дара пресилено се усмихна:

— Днес няма да имат нужда от мен — измънка, извини се и си тръгна.

В отсъствието на братята ми слънцето сякаш заблестя по-силно. С татко се наместихме удобно върху възглавниците и взехме по едно парче от нарязания на кубчета пъпеш. Той се умълча, а аз се замислих върху разменените между него и Аурангзеб думи. Явно и двамата имаха собствена мрежа от шпиони, а аз си имах само Ладли. За да помогна на Дара, ми трябваше повече информация: Но на кого друго бих могла да се доверя?

— Комари — въздъхна татко. — Синовете ми са истински комари.

Долу една маймуна скачаше весело от покрив на покрив. Агра гъмжеше от тези животинки. Много семейства ги отглеждаха в домовете си, но имаше и цели орди, живеещи свободно по покривите на града.

— Извини ме, че се меся — започнах тихо, — но мисля, че даваш прекалено много власт в ръцете на Аурангзеб.

— А какво трябва да направя според теб, Джаханара? Тронът беше обещан на Дара, но би ли могъл той да се справи с персийците. С деканите? С португалците? Не. Единствено Аурангзеб би могъл да го стори.

— Но на каква цена? Той никога няма да се помири със съседите ни. Нито с индусите. Ще унищожи...

Татко вдигна ръка.

— Ето защо трябва да помогнем на Дара. Той е умен, трябва само да се научи да бъде малко по-твърд.

Невъзможна задача, помислих си, но замълчах. Разговорът бе започнал да ми дотяга. Искях да разкажа на татко за новите подвизи на Арджуманд — тя вече пълзеше, да му кажа докъде сме стигнали с мавзолея, вместо това седях и се тревожех за империята.

В интерес на истината всеки ден си обещавах, че вечерта ще седна, ще помисля за Дара и Аурангзеб и няма да заспя, докато не измисля хитър план за отстраняването на по-малкия ми брат. Бях сигурна, че мама очаква точно това от мен. Но вечерта идваше, и Арджуманд и Иса обсебяха цялото ми внимание. Ядосвах се на себе си, заричах се, че утре ще се заема сериозно, но на другия ден всичко се повтаряше.

Целунах татко и тръгнах пеша към Тадж Махал. Исках да се разходя и да обмисля ситуацията. Как да вляза в мислите на Аурангзев и да разбере какво крои? Постепенно в главата ми се зароди план, но с него щях да изложа на опасност още един скъп на сърцето ми човек.

Взех с неохота решение и поех към градините на мавзолея. Плодните дръвчета вече достигаха до главата ми. Под все още крехките им стебла цъфтяха гъсти редици от лалета, минзухари и далии. Златни рибки гонеха насекоми по повърхността на басейните.

Открих бързо Низам. Беше на врата на един слон и теглеше по платформата голям наръч от бамбукови стебла. Интересно, в харема той винаги ми бе изглеждал някак женствен, но тежката работа на строежа бе развила мускулите му и вече имаше вид на атлет. Гърдите и раменете му се бяха разширили, и странно, но сякаш бе станал и по-висок. Гъвкав като леопард, той скочи от гърба на слона, видя ме и ме последва до реката. На брега имаше няколко лодки. Подминахме ги и се спряхме на едно тихо място, където жените тепаха дрехите си. Потръпнах, щом разпознах мястото, където преди много години едва не се удавих.

— На твоите услуги, господарко — каза Низам, когато се уверихме, че сме сами.

— Как си, Низам?

— Добре, благодаря.

— Имам предвид наистина как си?

Той погледна към Тадж Махал. Изглеждаше изцяло отдаден на работата си.

— Удовлетворен.

Бях готова да се откажа от плана си, не исках да помрачавам радостта му, но ме бяха възпитали да поставям дълга към империята над всичко. Насилих се да продължа.

— Искаш ли да напуснеш Тадж Махал за известно време?

— Да го напусна? Но защо?

Дали все пак не можех да намеря друг за тази работа? Може би трябваше да наема някой от войниците.

— Аурангзев заминава на север да се срещне с персийците.

— И аз чух такова нещо.

— Знаеш по-добре от всеки друг за омразата му към мен и Дара.
— Огледах се още веднъж и продължих. — Наскоро се опита да убие

Дара. Твоето развалено месо го спаси.

— Как?

— Сега това няма значение. По-важно е да разберем повече за него, за военната му тактика. Той ще командва петдесет хиляди мъже, Низам. Как ще ги овладее? С какви хитрости си служи? Как покорява враговете си? Искам да науча неговите силни и слаби черти. Страхувам се, че един ден той и Дара ще се срещнат на бойното поле. Трябва да съм подготвена, за да съм полезна на Дара.

— Аз не съм обучен за войник, господарко.

— Никой не се е родил войник, но аз знам, че ще се научиш, както се научи да строиш. Ще наблюдаваш всичко, ще следиш как разгръща фронта и къде струпва най-голямата си сила.

— Как ще се присъединя към армията му?

— Преди да замине, ще има нов набор на войници. Няма да е трудно да ги убедиш да те вземат.

— И колко е важно за теб да замина?

Не го бях лъгала никога, нямах намерение да го правя и сега.

— Важно е, приятелю. Но не чак толкова, че да опечалявам сърцето ти. Ако работата на Тадж Махал те прави щастлив, остани. Остани, докато строежът приключи, и историята ще запомни името ти.

Той потри ръце. Изглеждаха неестествено големи, както и всички части на тялото му.

— Чудя се възможно ли е Персия да е красива колкото Индостан.

— Не ми се вярва. Ти не отиваш на пазар, а на война. Възможно е да те убият или Аурангзед да те разкрие.

— Да ме разкрие ли? — ухили се той. — Та той никога не ме е виждал. Нито когато му сервирах храна, нито когато се оставях да ме налага с дървената си сабя.

Хванах ръцете му. Сравнени с неговите, моите пръсти изглеждаха като на дете.

— Ти не заслужаваш такива спомени, Низам. Трябваше да си наш приятел, не роб.

— Не сме ли приятели, Джаханара?

За пръв път ме наричаше по име. Стиснах ръцете му, макар че ми се искаше да го целуна.

— Да. И винаги ще бъдем.

— Тогава не се тревожи за миналото.

„Колко си благороден, Низам“ — помислих тогава.

— Благодаря ти! — казах развълнувано. — Благодаря за всичко!

— Благодаря, че ме разбираш — отвърна той.

Върнахме се при мавзолея и се поспряхме, за да погледаме купола. Той беше наполовина готов. Квадратната му основа се поддържаше от арки — по една от всяка страна. Те пък лежаха на други, по-малки арки, но повече на брой. Иса го бе замислил така, че да напомня белите порти на Райската градина. Макар мъжете да се шегуваха с развинтеното му въображение, той бе излязъл прав — арките наистина приличаха на портал, а раят... надявах се поне да е наполовина толкова красив.

— Всичко това ще ми липсва.

— Знам, знам, Низам. Ти самият ще ми липсваш.

— Няма да се бавя много. Искам да го видя завършен.

— Обещай ми, че ще се завърнеш жив. Иначе никога няма да мога да си простя.

— Довиждане, господарко.

Стиснах ръката му и дълго гледах след него. Той не напусна веднага мавзолея. Върна се при слона, сякаш искаше да постави още няколко каменни блока на място, преди да си тръгне. Един ден ще му се отплатя, обещах си аз. Ще се отплатя богато на всички приятели, които рискуваха живота си заради мен.

Върнах се в Червената крепост. Арджуманд успя да ме разсее за малко, но щом останах сама, тревогата за Ладли и Низам отново сви сърцето ми. Коя бях аз, че да ги подлагам на такива изпитания? И защо си позволих да използвам приятелството ни, за да ги подчиня на волята си? Такива мисли се въртяха в главата ми целия следобед и продължиха и вечерта. Най-накрая дойде нощта. Взех Арджуманд и се спуснах по тайния коридор към дома на Иса. Той ме чакаше на стълбите. За пръв път присъствието му не успя да ме успокои. Дори нямах желание да разговарям с него.

— Какво става, Джаханара? — попита ме той, когато седнах на килима и подадох гърдата си на Арджуманд.

Извърнах глава, но той настоя. Не издържах и му признах как използвах добрината на Низам.

— Но ти си му дала избор, скъпа. Не е бил длъжен да заминава.

— Мислиш ли?

Той целуна дъщеря си по бузата.

— Честно ли? Всъщност не. За Низам дълг е свещена дума. Колкото и да му харесва тук, той няма да намери покой, ако избяга от дълга си и те предаде.

— Той никога не би ме предал. Но аз него, да.

Иса взе Арджуманд, целуна я още веднъж и я сложи в люлката. Започна да ѝ пее тихичко и да гали крачетата ѝ, докато тя затвори очи. После седна до мен на килима и сложи още една възглавница зад гърба ми.

— Животът на войника може и да допадне на Низам. Спомни си колко се вълнуваше от екскурзията ни до Ганг. Той обича да пътува, да изследва нови земи. Ще опознае Персия, ще намери нови приятели.

— Да, но тогава не беше на война.

— Един ден ще го възнаградиш за верността му. Купи му земя и му дай възможност да си построи дом. Помогни му в строежа. Знаем, че това ще го направи най-щастливия човек на земята.

Въздъгнах и свалих воала си.

— А какво би направило тебе щастлив?

— Да ти кажа ли?

— Моля те!

— Щях да съм неимоверно щастлив, ако можех да ти помогна да се видиш такава, каквато те виждам аз.

— И каква ме виждаш ти?

— Като вдъхновение. Като красота, благородство и мъдрост, събрани в малка изящна рамка.

Думите му ми доставиха върховна наслада, но не им повярвах.

— Нека говорим утре затова.

— Трябва да обичаш себе си, лястовичке! Важно е да обичаш себе си, за да усетиш и любовта на другите. Това е единствената ти слабост. Ти живееш така, както мислиш, че другите очакват от теб. Живееш заради баща си, майка си и всеки друг, но не и заради себе си.

— Но аз трябва...

— Да живееш, както ти искаш.

— Не знам как.

— О, знаеш много добре, но не си го позволяваш.

Влагата премрежи погледа ми.

— Дори и сега — продължи той и помилва лицето ми — се бориш със сълзите си, за да не си помисля, че си слаба.

Не отговорих. Думите му бяха самата истина, но никога нямаше да си го призная.

— Виж себе си, както аз те виждам, любов моя. Направи го и вече няма да има нужда да криеш сълзите си. Живей, както ти повелява сърцето, и ще намериш покой.

КАРМА

Два дни след разговора ни с Низам, Аллах ми даде право на избор. Беше труден и важен избор, можеше да преобърне целия ми свят.

Денят беше благоприятен във всяко отношение. Бяхме завършили облицовката на първото от четирите минарета. То се издигаше като бамбуково стебло, високо колкото петдесет мъже, разделено на три с красиви пръстени. На върха му красива арка поддържаше малък купол.

Отпразнувахме тържествено завършването му. Аурангзеб все още не бе заминал и Низам беше с нас, когато положихме последния мраморен блок. Татко бе осигурил за тържеството бурета с вино и осемдесет бика, опечени и готови за трапезата. Индусите не ядяха такова месо, но той се бе погрижил и за тях — имаше цели сергии с ориз, сладки картофи, шербет, мляко, фъстъци и плодове.

Имаше достатъчно, за да нахрани и напои двайтсет и два хиляди работници. Последваха състезание по борба, игра на поло и други забавления. Удивително, мюсюлмани и индуси празнуваха заедно, въпреки че само преди няколко дни се бяха хванали гуша за гуша. В присъствието на татко и Дара, винаги настроени приятелски към индусите, напрежението бързо спадна.

Изпразнихме буретата до капка.

Въпреки че пред хората никога не споделях компанията на Иса, в този ден това бе напълно естествено, бях негова помощница и беше редно да празнуваме заедно. Стояхме един до друг, а до нас бяха най-изтъкнатите майстори в цялата империя. Мъжете се шегуваха с Низам и той се смееше щастливо. Слонът му бе хукнал след разгонена слоница, бе стъпнал една лодка и едва не го бе удавил.

Малко преди залез хората започнаха да се разотиват. Станах и аз и поех към дома. Арджуманд ми липсваше, бързах да се върна и да си поиграя с нея. Бях изпила доста вино и краката ми тежаха като олово, но на сърцето ми беше леко и от алкохола, и от готовността на Низам да ми прости, задето го откъсвам от приятелите му. Преди да седнем на

трапезата, го дръпнах настрана и му дадох брошка с лика на мама. Знаех колко много я обичаше и видях благодарност в очите му.

Бързах към Червената крепост, нетърпелива да прегърна дъщеря си. Колкото повече приближавах към крепостта, толкова блъсканицата по улиците ставаше по-голяма. Деца тичаха след една малка маймуна, говеда и войници влачеха към казармите чисто нови оръдия, около сергиите както винаги бе пълно с клиенти и търговци, които се пазаряха вдъхновено дори и за едно копче.

Щом наближих крепостта, група бездомни деца ме наобиколиха. Хвърлях монети, докато джобовете ми олекнаха, но те продължаваха да молят за още и още. Последвах ме чак до портите на крепостта, където охраната ги спря. Минах покрай една сергия с папая и привлечена от сочния ѝ вид, потърсих някоя рупия. Едва тогава осъзнах, че съм раздала всичките си пари.

„Виното е чудесен божи дар — помислих си, — кара те да забравиш всичките си грижи.“

Забързах по спираловидните коридори и скоро се озовах в императорските апартаменти. Стаята ми беше предпоследната по коридора и аз забързах нататък, нетърпелива да видя какво правят Арджуманд и дойката. Детето на тая жена бе умряло наскоро и тя се привърза към дъщеря ми като патица към вода. Доверявах ѝ се напълно.

Когато минах край вратата на Аурангзеб, дочух плач, но звукът беше много слаб. Помислих, че алкохолът си играе с мен, но скоро звукът се повтори. Това беше необичайно, обикновено Аурангзеб спеше със семейството си в палата извън крепостта. При нормални обстоятелства щях да отмина без колебание, но сега, окуражена от виното, аз почуках на вратата. Отвътре долетя шепот:

— Влез бавно.

Объркана, отворих предпазливо вратата. За мое удивление Аурангзеб и жена му — младо закръглено момиче от благородно семейство — се бяха свили в единия ъгъл на стаята. На няколко крачки пред тях лежеше преобърнатата кошница с лалета. Една огромна кобра поклащаше бавно главата си между цветята. Гледаше право в тях, черната ѝ качулка беше разперена, езикът ѝ опитваше вкуса на въздуха между тях.

Отне ми само един удар на сърцето, за да разбере какво става. Някой се опитваше да убие Аурангзеб. Той трепереше неистово — между него и змията имаше по-малко от крачка. Всяко негово движение щеше да означава смърт, при това бавна и болезнена. Съпругата му беше малко по-далеч.

Застинах неподвижно, не знаех какво да предприема. Ако изляза и затръшна вратата след себе си, помислих, кобрата ще го нападне и проблемите ми ще се разрешат. Дара ще стане император и всички обичани от мен хора ще намерят покой. Мюсюлманите и индусите ще заживеят като братя.

Затворих очи и замолих Аллах да ми прати някакъв знак. Какво трябваше да направя? Да спася единия брат, за да убие другия? Или да го оставя да умре? Изстенах, безпомощна да предприема каквото и да било. Ами ако индусите бяха прави и кармата управляваше действията ни? Ако оставех Аурангзеб на кобрата, сигурно по-късно щях да бъда наказана за бездействието си. Но ако успеех да го спася, семейството ми щеше да страда. Може би трябваше просто да си изляза. Не заслужаваше ли той смъртта си, не нарани ли достатъчно хора? Не помагаше ли убиецът му, който и да беше той, на моя собствен план?

Съпругата на Аурангзеб изплака. В отговор кобрата изсъска. Беше истинско чудовище — дълга колкото ръката ми и по-дебела от глезена ми. Бузите на брат ми се тресяха и аз с изненада осъзнах, че се страхува от змията. Досега не бе показвал страх нито пред острието на сабята, нито пред оръдията. За разлика от другите генерали се хвърляше пръв срещу врага, уверен, че Аллах ще го предпази. Къде беше сега неговият Аллах? И къде се беше изпарила вярата на брат ми в него?

Той се опита да каже нещо, но от устата му излезе само стържещ звук. Жена му успя да излази по-надалеч от него и кобрата издигна главата още по-високо. Сляпа за всичко друго, тя хипнотизираше с поглед единствено брат ми. Знаех, че трябва да си тръгна, но краката ми не помръдваха. Можех ли да го оставя да умре? И как щях един ден да кажа на Арджуманд, че съм живяла като добър човек?

Започнах бавно да се придвижвам към масата, където лежеше сабята му. Кобрата сигурно ме усети, но не помръдна от поста си. Напредвах бавно, с треперещи крака, без да откъсвам поглед от нея.

Стаята беше малка и скоро се озовах до масата. Бавно се свлякох на колене. С една ръка хванах дръжката, а с другата ножницата. Внимателно изтеглих сабята. Оръжието беше добре смазано и не вдигна никакъв шум. За разлика от сабите на войниците тази на брат ми имаше дръжки и за двете ръце.

Оръжието беше тежко, но щом го стиснах в ръцете си, почувствах увереност. Отново запълзах напред. Навярно така всяка сабя вливаше сили и даваше крила на воините в битката. Представих си как тичам срещу персийците и размахвам оръжието си. Мислеха ли мъжете в такива моменти или ги водеше единствено яростта? Или страхът?

Вече бях на две крачки от кобрата. Удивително, тя все още не обръщаше качулатата си глава към мен. Не знаех как да държа сабята, но някак си успях да я вдигна над главата си. Реших да се приближа още малко и тогава чудовището се извъртя към мен. Изсъска злобно и изви главата си назад, готова да нападне.

Изпицях и стоварих сабята върху нея. Острието ѝ падна тежко надолу. В същия миг кобрата се хвърли напред, тялото и се уви около бедрото ми. Сабята я улучи малко под качулката и я раздели на две. Главата се изтъркаля по пода, но тялото ѝ продължи да пълзи по крака ми. Вдигнах втори път сабята и я стоварих с всичка сила — острието премина през змията, през килима и удари в каменния под. Чу се звън и дръжката се счупи. Трите части на кобрата продължиха да се извиват и да пълзят из стаята. Захвърлих счупеното оръжие и отстъпих към вратата.

Съпругата на Аурангзев изпиця и се хвърли на раменете му. Той я метна към ъгъла, тя се сви и зариде неудържимо. Брат ми трепереше, лицето му се гърчеше в конвулсии. Хвана я отново за косата, запрати я към вратата и извика:

— Остави ни сами!

Тя тръгна, спъна се във възглавницата, но се задържа на крака и изхвъркна през вратата. Едва тогава забелязах, че треперя. Езикът на кобрата все още ме търсеше. Зави ми се свят. Черната ѝ качулка се издуваше и спадаше, устата ѝ се отвори и откри извитите зъби.

— Защо си промени решението? — изрева Аурангзев. Внимателно заобиколи частите от тялото на кобрата и тръгна към мен.

— Какво? — не разбрах въпроса му.

— Признай си, грешнице, че едва не ме уби.

Той скочи върху мен, сграбчи раменете ми и ме разтресе.

— Кураж ли не ти достигна, страхливке?

— Кураж?

— Да, за да ме гледаш как умирам.

Заля ме вълна от омраза и гняв. И този изрод носеше моята кръв!

— Ти мислиш, че аз съм изпратила кобрата? — извиках и го изблъсках назад.

— Ти, Дара, татко. Какво значение има?

Окуражена от виното и от срещата със смъртта, се хвърлих към него и заблъсках с юмруци по гърдите му.

— Има значение, куче! Не е никой от нас! Колко хора превърна в свои врагове? Сто? Хиляда? Може да е бил бащата на някое момиче, изнасилено от теб, индус, чийто храм си запалил, или успял да избяга от меча ти персиец. Не знам кой е и не ме интересува!

Продължих да го налагам. Той не ме спря, само отстъпи назад.

— Закълни се в гроба на Мохамед, че нямаш нищо общо с това!

— Ако имах, щях ли да те спася, глупако?

Той се замисли. Погледът му зашари из стаята и щом се спря на мъртвата кобра, се изпълни внезапно със страх.

— Тогава ти дължа един живот — измърмори с неприязън. — Но при едно условие.

Малко ме интересуваха условията му и му го казах. Аурангзев сви юмруци и плю в краката ми.

— Когато му дойде времето, ти, сестричке, ще застанеш на моя страна. Ще ми помогнеш да седна на трона, иначе ще те убия, а дъщеря ти ще продам в робство.

Думите му ме изплашиха.

— Но аз те спасих! — прошепнах стъписано.

— И затова ще простя греховете ти — озъби се той, от устата му се разхвърчаха слюнки, — а те, Аллах вижда, нямат брой. Бъди на моя страна и ще те оставя да живееш в мир. Отидеш ли при еретика, смъртта ти ще бъде мъчителна.

— Мой дълг е да бъда до Дара! — извиках аз. — Остави го да вземе, каквото му принадлежи. Не заливай страната в кръв!

Той оголи зъби в отвратителна усмивка.

— Никога няма да позволя на еретика да управлява! Тронът ще бъде мой! Аз ще възкреса стария ред и законите на Аллах.

— Мерзавец си ти, Аурангзеб! И винаги си бил.

Той ме удари през лицето и аз паднах на колене. Надвеси се над мен и изрева:

— Знаеш ли, мръсна крадло, какво става след битка? Сега ще ти разкажа. Давам пълна свобода на жадните за кръв войници. Нахвърляме се върху неверниците. По-старите мушкаме с тъпи остриета, за да удължим удоволствието си. Момчетата кастрираме и после ги продаваме като роби. Но момичетата и жените... Тяхната съдба не е толкова приятна.

Той завря лицето си в мен. Слюнката му покапа по устата ми.

— Колко време, мислиш, ще издържиш в ръцете им, грешнице?

Гневът прогони страха ми. Избутах го и изкрещях:

— Страхливците са силни с жените. Но как ще се справят със змиите?

Ритнах главата на кобрата към него и тя се удари в глезена му. Той изпищя. Побягнах към стаята си, влязох и заключих вратата. Дойката извика от уплаха, дръпна се и Арджуманд изпусна набъбналото ѝ зърно. Взех дъщеря си в прегръдките си и обсипах лицето ѝ с целувки. Проклинах се, че оставих брат си жив. Отсега нататък между нас никога нямаше да има мир.

ТРЕТА ЧАСТ

*И наистина, напусне ли го
живата душа,
умира тялото, но тя остава
и смисълът на този свят се
крие
в крехката ѝ същина.*

Упаниша

да

— Но защо, Джаха, защо не остави кобрата да го убие? — пита Гюлбадан.

Колко пъти съм си задавала този въпрос! Хиляди пъти? Може би повече.

— Не можех да посегна на брат си. Исках да го оставя на змията, Аллах да ми прости, но не можех. Ти би ли могла?

— Никога! — отсича Рурая.

— Разбира се, че не. С Аурангзев сме излезли от една и съща утроба. А и той невинаги е бил толкова жесток.

— Защо се промени?

Веднъж зададох същия въпрос на татко и сега повторих неговия отговор.

— Защо слънцето се скрива, преди да дойде нощта? Защото дори то се бои от черното ѝ сърце. Аурангзев може да скрие страха си само като го дава на другите.

— И все още го прави — казва Гюлбадан.

— Да, дете. Но другите имат в сърцето си любов и тя им помага да превъзмогнат страха, а той си няма никого и затова страхът е посилен от него.

Двете момичета се замислят над думите ми. Любувам се на гладката им кожа и на младостта им без капчица завист. Дано имат щастието да натрупат спомени като моите. Защото аз знам какво е да обичаш и да бъдеш обичана. Иса ми даде всичко, за което съм мечтала, и макар че Аллах ни раздели и аз тъгувам за него всяка минута, мисълта, че скоро ще отида при него, ми носи утеха.

Умът ми все още е при Иса, когато Низам отваря торбата в краката си, вади парчета медена пита и подава на момичетата. Погледът ми се спира на дългия грозен белег върху ръката му. Той събужда нови спомени. Виждам го как се бие с цяла глутница озверели войници заради мен, как вие и колко неуязвим е в яростта си. Ах, ако имахме сто мъже като Низам на наша страна в онази страшна битка! Поетите щяха да възпеят нашата победа и Дара...

Изгонвам спомена от главата си. Аллах няма да е доволен от такива мисли. Ще се разсърди, защото забравям доброто и виждам само лошото.

— Докъде бях стигнала? — питам глухо.

Нека другите си мислят, че умът ми вече е стар и забравям, аз знам, че е остър като бръснач.

— Току-що спаси брат си от отровата на кобрата — помага ми Гюлбадан. — Какво стана после?

Откъде да започна? Годиците след раждането на Арджуманд бяха пълни с радост, но и със страдания. Това бяха най-добрите и най-лошите години за империята.

— Отначало беше прекрасно. После дойде войната.

СЪЛЗА В ОКОТО НА АЛЛАХ

Детството на Арджуманд беше спокойно и щастливо. Не се случи нищо жизненоважно, освен нарастващата ми любов към нея и Иса. Имаше, разбира се, и тревоги, ще ви разкажа за тях, но те бяха нищо в сравнение с последвалите събития.

Скоро Аурангзев напусна Агра и се отправи на север да преследва персийците. Низам бе много добър ездач и веднага го взеха в кавалерията. Зачислиха му лък, колчан със стрели, сабя, кама и щит. Аз му купих хубав кон, но за да не буди подозрения, му дадох старо, скъсано одеяло, и очукано седло. Богатите воители украсяваха седлата си с коприна, а поводителите им бяха осеяни с перли. Низам имаше безценен кон, но иначе изглеждаше като прост войник.

След заминаването му цяла година не чух нищо за него. Когато най-накрая се завърна, едва го познах. Лицето му бе почерняло още повече от пустинното слънце, макар че очите му ме гледаха все така ласкаво. Беше оформил брада като всички войници и носеше накитите на убитите от него врагове. Сякаш бе пораснал за тази година, а кожената му броня носеше следите на десетки саблени удари.

Срещнахме се при реката и той ми разказа за победите на Аурангзев и плячкосването на персийските крепости. Според него брат ми беше свиреп, но умел водач. Хората го обичали, защото се биел рамо до рамо с тях и след битката ги оставял да вземат от враговете, каквото си харесат. Мислех си, че споделя неодобрението ми към този произвол, но той ми каза, че това е умен ход — персийците били също толкова кръвожадни.

После си пожелахме всичко хубаво. Беше трудно да се разделя още веднъж с него, но нямахме друг избор. Съдбата понякога ни разделя от любимите хора, било то поради смърт или поради непредвидени обстоятелства. Трябва да приемем раздялата и да се молим за тях, но не бива да се отдаваме на мъката си, защото животът ни би се изпразнил от съдържание.

За една седмица Аурангзев организира допълнителен набор на мъже и замина на юг да се разправи с деканите. Техният бунт

набираше сили с бързината на прериен огън. Все по-големи групи се присъединяваха към основното ядро на въстаниците и крепостите по южната ни граница падаха в ръцете им една по една. Империята търпеше големи загуби и татко нареди на Аурангзеб да помете деканите веднъж завинаги. Налагаше се да се разделя с Низам за неопределено време.

Тадж Махал растеше с всеки изминал ден, а с него и любовта ми към Иса. Уви, прекарвахме все по-малко нощи заедно. Арджуманд бе пораснала и беше опасно да я водя в дома му. Въпреки че тя имаше своя стая в Червената крепост, не смеех да напускам моята, за да съм на разположение, ако има нужда от мен. Поемах по подземния коридор само когато бях сигурна, че спи дълбоко, няма кошмари и се чувства добре. Потъвах в обятията на моя любим и ние се любехме, разговаряхме и се смеехме до сутринта.

През тези дни сърцето ми ту политаше върху крилете на любовта, ту потъваше в тъга. Иса беше близо до мен, но по-далеч, отколкото ми се искаше. Започнах да се страхувам, че Аллах може да ми го отнеме, че може да се случи някакъв инцидент на строежа или да го покоси малария. Не можех да си представя живота без него и всяка нощ се молех да намерим някаква възможност да заживеем като мъж и жена.

За щастие не ми се налагаше често да виждам Кондамир. Търговията го водеше по четирите краища на империята, където установяваше важни търговски взаимоотношения от името на императора. Татко го мразеше, колкото и аз, но използваше връзките му със съседните страни. В пограничните райони търговията процъфтяваше и дори такъв тъпак като Кондамир успяваше да печели без проблеми.

При всяко заминаване на съпруга ми аз се молех да не се завърне, но, уви, той винаги си идваше и щом се умореше от любовниците си, пращаше да ме повикат. Отивах и безропотно изтърпявах бремето на тялото му, макар че ми се искаше да крещя, да изпълзя от миризливата му постеля и да бягам, докато остана без дъх. О, Аллах, колко ненавиждах този мъж!

След това влизах в банята, напарвах се с гореща вода и търках кожата си до изтощение.

Срещите ми с Кондамир бяха единственото нещо, което криех от Иса. Той не питаше много, а аз му разказвах още по-малко.

Аллах ме бе дарил с прекрасно дете и нямаше от какво да се оплаквам, но тайно тъгувах, че в утробата ми не покълна друг живот. Обичах Арджуманд, за мен тя беше като въздуха за дробовете ми, но мечтаех да ѝ даря брат или сестра. Постепенно разбрах, че тя ще бъде единственият плод на любовта ни.

Тогава имах четири любими неща на тази земя — Арджуманд, Иса, татко и Тадж Махал. Нашата скъпоценна дъщеря беше умна, но предпочиташе да играе, вместо да учи. Не се притеснявах, знаех, че тепърва ще заляга над книгите. Оставих я да играе на воля и често се включвах в игрите ѝ. Учех я да плува, да рисува с пръсти, да реши косата ми. Двете с нея не спирахме да се смеем, да танцувахме и да пеем.

Щом Арджуманд навърши пет години, започнах да я водя на строежа, за да може Иса да я вижда. За него бе болезнено да знае, че никога няма да се нарече неин баща. Не говореше за това, но аз го виждах в очите му, в начина, по който протягаше ръка към нея, но веднага я отдръпваше. Понякога лъжех, че имам работа и молах него или друг работник да я наглеждат. Щом дойдеше ред на Иса, той я качваше на раменете си и я водеше при слоновете или тръгваше да гони пеперуди с нея. Наблюдавах ги тайно от някое скрито ъгълче и триех сълзите си. За съжаление тези моменти бяха прекалено редки, за да я накарат да се привърже към него. За нея той беше един от работниците.

Само седмица след седмия ѝ рожден ден отпразнувахме един от най-забележителните дни в историята на империята. След единайсет дълги години Тадж Махал беше завършен. Татко покани на тържеството всички знатни фамилии по четирите краища на Индостан и даже зад граница. Пратениците разнесоха предложения за примирие на съседите ни за един месец, докато празнуваме. Дори поканихме някои от враговете ни да видят Тадж Махал.

И ето, настъпи денят, когато положихме последния мраморен блок. Аз, Иса и татко бяхме в градината на мавзолея. Тази нощ щеше да има пълнолуние. Знаех, че татко няма търпение да види творението си както през деня, така и окъпано в лунна светлина, но това все още беше невъзможно заради скелетата, скриващи почти цялата фасада. По

стените ѝ имаше толкова бамбук, тикови дъски, въжета и вериги, че с тях можеше да се ограда цяла Агра.

— За колко време ще разглобите скелетата? — попита нетърпеливо той.

Иса се поколеба. Знаеше, че отговорът му няма да се хареса на императора.

— Един месец, господарю. Някои от тези съоръжения са стоели години.

— Толкова много!

— Ако работим и през нощта, може и по-малко, но ще трябва още хора. Освен това, както знаете, материалът беше малко, на места сме слагали тухли. Ще отнеме време да ги разбием...

Татко го спря с жест.

— Не мога да чакам толкова много! Чакал съм цели единайсет години.

— Но, господарю...

— Джаханара — прекъсна го той, — армията на Аурангзеб е на половин ден от нас. Прати хора да ги доведат направо тук.

Спря за миг да оправи очилата си. Зачервените му очи се взираха жадно мавзолея.

— Нека вестоносци разгласят из страната, че всеки мъж, жена, дете или дори враг, може да дойде и да вземе за себе си колкото дъски и тухли успее да свали. Кажете им да доведат мулета, слонове и лодки. Нека да вземат материала и да си построят нови домове. Иса, прибери си инструментите и осигури пространство за работа на хората. Но вземи мерки да не повредят сградата.

И така, мълвата се разнесе, в началото бавно, а после като тайфун, из всички провинции на империята. Страната ни не беше богата на дървен материал, много от домовете бяха изградени от кал и глина и конструкцията се държеше на няколко криви дъски. Хората палеха говежда тор, за да готвят, а лодки си изработваха от стари, проядени дъски. И сега татко им даваше планини от дървен материал — достатъчно за нови домове на гражданите и нови дворци за богатите.

На следващото утро населението в града нарасна двайсетина пъти. Отвсякъде пристигаха хора, спяха в каруците по улиците на Агра или в лодките по брега на реката. Повечето от тях никога не бяха

виждали татко, но говореха за него с преклонение, защото само достоен човек би направил такъв дар на поданиците си.

Скоро по заповед на императора хората забързаха към мавзолея с коне, слонове и камили и запъплиха по стените му като мравки по мед. Иса бе разпределил работниците ни така, че да държат под контрол демонтирането на скелетата. Всеки от тях отговаряше за група от селяни, монаси, търговци или войници. Ножовете атакуваха въжетата и дъските започнаха да падат в нетърпеливите ръце. Някои от по-богатите издърпваха хората си настрана, срязваха въжетата и оставяха скелето да падне само, по-бедните се обединяваха по села, оформяха дълга редица от мъже, жени и деца и предаваха всяка дъска от ръка на ръка, докато стигне до земята. Утрото се огласи от песни, смехове и човешка глъч.

Скоро пристигна и армията и по нареждане на татко се спусна да помага въпреки недоволството на Аурангзеб. Воините започнаха да секат въжетата със сабите си, а конете им издърпваха дъските настрана. Низам успя да ме намери. Беше толкова възбуден, че на практика ме потупа по рамото като равен. Стиснах ръката му толкова силно, че той направи болезнена гримаса, или поне се престори, че го боли. Иса носеше Арджуманд на рамене и се опитваше да контролира нещата, но хаосът бе взел надмощие. Татко също се спусна да помага. Беше свалил скъпата туника и тюрбана и остана гол до кръста — невиждана гледка. Изкачи се на най-високото скеле и започна да реже въжетата с позлатената си кама. Мъжете го приветстваха при всеки освободен бамбуков прът.

Беше невиждана гледка. Безброй мъже, независимо от социалното си положение и религия, работеха един до друг, докато ръцете им не се покриха с кръв. Жени от всяка възраст, дори бременни, мъкнеха дърветата към кошовете и каруците. Всички бяха обхванати от странно въодушевление. Импровизираният път до мавзолея се задръсти от хора, материали и животни. Дори реката беше пълна с лодки. Няколко от тях, претоварени с бамбук и тик, се преобърнаха и потънаха. Двама души загинаха с товара си.

Въпреки трескавата работа Тадж Махал разкриваше хубостта си мъчително бавно. Пласт след пласт скелето падаше долу, а хората не спираха да работят, да се молят и пеят. За мое удивление видях група персийци да работят до вековните си врагове. Мъжете носеха черни

роби и огромни ятагани. Жените им приличаха на призраци с безформените си рокли и покрити лица. Въпреки че не можеха да занесат до дома си кой знае колко материал, те работеха усърдно и избираха само най-здравите дъски.

Денят преполови и не след дълго слънцето беше в зенита си. Лъчите му огряха купола на мавзолея. Стените на Агра се пукаха по шевовите. Хората продължаваха да прииждат. Когато стана невъзможно да се пробие обръчът от хора, умни мъже сглобиха големи дървени съдове, натовариха ги с дървен материал и ги пуснаха по реката. Рибарите пък завързаха лодките си една за друга и започнаха да прекарват дъските на отсрещния бряг. Богаташите наеха шлеповете на татко, за да превозят по-бързо товара си. Той прибираще парите с мисълта да ги даде по-късно на нашите работници като допълнително възнаграждение. Благородниците мърмореха, но в крайна сметка плащаха и бързаха да приберат плячката си.

Като видяха какви количества отмъкват господарите, хората се захванаха още по-здраво за работа. Мюсюлмани и индуци теглеха ръка за ръка тежките греди и ги делеха по равно за своите джамии и храмове. През този ден никой не спря работа дори за миг. С изключение на Аурангзеб всички се чувствахме като едно голямо семейство.

Малко по малко Тадж Махал смъкваше мръсната си дреха и хората все по-често вдигаха глави към мраморните му стени. Погледът им бе изпълнен с благоговение като при молитва. Те гледаха, докосваха с трепет гладката повърхност и издигаха ръце към небето. Повечето от тях бяха от бедните райони на страната и дори не бяха мечтали някога да се докоснат до такава красота. Някои плачеха открито и благодаряха, че са живи, за да видят всичко това.

Когато и последната дъска бе свалена, всички застинахме, сякаш наистина се намирахме пред портите на райската градина. И нямаше значение, че ръцете ни кървяха, а дрехите ни бяха покрити с прах. Ние се отдръпнахме, насядахме, където намерим и притихнахме, усетили силата на божествената красота.

Не можех да отида при Иса и Арджуманд, но бях щастлива, че и тримата присъстваме на този тържествен момент. Успях да съзря татко и започнах да си пробивам път към него сред морето от хора. Рамото

му кървеше, но погледът му гореше като на младеж. Щом ме видя, заплака.

— Благодаря ти, Аллах! — прочетох по устните му. — Благодаря ти за този миг!

Изранените му ръце ме придърпаха към себе си, но очите му не се откъсваха от мавзолея. Тадж Махал носеше в себе си красотата на жена, както го бе планирал Иса преди единайсет години. Небесните му сводове бяха очите ѝ, а куполите — изящните ѝ гърди. Минаретата приличаха на отрупани със злато пръсти, а белият мрамор — на съвършеното ѝ лице.

Беше ли възможно такава неземна красота да излезе изпод човешки ръце, запитах се аз. И беше ли правилно смъртни хора да се наслаждават на такава божествена прелест? Единствено Бог бе достоен за такова творение. Само той можеше да влезе между стените му и да изрази възторга си от него. Ние не бяхме достойни за Тадж Махал.

Нощта дойде и празникът започна да набира темпо. Времето за подготовката му беше много малко и доста хора си тръгнаха, без да хапнат и да пийнат. Въпреки това запалихме китайски ракети и музикантите свиреха на цитрите си, докато ги заболяха пръстите. Нашите хора танцуваха, а персийците се усмихваха и дори пляскаха с ръце. Щастливците, успели да се доберат до виното, не сваляха чашите от устата си, докато не видеха дъното.

Най-накрая Иса ме откри в тълпата. Свали Арджуманд от раменете си и я подаде на татко. Исках да го прегърна и да покрия лицето му с целувки, но имах право единствено да го поздравя за успеха. Той ми намигна и двамата се засмяхме. Щом кръглата като диамант луна изгря, спряхме ракетите. Нощта беше ясна. Огненият диск погали мавзолея с белите си лъчи и стените му сякаш заблестяха със собствена светлина. Загасихме факлите, но мраморът продължаваше да сияе. Настъпи тишина, нарушавана единствено от тръбенето на слоновете. Въодушевлението премина във възторг, а възторгът — в благоговение. Хората насядаха върху калната земя и не откъсваха поглед от мавзолея, който изглеждаше направен от едно-единствено огромно парче слонова кост.

Татко тръгна бавно към главния вход, сякаш пристъпваше към вратите на нов свят. Хората се разделиха на две, за да му дадат път. Взех Арджуманд за ръка и го последвах. След нас тръгнаха Иса и

Дара. Щом влязохме, охраната отстъпи и ни остави насаме с мама. Гробницата беше сърцето на мавзолея и неин дом. Тя беше самото съвършенство. Имаше осмоъгълна форма с осем свода. Таванът беше висок колкото дванайсет мъже, качени един върху друг. Помещението нямаше прозорци, но вътре не беше тъмно. Мраморът излъчваше магическа светлина, като че в сърцето му бе заключена частица от божествения огън. Сякаш стояхме под мраморно небе.

Саркофагът на мама беше окото на гробницата, въпреки че бе празен. Тялото ѝ почиваше в криптата, скрита дълбоко под мавзолея. Той беше покрит с голям мраморен блок, украсен с най-нежните цветя, които някога съм виждала. Гирлянди от лалета и момини сълзи, изрисувани до най-малки подробности с полускъпоценни камъни щяха да увенчават гроба ѝ за вечни времена.

Татко коленичи пред гробницата, целуна камъка и се отдаде на молитви. Ехото повтори името на Аллах десетки пъти. Макар и уморена, Арджуманд ни почете, поклони се пред саркофага, обърна се към Мека и прибави молитвата си към нашите.

Известно време не проговорихме. Накрая татко се обърна към нас и ни помоли да го оставим сам. Щом излязохме, Дара ми се усмихна и изчезна в тълпата. С мъка си пробихме път през хилядите прашни и изморени хора и поехме към градините по една от очертаните с палми и кипариси алеи. Песента на щурците се смеси с бухането на сова. Иса сви по една скрита пътека и скоро ни изведе на малка полянка. Седнахме и Арджуманд веднага намести глава в скута ми.

— Лека нощ, мамо — промълви уморено и затвори очи.

— Обещай, че ще ни сънуваш.

— Ще се опитам.

Погалих косата ѝ. Исках и Иса да я прегърне, но не бях сигурна, че сме в безопасност. Той седна на почетно разстояние и аз можех да го целуна само с очи. Милият, приемаше стоически изпитанието да стои далеч от мен и детето си, дори ми се усмихна. Вплетохме погледи за миг, после се загледахме в Тадж Махал.

Скоро Арджуманд заспа. Положих главичката ѝ върху тревата и се приближих до него.

— Сега какво ще правиш?

— Има още доста довършителни работи — сви рамене той, сякаш темата не го интересуваше. — Каж ми, лястовичке, помниш ли първата ни нощ заедно?

— Ти беше толкова развълнуван от проекта!

— Да, но дори тогава... вече те обичах.

Той се пресегна и погали нежните листа на една роза от близкия храст.

— Исках да построя всичко това за теб.

Наблизо премина развеселена компания от европейци и ние се умълчахме. Умирах от желание да го докосна, но трябваше да потопя въглените на страстта в студена вода.

— Как стана така, че се открихме един друг? — попитах аз.

— Аллах поиска.

— Аллах или просто имахме късмет?

Той помириса ароматната роза:

— Беше повече от късмет. Късметът може да даде шанс на някого в игра на поло или в лова, но при нас има нещо повече от това. Нещо голямо и хубаво. Намесата на Аллах.

Небето отново избухна в разноцветни ракети. По реката заплаваха горящи салове. Хората ни продължаваха да празнуват.

— Съжеляваш ли, че не ти родих син, Иса?

Той ме погледна изненадано.

— Ти и Арджуманд сте всичко, от което имам нужда.

— Но не те ли мъчи това, че никога няма да я прегърнеш като свое собствено дете?

По лицето му премина сянка, бях засегнала болезнена за него тема.

— Много, Джаханара. Много боли, че не мога да прегърна нито нея, нито теб.

Погледнах към Арджуманд. Лицето ѝ беше тясно като неговото, а очите — кръгли като моите.

— Може би трябва да се махнем оттук. Имаме достатъчно рупии да живеем богато. Да заминем и никога да не се връщаме.

Той протегна ръка и въпреки риска погали устните ми.

— Някой ден непременно ще го направим. Може дори да отидем в Европа. Казват, че там строели прекрасни катедрали. А когато косите

ни посивеят и кокалите ни вече не ни държат, ще си купим малка къща до морето. Ще ходим за риба, ще рисуваме и ще остареем заедно.

Очите ми се навлажниха. Целунах пръстите му и казах:

— Обещай ми, че ще го направим!

— Обещавам ти, лястовичке! — каза той. Денят вече се надигаше от постелята си. — Обещавам! Всичко ще бъде прекрасно.

Но през следващите години имаше малко прекрасни неща.

Повечето бяха грозни.

РЪЦЕТЕ НА ИСА

Не успяхме да се порадваме и една година на Тадж Махал, когато татко се разболя. Треската го повали, отне силите му и той скоро заприлича на скелет. Толкова отслабна, че не можеше да стане от постелята. От сутрин до вечер се мятеше между възглавниците и бълнуваше. Събрахме най-добрите лекари в империята и платихме на изтъкнати европейски лечители. Нашите му даваха билки и се опитваха да изчистят тялото му с клизми, а португалците му пускаха кръв всеки ден. Въпреки това силите му гаснеха.

По това време Аурангзев беше на север. Войната с Персия продължаваше. Беше присъединил армията на Шах и Мурад към своята и с новата седемдесет и пет хилядна армия изгони враговете високо в планините.

Но вестта за болестта на императора се разнесе из империята и персийците успяха да се спасят. При нас дойде един офицер от армията на Шах. Бе вървял денонощно без почивка, за да ни каже, че щом научил новината, Аурангзев зарязал враговете ни и обърнал войските си срещу хората на Шах и Мурад. Алчността и желанието да сложат на трона истински мюсюлмани дали сила на воините му, те нападнали през нощта и победили. Взели главите на хиляди наши войници. Шах успял да избяга, но никой не знаел дали още е жив. Мурад бил екзекутиран. Според офицера, загубил едната си ръка в битката, Аурангзев пътува насам, с надеждата да завземе Агра, преди слухът за предателството му да достигне до нас. Твърдеше, че имаме не повече от два дни, за да подготвим защитата си.

Моментално се събрахме около постелята на татко. Той се топеше като свещ. Лицето му беше восъчножълто, косата му бе започнала да пада и по възглавницата му сивееха цели кичури. Беше с чиста туника, но напоследък повръщаше толкова често, че стаята бе започнала да мирише лошо и ароматизираните пръчици не успяваха да прочистят въздуха. Лекарите забраняваха всякакви натоварвания, но в момента се нуждаехме отчаяно от съветите му. Аз коленичих до него, Дара и Низам останаха прави. Низам бе избягал веднага щом

намеренията на Аурангзеб станали ясни и пристигна малко след офицера. Обикновен роб никога не би могъл да присъства на такова съвещание, но татко знаеше, че Низам е наш шпионин и познава по-добре от всеки тактиката на брат ми. Той се бе справил добре със задачата си и дори получи военен чин.

— Колко хора имаме на разположение? — едва успя да размърда устни татко.

Дара тъпчеше неспокойно от крак на крак.

— По-малко от необходимото.

— Не те питах това!

— Аурангзеб има на своя страна най-добрите воители. Армията му е повече от шейсет и пет хиляди. Ние ще успеем да съберем само шейсет, но сме в крепостта и...

Татко го спря с жест.

— Невъзможно е... за нас да победим от крепостта. Така ли е, Низам?

Моят приятел излезе напред. Металната броня и шлемът му издадоха невъобразим шум. На колана му бе запасана извита сабя, а на гърба си носеше щит. Имаше още колчан със стрели и праметнат през рамото лък. Кое превърна нежния младеж, израснал заедно с мен в харема, в страховит воин?

— Така е, господарю — изрече меко Низам, но думите му ни подействаха като леден душ. — Ако Аурангзеб ни затвори тук, няма да удържим дълго. Неговата армия ще се увеличава, а нашата ще отслабва.

— С колко слона разполага той?

— Около сто и петдесет — отговори Дара. Числото беше стряскащо.

— Ще издържим ли?

— Той има повече войници, оръдия и слонове от нас — каза Дара. — Хората му са калени в битките.

Попих потта от челото на татко, умът ми трескаво търсеше изход от положението. Имах идея, но тя можеше да ни струва скъпо. Все пак реших да я споделя.

— Какво би станало, ако потърсим помощ от деканите?

— Деканите? — Гласът на татко моментално се изпълни със сила. — Защо биха се събрали те под нашите знамена?

— Ако ни помогнат и ние победим, бихме могли да им дадем независимост.

Татко се закашля. Едва успя да надвие кризата, изхрани се в кърпата, която му подадох, и каза:

— Добра идея, дете, но нямаме време за това. Един такъв заговор ще отнеме поне седмица.

— Не можем ли да задържим крепостта дотогава? Когато деканите дойдат, ще го нападнем от две страни.

— И през това време Аурангзеб, Аллах да прости... — Той се запъна и аз помислих, че ще заплаче. — Аурангзеб ще опустоши Агра. Ще сравни със земята всичко, построено от мен. И ще започне от Тадж Махал.

Знаех, че е прав.

— Какво ще правим тогава?

— Нека атакуваме, принцесо — предложи Низам.

— Как и къде? — изръмжа Дара.

— Извън Агра, господарю. На място, избрано от нас.

Лицето на Низам блестеше от пот, вълнението му беше осезаемо.

— Аурангзеб знае числеността ни. Трудно ще го излъжем. Но може би идеята на моята господарка ще ни свърши работа.

— Деканите ли? — попита татко.

Низам направи крачка напред. Ризницата му изскърца.

— Мога ли да говоря свободно, повелителю? — Татко кимна, но той продължи да се колебае.

— Мисля си... Не можем ли да пуснем слух, че сме се договорили с тях? Ако наистина мислехме да го направим, нямаше ли да изпратим един отряд на юг?

— И то от най-отбрани воители.

— За да сме сигурни, че ще се върнат живи и невредими. При това щяхме да пратим най-бързите. Кавалерията.

— Продължавай.

— Ако изпратим утре около двайсет хиляди конници на юг, те биха могли да се отдалечат достатъчно, после да свият на север и да се окажат зад настъпващите войски на Аурангзеб. Останалата част от армията ни ще ги чака отпред на подходящо място, на някой висок хълм например. Ще успеят да ги задържат, все пак имаме стотици оръдия и слонове. Аурангзеб ще си мисли, че нямаме кавалерия. Той

жадува за бърза победа и ще хвърли всичките си сили напред. Ще остави гърба си...

— Незащитен — довърши татко и се надигна от възглавниците.

— Да, господарю. Кавалерията ни ще го нападне в гръб. Ще унищожи повечето от оръдията и голяма част от пехотата.

— Опасен план — намеси се Дара. — Ако Аурангзеб усети клопката и реши да атакува и по двата фланга, ние сме загубени.

— Съществува риск, не отричам — призна Низам.

— Но рискът си заслужава — заключи татко. Той посочи приятеля ми с трепереща ръка и заповяда: — Ти... ти ще водиш кавалерията ни.

— Аз? — изненада се Низам. Не бе и сънувал да му гласуват такова доверие.

— Бих могъл да посоча някой с по-голям опит, но между тези стени има прекалено много предатели. Как да разбере кой от хората е мой леопард и кой — скорпион на Аурангзеб? Елате довечера с точен план. Искам да знам кой хълм си избрал... за Дара и как... — Гласът му заглъхна и той се свлече върху възглавниците. — Елате довечера... и двамата.

Низам се поклони дълбоко и тръгна след Дара. От малък беше най-високият от нас, но сега имах чувството, че стърчи поне с една глава над брат ми.

Знаех, че татко иска да остана. Натопих кърпа в легена с вода и отново изтрих челото му.

— Постъпи умно... като го изпрати в армията на Аурангзеб, Джаханара.

— Низам е умният, не аз — казах и му предложих глътка вода, но той отказа: — Ще му дадеш ли парче земя до реката, когато всичко свърши... и ако победим, разбира се?

— И много повече, детето ми. А ти? — попита той и ми подаде ръката си. — Ти какво желаш?

— Да оздравееш по-бързо — погалих пръстите му аз.

— Искай още, дъще — прошепна той. — Мислиш ли, че Аллах ще хаби чудесата си за дребни работи?

— Ти знаеш какво искам, татко.

Кашлицата отново го задуши. Стиснах треперещите му ръце, безсилна да облекча страданията му.

— Може би... след победата... ще те изпратя някъде... надалеч — едва завърши той. — Имам нужда... от умел дипломат във Варанази. Ако отидеш там с Арджуманд, твоята... твоята сянка ще те последва.

— Моята сянка?

— А не е ли твоя сянка? Нима можете да живеете един... без друг?

Сведох глава.

— Майка ти... и аз можехме да разговаряме без думи. Да се обичаме... без да се докосваме.

Той изпъшка и аз отново сложих кърпата на челото му.

— Тя беше моя... не, аз бях нейна сянка.

Превъзмогнах тревогата си и се опитах да се усмихна.

— Така беше, татко. И никога не е било другояче.

— Никога!

— Оздравявай, татко. Предстоят ни още много разговори.

— Наистина... никога.

Усмихнах се отново и го целунах по челото. Беше време за обяд. Разделих се с него и тръгнах към царската кухня. Бях свикнала да откривам Ладли там и сега по навик я потърсих. Влязох в топлото помещение и готвачите веднага ми предложиха всякакви деликатеси. Напълних една кошница с храна, мислех да я занеса в харема и да обядвам с Арджуманд. Тя беше вече голяма и учеше там. Бях готова да тръгна, когато жената, наричана някога моя приятелка, пъкна в кошницата ми едно парче изгорен наан. Отворих уста да я попитам с кое право дава развален хляб на дъщерята на императора, когато забелязах мушнат в него лист хартия.

Сърцето ми се разтуптя, благодарих и забързах към стаята си. Тук бях на сигурно място и спокойно можех да прочета бележката: „Ще бъда при майка ти.“ Ладли сигурно имаше новини за мен. Метнах се на първия кон, попаднал пред очите ми, и препуснах към Тадж Махал. За пръв път мавзолеят не ми се струваше толкова спокойно място и величието му не ме впечатли. Сkochих от коня и забързах към подземията му, като внимавах да не се сблъскам с Иса. Скоро тези коридори щяха да бъдат запечатани завинаги, но днес все още имаше достъп до тях. Винаги носех със себе си ключове и отворих вратата. Влязох и я оставих открехната. След няколко минути през нея се

промъкна жена, забулена като персийка. Много жени използваха техните дрехи, за да скрият идентичността си, и Ладли бе дошла дотук, без да привлече вниманието на хората към себе си. Безмълвно продължихме по коридора, влязохме в криптата и я залостихме.

Ладли свали воала си и се хвърли в прегръдките ми.

— Той ще те убие! — извика като обезумяла. — Съвсем скоро...

— Успокой се, приятелко — казах, макар гърдите ми да се стегнаха така, че започнах да се боря за въздух. — Какво е намислил сега?

— Ще изпрати някого, предполагам, онзи малоумник Балки, да те изнасили и да те убие.

— Значи не му е достатъчна смъртта ми.

— Той иска да страдаш. — Стисна ръцете ми тя. — Искане да му донесат ушите ти като доказателство, че си мъртва.

Закрих инстинктивно ушите си с ръце. Краката ми се разтрепериха и трябваше да се подпра на стената, за да не падна.

— А аз спасих живота му!

— Той го отрича. Казва, че ти си оставила кобрата в стаята му.

Ощипах се по бедрото, за да прочистя съзнанието си.

— И за кога го планира?

— Може би още тази нощ. Вземи Арджуманд и...

— Арджуманд?

— Тя също не е в безопасност, сестричке?

— Трябва да отида при нея! Да я защитя...

— Тогава тръгвай!

Събрах сили и успях да стана и да се задържа на краката си.

— Какво щастие е, че те имам, Ладли!

— Бягай, Джаханара!

Инстинктът ми подсказваше, че наистина трябва да го сторя, но аз упорствах.

— Защо не пътуваш с него?

— Аурангзеб ме изпрати заедно с много други напред, за да шпионираме. Най-много след ден армията му ще е тук.

Все още не успях да събера мислите си и се ощипах още веднъж.

— Тогава можеш да ни помогнеш. Кажете му... не, изпрати бележка по вестносец... кажете му, че няма да защитаваме Червената

крепост. Ще го атакуваме от север. Кажи му още, че кавалерията ни тръгва на юг да търси помощ от деканите.

— Това истина ли е?

— Не, но шпионите на Аурангзев ще си помислят, че е истина. Нека реши, че сме по-слаби, отколкото сме в действителност.

Ладли ме прегърна силно.

— Не му позволявай да те открие, Джаханара! Той те мрази. Мрази те с цялото си сърце.

Изведнъж ми се приплака. Как исках отново да сме момичета, да си бъбрим за момчета, вместо за омраза и война!

— Знам — казах тъжно. — Отдавна ме мрази, но не по-малко мрази и индусите, така че се пази. Би могъл да се обърне срещу теб.

— Виждала ли си прасенце да се обърне срещу тигър?

Думите ѝ бяха смели, но очите ѝ говореха друго.

— Дано Кришна те закриля! — казах. Знаех, че Ладли обожава индуския бог на войната и любовта. — Моли се на Кришна, приятелко, и двете имаме нужда от неговата подкрепа.

Разделихме се и докато бързах към коня си, се питах дали ще я видя отново. Можехме да сме заедно само ако Аурангзев умре. Аллах, каква страхливка се оказах! Трябваше да оставя кобрата да потопи зъби в кръвта му!

Влязох в харема и се опитах да изглеждам спокойна. Но не видях Арджуманд и тревогата премина в страх, а страхът задълба във вътрешностите ми като свредел. Събух сандалите и хукнах към царските покои. Краката ми полетяха по стълбите, стените се отдръпнаха, за да ми направят път. Отворих вратата на стаята ѝ, но тя беше пуста.

— Арджуманд! — заплаках аз и се втурнах към моя апартамент. Треперещите ми пръсти едва успяха да намерят дръжката на вратата. Натиснах я и връхлетях в стаята. Арджуманд бе отворила тайния шкаф и се гиздеше с най-красивите ми роби. Затръшнах вратата и се хвърлих към нея.

— Извинявай, мамо, исках да...

— Ш-шт! — залюлях я в прегръдките си. Сълзите ми закапаха и тя се обърка.

— Защо плачеш?

Колко много ми се искаше да съхраня завинаги невинността ѝ.

— Трябва да тръгваме!

На бюрото лежеше обсипаната със скъпоценни камъни кама за отваряне на писма. Грабнах я и тръгнах към вратата.

— Хайде, Арджуманд! — подканих я, отворих вратата и изпищях.

Балки стоеше пред мен. Ухили се зловещо и протегна ръка към мен. Без да се замисля, вдигнах камата и ударих. Той не успя да реагира и острието потъна в бузата му, разряза я толкова дълбоко, че отдолу се показа костта. Балки зави от болка и закри раната с ръце. Използвах момента, затворих вратата и превъртях ключа.

— Шкафът, Арджуманд! — извиках. — Влизай в шкафа!

Моята безценна дъщеря рядко ми противоречеше и изпълни веднага нареждането ми. Грабнах свещника, но прецених, че тъмнината ще затрудни повече Балки, отколкото мен. Захвърлих го и се пъгнах в шкафа. Арджуманд беше вече сред дрехите.

— Накъде да вървя? — захленчи тя.

— Напред! Напред и надолу по стълбите! Знам, че е тъмно, момичето ми, но трябва да влезеш. Трябва!

Промъкнахме се между дрехите и заслизахме по стълбата. Горе Балки напъваше вратата. Тя пукаше и пъшкаше под ударите на сабята му.

— Бързай, Арджуманд!

Мътната светлина от стаята ни помогна да уцелим първите стъпала, после тъмнината се сгъсти като в гроб. Напредвахме бавно, дългите роби, спъваха краката ни. Чу се трясък и Балки нахлу с рев в стаята. Скоро щеше да открие тайния вход. Спънах се на предпоследното стъпало и паднах на рамото си. Дъхът ми излезе и започнах да се боря за въздух.

— Бягай... напред — успях да кажа. — Но не докосвай камъка... Прескочи го.

При падането камата бе изхвъркнала от ръката ми. Опипах наоколо, но в тъмното не можах да я откроя.

— Ела, мамо! Хвани ръката ми, моля те!

Балки бе вече на стълбите. Изстенах и се изправих с мъка. Беше тъмно като в рог и аз зашарих слепешката, докато напипам ръката ѝ.

— Следвай ме и мълчи — прошепнах и я поведох напред.

Със свободната си ръка се придържах към стените на тунела. Бързахме, колкото ни позволяваше непрогледният мрак. Не бяхме изминали и трийсетина крачки, когато ревът му ни застигна.

— Знаеш ли какво ще направя с теб?!

— Бързо, Арджуманд! — повлякох я след себе си. Тя настъпи робата ми и двете се озовахме на земята.

— Ще ти отрежа...

— Тичай! — извиках в желанието си да я предпазя от думите му.

— И ще те накарам да гледаш как...

— Тичай, Арджуманд!

— ... дъщеря ти.

Гласът му сега беше по-ясен, настигаше ни. Ако камата беше в мен, щях да го нападам, но бях абсолютно беззащитна и единственото, което ми дойде наум, беше да крещя с надеждата, че Иса ще ме чуе. Извиках името му. Виках и бързах напред, но ударих коляното си в камъка. Изпищях от болка. Вдигнах инстинктивно крак да го прескоча, но в следващия момент ми просветна. Пресегнах се, грабнах Арджуманд и с невиджана сила я хвърлих над камъка. Тя изрева, но сега няхах време за нея. Балки ме настигна, пръстите му се вкопчиха в робата ми. В същия момент се хвърлих през каменния блок. Балки политна заедно с мен, също се удари в него и ме изпусна. Няхах сили да се изправа и запълзях напред. Арджуманд хвана ръката ми и ме задърпа по коридора.

— Остави ме! — извиках, но тя продължи да дърпа.

— Чия глава да отсека първо, жено? — изръмжа малоумникът. — Твоята или на играчката ми?

Погледнах назад. Видях искрица огън, после пламък, после горяща дреха. Явно бе запалил ризата си и я бе вдигнал с ятагана си като факла.

— Затвори си очите, Арджуманд! — казах тихо. Не исках да види дявола пред нас.

Той наистина приличаше на чудовище. Лицето се бе превърнало в трясеща се кървава маска. Стоеше на десет крачки от мен и се тресеше от ярост. Между нас беше камъкът.

— Моли се, детето ми! — прошепнах и затворих очи.

— За какво? — изкиска се той и пристъпи още крачка напред. — За бърза смърт или...

— Моли се това нещо да работи — повиках, когато той стъпи на камъка.

Балки усети движението под краката си, спря и погледна надолу. Очите му изскочиха, устата му зяпна. Камъкът пропадна и удари земята като гръм. Коридорът потрепери. Чудовището изрева някъде отдолу. Миг след това таванът се срути върху него и ревът му секна.

Нямах време да тържествувам. Повлякох Арджуманд далеч от пропастта. Черният коридор бучеше като при буря, толкова яростно, че се изплаших за ушите си. Гърлата и дробовете ни се задръстиха с прах. Започнахме да се задушаваме, вероятно щяхме да умрем в този тесен коридор. Болката, ужасът и липсата на въздух затрудняваха мислите ми.

Изведнъж пред нас се появи светлина или навярно сиянието, за което говорят християните. Един тюрбан изплува пред мен, после различих мъжка фигура. Тя заплува към нас в ореол от светлина. Здрава като стомана ръка се пресегна, хвана ме за робата и ме издърпа нагоре. Познавах тази ръка, ръката, изваяла Тадж Махал, ръката, милвала тялото ми безброй пъти. Ръката на Иса.

— Стой мирно, Джаханара — прошепна той и започна внимателно да почиства раната на коляното ми. Потръпнах при допира и стиснах още по-здраво Арджуманд. Тя все още трепереше и плачеше. Благодарение на Аллах нямаше физически рани, но се страхувах, че образът на Балки ще остане завинаги в съзнанието ѝ.

— Той си отиде, Арджуманд — погалих нежно косата ѝ, — и няма да се върне никога повече.

— Той се канеше да ни направи онези неща — изхлипа тя.

Лицето на Иса се напрегна. В очите му лумна пожар.

— Да, мила моя — отвърнах, — но Аллах не ни е отредил такава съдба. Гордея се с теб, детето ми. Ти се държа храбро.

— Не, не, не!

Притиснах я по-плътно до себе си.

— Това е самата истина. Той беше по-силен от нас, но ние бяхме по-смели.

Тя поклати глава и се разрида. Сърцето ми се сви от жал за нея. Беше толкова млада, имаше достатъчно време да страда. Защо

трябваше да страда и заради мен? Неспособна да спра сълзите ѝ, аз я скрих в треперещата си прегръдка и заплаках с нея.

Очите на Иса също се навлажниха. На челото му имаше кървава превръзка, беше се ударил, докато ни измъкваше от подземие. Забравил за собствената си болка, той ни взе в ръцете си и ни държа толкова дълго, че раменете ми изтръпнаха. Прегръдката му изпълни сърцето ми с топлина и спокойствие.

Нощта напредваше. Ние продължавахме да успокояваме Арджуманд. Шепнехме ѝ мили думи, говорехме за бъдещето, милвахме я и с помощта на Аллах най-сетне сълзите ѝ пресъхнаха. Тя се успокои и аз вече можех да мисля трезво. Наблюдавах с внимание отношението ѝ към Иса. Първо тя го гледаше с подозрение. После, осъзнала, че сълзите му капят от жал за нея, се приближи и се сгуши в него. До този момент дъщеря ми никога не бе утешавана от мъж. Татко, разбира се, я прегръщаше, но любовта му, макар и важна за нея, бе лишена от бащина ласка. Сега тя изпита за пръв път тази благодат.

Отдалечих се от тях и се замислих. Не беше ли време да ѝ кажем? Знаех, че разкритията щяха да я объркат, но като я гледах в прегръдките му и виждах колко много се нуждае от него, се изкушавах да ѝ разкажа всичко. Вече не беше малка и след изживяния ужас тази вечер ми се струваше, че има право да научи тайната.

Погледнах Иса. Той ми кимна и всички съмнения изчезнаха.

— Арджуманд — обърнах се към нея сериозно. — Трябва да споделя нещо с теб. Една тайна... Крих я много дълго. Искам да я споделя с теб, но ти също трябва да я пазиш от всички.

— Тайна ли? — попита. Гласът ѝ бе пресипнал от плач.

Целунах челото ѝ и поех аромата на лавандула и прах от косите ѝ.

— Трябваше да се омъжа за твоя... за Кондамир по политически причини. Не го обичах тогава, не го обичам и сега.

— Знам.

— Но не знаеш, че се влюбих в друг мъж. Един прекрасен човек. Той е твоят...

— Истински баща — довърши Иса.

— Моят баща?

— Погледни го, Арджуманд. Не виждаш ли себе си в него?

Арджуманд искаше да ми повярва. Кондамир винаги се бе отнасял се нея като с чуждо дете. Тя се взря в лицето на Иса и в погледа ѝ трепна надежда.

— Иса е твой баща и те обича, колкото те обичам аз.

— Как бих могъл да не те обичам? — усмихна се той, прегърна я и даде воля на сълзите си.

— Наистина ли?

— Обичам те, Арджуманд. Да знаеш само откога искам да ти го кажа!

В този момент светът извън тези четири стени изчезна. Съществуваха единствено моят любим, нашата дъщеря и топлината на телата им. Арджуманд обви ръце около врата му и заплака, но сълзите бяха от щастие. Вече не трепереше, сгуши се в него и го остави да я люлее в прегръдките си и да целува челото ѝ, както правеше, когато тя беше бебе.

Свещите изгоряха една по една, а аз все още не отмествах поглед от тях. Иса я държа, докато умората затвори очите ѝ и тя се унесе в сън. После я положи на постелята и дойде при мен. Едва тогава му разказах какво се бе случило в тунела. Казах му и за предстоящата война с Аурангзед, и за стратегията на Низам. Иса ме слушаше напрегнато, без да задава въпроси. Когато свърших, ме целуна и прошепна:

— Ако нещо се бе случило с вас, щях да сложа край на живота си.

— Знаем, любими.

Той погали косата ми и продължи:

— Ще напуснем Агра утре сутринта. Имам братовчед на юг, в Аллахабад. Той е добър човек. Има собствена конюшня. Ще...

— Не мога да дойда с вас — сведох глава. В съзнанието ми изникна обещанието, дадено на мама преди много години.

— Какво?

— Ти и Арджуманд ще заминете, но аз...

Той се отдръпна от мен. Между веждите му се появиха две дълбоки бръчки.

— Полудя ли?

— Трябва да остана, Иса!

— Искаш да умреш ли?

— Трябва да помогна на татко.
— Аллах, та той е император! Има достатъчно сили и хора да се защити сам.
— Той е болен и аз не мога да го изоставя сега.
— Тогава го вземи с нас.
— И да оставя трона на Аурангзеб? Да му позволя да разруши империята?
— По-добре така, отколкото да унищожи нас.
— По-добре да не получи нищо! — изфучах аз. — Не мога да тръгна сега, Иса. Разполагаме с добър план и ще победим. Веднъж да надвием Аурангзеб, начаса ще долетя при вас. Татко обеща да ни изпрати във Варанази. Там ще живеем спокойно.
— В сегашното си положение не може нищо да обещава.
— Чуй ме! — настоях аз. — Ако ме обичаш истински, ще постъпиш, както ти кажа. Ако дойда с вас и татко умре от ръката на Аурангзеб, сърцето ми ще умре заедно с него. Ще се отчуждя от теб и любовта ни ще...
— Загине? Ако любовта ни се окаже толкова слаба, значи не си е струвало.
Понечих да го ударя, но се удържах.
— Не смей да говориш така! Знаеш, че не е истина!
— Но как можеш да ни изоставиш?
— А ти ще оставиш ли баща си и брат си да умрат?
Той не отговори и аз продължих:
— Мислиш, че не мога да ги защита, понеже съм жена?
— Никога не съм те подценявал — отвърна той. Лицето му блестеше от пот. — Никога!
— И заради това те обичам повече, отколкото можеш да си представиш. Но ако и ти ме обичаш, не искай от мен да изоставя семейството си.
— Ние сме твоето семейство!
— Не разкъсвай сърцето ми!
— Баща ти...
— ... ти даде всичко, Иса! Всичко! Позволи ти да построиш Тадж Махал. Закриляше любовта ни, въпреки че това можеше да му коства трона. И сега ти искаш да го изоставя? Сега, когато най-много се нуждае от мен?

— Тогава ще остана с теб.

— Не! Трябва да заминеш с Арджуманд. Тя вече преживя достатъчно.

Иса изпсува. Никога не го бях чувала да ругае.

— Няма ли някакъв друг начин? — извика и сви юмруци.

— Не.

Той поклати яростно глава, но аз сложих длани на лицето му и го погледнах в очите.

— Съжалявам, мили! Наистина, много съжалявам!

Той отбягна погледа ми и се обърна към Арджуманд.

— Ако битката тръгне на зло... ще ни потърсиш ли?

— Разбира се! Но всичко ще бъде наред.

Останахме за известно време мълчаливи. Когато Иса заговори отново, гласът му идваше някак отдалече, сякаш вече ме беше напуснал.

— Защо, лястовичке, защо трябва винаги ти да ги спасяваш?

— Защото ги обичам.

ПОСЛЕДИЦИ

На следващата сутрин се разделихме със сълзи на очи. Арджуманд се разстрои и заплака, но когато ѝ обещах тържествено, че скоро ще отида при тях, сълзите ѝ пресъхнаха. При нас с Иса не беше толкова лесно. Погледите ни тежаха от любов, от мъка, от страх, но и от надежда.

Раздялата разкъса сърцето ми на две и докато вървах по коридорите на крепостта към стаята си, умът ми продължи да търси нови решения и да се колебае. Може би Иса беше прав. Може би трябваше да замина с тях на юг, както много от нашите хора. Може би въпреки хитрия ни план Аурангзед щеше да надделее. Ако това станеше, бях уредила лодка за мен, татко и Дара. С нея щяхме да избягаме и да намерим Иса. Попаднехме ли в ръцете на по-малкия ми брат, смъртта ни беше неминуема.

Потънала в мисли, влязох в стаята и огледах входа за тунела. Балки бе затворил вратата на шкафа зад себе си и никой не бе разбрал какъв ужас бяхме преживели с Арджуманд. Всъщност никой не се интересуваше от друго, освен от настъпващата към Агра армия.

Доволна, че тайната ни ще остане скрита, аз забързах към стаята на татко. Болестта все още разваляше въздуха в стаята. Завесите бяха спуснати и вятърът си играеше с тях, но не успяваше да прогони миризмата. Поздравих младия лекар, помогнал за раждането на Арджуманд, и го помолих да ни остави насаме. Коленичих до главата на татко. Той се зарадва и се опита да ми се усмихне.

— Ти остана.

— Моето място е тук — изрекох, но не толкова убедено, колкото исках.

— Сигурна ли си, дете мое? Империята може да загине, но бъди сигурна, все някога ще се възроди и ще живее дълго след теб.

— Но ти няма да си жив. Нито Дара.

Той се закашля, скръцна със зъби и промълви:

— Не съм сигурен, че си струва... да живея без майка ти. Има дни... в които се радвам, че съм жив, но по-често ми се иска да... се

наслаждавам на сладостта на гроздето... с нея в рая.

Закашля се отново и притисна гърдите си с ръце.

— Може би... трябваше да заминеш с тези, които са най-близко до сърцето ти.

Пригладих косата си с ръка. Днес не носех воал, нито накити.

— Моля те, татко. Не прави нещата още по-тежки за мен. Трябва да съм тук заради Дара. Той е...

— Тигър без зъби.

— Не е воин.

— И ти не си.

— Но съм по-силна от него. Как да го оставя самичък?

Татко кимна, но очите му бяха тъжни. Преодоля още един пристъп на кашлица и попита:

— Кажи ми какво става?

Оправих възглавниците и одеялата и му предадох каквото бях чула. Низам и двайсет хиляди конници бяха поели на юг още с първите утринни лъчи. Дара събираше войската си и скоро щеше да се отправи на север, към един близък хълм. Валеше вече втори ден и Низам се надяваше бурята да скрие хората му от зорките очи на Аурангзев. Съгледвачите ни се завърнаха и съобщиха, че врагът е на половин ден път от Агра. Ако се хванеха на въдицата, вероятно щяха да атакуват късно следобед.

— Дара трябва вече да тръгва... нужно му е време, за да разположи оръдията — тревожеше се татко.

— Всеки момент ще напусне крепостта.

Оправих одеялото му и отново коленичих до него. Опитвах се да мисля за предстоящата битка, но не можех да откъсна мислите си от Иса и Арджуманд. Къде ли бяха сега? Щяха ли да се спасят или Аллах щеше да ме изостави?

— Нали не мислиш да тръгнеш с Дара?

— Не — отвърнах бързо. — Няма да има никаква полза от мен.

— Това е по-вярно, отколкото си мислиш — каза високо, доколкото му позволяваха силите. — Искам да останеш при мен. Дара си има опитни офицери.

Никога не си бях позволявала да противореча на татко, но как да остана до него, когато съдбата на империята щеше да се реши далеч от Агра? Дали мама щеше да си остане вкъщи? Никога! Въпреки че

пътуваше с войската само когато имаше разрешението на татко, тя самата ми бе казвала, че в много случаи нейните съвети са били решаващи за изхода на битката.

Не бях военен гений, но част от плана на Низам изискваше присъствието ми. Ако не бях там, за да предизвикам на всяка цена схватката, Аурангзеб би могъл да подмине войската ни и необезпокоявано да влезе в незащитената крепост. Разбира се, не бях споменала идеята си на Иса, иначе той би ме метнал на раменете си и би ме отвел пеша в Аллахабад.

— Ей сега ще се върна — изрекох меко.

— Не се бави, дете. Може да имам нужда от съветите ти.

— Разбира се, татко.

Но лъжех. Още преди слънцето да се изкатери по планината, аз се намерих на гърба на най-бързия татков жребец. Свърнах в съседния двор, за да потърся захвърлени войнишки дрехи. След като мълвата за многобройната армия, напредваща към града, се бе разпространила, много от хората на Дара се изпокриха из дворовете, захвърлиха оръжията и униформите, както дървото захвърля листата си по време на буря, и след потеглянето на войската избягаха на юг.

Обикновено дворовете на крепостта гъмжаха от хора, но днес, дали заради поройния дъжд или от страх, срещнах единствено един гол до кръста хиндуистки свещеник. Скочих от коня и си сложих жълта офицерска туника.

Беше толкова голяма, че ми стоеше като рокля, но щом я прибрах с пояс и се качих на коня, заприличах на истински войник. Взех щита, лъка и колчана със стрели и ги прикрепих към седлото. Нямаше да ги използвам, разбира се, но те, както и черният тюрбан, бяха задължителна част от камуфлажа ми. Зад стените на Агра павираният път се бе превърнал в безкрайно море от кал. Тръгнах по следите на четирийсетте хиляди войници и стотиците слонове. Беше трудно, защото на много места дъждът бе успял да ги заличи и вятърът връхлиташе право в очите ми, фучеше като бесен и започваше да се извърта от югоизток, което ме разтревожи. Най-лошите тайфуни идваха именно от Бенгал.

Конят ми беше млад и силен и бързо настигнах армията на Дара. Ориентирах се по миризмата на животинска тор, слама и немити тела, която дори и бурята не бе успяла да разсее. Наредих се в края на

колоната и се загледах в сандалите на пехотинците. Краката им бяха до глезените в кал. Напредвахме бавно под тежките удари на тъпана. Офицерите не спираха да ругаят войниците, слоновете пръхтяха, оръдията зад тях скърцаха и тракаха.

За щастие мястото, избрано за сцена на бойните действия, беше наблизко. Беше малка могила, дълга колкото Червената крепост, но пониска. Почти нямаше дървета, само две-три групи от назъбени скали и ниски храсти. Не предлагаше нито заслон от дъжда, нито естествен щит срещу стрелите на врага.

Войниците се заеха да организират защитата си. Без да обръщат внимание на силния дъжд, те отсякоха няколкото дървета и с помощта на слоновете ги наредиха между камъните. Изкопаха дупки и ги покриха с клони и храсти. Макар и малка, тази бариера щеше да спаси няколко войнишки живота. Оръдията бяха поставени зад дървената преграда. Разположиха ги в кръг около основната база на върха и подсилиха защитата с пехотинци и слонове.

Дара изглеждаше като непознат в шлема и желязната си броня на черни и червени ивици. Наблюдаваше изграждането на барикадите, покачен върху великолепен слон, на чиято глава също имаше шлем. Бивните му бяха облечени в сребро, а на гърба му беше метнат лилав плащ.

Имаше малко коне, понеже по-голямата част от конницата ни беше с Низам, така че, когато моят жребец изцвили, той се обърна към мен. Свалих тюрбана и всички замръзнаха на място. Пришпорих коня и се приближих към брат си.

— Защо, защо, в името на Аллах, си тук? — стъписа се той.

Дръпнах юздите, спрях пред него и на свой ред попитах:

— Кога очакваш Аурангзеб?

— Защо си тук, Джаханара?

Внезапно усетих гняв. Беше ми омръзнало да се отнасят с мен като с дете или с куче, което можеш винаги да изриташ. Трябваше ли да стоя настрана, само защото Аллах ме бе създал жена?

— Защото така реших! — отвърнах твърдо.

— Така реши? Татко знае ли за това решение?

Видях, че е готов да ме върже за коня и за мой срам да ме върне в Агра, така че се наложи да излъжа:

— Дойдох да видя как ще започне битката, ще се върна да му докладвам.

— За това си има вестonosци.

— Да, но можеш ли да се лишиш дори от един човек сега?

Той поклати упорито глава и се наложи да му разкрия истинската причина за присъствието си.

— Помислил ли си какво ще стане, ако Аурангзеб реши да заобиколи този хълм и директно да атакува Агра? Защо да се бие с теб, като може безпрепятствено да завземе пауновия трон, а с теб да се справи по-късно?

— Честта на война...

— И ти очакваш да откриеш чест у този плъх? — прекъснах го аз.

Знаех, че е недопустимо жените да показват чувствата си, но бях извън себе си от гняв. Наивността на Дара ме вбесяваше повече дори от предателството на Аурангзеб.

— Нима офицерите ти затънаха до шия в калта, че не могат да видят опасността? — сопнах се аз. — Повече от ясно е, че той ще избегне битката. Аз бих я избегнала, а дори не разбирам от война.

— И какво предлагаш?

— Той ме мрази много, Дара. Винаги ме е мразил. Когато дойде с предложение да се предадете, аз ще го принудя да атакува.

Приблжих коня си плътно до неговия слон и го попитах:

— Обичам те, Дара, но наистина ли си толкова сляп? Не разбираш ли, че в него няма нито чест, нито милост?

Брат ми се сви, сякаш някой го бе ударил.

— Мислиш ли, че моят път е по-лесен, Джаханара? Че само ти си жертвата?

Не отговорих и той разсеяно опипа дръжката на сабята си, после сви устни и продължи:

— Да, наистина бях сляп. И направих много грешки... грешки, заради които умряха хора. Грешки, които гонят съня от очите ми нощ след нощ...

— Щом си знаел, защо не дойде да поговорим?

— Искях, но всичко стана много бързо.

— А защо си чакал толкова? Можех да ти помогна.

— Искях... първо да обединя хората — промълви тъжно той.

Бурята беснееше около нас. Проливният дъжд огъваше чадъра над главата му и се стичаше върху гърба на слона.

— Исках мюсюлманите и индусите да живеят като равни. Изучавах религиите вместо бойното изкуство, защото вярвах, че разбирателството и взаимното уважение ще ни направят по-силни. Посветих целия си живот на обединяването на народа ни. Но се провалих. Сега трябва да се изправя срещу собствения си брат. Щом братята не могат да живеят в мир, как ще успеят останалите?

— Днес сме тук заради делата на Аурангзеб, не заради твоите.

Брат ми поклати глава. Изглеждаше изгубен върху големия си пищно украсен слон.

— Ще ми се сега да съм далеч от тук. Ти... ти трябва да си при дъщеря си и баща ѝ, а аз — при моя син.

Ето как разбрах, че Дара знае за Иса.

— Ако победим...

— Какво общо има тук победата? — прекъсна ме той. — И да победим, днес ще умрат десетки, може би дори стотици хиляди мъже. Империята никога няма да се възстанови. Никога! А ако Аурангзеб победи, ще стане още по-лошо. Ще започнат гонения на индуси и ние ще се върнем векове назад. Той ще воюва срещу всички друговерци и империята ще рухне.

Нямах какво повече да му кажа. Дара беше разбрал всичко, знаеше много повече, отколкото си представях.

— Как ми се иска да сме отново деца! — въздъгнах и се загледах в калта под копитата на коня си.

— Онези времена ми се струват толкова далечни, сякаш са били сън — отвърна той. — Исках децата от всички религии да играят като братя и сестри. Исках мир.

— Може би нашите деца ще постигнат мир.

Дара облиза дъждовните капки от устните си.

— Може би, но се съмнявам, че ние ще доживеем да го видим.

Далечен рог изсвири и той моментално се изпъна по войнишки.

— Ако Аурангзеб дойде с ултиматум, действай, но ако нападне, бягай в Агра.

Исках да му кажа, че го обичам, че за мен е гордост да съм негова сестра, но той вече даваше нареждания на своя махалт да обърне слона на север. Погледнах натам и сърцето ми се сви от страх.

Към нас напредваше море от воини. Аурангзеб имаше само пет хиляди души и петстотин слона повече от нас, но армията му изглеждаше три пъти по-голяма. Равнината почерня от шлемовете им, докато нашите войски, струпани на върха, изглеждаха не повече от две шепи хора. Тропотът от копитата на трийсетхилядната конница заглуши тътена на бушуващата буря. Кавалерията най-много плашеше нашите офицери, защото те даваха бързина и подвижност, каквато ни липсваше, поне докато се появеше Низам.

— Моля те, Аллах, нека дойде навреме — прошепнах към Мека, — без него сме загубени.

Щом приближи, армията на Аурангзеб се разгъна в дълга зловеща верига. Слоновете му нададоха див тръбен звук и затеглиха оръдията нагоре по склона. Врагът все още беше далече и нашите офицери дадоха заповед да не се стреля. Нашите слонове пристъпваха нетърпеливо от крак на крак и бронзовите звънци на вратовете им огласиха хълма с неритмичния си звук. Едно момче със знаме се приближи неразумно близко до тях. Слонът от лявата му страна завъртя глава и го намушка с бивниците си. Изпищях от ужас. Момчето не умря веднага, но никой не посмя да се приближи до нервното животно. Изведнъж се почувствах зле. Никога досега не бях виждала какво е да си на война. Нито пък исках.

След малко група конници понесе знамето на примирието към върха. Слонът на Дара пое надолу по склона. Дъждът се усили и трябваше често да бърша водата от очите си. Смушках коня и се присъединих към Дара и офицерите — смели мъже, готови да умрат за татко и за империята. Сигурно съм будила смях у тях с размъкнатата си туника, но когато се приближих, всички до един ме поздравиха с уважение.

Двете групи се срещнаха в подножието на хълма. Аурангзеб яздеше красив бял ат, шлемът му беше очукан и подбит от многобройни сражения. Като ме видя, се засмя, но аз го познавах твърде добре и видях гнева зад усмивката му.

— Криеш се зад полите на жените, а? — подигравателно подметна към Дара.

— Предпочитам женската пола пред твоя щит.

Нашите офицери се засмяха на шегата. Аурангзеб извади глава лук и отхапа едно парче.

— Моите условия, еретико — каза и изплю люспите върху Дара, — са прости. Искам главата ти. Искам и главата на твоето кутре.

— А не искаш ли един хубав бой с камшик? — извика Дара. Гласът му затрепери от гняв. — Защото ще получиш именно това.

Аурангзеб сви рамене.

— Може би е по-добре да продължа напред. Ако искаш, можеш да ме последваш по пътя за Агра и да ме атакуваш.

Той понечи да си тръгне, но аз побързах да сритам коня си така, че да се блъсне в този на Аурангзеб.

— Май ти треперят гащите от страх, а братко? — изрепчих се насреща му. — Защото само страхливец може да прати злодей като Балки да ме убие. Истинският мъж щеше да го направи собственооръчно. — Спрях и плюх в краката на коня му. — Но твоят главорез не можа да го направи, едва ли мъж, който пици като жена при вида на змия, ще намери сили да го стори.

Аурангзеб измъкна сабята си и острието ѝ прободеше въздуха. Офицерите и от двете страни се хванаха за оръжията, насочиха мускетите си и заредиха стрелите. Аурангзеб прецени, че първият загинал ще бъде той, и върна сабята в ножницата.

— Ти ще бъдеш чудесна играчка за мъжете ми, грешнице! — изсъска той. — А ти, еретико, ще нахраниш зверовете ми!

Дара погледна към небето:

— Ще се моля за душата ти.

— Не искам една изтривалка за краката на индусите да се моли за мен!

Той лапна и последното парче лук. Усещах гадния дъх дори от три крачки разстояние.

— Свещеният Коран казва: „Ако само знаеха тези неверници за времето, когато не ще избягат от огъня по лицата и гърбовете си! Той ще дойде върху тях, когато най-малко го очакват, и няма да могат да избягат от него, и няма да има милост за тях.“

— Но Коранът казва още — припомни му Дара, — „Всеки, който сее омраза и смърт, ще бъде изложен на силата на огъня, а това е лесно за Бог.“

Той се обърна, застана зад офицерите си и тръгна нагоре по хълма. Аз му магнах с ръка, но в този момент видях, че конниците на Аурангзеб се разгъват около хълма. Противно на предварителните ни

очаквания, че ще се концентрира върху слабите точки в защитата, злият ми брат бе решил да атакува от всички страни.

— Качи се на върха! — извика Дара, когато чу предупреждението ми.

Тръгнах, обзета от внезапен страх. Слоновете на Аурангзев вече разполагаха оръдията. Щом приближиха достатъчно, Дара откри огън. Нашите оръдия бяха заредени и подскочиха заедно със стоманените топки. Експлозията беше оглушителна. Очите ми успяха да пробият през дъждовната завеса и аз различих залитащите като пияни слонове на врага и купчина безжизнени мъже, проснати в калта.

— Бързай, Низам! — прошепнах и вперих поглед на север.

Нашите презаредиха и отново стреляха. Долу, под прикритието на кавалерията, врагът напредваше бавно, но сигурно. Сега вече бяхме в обсега на техните оръдия и след миг земята около мен потрепери от ударите на гюлетата им. Един слон остана без крак, катурна се на земята, премаза ездачите си и уби неколцина пехотинци. Няколко наши оръдия бяха уцелени и експлодираха, хората около тях загинаха.

Врагът напредваше и ужасът нарастваше. Въздухът се изпълни с пушек. И в двете посоки летяха куршуми и стрели и носеха смърт. Навсякъде умираха мъже или притискаха кървящи рани. Някои от нашите войници напускаха прикритията си, смело атакуваха врага и оставаха незасегнати, други трепереха от страх и се криеха, но бяха прободени от хиляди стрели. Всичко беше лишено от логика.

Бурята гърмеше в унисон с оръдията, вятърът и дъждът се усиливаха. Тайфунът ме подхвана и едва не ме събори от седлото. Дъждът плющеше по лицето ми. Предпазих очите си с ръце и се опитах да открия Дара. Успях да съзря слона му в подножието на хълма. Животното се свличаше по хлъзгавия склон, а брат ми крещеше нещо на махалта и сочеше надолу.

Погледнах натам и ми притъмня. Те носеха зелени щитове, пъплеха нагоре по хълма с високо вдигнати саби, обграждаха ни и скоро ни притиснаха, както реката притиска дигата. Нямаха чет и брой, море от ревящи, побеснели мъже, чиято ярост ме изплаши много повече от тътена на оръдията. Нашите войници стреляха до последния куршум, после извадиха сабите. Грандиозен сблъсък, звън на стомана, и знамената на Дара започнаха да падат едно след друго.

Затърсих изход за бягство, но Аурангзеб атакуваше по всички фронтове. Можех да се опитам да се промъкна между войниците, но най-вероятно нямаше да изляза жива от обръча.

— Иса! — пророних в отчаянието си. Никога повече нямаше да видя нито него, нито Арджуманд.

Къде беше Низам? Ако не пристигнеше скоро, с нас беше свършено. Мъжете се биеха храбро, но враговете бяха многобройни и изглеждаха обезумели от ярост. Бяха калени в десетките битки с персийците и деканите, докато войниците на Дара или бяха твърде възрастни, или влизаха за пръв път в битка. Дара се опита да сплоти редиците ни, неговият огромен слон затръби яростно към враговете. Сега разбрах, че съм се лъгала. Въпреки своята наивност той не бе слаб воин. Биеше се смело, като истински предводител. Вдигна мускета си и призова хората да се бият до последна капка кръв. И те се хвърлиха срещу врага с неговото име на уста.

Армията на Аурангзеб приближаваше върха. Изблъскваха редиците ни все по-нагоре и спираха само за да доубият някой ранен войник. Атакуваха и мен, явно мислеха, че съм един от офицерите на Дара. Конят ми бе засипан с дъжд от стрели. Повдигнах с мъка тежкия щит и се прикрих. Редом със стрелите летяха и куршуми. Да остана тук означаваше да умра. Но имах ли избор?

Изведнъж конят ми се спъна. Изцвили неистово, падна напред и ме изхвърли от седлото. Аз извиках и цопнах по гръб в калта. Успях някак си да се обърна и заставах на колене. Тялото ми се тресеше от ужас. Извадих сабята и запълзях към коня, с надежда да му помогна да се изправи. Уви, на врата му зееше огромна рана, а очите му вече бяха изцъклени.

Когато най-сетне в далечината изсвири приятелски рог, дори не разбрах какво стана. Нашите мъже се ободриха, възобновиха силите си и едва тогава осъзнах, че Низам най-сетне е дошъл. С Аурангзеб беше свършено. Той бе хвърлил всичките си сили срещу нас и нямаше защита откъм гърба си.

Бойните викове на двайсетхилядната ни кавалерия пробиха грохота на бурята. Конниците се нахвърлиха върху вражеската армия, пехотинците от върха се юрнаха надолу с удвоени сили и Аурангзеб се оказа в капана на кръстосания огън. Войниците му гинеха под нашите

куршуми и стрели. Станах и отправих молитва за победа към Аллах. Скоро дочух победоносните викове на нашите воители.

В този момент Аллах ни изостави. При един удар на сърцето Дара беше върху слона си и вървеше напред, а при следващия, едно оръдие стреля срещу животното и ние загубихме битката. Слоният изрева и се срути върху стената от дървета. Дара падна от платформата си. Няколко дънера се стовариха върху него, а след тях и трупът на животното.

Вече тичах към него, когато се появиха първите признаци на паниката.

— Принцът е мъртъв! — извика някой.

— Мъртъв! — разнесе се от всички страни.

Страхът завладя хората ни, както огънят завладява мазнината. Започнаха безредно да се изтеглят от бойното поле, мислейки повече за собственото си спасение, отколкото за съдбата на империята. Ако принцът беше мъртъв, беше мъртва и каузата, защото той беше бъдещето на Индостан. Офицерите си деряха гърлата, за да спрат бягащите войници, но дисциплината беше умряла заедно с Дара. Затичах с всички сили надолу по хълма към мястото, където бе паднал брат ми, но дългата туника се заплете в краката ми и аз се затъркалях надолу по калния склон. В тялото на слона зееше голяма колкото главата ми дупка, но все още беше жив. Животното се опита да се изправи, успя, но само след миг рухна на земята и затисна трима вражески войници. Запълзях нагоре по хълма и намерих Дара сред съборените дървета. Главата му кървеше под смачкания шлем, но сърцето му все още биеше.

— Жив е! — извиках. — Принцът е жив!

Но беше късно. Положих главата му в скута си и се загледах в бягащите мъже. Някои се спасиха, но повечето бяха съсечени и застреляни в гръб. Други, не намерили изход, се обръщаха с лице към преследвачите си и се биеха като демони, но и те падаха, покосени от многобройните орди. Гърлата им бяха прерязани, а джобовете им — изпразнени с ужасяваща прецизност.

Свалих шлема на Дара, откъснах ивица плат от туниката си и превързах раната му. Тъкмо затях превръзката, когато видях един кон да препуска към мен. Бях на сантиметри от копитата му и стиснах очи. Силна ръка ме хвана и ме издигна над земята. Надарен с нечовешка

сила, ездачът ме метна на коня си. Ноктите ми посегнаха към очите му, но преди да се забият в тях, разпознах Низам.

— Ами Дара? — извиках.

Той зърна пролука в бойните редици на врага и пришпори коня си натам. Един воин се прицели в нас и стреля, но оръжието му отказа. Ятаганът на Низам беше по-бърз и се стовари върху рамото му. В същия миг една стрела прободде бедрото на приятеля ми. Той изрева като звяр и скрита коня, но в този момент дългата ми коса се развя и нови двама войници се спуснаха към нас. Със страничен удар на сабята Низам посече единия. Другият извика и цяла глутница мъже му се притекоха на помощ. Опитаха се да ме свалят от коня, но Низам зави като животно, острието му не спираше да сече. Изглежда, този ден Аллах го бе благословил, защото нито един куршум не го засегна и стоманата не успя да пробие бронята му. Ръката му се издигаше и падаше, чертаеше безкрайни арки и оставяше противниците ни без ръце, крака или без дъх.

В устрема си конят ни налетя на разбито оръдие и аз паднах на земята. Отхвъркнах като топка и пред очите ми затанцуваха звезди. Свих се, с ужас очаквах войниците да се нахвърлят върху мен и да съдерат дрехите ми. За щастие пръв притича един офицер. Сабята му беше червена от кръвта на нашите войници, но очите му не бяха жестоки и в мен затрептя надежда, че може би ще ме защити.

Низам обърна коня си и се опита с бой да си пробие път до мен, но между нас поне дузина мъже вече зареждаха стрелите си.

— Бягай, Низам — извиках. — Остави ме!

Той повали един воин и успя да избегне удар със сабя. Острието ѝ се стовари върху седлото му.

— Бягай! В името на Аллах, бягай!

Той изрева като ранен звяр и поведе коня си право през войниците на Аурангзеб. Те се разбягаха и неочаквано пътят пред него се разчисти. Низам препусна между купчините мъртви и ранени и повали още двама войници. После дъждът го погълна и аз не разбрах дали е успял да избяга, или загина.

Офицерът се наведе над мен и ми подаде ръка.

— Принцесо Джуханара — поздрави и леко се поклони.

Около нас хвърчаха стрели и куршуми, битката беше в разгара си, но той сякаш не забелязваше това.

Вгледах се в лицето му и смътно си спомних, че съм го виждала при татко. Кимнах му, но изведнъж се сетих за брат си.

— Дара? — извиках и се опитах да застана на треперещите си крака.

— Жив е, принцесо. Аламгир го отведе.

— Кой?

— Брат ти Аламгир. Това е новото му име.

Аламгир означава „завоевателят на света“ и аз потръпнах от скрития смисъл на новото му име.

— За мен той винаги ще си остане Аурангзед — изрекох тихо.

— Може и така да е, но ако бях на твое място, щях да го наричам Аламгир. Чух какво му каза преди битката и съм сигурен, че гневът му ще бъде ужасен.

Затворих очи и си представих какво би могъл да ми стори. Сега кръвта го бе настървила, откриеше ли ме, със сигурност щеше да нахрани войниците си с мен.

— Не се ли казваше Хумайун, достойни човече?

Той ме погледна изненадано:

— Да, господарко.

— Хумайун, удари ме по главата така, че да загубя съзнание, и ме заведи при Аламгир, защото ако ме открие здрава, ще... — замлъкнах и прехапах устни, за да спра напирещите сълзи. — Ще умра в ужасни мъки.

Хумайун кимна с разбиране.

— Винаги съм го съветвал да ви остави жива, принцесо.

— Благодаря ти!

Той се поклони отново, после хвана сабята за острието си и я вдигна над главата ми. Имах време единствено да се обърна към Мека. След миг чух тъп звук и болката завладя съзнанието ми. После всичко потъна в мрак.

ПОБЕДЕНИ

Червената крепост издържа един-единствен ден. И какъв друг шанс имаше със своите няколко хиляди войници срещу огромната тренирана армия на врага? Заключение татко в Осмогълната кула. Навремето той бе построил тази двуетажна сграда на източната крепостна стена, за да могат жените от харема да се наслаждават на гледката на цяла Агра. Аурангзеб го бе затворил преднамерено тук, защото прозорците предлагаха чудесна гледка към Тадж Махал. Искаше той да гледа непрекъснато това, което обичаше най-много, и да страда, защото никога повече нямаше да се докосне до него.

Това беше най-черният ден в живота ми. Не заради загубата, а за това, което се случи после. Аурангзеб стана върховен повелител на империята и обвини Дара в ерес.

Брат ми щеше да бъде обезглавен.

Когато дойдох в съзнание, видях, че съм гола, но освен раната от удара на офицера нямах други белези от насилие. Лежах в тъмна, смърдяща на урина клетка. Трябваше ми време да посвикна с тъмнината, за да забележа, че не съм сама. Срещу мен седяха два ловни леопарда. Инстинктивно извиках, но после осъзнах, че е по-добре да мълча. Зверовете заръмжаха и започнаха да обикалят в кръг около мен, както правят с ранените газели по време на лов. В клетката нямаше никакво оръжие, но до мен се валяше един оглозган кокал, дълъг колкото ръката ми. Грабнах го и пропълзях в единия ъгъл.

Не мина много време и чух Аурангзеб да ме вика. Появи се с няколко свои приближени, които не пропуснаха да се надсмеят над голотата и страха ми.

— Не са хранени от няколко дни — кимна той към леопардите.
— Мисля, че не си падат по грешници, но кой знае?

Вторачи се в мен, погледът му танцуваше по голото ми тяло.

— Щом гладът им стане нетърпим, сигурен съм, че ще се примирят и с теб.

— Аз например ще се примиря — каза един от мъжете и всички се изкискаха. Искаше ми се да потъна в земята, за да прикрия

женствеността си.

— Искам да знаеш, че Дара е осъден за еретизъм и ще загуби главата си утре.

— Не! — извиках аз. Не можех да повярвам на ушите си. — Моля те, не го прави! Той е защитник на исляма. Той...

— Заслужава да умре!

— Защо? Какво е направил?

— Трябва ли винаги да спориш с мен? — изрева той. В яростта си плюеше. — Може ли един защитник на исляма да твърди, че хиндуистката религия е равна на нашата? Неговата книга разклати основите на империята.

— Искаше само да ни обедини. Да покаже, че бихме могли да живеем в мир помежду си. Къде е предателството тук?

— Навсякъде! Във всяка мръсна страница. И той ще умре за богохулството си!

— Моля те Аур... Аламгир, той е твой брат!

— Братята остават без глави както всички останали. Сестрите — също.

Понечи да си тръгне, но аз извиках след него:

— А какво казва Аллах за убийците?

Той се обърна светкавично и сграбчи решетката.

— „Еретиците се екзекутират, не се убиват!“

— Той не е еретик!

— Утре ще присъстваш на екзекуцията му — изсъска, — освен ако леопардите ми не огладнеят.

— Това е убийство! Убийство!

Мъжете се разсмяха и неприличните им жестове ме накараха отново да се свия в ъгъла. В опита си да защитя Дара забравих, че съм гола, и бях застанала открито пред тях.

— Какво става? — прошепнах, неспособна да сдържа сълзите си. Ако в този момент бях сама, без баща, любим и дъщеря, щях да се оставя на леопардите да ме изядат. — Как успяхме да стигнем дотам?

С настъпването на нощта в клетката стана много студено. В мрака очите на котките проблясваха като малки луни. Не ме изпускаха от поглед нито за миг, угасваха само когато животните примигваха. Изпишках се, за да очертая територията си. Непознатата миризма ги спря за малко, но скоро ръмженето стана още по-заплашително. Бях

толкова отчаяна, че бях готова да ги оставя да опитат месото ми, но мисълта, че никога вече няма да видя Арджуманд и Иса, върна силите ми. Опитах се да си представя какво правят в този момент. Дали спяха вече или Иса ѝ разказваше приказка? Или пък ѝ показваше как да строи? Сигурно често мислеха за мен. Навярно нашите мисли можеха да се срещнат някъде из пространството, въпреки че ни делеше цяла пустиня.

Изтощението си каза думата, изведнъж ми се зави свят и изпаднах в безсъзнание. Събудих се с усещане за нещо мокро на главата си. Дробовете ми се изпълниха с миризма на гнило. Изведнъж осъзнах, че по-големият леопард ближе раната на скалпа ми, и писнах. Животното оголи зъби и заръмжа. Вдигнах кокала и с всички сили го стоварих върху него. То изскимтя и избяга в отсрещния ъгъл.

Скоро и двата леопарда заръмжаха срещу мен. Започнаха да обикалят клетката в кръг, като постепенно стесняваха кръга. Размахих кокала пред себе си, започнах да ги ругая с цяло гърло и се опитах да изглеждам по-страшна, отколкото всъщност бях. Едно от животните се стрелна към мен и заби зъбите си в кокала. Изтръгна го от ръцете ми и аз останах напълно незащитна. Зверовете се приближиха отново и аз замръзнах на място. Ако мръднеш, можеха да захаят крак или ръка, както бяха захаяли кокала.

„Очите — помислих отчаяно. — Ако ме нападнат, ще забия нокти в очите им.“

Неочаквано в клетката попадна лъч светлинка. Някой бе отворил вратата и слизаше тихо по коридора. Появи се неясна фигура в черна персийска роба без сандали. Нямах представа дали е изпратена да пререже гърлото ми или да ме освободи, но разбрах, че е тук тайно.

Две красиви ръце махнаха черната качулка и за моя радост видях лицето на Ладли. Тя бръкна в торбата си, извади два кървави къса месо и ги запрати в другия край на клетката. Леопардите се нахвърлиха с ръмжене на неочакваното лакомство. Аз изтичах при нея и ръцете ни се срещнаха през решетките. Бях затворена, но емоциите ми бяха свободни и заплаках с глас. Тя погали ръцете ми и се наведе да ме целуне.

— Нямам много време, сестричке — прошепна в ухото ми.

— Чула ли си нещо за...

— Иса?

— Ти знаеш?

Въпреки напрежението тя ми се усмихна:

— Не съм сляпа, Джаханара.

— Трябваше да ти кажа, но...

Тя вдигна рамене и примигна с дългите си мисли. Погледът ѝ се спря на голото ми тяло и лицето ѝ се сви от мъка.

— Как ми се иска да забия ножа в гърба му заради това. — Аз замълчах. — От какво имаш нужда? — попита ме.

„Да изгониш мъката от сърцето ми — помислих си. — Да ме измъкнеш от този кошмар.“

— Можеш ли да изпратиш съобщение на Иса?

Ах, ако можех да го прегърна, да целуна Арджуманд поне веднъж!

— Той е в Аллахабад с Арджуманд. В някаква голяма конюшня. Моля те, кажи му, че го обичам, че скоро ще съм при тях.

— Ще се опитам — каза тя и сгъна празната торба. — Не вярвам, че онзи страхливец ще те убие. Той знае, че хората те обичат, и не би посмял да го направи. Но би могъл да те заключи завинаги в някоя кула.

— Наистина ли ще обезглави...

Не успях да довърша думите си. Някога Ладли беше влюбена в Дара и сега сълзите ѝ потекоха като моите.

— Смелост, сестричке! — прошепнах. Думите ми прозвучаха фалшиво, защото самата аз всеки момент щях да припадна. — Бъди смела и се пази!

— И ти.

— Обичам те, Ладли!

Тя целуна челото ми и се отдалечи. Замолих се да се върне незабелязано в стаята си и благодарих на Аллах, че ми беше дал такава вярна приятелка. Тази жена, дъщеря на обикновени поданици на империята, беше по-вярна и по-умна от най-приближените съветници на татко. Помолих Аллах един ден да я отърве от Аурангзеб и да ни събере отново.

След като изядоха храната, леопардите бързо заспаха. Въпреки студата затворих очи и изкарах останалата част от нощта спокойно. Когато утрото настъпи, с удивление видях, че големите котки са на една крачка от мен. Свити на кълбо, животните спяха едно до друго

като живи произведения на изкуството. Сигурно нямаше художник в света, освен Иса, който би могъл да сътвори такава красота. Полюбувах им се и си обещах, че ако един ден избягам от брат си, ще се върна и ще ги освободя. Тази нощ те не искаха да ме убиват, но гладният звяр няма голям избор.

Малко след разсъмване се появи воин и ми подаде вехта роба. Облякох се набързо и миг след това в подземиято се появи Аурангзеб в пълно бойно снаряжение с четирима телохранители. Отвори клетката, даде ми знак да изляза и ритна злобно един от леопардите.

— Безполезни животни! — скръцна със зъби и плю.

Избързах напред, но един от войниците му ме сграбчи за ръката, а друг ме ощипа по бедрото. Кипнах, но успях да сдържа езика си зад зъбите и тръгнах послушно към конюшните, където ме качиха на един кон. Аурангзеб възседна белия си ат и се наведе над мен.

— Ще гледаш как той умира, грешнице! И ако отвърнеш поглед само за миг, ще издълбая дупка в главата ти.

— Той никога не те е обиждал. Той...

Аурангзеб ме удари през лицето и аз едва не паднах от седлото. От устата ми потече кръв.

— Той е предател и еретик! — кресна брат ми. — И ще си плати затова.

Не изтрих устните си. Напротив, ухапах раната и разкъсах месото, докато кръвта не покри цялата ми брадичка. Той потегли напред, а един от хората му поведе кобилата след него. Напуснахме крепостта и скоро тръгнахме по широките улици на Агра. Тълпата отпред вилнееше. Хората се бяха разделили на два лагера и сипеха закани едни на други. Стражите се опитваха да наложат спокойствие, но народът беше неударим. Мюсюлманите повтаряха името на Аурангзеб като реликва, а индуците роптаеха срещу явната несправедливост.

В центъра на мелето стоеше Дара. Той и сина му Сюлейман бяха качени на боен слон. И двамата бяха голи, само с препаска през слабините, с вързани ръце. Телата им бяха покрити с нечистотии. С ужас видях как ги замерят с развалени зеленчуци, лук и картофи и оставят синини по телата им. Индусите се тълпяха пред войниците и молеха за живота на Дара. Други пък се опитваха да спрат мюсюлманите, които се гавреха с брат ми. Той призова

привържениците си да не използват насилие, умоляваше ги да запазят спокойствие, защото смъртта им би го наранила много повече, отколкото собствената му екзекуция.

Призивът му за мир дори в такъв жесток за него момент ме накара да заплача.

— Дара! — извиках и разбутах тълпата.

Той се обърна към мен. Лицето му бе подпухнало и насинено. Опитва се да ми каже нещо, но един пъпеш полетя към Сюлейман и той се хвърли пред него, за да го предпази. Детето заплака и това ме подлуди. Малкият беше само на тринайсет години и нямаше никаква вина.

— Освободи детето! — изкрещях към Аурангзеб.

Той скрива коня си и направи жест към конника зад мен. Мъжът се усмихна и ме удари през гърлото. Внезапно усетих, че не мога да дишам. Вратът ми пламна и аз се заборих за въздух. Конникът ме изчака да се съвзема и ме удари отново, този път през лицето.

В този момент забравих за възжеланията на Дара да постигне хармония между хората. Прииска ми се индусите да се надигнат и да смажат мюсюлманите, дано Аллах ми прости. Исках да видя враговете ни мъртви, а труповете им — изхвърлени на бунището.

Поведоха слона с осъдените по улицата. Множеството тръгна след него. Скоро пристигнахме на площада, където върху висока площадка бе поставен опръскан с кръв дръвник. До него стоеше висок и мускулест роб с тежка сабя в ръце. Свалиха Дара от слона и го качиха на площадката. Той обърна обляното си в сълзи лице към мен и ми кимна, после каза „сбогом“ на сина си. Светът пред мен се завъртя.

— Моят брат, принц Дара — викна Аурангзеб, — е еретик и предател. Законът повелява смърт.

Скочих от коня и се втурнах към Дара, разбутах войните и го прегърнах.

— Знам, че ще отидеш в рая — успях да кажа, преди мъжете на Аурангзеб да ме свалят на земята. Един от тях ме ритна по бедрото. Това възбуди множеството. Дори мюсюлманите се размърдаха. Хората ме познаваха и обичаха, бяха готови да ме защитят. От всички страни се разнесоха гневни възгласи. Брат ми усети промяната на настроението, приближи коня си и ми подаде ръка да стана.

— Моля те! Моля те, помилвай го! — изплаках, но той се отдалечи от мен и даде знак на хората си. Те завлякоха Дара към дръвника и положиха главата му върху него. Той се обърна към Мека и устните му зашепнаха. Започнах да се моля заедно с него, молех се горещо, ридаех и умолявах Аллах да го преведе бързо през райските порти.

После затворих очи. Вместо издигащото се над главата му острие видях картини от нашето детство: двамата с Дара яздим малко пони, аз го обличам в роба на мама и слагам огърлица на врата му, двамата плуваме в Джамна, смеем се, гоним светулки. Винаги беше мил с мен и ме обичаше.

Чу се тъп звук от удар на желязо върху дърво и тълпата се разлюля. Втори звук, и аз разбрах, че синът му също е мъртъв.

Паднах на колене и заплаках както никога досега. Плачех, защото знаех, че без Дара светът ще загуби от блясъка си.

Мракът преследваше всяка моя стъпка.

По-късно същия ден ме изблъскаха в килията на татко. Той спеше на просто одеяло от зебло, единствената му завивка беше неговата туника. Все още имаше треска и беше удивително, че все още е жив, но не беше чудо, защото от този ден вече не вярвах в чудеса. Залитнах, препънах се и паднах на каменния под. Пропълзях до него. Той измърмори нещо несвързано. Лицето му беше лице на старец.

Избърсах сълзите си и огледах нашия затвор. Беше дълъг около дванайсет крачки. В него нямаше нищо, освен одеялото под татко и едно тапицирано гърне. Седем от осемте прозореца бяха заковани с дъски, но през осмия се виждаше Тадж Махал. Той излъчваше спокойствие и чистота — истинска перла, трептяща под лъчите на слънцето.

Гледката ми напомни за Иса и аз отново се запитах какво ли правят сега двамата с Арджуманд. Без тях се чувствах половин човек, сякаш някой бе откраднал най-добрата част от мен и я бе заровил дълбоко в земята. Не исках много, само да чуя смеха ѝ, да докосна ръката му. Въпреки че устните ми още пулсираха и бедрото ме болеше, бях готова да се оставя на камшиците на войниците само за един миг,

прекаран с Иса и дъщеря си. Кога щях да ги видя, попитах Аллах. След седмица? Година? Никога?

Зароних горчиви сълзи и се свих до татко. Притиснах се в него, дадох му от моята топлина и взех от силата му. Най-сетне той отвори очи, лицето му потъмня, когато видя състоянието ми.

— Какво се случи, момичето ми? — попита глухо той.

Бавно и през сълзи му разказах какво ни бе сполетяло — от битката до екзекуцията. Той беше така поразен, че не можа дори да заплаче. Просто затвори очи и ме прегърна по-силно.

— Защо... стана така? Цял живот търсех мир, а сега... моят син уби собствения си брат.

— Той умря без болка — опитах се да го утеша аз.

Татко поклати глава и чертите на лицето му се изостриха.

— Такава загуба... За нас... за Индостан. Само Дара можеше да обедини...

— Той го искаше от цялото си сърце.

Татко отново затвори очи и попита:

— Какво става с Иса и Арджуманд?

— Избягаха в Аллахабад.

В стаята се настани тишина, толкова дълга, че сякаш никога нямаше да си отиде. Най-накрая пресипналият му глас наруши тишината:

— Аз... време е да отида при майка ти в рая.

Знаех колко много го иска, но поклатих глава.

— Мама нямаше да одобри това. Щеше да ти напомни, че империята има нужда от теб.

— Но какво може да направи една маймуна, затворена в клетка?

Прогоних една кацнала на главата му муха. Изглеждаше странно без тюрбан. Малкото останала му косица имаше същия металносив цвят като брадата му. Загледах се в белезите на старостта по лицето му. Мислите ми изглеждаха далечни, като чужденец сред непознатата тълпа.

— Може да помогне на дъщеря си — казах след цяла вечност — да стане добър човек.

— Тя няма нужда от помощ за това.

Сгуших се в него като малко дете и може би съм заспала, защото когато отворих очи, в стаята стояха Аурангзеб, Ладли, Кондамир и

едно младо момиче. Брат ми беше в оранжева туника, а Ладли, за мое учудване, носеше жълта роба. Търбухът на Кондамир беше стегнат в кожен жакет. Копринената му риза се издуваше по шевовете. В ръката си държеше наполовина оглозган лоясал овчи бут. Момичето до него, красиво като пеперуда, не беше на повече от четиринайсет.

— Подарък за вас — каза Аурангзеб и хвърли на пода главата на Дара.

Широко отворените мъртви очи бяха застинали в ням ужас. Усетих, че ми прилошава, и отместих поглед от тях. Татко се опита да стане, но не му достигнаха сили.

— Защо? Защо, Аурангзеб? — изхлипа той. — Можеше да го накажеш, да го оставиш да гние в затвора или да го оставиш да избяга в Персия.

— Само глупак като теб би оставил врага си да избяга. Но аз не съм глупак.

— Ти... не може да си мой син! Такъв страхливец и злодей... Нито в моите вени, нито в тези на майка ти тече такава кръв.

Аурангзеб се разтрепери от обида.

— Искам да си наясно, глупако — кресна той, но не посмя да погледне татко в очите, — че никога няма да излезеш от тази килия. Няма да те убия, защото Коранът забранява на сина да убие баща си, но ще те оставя да умреш тук. Ще гаснеш бавно и ще гледаш нейния гроб, ще се молиш да отидеш при нея, но няма да можеш.

Не знам дали татко се уплаши от тези думи или не, но изведнъж стана по-висок и думите му прозвучаха твърдо, както преди:

— По-добре да умра тук, отколкото да гледам как съсипваш империята.

Брат ми се отърси, сякаш думите на татко бяха прах върху красивите му дрехи, и се обърна към мен:

— Знаеш ли, грешнице, че твоята бивша приятелка прие правата вяра?

Погледнах изненадано Ладли, но веднага осъзнах, че го прави само за да му угоди. Въпреки това беше твърде голяма саможертва. Знаех колко много обича тя своите богове.

— Голяма грешка — погледнах я аз право в очите, за да избегна очите на Дара. Не можех да мисля за него сега. Това щеше да сломи сърцето ми.

— Ти ли го казваш? — изфуча Ладли. — Ти, която не струваш колкото нощното гърне на Аурангзед!

Кондамир хвърли на земята оглозгания кокал и се разсмя:

— Някога струваше нещо, но повехна бързо. Сега би било истинско мъчение да те имам в леглото си.

Тогава бях на трийсет и една, но вярвах, че все още съм привлекателна за мъжете, затова думите му ме засегнаха. Татко се опита да каже нещо, но гласът ми заглуши думите му:

— Какво ли си мисли твоята любовница за онази вейка, която наричаш мъжко достойнство, Кондамир? Или още не е успяла да я види, понеже търбухът ти я скрива?

Кондамир посегна да ме удари, но Аурангзед го спря.

— После ще я биеш! — заповяда той. — След малко важни и влиятелни благородници ще посетят баща ми. Не искам да си помислят, че се отнасяме с неуважение към нашите гости.

— Но като неин съпруг...

— Когато му дойде времето, прави каквото искаш с нея — прекъсна го брат ми. — След месец, ако щеш, я продай в някой бордей. Или я остави гола в пустинята. Но засега ми трябва непокътната.

— В бордей ли? — захили се Кондамир и изтри мазните си ръце в кожения елек. — Че колко ли ще ѝ взема!

Не бях виждала Аурангзед да се смее от години, но сега се затресе от смях и пискливият му глас подразни слуха ми. Краката ми сами тръгнаха към него. Тъгата ми бързо се превърна в гняв.

— Винаги ще се моля за теб, задето уби брат си — процедих. — Дара вече е в рая, но Аллах няма да ти позволи да пристъпиш портите му.

— По-добре се моли за себе си, грешнице, защото ти първа ще се запътиш натам.

Приближих се още, докато между нас остана една педя разстояние. Впих поглед в него и казах:

— Ако аз или баща ми умрем, знай, че още на следващата нощ ще намериш в леглото си кобра. Тя ще впие зъбите си в теб и ти ще умреш в адски мъки.

— Кобра ли? — сепна се той. — Лъжеш, кучко!

— Нима мислиш, че нямам приятели? Че нямам шпиони сред твоите хора, готови при първия сигнал да те пратят при Аллах?

Наивник! Какво дете си, ако си въобразяваш, че не съм взела мерки срещу теб!

Лицето му се сгърчи и той се огледа страхливо, сякаш очакваше отнякъде да изскочи кобра.

— Ако ти трябват доказателства — заявих дръзко, — нареди да ме убият довечера. Но очаквай утре или вдругиден кобрата в леглото си.

— Убий кучката! — изръмжа Кондамир и тръгна към мен.

— Тихо! — изрева Аурангзеб. Гърдите му се надигаха тежко. Мускулите на лицето му се свиха, сякаш думите ми пробиха дупка в главата му. Разтри слепоочията си, после рязко се обърна към мен и ехидно попита: — Ако това е истина, защо не им наредиш да ме убият още сега? Убий ме и край с проблемите ти.

— Аз не съм убийца като теб. Но ако ме убиеш, твоята смърт няма да е мое дело, а на приятелите ми. Не, твоята душа ще гние в земята, аз ще пия вино в рая с мама и Дара.

Кондамир направи още една крачка към мен.

— Позволи ми да я продам. Или да изтръгна мръсния ѝ език.

Видях страха в очите на Аурангзеб и си позволих да се насладя на неочакваното си надмощие. Колко много мразех тези мъже! Те бяха готови да разрушат всичко само за да задоволят жалките си щения!

— Знаеш ли, Кондамир — стрелнах се към него, — че Арджуманд не е твоя дъщеря? — Той пребледня, но аз продължих без милост: — Нима си въобразяваш, че твоята вейка би могла да посее живот? Ха!

Той изрева и скочи към мен. Юмрукът му се стовари върху лицето ми толкова бързо, че нямах време да реагирам. Устната ми се сцепи отново, аз паднах на пода. Аурангзеб изпсува и дръпна Кондамир настрана. Но аз още не бях свършила.

— Как се смеех, докато ти пъшкаше върху мен — продължих да беснея. Пръски кръв изхвърчаха от устата ми. — Представях, че ме язди козел, но дори неговият образ бе по-приятен от твоя.

— Млъкни, жено! Млъкни или...

— Какво, Аурангзеб? — сопнах се. — Ще ме убиеш пред очите на нашите хора, както уби Дара? Направи го и ще се сдобиеш с още хиляди врагове. Не, Аурангзеб, няма да поемеш този риск, защото моята кобра ще те намери и жалките ти писъци ще се чуват чак в рая.

Юмрукът му потъна в корема ми и аз се превих на две. Болката беше толкова силна, че не можех да говоря. Аурангзеб ме заплю, изблъска компанията си към вратата и заключи след тях. Татко изстена и запълзя по пода. Строполи се до мен и ние останахме да лежим с наранени тела и души.

Аллах, къде се намирах?

Коранът греши, поклатих глава. В него пише, че адът е само за мъртвите. Бях все още жива, но със сигурност се намирах там.

ЖИВОТ В АДА

Затворени в килията, ние загубихме представа за времето. Сякаш плувахме в безкрайно море от болка и печал.

Първите дни бяха най-тежки. Чувствах се обречена, загубих желание за живот и гледах да спя колкото мога повече. Имаше дни, когато се надигах от постелята само за храна. Престанах да се грижа за себе си, престанах да се реша и да се къпя всеки ден. Просто заставах до прозореца, наблюдавах с часове Тадж Махал и мислех за Иса и Арджуманд. Припомнях си всяка случка, свързана с тях, всеки наш разговор. Оплаквах всяка пропусната възможност, когато не съм била до дъщеря си, и всяка нощ, когато умората ме бе спирала да отида при Иса. Упреквах се, дори се ругаех безмилостно заради тях.

Затворът отне енергията ми като горещ летен ден. Ако не беше грижата за здравето на татко, щях да потъна в летаргия и покорно да чакам старостта. Но той не беше добре, имаше нужда от помощта ми и аз насочих вниманието си изцяло към него. Правех му супа и търпеливо го хранех с лъжичка, къпех го всяка вечер и оправях постелята му. И бавно, толкова бавно, че друг човек едва би забелязал, той започна да се възстановява. Не вярвах, че някога отново ще се превърне в мъжа, от когото някога се възхищавах, но поне ризата му вече не висеше като на скелет.

След две седмици или малко повече Аурангзед отново ни посети. Имаше измъчен вид. Извади от една торба мъртва кобра, хвърли я в краката ми и закрещя. Между ругатните му успяхме да разберем, че я е открил жива в леглото си. Письците на Ладли го събудили и той веднага повикал мъжете си да я убият. Бях потресена от случката, но не оспорих обвиненията му. Веднага забелязах, че зъбите на змията са извадени и не би могла да го ухапе, но изпитвах удоволствие да го гледам как трепери от страх. Бързо съобразих, че това е дело на Ладли. Явно искаше да го накара да повярва на заплахите ми и да ме остави на мира.

И наистина, Аурангзед размаха ятагана си, но личеше, че не смее да го използва. Нареди да убият мъжете от личната му охрана и

назначи нови, но продължаваше да се страхува и не вярваше и на тях. Беше убеден, че ако ме убие, и на него няма да му се размине.

За да се предпази от мен, а може би, за да задоволи жаждата си да убива, той събра армията и замина на север да се бие с раджпутите — войнствено индуско племе, което населяваше пустинята Тар далеч на изток от Агра.

Също като деканите раджпутите се бореха за независимостта си и бяха най-яроствните воители в империята. Никога не се предаваха и се биеха до последна капка кръв. Носеха червени роби, защото за тях червеното беше цветът на Аллах. Ако битката предвещаваше поражение, не се отчайваха. Взимаха опиум и се хвърляха като тигри в боя. Жените и децата им приемаха джохар — запалваха се живи, но не допускаха да бъдат заловени и опозорени от враговете.

Аурангзед остави голяма част от армията на персийската граница и замина за Тар с двайсет хиляди войници. Луната изтъня, после се изпълни и чак тогава чухме за победите му на бойното поле. Въпреки че бе загубил една четвърт от хората си, той бе разрушил няколко раджпутски крепости и бе натрупал планини от главите им. Прахът от телата на жените и децата им оцветиха в черно пясъчните дюни на пустинята.

Често завиждах на жените на раджпут за съдбата им. Колко по-лесно беше да приемеш смъртта, дори така мъчителна като тяхната, вместо да живееш като птица в клетка. Но смъртта щеше да ме раздели завинаги с Иса и Арджуманд и аз избрах да живея.

Татко правеше всичко възможно да повдигне духа ми. За щастие умът му все още беше бистър и ние разговаряхме с часове за всичко. Тайните му станаха и мои, а моите — негови.

Един ден, когато отново заставах пред единствения светъл прозорец и се загледах в Тадж Махал, той ми каза:

— Отначало мислех, че Аурангзед ще го разруши, но сега знам, че няма да посмее. Хората ще се обърнат срещу него.

Продължих да се вирам в мавзолея. Все още бяхме в сезона на мусоните и навън вилнееше буря. Дръпнах докрай завесата и подложих лицето си на дъжда. Това ми напомни младостта. Свалих робата и оставих водата, да освежи врата и раменете ми.

— Джаханара?

Обърнах се и огледах малката стая. Тя вече нямаше нищо общо с онази празна килия в началото на заточението ни. Сега имахме килими, огледала, ракли за дрехите, възглавници, легени, свещници и подноси с прясна храна. Аз бях украсила стените с картини и дори окачих портрет на мама върху дървената врата.

Всички тези удобства бяха подарък от влиятелни царедворци. Аурангзеб бе достатъчно умен да разбере, че не бива да ни лишава от полагащия ни се лукс, за да не настрои срещу себе многобройните ни гости — все богати и уважавани мъже.

— Чуваш ли ме, Джаханара?

— Да — измърморих.

— Къде отиде, дете?

„Никъде — помислих разсеяно. — Тук съм, както винаги.“

— Колко е силна империята ни сега? — попитах го, за да избягам от отчаянието си.

Той се закашля и отговори задавено:

— Колкото двукрако куче. При битката Дара загуби двацет хиляди души, а Аурангзеб двацет и пет — поклати тъжно глава и въздъхна. — Четирийсет и пет хиляди мъртви воители и нито един персиец.

— Те ще ни атакуват ли?

— Ще нападнат ли чакалите малкото безпомощно еленче?

Кимнах бавно, странно незаинтересована за съдбата на империята.

— Татко?

— Да, детето ми?

— Някога омръзвало ли ти е да управляваш? Да изпълняваш задълженията си на император?

Той се опита да седне. Навлякох робата и изтичах да подложя възглавница зад гърба му. Тюрбанът му се беше разхлабил и аз старателно навих и притегнах синята коприна.

— Докато майка ти беше жива, никога — обясни, докато подпъхвах одеялата под тялото му. Стаята беше мрачна и влажна и внимавах винаги да е добре завит. — Но след като ме остави, интригите в двора започнаха да ми тежат. Ти сама ми намекна преди време, че истинският владетел винаги е била тя. И наистина, от нея би излязъл прекрасен император, както и от теб.

Дръпнах един конец от робата си и проследих с отсъстващ поглед как платът се разшива.

— Едва ли — промълвих.

— Защо?

— Защото добрият император поставя народа си над всичко и би убил Аурангзеб още преди време.

— Но ти не си убийца, Джаханара. Убийството му можеше и да спаси империята, но щеше да съсипе душата ти.

Налях му малко китайски чай. Той го обичаше.

— Какво според теб ще направи с нас?

— Предполагам, че нищо. Аз ще умра тук. Но не преди да ти помогна да избягаш. Ти трябва да отидеш при...

— Не знам къде са, не знам дори дали още са живи. — Гласът ми се пречупи. Познатото чувство на страх прониза костите ми.

Той ме повика с жест при себе си. Коленичих до него и усетих топлината на тялото му.

— Живи са, детето ми. Когато избягаш оттук, ще ги намериш и ще ги отведеш далеч от Агра. Иди във Варанази. Иди и започни нов живот!

— Да избягам от Аурангзеб? Съмнявам се.

Татко се закашля, но на устните му заигра усмивка.

— Може ли паница за супа да задържи океана?

— Не мисля, че съм океан. Имам чувството, че губя разсъдъка си с всеки ден.

— Не говори така, дете! — погали челото ми той. — Все ще измислим нещо. Имаме много време да обмислим всичко.

Месеците се нижеха един след друг. Въпреки че бях отчаяна, се стараех да изглеждам силна заради татко. Той усещаше апатията ми и всячески се опитваше да поддържа духа ми. Реших, че ако имаме живи цветя, стаята ще се оживи, и помолих един от приятелите на татко, чест наш гост, да ни донесе семена и саксии с пръст. Той обеща и скоро се върна с порцеланови саксии, семена от ириси и луковици от лалета. Посадихме ги, оставихме ги на слънце и всеки ден проверявахме дали са покълнали.

Скоро след това получихме още един подарък. Тайнствен пратеник донесе сокол в сребърна клетка. Подът ѝ беше покрит със свежи листа. Между тях открих къс хартия, на която пишеше: „Не забравяй да поддържаш остротата на езика си.“

Засмях се с глас. Смеех се за пръв път след смъртта на Дара.

— Милата, Ладли! — прошепнах, докато късах бележката на малки парченца. — Колко много ми липсваш!

Нарекохме птицата Акбар, на дядото на баща ми — първият император, наложил равноправие между индусите и мюсюлманите. Уших една ръкавица от кожа, за да можем да го държим в ръка. Постепенно Акбар ни се довери и дори изглеждаше, че разбира някои думи.

Крепостта гъмжеше от мишки и нашата стая не беше изключение. Акбар преследваше неуморно малките животинки. Нашите надзиратели не бяха жестоки хора, често идваха при нас и се забавляваха с ловните му умения. Скоро той порасна и ние го пуснахме да лети спокойно из стаята. Вечер кацаше на напречната греда на тавана и там спеше. Начупихме клетката на малки парчета и ги хвърлихме на бедните. Те често се събираха под високата стена на крепостта.

Започнахме да отброяваме времето по цъфтежа на цветята и по размерите на Акбар. Силите на татко се върнаха и той започна да прави малки разходки из стаята. Понякога двамата заставахме до прозореца и се любувахме на Тадж Махал. Изучавахме многоликата му красота, изразителна като очите на дете. Сутрин мавзолеят сякаш бе потопен в синя боя. По обяд бе по-бял и от слонова кост. По време на дневния си път лъчите на слънцето огряваха различни части от капката и те блестяха като злато, а привечер мраморът ставаше кървавочервен.

Макар и прекрасна, гледката беше мъчителна за мен, защото провокираше спомените ми. Аз плачех често, триех сълзите си и плачех отново. Татко плачеше рядко, но изпадна в странно вцепенение, стоеше до прозореца и без да помръдне, гледаше с часове гробницата на мама. Мухите кацаха по лицето му, мюезините призоваваха за молитва, но той стоеше и гледаше натам като статуя.

Един ден, почти обезумели от жажда за свобода, ние решихме да пуснем Акбар. Как можем да го държим затворен, когато знаем какво мъчение е да си затворник? Когато соколът кацна на ръката на

татко, той я подаде през каменната решетка, разклати я и птицата се извиси високо над реката, полетя нагоре, стигна облаците и продължи, докато се загуби от погледите ни. Дали пък не бе решил да занесе съобщение на мама? Въпреки свободата си Акбар бе намерил дом завинаги и когато на следващата сутрин се събудих, го видях да спи на гредата. Щом се събуди, сложих ръкавицата и вдигнах ръка към него. Той кацна на нея и отърси доволно перата си. Стоя там, докато ръката ми отмаля. Извиках пазачите и ги помолих да му уловят една мишка. Те изпълниха молбата ми и четиримата седнахме като на представление да гледаме колко ловко се справя с нея.

Докато гледах Акбар, си мислех за Ладли. Тя бе направила толкова много за мен през тези години! А какво ѝ дадох аз? Какво ѝ дадох нейните богове? Лишиха я дори от дете и я оставиха да следва мъж, когото презира. Колко трудно трябва да ѝ е било да го чака, докато той воюва ту на север, ту на юг, сигурна, че всъщност не иска да го види? Колко ли е тъгувала за Агра, докато е обикаляла из империята луна след луна?

Непрекъснато получавахме вести от пограничните райони, където войната не спираше. Понякога виждахме лодки с войници да отплават на юг. Въздухът трепереше от бойните им рогове и войнишките песни. Месец по-късно същите лодки се връщаха, но на тях имаше много по-малко хора. Те слизаха на брега без фанфари. Нямаше ги и обичайните тълпи от посрещачи.

Нашите гости ни информираха за безредици в града. Въпреки че кракът на Аурангзеб не беше стъпвал в Агра от много месеци, напрежението растеше, защото бе повишил военния данък. Освен това бе конфискувал житото и на богатите, и на бедните, за да изхрани нарастващия брой бойни слонове, и не беше за чудене, че често избухваха бунтове и вдовици просеха на всеки ъгъл.

Въпреки всички мерки държавната хазна бе почти празна. Нещо повече — Аурангзеб винаги бе пренебрегвал изкуството, но сега не отделяше и една рупия за него. Повечето поети, художници и архитекти бяха напуснали Агра. Царедворците негодуваха. Интелектуалната аура на Агра, разнесла славата ѝ по цял свят благодарение на татко и Дара, бе загубила блясъка си.

Трябва да призная, че през тези дни, прераснали в месеци и години, малко се интересувах от неволите на империята. Предпочитах

да си представям как изглежда сега Арджуманд. Нито за миг не допусках, че може да е мъртва, иначе не бих оцеляла и аз. Беше ми достатъчна мъката, че не можех да видя съзряването ѝ, да видя чудото, което я превръща от дете в девойка. Говорех ѝ непрекъснато, питах я за хиляди неща, повтарях ѝ, че я обичам.

Повтарях го и на Иса.

Колко много жадувах за Иса! Искях го, мечтаех за ръцете му, за топлината на кивата му усмивка, за целувките... Странно, можех да си припомня всеки наш разговор с пълни подробности, но не можех да си спомня гласа му. Това ме разстройваше и ме държеше будна нощи наред. Нямах негов портрет и започнах да се страхувам, че ще забравя мускулестото му тяло, острата брадичка, възторга в очите му. Това се превърна в постоянен кошмар.

От друга страна, се обвинявах, че съм се провалила като майка и жена, и тази мисъл ме убиваше. Не исках да се погледна в огледалото, защото се срамувах от образа си.

Но в крайна сметка си мисля, че именно любовта ме спаси. Тя ми даде сили да преживея всичко. Вечер, когато сънят бягаше от уморените ми очи, аз стисках зъби, потъвах в милите спомени и така преживях нощта. Денем мечтаех за нещата, които щяхме да правим заедно, когато отново се намерим. Често му пишех дълги писма, четях ги шепнешком и ги унищожавях. Дори се опитах да напиша поема, посветена на нашата любов, но бях лишена от поетичен талант.

И така, аз намирах утеха в мисълта за моите скъпи хора и в Бога. Молах се постоянно, молах се денем и нощем, докато остана без дъх. И най-накрая, по средата на петия сух сезон от моето пленничество, молитвите ми бяха чути. Един следобед някой почука на вратата. Погледнах спокойно натам, с татко очаквахме един от неговите верни приятели. Надзирателят отвори широко вратата и пред нас се появи Низам. Примигах няколко пъти, убедена, че очите ми играят лоша шега. Но нямаше грешка. Макар че в брадата му се забелязваха сребърни нишки и един страховит белег разделяше бузата му на две, това си беше нашият Низам, същият, какъвто го помнех от последната ни среща. Беше в кожена ризница с железни шипове и дълга сабя, препасана на кръста.

— Низам! — извиках и скочих от мястото си. Акбар изпищя, разтревожен от истеричния ми вик.

— Принцесо! — ласкаво каза той. — Колко много време мина!
Затворих вратата след него, хванах ръката му и го поведох навътре.

— Мислех, че си мъртъв.

— Разминах се на косъм — отвърна той и докосна раната на лицето си.

Пренебрегнах всякакви норми на поведение и докоснах все още прясната рана. Сърцето ми се сви от мисълта, че съм можела да го загубя.

— Благодаря ти, Аллах, че си запазил живота му!

— И аз — добави татко и му се поклони леко.

Низам се размърда неспокойно при поклона му. Императорът не се покланяше дори на благородниците.

— Разказвай, какво стана? — попитах и припряно забарабаних с пръсти по хълбоците си.

— Тогава... свалиха ме от коня — започна несигурно той, защото се досещаше колко мъчителен беше за нас споменът за онази битка между Дара и Аурангзеб. — Оковаха ме с вериги и ме принудиха да се бия за тях.

— И после?

Той избягваше погледа ми. Не погледна и към татко.

— Изпратиха ме в Декан с армията на Аламгир. — Спря и се замисли. Очите му се наляха с болка. — Съжалявам, че те разочаровах, господарко! Опитах се да избягам, но... Всяка нощ ни слагаха веригите и ни пазеха като диви животни.

— Никога не си ме разочаровал, приятелю! — възкликнах аз. — Нито веднъж! И знам, че и хиляда живота да живеем, ти никога няма да ме предадеш. Как избяга?

— Последната битка беше жестока — започна бавно той. Толкова бавно, че ми се прииска да сложа горещи въглени под езика му. — Убих много воители този ден, но и от нашите паднаха много. Докато другите мародерстваха, аз се престорих на умрял. Бях покрит с кръв, а на главата си имах рана.

Низам спря и се огледа несигурно, сякаш се питаше дали не говори твърде много.

— Говори!

— Остави го да събере мислите си, Джаханара! — сгълча ме татко.

Низам подпря ръце на сабята си и продължи:

— Деканите ме помислиха за мъртъв. Останах сред труповете два дни, после намерих кон и се върнах.

— Сега какво е положението там? Има ли...

Прекъснах татко с нетърпелив жест.

— Чувал ли си нещо за Иса?

— Носят се слухове...

— Какви?

— След битката много от хората на Дара избягаха на юг и били заловени от деканите.

Той прокара разсеяно пръст по раната си, сякаш за да се увери, че още е там.

— Говори се, че в Биджапур един мъж строи джамия. Бил същият, който построил Тадж Махал. Бил окован във вериги и докато строял, той и дъщеря му щели да останат живи.

— Дъщеря му?

— Мисля, че става дума за Иса. Успях да го зърна отдалеч и фигурата ми заприлича на неговата.

Умът ми, притъпен от годините в затвора, сега препускаше като жребец.

— Значи са живи!

— Надявам се — каза той и издигна масивните си ръце към небето. — Видях джамията, но него не срещнах. Има и такива... дето казват, че е мъртъв.

Изведнъж килията ми се видя като гроб. Стените ме притиснаха и започнах да се задушavam.

— Трябва да отида! — успях да прошепна. — Трябва да...

— Избягаш — прошепна татко. — Да избягаш и да ги намериш.

Татко предложи да подкупим надзирателите. Навярно бе по-малко рисковано Низам и още няколко от завърналите се воители на Дара да ги убият, но с течение на времето бяхме започнали да уважаваме тези мъже. Щом се появяваше Аурангзеб, те, разбира се, се държаха грубо, но иначе не бяха лоши хора.

Както вече знаех, татко беше човек с много тайни. Той ни разказа за скритите из цяла Агра хранилища на оръжие и злато. В случай на нужда с тяхна помощ можехме да си върнем трона. С подновена енергия той осведоми Низам къде има рупии и къде — боеприпаси. След това подкупи лично двама мъже от охраната, предложи им толкова злато, че щеше да им стигне до края на живота. Те трябваше да ме пуснат да изляза от кулата и да изчезнат със семействата си завинаги.

След два дни всичко за бягството беше готово. Щом слънцето залезе, аз прегърнах татко. Беше много трудно да го оставя, непрекъснато се питах дали постъпвам правилно. Дали не нарушавах дадената на мама дума и дали някой щеше да се погрижи за него след моето бягство? Не знаех правилния отговор, но последния път, когато ми се бе наложило да избирам, бях предпочела него пред дъщеря си и Иса. Сега Аллах ми даваше втори шанс и аз нямаше да го пропусна. Още повече че татко настояваше да тръгна. Когато заговореше за това, погледът му се оживяваше. Беше щастлив, че все още може да направи нещо за мен. Последните дни му дадоха повече радост, отколкото бе имал по време на целия си престой в кулата.

Целунах го, подадох на Акбар парче сушено говеждо и зачах смяната на надзирателите. Най-накрая получих знак, че са отвън, и бързо се преоблякох в полупрозрачна риза и роба. Сложих си тежък грим и крециящи накити. Лиснах чаша вино върху лицето си и се полях обилно с долнопробен парфюм. Сега приличах на една от куртизанките, посещаващи господарите и войниците в крепостта. Оставаше да убедя стражата на главната порта, че съм жрица на любовта.

Скоро дойде и Низам. Той бе облечен като владетел, с кехлибарена туника, две перлени огърлици и сабя с дръжка, украсена с рубини. Беше обръснал брадата си и носеше само мустаци. Нашите съзаклятници отключиха килията, той им плати, а аз за последен път помолих татко да тръгне с нас.

— Прекалено съм слаб — упорстваше той.

— Моля те!

— Само ще увеличи риска от разкриване. А и бягството ми би довело до още по-голям хаос в империята. Тя и без това едва се държи.

Отворих наново уста, но той задуши протеста ми с едно вдигане на ръка.

— Имам още съвсем малко време, дете. По-добре да го прекарам в почивка, вместо да тичам из пустинята. Освен това харесвам изгледа от прозореца си, а и Акбар ще тъгува без мен.

Взрях се в зачервените му очи и разбрах, че няма смисъл да го моля повече.

— Благодаря ти, татко! — прошепнах. — Благодаря ти за любовта, която ми даде.

— Тя е безкрайна.

— Както и моята. — Целунах го и стиснах немощните му ръце. Погледът ми натежа от сълзи. — Ако Аллах реши да те прибере, моля те, обещавай ми да прегърнеш мама вместо мен.

Той кимна, а аз се замолих ние, мюсюлманите, да се окажем прави и след смъртта си да можем отново да срещнем любимите си хора. Моля те, Аллах, дай ни тази възможност!

— Преди да тръгнеш, искам да те помоля за нещо — каза татко.

Стиснах безмълвно ръцете му и той продължи:

— Погрижи се да легна до нея — прошепна и посочи към мавзолея.

— Не се съмнявай! — отвърнах и за последен път го притиснах до сърцето си. — Сбогом, татко!

Надзирателите се поклониха, когато минах покрай тях. Независимо че копнеех да хукна към Иса и Арджуманд, раздялата с татко ми късаше сърцето. Как се оставя близък човек, когато знаеш, че няма да го видиш вече? Внезапно почувствах огромна слабост. Разумът ми бе готов да го остави, но краката — не.

— Можеш ли да ме поносиш? — попитах смутено Низам.

Той не отвърна, но след миг силните му ръце ме вдигнаха и ме понесоха из лабиринта от коридори. Отново се обърнах към Аллах. Молех се да намеря Иса и Арджуманд невредими и да се върнем бързо, докато татко все още е жив. Не можех да допусна да умре сам в онази влажна килия. Не и след като ми бе дал толкова много.

Молитвата беше и за слабите, и за силните. На слабите даваше сила, а на силните — разум. И когато Низам отново ме пусна, усетих, че краката ми стъпват здраво върху земята. Оттук нататък нямаше

място за слабост. Щях да бъда силна и нямаше да поглеждам назад, защото животът ми беше напред, при Арджуманд и Иса.

Щом наближихме главната порта, прогоних мислите за Иса и татко, и се съсредоточих върху задачата си. Часовоите се приближиха към нас. Престорих се на пьяна и увиснах на врата на Низам. Започнах да флиртувам с тях и извивах така снагата си, че да могат да огледат гърдите ми. Приличах на типична куртизанка. Олюлявах се пьянски, прокарвах сладно език по устните си и галех лицето на Низам. Той старателно се опитваше да се включи във фарса, но все пак беше войник, а не актьор.

Когато един от войниците се приближи да го попита нещо, аз се прокашлях и избърборих нечленоразделно:

— Моята малка с-с-сестричка остана назад. Ш-ше я пр-р-ридружите ли до пор-р-ртата? Тя е самичка, пък е още дете.

Мъжете подушиха жертвата като ловджийски псета. Очите им се разшириха и всички до един напуснаха поста си. Пожелах им приятна вечер с лукава усмивка. Конете ни чакаха в малка уличка зад портата. Изкисках се самодоволно, докато Низам ми помагаше да се кача на седлото зад него. Хванах се за раменете му и той препусна из павираните улици към нашата цел.

Щом се отдалечихме достатъчно, свалих бижутата и ги пуснах в джоба на Низам. Бях готова да ги хвърля на бедните, но се сетих, че могат да ни бъдат полезни, ако се наложи по пътя да подкупим някого. Скоро стана студено и аз проклетх тънката роба, но няхах други дрехи и се притиснах по-плътно до приятеля си.

Низам неуморно пришпорваше коня. Скоро стигнахме реката и минахме покрай Тадж Махал. Бяха минали пет години, откакто не бях идвала тук и сега усетих непреодолимо желание да докосна гладките му стени. Но няхах време за подобни сантименталности. Всеки момент можеха да разкрият отсъствието ми, макар че с татко бяхме наредили възглавници на постелята ми и метнахме отгоре дебело одеяло. Ако имахме късмет, никой нямаше да разкрие заговора ни до сутрешната смяна на надзирателите.

Насочихме се право към една рибарска лодка, закотвена на брега между десетки други. За разлика от останалите, по палубата ѝ нямаше рибарски мрежи и кошове, а само няколко дървени сандъка. До нея стоеше един войник — наш приятел. Низам му подаде една златна

монета и той помогна да избутат лодката във водата. Рибарите се бяха събрали наблизко, но щом ни видяха, прекратиха разговорите и ни огледаха любопитно. Това не ми хареса, но се успокоих с мисълта, че докато Аурангзеб разбере за бягството и преследвачите стигнат дотук, ние вече ще сме далеч.

Низам скочи в лодката, а след него и един рибар. Явно бе собственикът ѝ, защото прибра умело въжетата и уверено насочи лодката към средата на реката. Беше времето на сухия сезон. Водите на Джамна бяха плитки и мързеливи. Наплисках лицето си с вода и измих виното, грима и парфюма от себе си. Нощта напредваше и аз се учудих как нашият водач успява да направлява лодката в тази непрогледна тъмнина. Нежните водни пръски върху кожата ми и лунната пътека ми напомниха за една друга нощ преди много време, когато с Иса се връщахме от Делхи и той за пръв път ми призна любовта си.

— Благодаря ти за всичко, Низам! — казах мило.

— Имахме късмет, господарко — отвърна той и се премести поблизо до мен. — Между другото се справи блестящо с ролята си.

— Прекалено автентично ли беше?

— В много отношения. Но кой съм аз, че да те съдя, принцесо?

Отпих глътка подсладен лимонов сок от пълния мях и отвърнах:

— Кой си ти ли? Някога роб, после строител. После воин. Какво следва сега, приятелю?

Той сви рамене.

— Идвам с теб.

Вятърът се усили и аз потръпнах в тънката си роба. Низам ми подаде една торба и каза:

— Облечи се спокойно. Ние ще затворим очи.

Преоблякох се бързо, благодарна, че приятелят ми бе подбрал проста памучна роба, подходяща за пустинята. Беше толкова безлична, че приличах на момче. Вътре имаше и тюрбан. Навих го плътно около главата си.

— Как мислиш? Ще ми бъдат ли удобни за пътешествието?

— Попитай ме след няколко дни, прекарани на седлото.

Предложих му лимонов сок и той жадно отпи.

— Пътуването няма да е леко. Ще се наложи да яздим дни наред, да преминем пустинята, да пресечем много реки и планини.

— Колко време ще трае?

— Около две седмици. Може и по-малко, ако Аллах ни се усмихне. Или пък никога, ако ни срещнат декани или войници на Аурангзеб.

— Ако не искаш да дойдеш с мен, няма да те спирам, Низам.

— Никога не си го правила — погледна ме той.

След толкова години в тясната килия тази първа нощ на свобода ме уплаши. Небето над нас беше необятно, а реката изглеждаше без начало и край. Дали затова Акбар се връщаше всяка нощ при нас? Защото се чувстваше изгубен в този огромен свят? Навярно беше глупаво да си мислим, че Аллах обръща внимание на мравки като нас. Не бях ли аз само песъчинка на брега на огромното море, за което бях чела? Приливите и отливите щяха да си играят с мен, докато на вятъра му омръзне и ме отнесе далеч от брега.

— Низам?

— Да, господарко?

— Моля те, попей ми, както когато бяхме малки!

Низам пееше прекрасно. Гласът му се понесе над водата, извиси се, после притихна, достигна до сърцето ми и успокои моите страхове. А аз наистина се страхувах. Не знаех къде отивам, дали ще стигна дотам и дали ще заваря живи Иса и Арджуманд. А без тях за мен нямаше живот. Вече бях загубила брат си, мама, скоро щях да загубя и татко. Ако останех сама, откъде щях да черпя сили, за да продължа?

Запах заедно с Низам. Гласовете ни се сляха и докато пеехме, аз се почувствах по-малко самотна. Но песента свърши и тишината отново ме завладя, чувах единствено собствените си мисли.

— Моля те, Аллах! — прошепнах, — моля те, нека ги намеря живи!

Потърсих знак, за да съм сигурна, че ме е чул — падаща звезда може би или рев на леопард. Но не се случи нищо и аз загризах ноктите си, докато потече кръв.

ПЪТЕШЕСТВИЕТО

Скоро пристигнахме в Аллахабад. Два дни по-късно благодарение на златото на татко купихме четири здрави коня — прекрасни персийски атове, не много големи, но бързи и издръжливи. Натъпкахме парите и най-необходимите вещи в торбите до седлата ни и бяхме готови за път. Не успях да разгледам добре града, защото мислите ми бяха при моите любими, но ми се стори скучно място с далеч по-малко дворци и джамии от Агра.

Напуснахме Аллахабад рано сутринта и поехме по разнебитения път на югозапад. Низам бе в пълно бойно снаряжение. Към седлото му бяха прикрепени мускет, лък, колчан стрели, щит, ятаган и две копия. Туниката и тюрбанът му бяха светлокафяви, за да не изпъкват на фона на пустинята. Аз бях облечена по подобен начин, само че единственото ми оръжие беше малка остра кама. Резервните коне, също с цвета на пясъка, бяха завързани за нашите. Екипировката ни не можеше да се мери с тази на бандите по пътищата, но все пак щеше да ни позволи да се защитим и да им избягаме.

Градът се скри и пред нас се ширнаха огромни оризови полета, огласяни от крякането на хиляди жаби. Над зелените, достигащи до глезените оризови стъбълца летяха пеперуди, мухи, комари и какви ли не гадинки. Между отделните редове селяните бяха забили дълги бамбукови пръчки с препарирани соколи. Те пазеха посевите от досадните гарги и плъхове. Освен това голи до кръста мъже обикаляха с прашки в ръце и пазеха зорко реколтата си.

Щом се отдалечихме от реката, пейзажът коренно се промени. Навлязохме в суха, плоска като тепсия земя, лишена от дървета и животворни ручейчета. Нищо не спираше погледа чак до хоризонта, освен рядка жилава трева и ниски хилави храсти. Пътят, достатъчно широк, за да пътуват двама, пресичаше неплодната земя като огромен белег от нож. Копитата на конете вдигаха облаци кафява прах и лицата ни се сляха с цвета на конете ни.

Слънцето се издигна високо над главите ни и опари земята. Тук нямаше вятър и горещият въздух целуваше до кръв кожата ни, докато

напредвахме на юг. Нямаше го свежият ветреца над Агра, нито зелените му градини. Жегата беше непоносима. Потта напои робата ми, после тръгна на вадички по кожата. Усещането беше непознато, лепкаво и неприятно.

Тюрбанът пазеше очите от безмилостното слънце, но тежеше като камък на главата ми. Попитах Низам може ли да го сваля, но той ме накара да обеща, че няма да го правя. Исках да се облея с вода, но той ми забрани и това, защото имахме само колкото конете да не умрат от жажда.

Значи такава е съдбата на войника, замислих се аз, цял живот марширува из пустинята и навярно умира на вражеска земя.

Тази сутрин срещнахме малко пътници. Натъкнахме се на керван с камили и на група поклонници, отиващи в Мека. Пожелахме им лек път. За всеки мюсюлманин беше дълг да посети светия град поне веднъж в живота си. Поклонничеството представя религията като пътешествие и обединява вярващите чрез трудностите при пътуването. Повечето мюсюлмани изминават трудния път, макар че владетелите, включително татко, често нямат възможност да се отделят от народа си за толкова дълъг период.

По обяд, когато слънцето започна да гори кожата дори през дрехите, ние свърнахме от пътя и спряхме до голяма камара валчести камъни. Наоколо нямаше естествена сянка. Низам забодде двете копия и опъна един копринен чаршаф между тях и камъните. Свалихме от себе си толкова дрехи, колкото ни позволяваше приличието. Низам постла един тънък килим и ние легнахме под копринения чадър. Той обаче не можа да се отпусне. Държеше близо до себе си дългия мускет и често ставаше да огледа хоризонта.

— Винаги ли е толкова горещо? — попитах, докато лъсках острието на сабята му с мазнина, както ми бе показал.

— Не, принцесо. През дъждовния период става много студено. Вали толкова много, че можеш да се удавиш.

Погледнах го и забелязах, че брошката с портрета на мама виси на верижка върху мускулестите му гърди, и ми стана хубаво.

— Добре ли се чувстваше с мама, Низам?

Той се захвана да чисти пушката. Разглоби я внимателно и започна да отстранява следите от прах и пясък от всяка нейна част.

— Отначало мислех, че е като всички останали, но скоро разбрах, че не е така.

— В какъв смисъл?

— Тя беше... добра. — Низам спря работата си и се загледа в цевта. — Грижеше се за мен. Искаше да бъда щастлив.

— Липсва ли ти?

Той кимна и отново се зае с пушката.

— Знаеш ли как те наричахме тогава, принцесо?

— Как? — Вдигнах глава и го погледнах объркано.

— Ти задаваше толкова много въпроси! — усмихна се Низам. — Слугите те нарекоха Малката катеричка. Тези животинки са много любопитни и винаги бърборят безспир с другките си.

— Наистина ли ви приличах на гризач?

— Ами... нещо такова — изкиска се той.

— Не можахте ли да измислите нещо друго? Тигрите също си говорят.

— Ти беше Малката катеричка, принцесо. Това животинче ти подхождаше най-много.

Нацупих се, но той разбра, че е на шега, и се засмя. Помъчих се да си припомня каква бях като дете. Може и да съм приличала на катеричка, но уважавах родителите си и винаги се стремях да им доставя радост. Вслушвах се в съветите им, както и те в моите.

— Не ми отговори, липсва ли ти мама?

— Много. Макар че я виждам в теб.

— Нея ли виждаш или катеричката?

— Като се замисля, и двете.

Изсумтях недоволно и се излегнах върху килима. Низам провери тетивата на лъка си, подръпна кордите като струни на цитра. После огледа сабята, за да се увери, че съм си свършила добре работата.

— Ще ми отговориш ли на един личен въпрос? — попитах.

— Може би.

— Обичал ли си някога?

Както и очаквах, той не отговори веднага. Събу сандалите си и легна до килима. Знаех, че този лукс е само за мен, той щеше да спи върху пясъка.

— Не е лесно за човек като мен да обича, господарко.

Може би защото Низам изглеждаше толкова мъжествен, отначало не можах да схвана какво има предвид. Но после си спомних, че го бяха осакатили още като дете. Прехапах устни. Какво ли му костваше да знае, че никога няма да люби жена и да стане баща?

— Извинявай, дори не мога да си представя колко ти е трудно, но... никога ли жена не е покорявала сърцето ти?

— Има такава жена.

Скочих на крака. Нямах търпение да разбера коя е щастливката.

— Коя? Казвай коя е! Ще се опитам да ти помогна.

Той се усмихна на любопитството ми, но поклати глава:

— Няма да ти кажа. Не искам да ми се смееш.

— Каж ми, Низам, моля ти се! Не си играй с мен! Прошепни поне буквата...

Той ми обърна гръб и подложи ръка под главата си.

— Почини си, принцесо. Чака ни дълга нощ.

Легнах отново и започнах трескаво да прехвърлям имената на прислужниците от харема. Бях развълнувана. Трябваше да разбера коя е и да му помогна, както татко бе помогнал на мен. Но колкото и да се мъчех, не можах да открия подходящата и скоро се унесох в сън. Сънувах Арджуманд и се събудих с усмивка. Низам вече беше станал и вареше ориз. Слънцето шареше хоризонта с избледняващи кървавочервени краски, направени сякаш от четка на художник. Изядохме ориза с малко сушена риба, събрахме багажа и скоро бяхме отново на конете.

С настъпването на нощта започнах да губя очертанията на пътя. Заставах зад Низам и го оставих да ме води. Не беше студено, но нямаше и следа от дневната жегата и аз разбрах защо приятелят ми настоя да пътуваме през нощта. Беше прохладно, по-безопасно и доста по-приятно от пътуването с лодка, но безпокойството остана. Нетърпението ми да видя Иса и Арджуманд растеше с всеки изминал километър. Колкото повече се приближавах към тях, толкова повече се засилваше и увереността ми, че са живи. Низам ми го повтаряше всеки път, когато го попитах.

Скоро се показа и луната и вече можех да следвам спокойно пътя. На едно място видяхме срещу нас да вървят хора с факли. Низам бързо отклони конете от пътя, спъна ги, за да легнат на земята, и ние се притаихме. Различихме дващестина мъже на коне. Низам не можа да

определи дали са декани или хора на Аурангзеб, но каквито и да бяха, не трябваше да ни видят.

Изчакахме факлите да се скрият и продължихме пътя си. Поддържахме постоянно темпо и направихме само две почивки за смяна на конете. Надявах се, че ще поспим, когато слънцето се покаже, но без да каже дума, приятелят ми продължи напред. Седалището ми се протри, кожата на бедрата ми гореше. Не посмях да поискам почивка, макар че всяка крачка на коня предизвикваше спазъм в мускулите ми. Опитах да променя стойката си, но всяка промяна ожулваше нови участъци от кожата ми.

Когато Низам най-после отби от пътя, безмилостното слънце вече достигаше зенита си. Отправихме се в източна посока към три изсъхнали палми. Едва успях да слеза от седлото и да се добера до дърветата. Цялото ми тяло пулсираше. Той завърза копринения плат ниско за дънера, предполагам, за да не се вижда от пътя. Бях толкова уморена, че ми беше все едно какво прави и защо. Строполих се под сянката и се загледах тъпо в него. Той отрязва клони от близките храсти и ги натрупа между нас и пътя. После спъна конете и се просна до мен. Отправих бърза молитва за здравето на татко, Иса и Арджуманд и потънах в дълбок сън.

Продължихме да пътуваме по този начин — спяхме целия следобед и пътувахме цяла нощ и до обяд. Рядко разговаряхме. Низам се чувстваше уязвим в пустинята и бързаше да стигнем до южните планини. Страховете му бяха напълно основателни, защото пет пъти срещяхме воюващи банди. Макар да не носеха факли като онези през първата нощ, той винаги ги чуваше и успяхме да избягаме от пътя им.

Минахме покрай няколко села с къщи от глина и кал и шумни ханове, където отсядаха търговци с керваните си, номади, пътешественици и бандити. Около тях винаги имаше камили, както и цели ята от пустинни птици. Те се виеха около камилите и ловко измъкваха по някое зърно от храната им. Отвъд селата селяните обработваха неплодни полета. Зад тях и мършавите им биволи се вдигаха гъсти облаци прах. Сигурно се задушаваша, но не спираха да жънат, да редят тънките стебла на жалки снопи и търпеливо да обират от земята всяко зрънце. През това време жените им готвеха и събираха камилската тор. Тя беше много ценна. Всяко село тук имаше каменна

кула, където трупаха събраната тор и я запалваха, за да упътват окъснените пътници.

Една сутрин се натъкнахме на останки от скорошна битка. Напоената с кръв земя бе покрита с гниещи трупове. Денят беше тих и вонята — толкова тежка, че се изплаших да не се надигне, и да ме събори от коня. Раните на разплутите мъжки тела бяха пълни с червеи. Обърнах се и повърнах.

Повечето от воините бяха декани, но имаше и наши хора. Беше странно място за битка, наоколо нямаше крепост, нито прикритие. Низам предположи, че двете армии са се срещнали случайно. Повечето рани по телата бяха от саби и това ни подсказа, че не са имали време да заредят пушките си.

Видяното ме разстрои силно. Черни птици кълвяха лицата на мъртъвците, а група декани, предимно деца и старци, пребъркваха дрехите на труповете и прибираха всичко ценно. Не ни обърнаха внимание, бяха заети с плячката си. Изглеждаха нещастни и изхабени хора, боси и облечени в дрипи. Може би Аурангзеб бе изгорил къщите и храната им, помислих си аз, и за моя изненада усетих вина. Дори да бяха наши врагове, не разбирах защо децата и старците трябва да гладуват.

Отминахме злоещото място, но образите на вонящите трупове продължиха да тревожат съзнанието ми.

— Мислиш ли — попитах Низам и сригах коня, за да го настигна, — че навсякъде хората са жестоки както в Индостан?

Той отговори, без да изпуска от поглед пътя. Внимаваше за следи от коне.

— Невъзможно, принцесо.

Обърнах се назад и погледнах към кръжащите над мъртвото място птици.

— Ще освободя Иса и Арджуманд, но не искам да убивам никого.

— Знам, но може да се наложи.

— Защо?

— Ще действаме през нощта, но ако разкрият бягството им...

— Може пазачите им да са цяла дузина. Ти си силен, но те са много. Могат да те убият. Или да те ранят. — Той отвори уста, но аз го спрях. — Не, имам нещо по-добро наум, макар че също крие риск.

Той прогони една досадна муха и попита:

— Какво предлагаш?

— Простичък план. Ще отидем при султана на Биджапур и ще му кажем кои сме.

— И той ще ни пререже гърлата.

— Няма, защото ще му предложи замяна, на която няма да може да откаже.

— Но ние нямаме нищо, принцесо.

— Имаме. Ще му дам Аурангзеб, най-омразния му човек.

Низам се закашля, плю в прахта, която сякаш излизаше от собствените ни гърла.

— Готова ли си да предадеш брат си?

— Аурангзеб носи моята кръв, но във всичко друго е враг. Никога не съм искала да го убия, въпреки че можех.

— Но сега ще го направиш.

— Нямам избор — казах и облизах напуканите си устни.

— Тихо... — прошепна Низам и се обърна назад.

Под кръжащите птици се издигна облак прах и бързо нарасна.

— Смени конете! — извика и скочи от седлото.

Бързо се прехвърлих върху отпочиналия жребец. Низам свали торбите от седлата, после шибна конете, които бяхме яздил досега, и те препуснаха към приближаващата зад нас група конници.

— Какво пра...

— Ако имаме късмет, ще ги излъжем и те ще тръгнат след конете — обясни и скочи върху своя кон. — Сега препускаме! В галоп!

Сритах коня и препуснах с всички сили напред. Тюрбанът ми падна и вятърът развя косата ми. Седлото заудря по бедрата ми, сякаш биеше по еленовата кожа на тъпан. Някой стреля.

— По-бързо! — изрева Низам.

Преодолях страха от падане и пришпорих жестоко животното под мен. За мой ужас видях приятеля си да сваля лъка от гърба и да яхва коня си на обратно. Опъна го и стреля. Стрелата се изгуби в облака пред конниците зад нас. Те му отвърнаха с дъжд от куршуми. Земята около нас завря, но никой не бе ранен. Преследвачите ни явно нямаха време да презаредят и извадиха стрелите. Низам стреля още веднъж, обърна се и видя, че го гледам объркано.

— Давай напред! — изкрещя и аз отново препуснах.

Пътят, който до този момент ми изглеждаше прав и равен, сега започна да се извива като змия. При тази скорост пейзажът се сля в едно голямо кафяво петно. Залегнах напред и забих пети в хълбоците на жребца. Той изцвили яростно и удвои усилията си. Една стрела се заби в земята пред мен. Обърнах се и видях преследвача си да пада с вик от коня. Низам изпрати друга стрела и втори ездач падна на земята.

— Настигат ни! — извиках. — Хвърли им златото!

Той не се поколеба. Остави лъка и се пресегна към седлото си. Заграби една шепа с жълтици и я хвърли към бандитите. Хвърли ги високо, за да може златото да заблести на слънцето и да привлече вниманието им. Монетите тупнаха в прахта. Низам изпразни едната кесия и мислех, че ще спре, но той извади още една. Скоро по земята имаше толкова злато, че щеше да стигне за всички мъже от бандата до края на живота им.

Преследвачите достигнаха до жълтиците и аз се помолих за спасението ни. Изглежда, Аллах се бе уморил от битки този ден, защото всички скочиха от конете и нададоха възторжени викове. Повечето от тях се проснаха в прахта, но имаше и такива, които извадиха сабите и атакуваха събратята си.

— Не спирай! — викна Низам.

Отново пришпорих коня и скоро мъжете се изгубиха от погледите ни. Продължихме в галоп, докато започнах да се плаша за животните. Жегата беше жестока и по устата им изби пяна. Постепенно успокоихме ход и едва тогава осъзнах, че пулсът ми бие като чук върху слепоочията ми. Низам плуваше в пот, прахта го покриваше целия и единствено очите съживяваха кафявата маска на лицето му.

— Успяхме ли? — попитах, останала без дъх.

— Надявам се, но по-добре да не спираме.

Той подкара коня си бавно, но непрекъснато се обръщаше, за да огледа пътя зад нас.

— Това с жълтиците беше много умно, господарко.

— Много странно — отвърнах и засенчих очите си, за да мога да го видя. — Изведнъж ми просветна. Треперех от страх, но умът ми беше кристалночист.

— Някои мъже постигат същата яснота в битка. Виждат неща, невидими за другите. Може да не са най-силните воители, но могат да

водят останалите. Твоят брат е...

— Такъв човек — прекъснах го. — Въпреки това ще го предам.

— Щом казваш. Но как точно мислиш да го направиш?

Бях изтощена от преследването и ми беше трудно да формулирам плана си.

— Хайде първо да починем — предложих и огледах наоколо.

На хоризонта се показаха първите планински възвишения. Значи приближавахме деканите. Сутринта моят спътник ми бе казал, че пресечем ли реката и планините, скоро ще видим Биджапур.

Наближаваше пладне и беше време да помислим за почивка. Низам слезе от пътя и тръгна към едно пресъхнало речно корито. Известно време яздихме по него, после прекосихме обширно каменно поле. Между камъните се белееха разхвърлени кости от камили. Низам се разходи напред и назад по коритото и за моя радост в една вдлъбнатина, прикрита зад храсти и скали, откри малко езерце с прясна вода. Слязохме от конете и разположихме лагера си.

Низам погледна на север. Нямаше и следа от преследвачите ни.

— Или се избиват един друг, или пируват в най-близкия хан.

— Според теб декани ли бяха?

Той кимна и разви напоения с пот тюрбан.

— Хората на брат ти са по-дисциплинирани. Те не биха тръгнали след нас.

— Защо?

— Защото може да сме примамка и да ги вкараме в клопка.

Напълнихме и двата мяха с вода и тогава пуснахме конете в езерото. Низам успя да ги възпре, преди да са изпили прекалено много вода.

— Ако искаш, можеш да се изкъпеш — предложи той. — Ще затворя очи и ще те оставя на спокойствие.

Бях толкова изморена, че единственото ми желание беше да заспя, но мисълта за прохладната вода ме изкуши. Щом Низам се изкъпа и завърза нашия импровизиран чадър, аз се съблякох, изплакнах прашните дрехи и ги метнах върху един храст да съхнат. После влязох във водата и изстенах от удоволствие. Не се бях къпала от две седмици и сега затърках настървено тялото си с пясък, доволна да видя как кафявият пласт прах пада от раменете и бедрата ми. Бях отслабнала и това ме притесни. Кожата ми бе повехнала и сбръчкана,

изглеждаше някак широка за шепата кокали отвътре. Бях навършила трийсет и шест години и знаех добре, че женската красота е преходна. Моята вече си отиваше. Излязох на брега и навлякох влажната туника. Седнах до Низам и той отвори очи.

— Как беше?

Свих рамене и се опитах да среща косата си с пръсти.

— Умът ми беше на друго място.

Низам бе достатъчно възпитан да не попита нищо.

— Мога ли да ти задам един въпрос. Малко е глупав, но...

— Зависи.

— Мислиш ли... — въздъхнах. Чувствах се по детски глупава. Бях толкова самоуверена, докато бягахме от бандитите, а сега, когато ставаше дума за любов... — Мислиш ли, че все още съм привлекателна? — попитах смутено.

Низам се поколеба. Аз го изпреварих:

— Не сме се виждали от пет години. Сигурно си е намерил някоя по-млада, по-хубава. Много мъже го правят, защо той да е по-различен, особено когато аз не съм до него.

— Тези мъже са глупаци — отвърна сериозно моят приятел.

— Защо да са глупаци? Просто предпочитат млади жени, със стегнати тела и...

— Заспали завинаги мозъци.

— Какво ги е грижа мъжете за женския мозък? Съпругът ми се дразни от моите съвети. Повечето от богатите мъже имат любовници на половината на годините им. Явно тези момичета им дават нещо, което ние не можем. Може би красотата им ги кара да се чувстват млади. Или ги имат за бижута и се кичат с тях пред хората.

Низам се изправи и огледа мястото около лагера ни.

— Не знам за другите мъже, но познавам себе си и Иса. Той те обича и тази любов е завинаги.

— Но той обича красивите неща. Помисли си за Тадж Махал, за дворците, които е построил. Защо ще страда по старото, щом може да има нещо ново и младо?

— Ти не си вещ — отвърна той. — И точно това е разликата между нас и другите мъже. Много от тях мислят за жените като за вещи, докато ние...

Той се запъна. Виждах, че разговорът го смущава.

— Не обичам да говоря много, нито съм поет, господарко. Но ми се струва, че ние мислим за вас като за... бели слонове. Цял живот ви търсим и когато накрая ви открием, няма да позволим да си отидете отново.

Погледнах го изненадано. Никога не го бях чувала да говори така. Дали бе набрал самочувствие през тези години, или аз бях започнала да го чувствам равен и да се вслушвам в думите му? Хванах ръката му, убедена, че чувството на симпатия, не, любовта ми към него, нямаше да е по-силна, ако беше мой брат.

— Благодаря ти, приятелю! — казах развълнувано. — Не заслужавам такава чест да те имам до себе си.

Той заклати глава, но аз го спрях с жест.

— И кой е твоят бял слон?

Той се засмя с глас. Рядко си позволяваше такава волност.

— По-скоро е сив. Но със сигурност няма друга като нея.

Изведнъж ми просветна.

— Ладли! — плеснах с ръце — Ти си влюбен в Ладли!

Той замръзна.

— Но как... как се досети?

— По-добре попитай защо съм била толкова сляпа, че да не забележа по-рано!

В главата ми запрепускаха спомени. Беше толкова отдавна и тогава тя тичаше по Дара, но погледът на Низам бе винаги върху нея.

— Откога я носиш в сърцето си?

— Ще приготвя нещо за обяд.

Хванах ръката му и го обърнах към мен.

— Откога?

— Отдавна — каза и извърна поглед.

— Тя знае ли?

— Че защо да се интересува от мен? — въздъхна с горчивина той. — За нея аз съм нищожество и винаги ще остана такъв.

— Глупости! Пълни глупости!

— Трябва да хапнем и да поспим, принцесо.

Не обърнах внимание на думите му. Вече замислях как да открадна Ладли от Аурангзеб и да я тласна към Низам. Знаех с какво презрение говори тя за мъжете, но се надявах да ѝ покажа Низам, какъвто го виждах аз — човек, който би я обичал безусловно и

завинаги. Може би щях да успея да ги събера, както татко ни събра с Иса преди години.

— Ох, Ладли! — прошепнах достатъчно високо, за да ме чуе Низам. — Колко щастлива ще бъдеш!

ШИВАДЖИ

Спахме целия следобед и през нощта, и тръгнахме чак сутринта. Вече не бе необходимо да пътуваме през нощта, защото в планината беше прохладно. Освен това пътят през нея беше неравен и дори нашите опитни коне щяха да се нуждаят от светлина. И така, прекосихме реката и скоро стигнахме в подножието на планината. Хълмовете ѝ се издигаха величествено над нас и аз открих, че често поглеждам към тях. Основата им беше покрита с море от свежа, зелена трева, тялото им бе загърнато с було от гъста мъгла, а остриите им кафеникави върхове пробождаха облаците.

За моя изненада с приближаването им забелязах, че тази най-безводна част от Индостан се превръща в плодородна градина. Всичко тънеше в зеленина, сякаш някъде тайно бликаше вода. Там, където до скоро се виждаха само ниски храсти, сега имаше мек зелен килим. Всичко цъфтеше, всичко бе пълно с живот. Бях чела за джунглата, където валеше всеки ден, но да видя с очите си това изобилие беше омагьосващо. Маймуни скачаха из покритите с мъх клони, разноцветни папагали се криеха зад големите им като щитове листа. От време на време цяло ято от тези птици излиташе, за да търси храна на друго място и небето почервяваше от алените им крила.

Пътувахме цели три дни из тесните планински пътеки. Низам непрекъснато беше нащрек, защото дърветата бяха нагъсто и цял отряд можеше безпрепятствено да ни проследи. Извади сабята и я сложи в скута си, показва ми как да стрелям с мускета, ако се наложи, и го привърза към седлото ми. Пушката беше дълга и тежка, но мисля, че щях да се справя при нужда.

Няколко пъти срещнахме декани. Те винаги пътуваха пеша и нито веднъж не ни създадоха неприятности. Веднъж срещнахме група жени да берат диви плодове, докато мъжете им преследваха глиган. Дадох малко сушена риба на едно момиче в замяна на торба с череши. Не бяхме опитвали плод от седмици.

С приближаването ни до Биджапур белезите на войната станаха по-видими. Из гънките на планината започнаха да се показват бойници

и каменни укрепления със стражеви кули. Зад стените им стояха воители и внимателно наблюдаваха всяка наша стъпка.

Натъкнахме се и на една група декански войници. Такива банди бяха неизбежни по време на война и понякога достигаха неколкостотин души. За наша изненада те не бяха настроени враждебно. Попитаха ни накъде сме тръгнали и приеха лъжите ни на доверие. Изглеждаха изтощени, много от тях бяха ранени и с мъка влачеха доспехите си. Низам рискува и попита за армията на Аурангзеб. Казаха му, че напуснали долината преди седмица. Този път сблъсъкът бил грандиозен, но деканите успели да отблъснат нашите, с цената на много жертви. Някои смятаха, че са се върнали на север, други се кълняха, че ги видели да поемат още по на юг. Ние посрещнахме информацията със смесени чувства. От една страна, бяхме разстроени от изхода на битката, но от друга, си отдъгнахме, като разбрахме, че Аурангзеб не е наблизно.

Отне ни още един ден да стигнем до Биджапур. Градът не се отличаваше с нищо интересно. И тук имаше покрити с плочи улици, пазари и дворци, но на всяка крачка се сблъскахме с доказателства за скорошната кървава битка: трупове, разрушени домове, съборени прикрития, погребални процесии. В центъра на града се издигаше крепостната кула — солидна сграда от камък и хоросан. Върху назъбените ѝ стени имаше оръдия, зад тях стояха воители с брони и шлемове.

Оставихме конете в една близка конюшня и тръгнахме към крепостта. Около нея се издигаше стена от остри камъни и единственият достъп беше широката каменна стълба. Докато се изкачвахме към портата, забелязах, че зад всеки камък дебне войник и всички гледат в нас. Никой не ни попита къде отиваме, но враждебните им очи дебнеха всяко наше движение. Пазачите на портата бяха с дълги копия, а над нея бяха разположени още дузина воители с насочени към нас мускети.

— Дали постъпваме разумно? — прошепна Низам, докато пристъпвахме прага на крепостта.

Сега, когато бяхме толкова близо до Иса и Арджуманд, аз отказах да търся друга стратегия. Не и когато всяка моя крачка ме приближаваше все повече до любимите ми. Не и когато едва удържах желанието си да изритах сандалите от краката си, да полетя към тях,

да ги притисна до сърцето си и никога да не ги пусна. Отхвърлих всички съмнения и казах уверено:

— Всичко ще бъде наред!

Планът ми зависеше от това да стигна до султана без инциденти. Очаквах да го намеря на трона, заобиколен от съветниците си. Проблемът беше, че наоколо имаше твърде много сгради. Почти не се различаваха една от друга и повечето завършваха с островърхи кули. Султанът можеше да е във всяка от тях.

Обърнах се към един от войниците на портата. Отначало той се намръщи, но аз се усмихнах мило и леко му се поклоних. Лицето му се проясни.

— Извини ме, войниче — попитах, — но къде мога да открия султана?

Той протегна отсечената си до китката ръка към една сграда с големи балкони.

— Но не вярвам, че ще ви приеме — добави и се ухили. — Сега се забавлява с Шиваджи.

Татко ми бе говорил за Шиваджи, предводител на индусите мурати, заклет враг на империята. Те живеяха в планините около Биджапур. Смятани за плебеи сред индусите, под командата на младия харизматичен Шиваджи те постепенно се бяха превърнали в сериозна заплаха. Подозирах, че двамата със султана се бяха съюзили срещу баща ми.

Тръгнах направо към посочената от войника сграда. За мое учудване на входа имаше само двама войници. Те преградиха пътя ни, но аз извадих шепа перли от джоба си, подадох им ги и ние бяхме допуснати без повече въпроси. Вътре помещението беше приятно прохладно. Мраморният под и красивите тапети излъчваха уют и свидетелстваха за богатство и разкош. Из залата се разхождаха хора в красиви туники, което ми напомни за моите вехти дрехи. Слуги в снежнобели сарита разнасяха свежи плодове, козе сирене и еленско месо. При вида на печеното устата ми се изпълни със слюнка, но аз устоях и не погледнах повече към подносите. Огледах се и видях стълба, водеща към втория етаж. Предположих, че гранитните ѝ стъпала ще ме изведат до балконите, и тръгнах по тях. Надявах се, че султанът и Шиваджи ще са там. По стъпалата бяха наредени войници и

пазеха зорко достъпа до покоите на владетеля. Не ни спряха, но ръцете им стискаха здраво дръжките на сабите.

На втория етаж бяха спалните помещения. Стилът и подредбата им не се различаваха от нашите. И тук имаше дебели килими, одеяла и възглавници с най-различна форма. В дъното на коридора бяха балконите, отрупани с прекрасни цветя в глинени саксии, маси с всевъзможни лакомства. В средата на една издигната площадка стояха двама мъже. Другите хора бяха долу, извън площадката. Нямахме нито една жена.

— Все още можем да ги освободим със сила — прошепна Низам, докато вървахме към балкона. — Деканите са лукави, не трябва да им се вярва.

Забавих крачка. Навярно беше прав. Мама никога не би се оставила толкова незащитна, не би отишла сама в леговището на врага. Без съмнение би измислила по-добър план. Аз бях допуснала да стигна дотук напълно неподготвена за действията на враговете ни и против волята на приятеля ми, който ги познаваше достатъчно добре и ме бе предупредил за опасността.

Коленете ми се разтрепериха. Обърнах се към изхода, но един мъж вече ни бе забелязал. Видя страха в очите ми и ни даде знак да се приближим. Поколебах се, но той отново ни повика с жест. Тръгнах към него и се опитах да прочета намеренията в очите му. Щом стъпихме на балкона, настъпи тишина. Всички погледи се насочиха към мен и аз се засрамах от дрипите си. Добре, че Низам беше до мен. Повечето от мъжете там бяха воини и впиха очи в него, заприличаха ми на леопарди, дебнещи приближаващ се тигър.

Двамата мъже на платформата погледнаха с любопитство към нас. Единият беше широкоплещест мъж с лице, изсечено сякаш от камък. Носеше осеяна с шипове броня и извита сабя. Другият мъж беше много по-дребен, всъщност приличаше на жена. Носеше червеникавокафява риза и гамаша. През рамото му бе праметнат голям лък. Имаше деликатни черти и беше със странна, обърната с дъното нагоре шапка. По-едрият мъж се задави, пръски храна излязоха от устата му. Прониза ме с поглед и извика гневно:

— Помещенията за слугите са отзад. Ако молиш за работа, първо се почисти и тогава ела.

Поклоних се леко. Щом назначаваше слугите, значи той бе султанът.

— Аз не съм слугиня, господарю — казах и отново се поклоних. Хората около нас започнаха да шушукат.

— Не ме интересува дали си робиня или курва — тросна се той. — Изчезвай!

Аз не помръднах. Той бе готов да се обърне и да продължи разговора си, но когато видя, че не си отивам, челюстите му щракнаха от ярост.

— Ако си курва, по-добре се изкъпи и хвърли този парцал от гърба си. После се върни да видим каква стока предлагаш.

Мъжете се засмяха, но забелязах, че този, който според мен беше Шиваджи, не сваляше поглед от мен и внимателно ме изучаваше.

— Видът ми е такъв, защото идвам отдалече, господарю — казах с надеждата, че гласът ми няма да ме предаде. — Чак от Агра.

При тези думи султанът се намръщи. Балконите зажужаха като кошер, някои мъже обърнаха поглед към планините на север.

— Че толкова далече ли работят моголските курви?

— Не — едва прикрих раздражението си към този глупак. — Но моголските принцеси — да.

— Единствената такава е в затвора с онова куче, баща й. Там двамата кроят пъклени планове и мърсуват.

При тази обида Низам извади сабята си и застава пред мен.

— Не! — извиках и хванах острието. — Казах, не!

Погледът ми пробяга по лицата на мъжете. Някои от тях също бяха извадили сабите си. Чу се гневен ропот, но никой не посмя да нападне. Знаех, че при най-малкия знак от султана с нас щеше да е свършено.

— Прости ни, господарю — казах и прибрах острието на Низам в ножницата, — но сме много уморени и не успяваме да се държим, както подобава.

— Наистина ли си принцеса Джаханара? — попита по-древният мъж. За разлика от физиката му гласът му беше мъжествен и силен.

— Да, Шиваджи.

И да беше изненадан, че знам името му, не го показва с нищо.

— Защо тогава си тук?

— Може ли да поговорим насаме? — казах, уморена от толкова обяснения и нетърпелива да прегърна Иса и Арджуманд. — Това, което имам да ви кажа, не е за всяко ухо.

Двамата владетели си зашепнаха един на друг и скоро султанът обяви:

— Съгласен съм само ако и твоето куче напусне.

— Низам ще остане — казах спокойно, — но ще даде оръжието си на хората ти.

Султанът изсумтя и с жест заповяда на Низам да сложи сабята на земята. Той се подчини. Едноок воин вдигна оръжието и всички, освен нас четиримата напуснаха балкона. Султанът и Шиваджи слязоха от площадката и ние застанахме лице срещу лице.

— Защо цапаш земята ми с краката си? — попита султанът. — И има ли причина да не те обеса на най-близкото дърво?

— Дойдохме с мир.

— Само глупаците искат мир.

— Глупаците? — повторих, за да спечеля малко време и да разгадая мъжа пред себе си. Молах се в главата му да има поне капчица разум. — Знаеш ли господарю, че Аурангзеб се опита да ме убие?

— Чухме нещо такова — кимна той.

— Знаеш ли, че брат ми Дара умря, защото поддържаше хиндуистката вяра и искаше мир с вас?

— Слабите първи намират смъртта си — плю султанът.

Образът на Дара с глава върху дръвника ме връхлетя, но аз го прогоних от съзнанието си.

— Аламгир е силен като гранит — казах, — а ти не можеш вечно да воюваш с него.

— Може би можем — отбеляза Шиваджи. И двамата със султана разполагаха с огромни армии.

— Може би — повторих и поех дълбоко въздух, защото знаех, че това е моментът да изпробвам късмета си, — но да кажем, че бъде убит? Няма ли да е по-добре, вместо да пръскаш злато и хора в тази безкрайна война. Така спокойно ще укрепим царството си. Бих могла да ти помогна. Смъртта му ще ви даде възможност да получите независимост.

— Вече се опитахме да го убием — отвърна Шиваджи. — Много пъти, по много начини. Оказа се невъзможно.

— Не е невъзможно, ако знаете това, което знам аз. Тогава убийството му ще бъде по-лесно от детска игра.

— Детска игра! — избухна султанът. — Ти май ни взимаш за глупаци.

Шиваджи го спря с жест.

— Нека чуем всичко докрай, Ахмед.

Султанът отвори гранясалата си уста, но аз го изпреварих:

— Под Червената крепост има таен коридор...

— Тя лъже...

— ... който води директно до царските покои. Убиецът може спокойно да влезе и да убие Аламгир. Никой няма да разбере кой го е направил.

— И ти й вярваш? — повиши глас султанът. — На развратната кучка? Сестрата на нашия враг?

— По-добре развратна кучка, отколкото малоумна — извиках, неспособна да сдържам повече възмущението си. Бях изтощена физически и душевно. Сега, когато бях толкова близо до моите любими, нервите ми се люлееха като листо на вятъра. — Идвам тук, за да поднеса безценен дар на твоето жалко царство, а какво правиш ти? Започваш да ме обиждаш! Мислиш ли, че ще предам Аламгир ей така, без да искам нещо в замяна? Нещо, което само ти можеш да ми дадеш?

Шиваджи се засмя. Дълбокият гърлен смях изненада всички.

— И какво е то? — попита той през смях.

— Да ми върне обратно мъжа и дъщерята. Те са негови роби от пет години и строят джамия някъде тук, из тази нещастна земя. — Обърнах се към султана и заявих: — Дай ми ги и аз ще ти дам Аламгир.

Шиваджи продължи да се смее:

— Изглежда тази жена притежава повече ум в главата си, отколкото си предполагал, Ахмед — обърна се към приятеля си той.

— Тази жена има нужда от камшик.

— Нищо подобно, човече! — поклати глава Шиваджи. — От баня и от нови дрехи — със сигурност, но не и от камшик. Освен ако не искаш някой ден да те удуши с него.

Султанът не обърна внимание на думите му и ме погледна. Когато заговори, гласът му беше груб, но по-малко заплашителен.

— Мъжът, когото търсиш, е жив. Момичето също.

Краката ми се подкосиха. Низам забеляза и протегна ръка да ме подкрепи.

— Благодаря ти, Аллах! — прошепнах.

— На мен трябва да благодариш — заяви султанът.

Опитах се да остана невъзмутима, но бях завладяна от такава радост, че не знаех какво да кажа. Единственото, което исках, бе, да хукна при тях и да ги прегърна.

— Прав сте, господарю... Много ви благодаря!

— Аз уважавам този човек — призна неохотно той. — Той е достоен мъж и притежава божия дарба.

— Ще го освободиш ли, ако ти кажа къде е тайният проход?

— Може би.

— Ако Аламгир умре, войната най-сетне ще свърши — намеси се Шиваджи.

Султанът изглежда дребния си приятел и каза:

— Ще го освободя, когато завърши джамията ми. Това ще бъде най-хубавата джамия в цял Декан и аз няма да се разделя с него, докато не се положи и последния камък.

— Колко време ще отнеме това? — попитах бързо.

— Не много. Пет години. А може и три.

— Пет години! Но аз не мога...

— Или предпочиташ да го продам на търг? — прекъсна ме той. — Иса е роб, а съдбата на робите е такава.

— Тогава и аз ще остана с тях.

— Невъзможно! Прекалено много хора те видяха и чува коя си. Ако останеш, поемаш голям риск за себе си и за семейството си.

— Какво да правя тогава?

— Моят приятел — намеси се Шиваджи — не е толкова неразумен, колкото изглежда. Но се боя, че е изправен пред сериозна дилема. Виждал съм джамията и знам какво означава за него. Тя е много важна и за хората му, загубили близките си в тази война. Всички искат да я видят завършена.

Той се вгледа в мен, в очите му проблесна уважение, сякаш искаше да ми покаже, че оценява моята издръжливост.

— Защо не им дадеш няколко дни, Ахмед? Нека останат на някое усамотено място за известно време и когато се върнат, тя ще замине за... — Той замълча за миг, сви рамене и продължи: — За където Аллах ѝ повели.

— А дъщеря ми? — попитах със свито сърце.

— Тя също остава! — отсече Ахмед. — Тя разбира от градежи колкото и баща ѝ.

Колко объркана бях тогава! Радвах се, че ги откривам живи, и скоро щях да ги видя, но една част от сърцето ми ридаше, защото трябваше отново да се разделим. Още цели пет години!

— Какво мислиш? — попитах Низам, макар да знаех, че отговорността за решението е моя.

— Мисля, че времето лети. По-добре да бъдеш с тях по-малко години, отколкото въобще да не ги видиш.

— Ти би ли имал търпение да чакаш още пет години?

— Разбира се, принцесо. Винаги съм бил търпелив.

Благодарих и се обърнах към султана и Шиваджи:

— Ще ви разкажа за тайния вход, но ще запазя мястото, откъдето започва, до деня, когато видя моите хора свободни.

— Но ти ми обеща главата му! — тропна с крак султанът.

— И ще я имаш. Но щом аз ще трябва да чакам, ще чакаш и ти. Или ги пусни сега.

Шиваджи се разсмя отново.

— Така е честно, Ахмед.

— Джамията трябва да бъде завършена. Това е единственото хубаво нещо в тази война.

— Войната може да спре...

— Те ще останат!

— Тогава ще продължите да воювате — казах и се замислих дали Низам беше прав. Навярно трябваше просто да убием пазачите на Иса и Арджуманд и да избягаме. Така нямаше да има нужда да стоя тук и да си губя времето с този упорит глупак.

— Тайният коридор — започнах аз — тръгва от малка къща до един стар кипарис. Но няма да ти кажа къде се намира, докато моят любим не се върне. Щом го видя свободен, ще завържа черен кон на кипариса, за да маркирам входа.

Продължих да разказвам подробно за тайния проход. Султанът задаваше въпросите си заядливо, а аз отговарях разсеяно.

— Два дни — отсече. — Давам ти два дни да ги видиш, после изчезваш. Щом завършат джамията, ще ти ги доведе. Изкормим ли братчето ти, забравяш за нашата сделка.

— Така да бъде.

Той напусна балкона. Въпреки че всяваше страх у околните, знаех, че няма да ми стори нищо, нито пък на Иса и Арджуманд. Ако го направеше, нямаше да спечели нищо, но щеше да изгуби много.

Шиваджи се засмя отново и поклати глава.

— Всички жени в родината ти ли са като теб?

— Ако Аллах е искал да създаде жените като безполезни твари, нямаше да ни надари с разум.

— Радвам се, че воюваме с мъжете ви. Една битка с жени като теб сигурно щеше да ни съсипе.

— Бях упорита, защото нямаше друг начин — признах аз. — Мислиш ли, че ми беше приятно да се пазаря с това магаре? — Поклатих глава и продължих: — Вие, индусите, имате много жени богове. Чувала съм за Парвати, Сарасвати и Лакшми. Как може човек да вярва в тези прекрасни богини и в същото време да се изумява, когато жената използва ума си?

Шиваджи ме слушаше внимателно. Когато свърших, ми се усмихна приятелски и каза:

— Ще ми бъде много приятно да се срещнем отново някой ден. Може би когато цялата тази глупост свърши...

— Винаги си добре дошъл в Агра. Ще ти покажем Тадж Махал и знам, че образът му ще остане в теб завинаги.

— Може би в някой следващ живот.

— Моля те, нека бъде в този!

Той ми се поклони и после, изненадващо за всички, се поклони и на Низам.

— Хайде да намерим твоите хора — кимна към мен. — Ще се радвам да ви събера отново.

Лицето ми грейна в усмивка. Бях намерила приятел сред враговете си и скоро щях да целуна Иса.

ПРЕРОДЕНА

Докато вървахме по тесните улици на Биджапур, трябваше да положа неимоверни усилия, за да не затичам като дете пред Шиваджи и Низам. Не видях нищо от града, вглеждах се единствено в собствените си чувства. След пет самотни години потисканите толкова дълго емоции напиха да изскочат на повърхността и сърцето ми забързваше с всяка измината стъпка. Краката ми едва докосваха земята. Исках да литна като Акбар и пак ми се струваше, че няма да стигна при тях достатъчно бързо.

— Къде е тази джамия? — попитах припряно.

Шиваджи се изсмя на нетърпението ми.

— Не отиваме там, а в квартирата ми.

— Защо?

— За да не ви види някой.

Отворих уста да протестирам, но той продължи:

— Ще ги доведе при теб, не се съмнявай.

Свихме по малка павирана уличка и забързахме към една каменна къща с четири прозореца с каменни решетки и без никаква украса. Но вътре мебелировката беше богата и издаваше любовта на собственика ѝ към комфорта.

— Разполагайте се. След малко ще се върна с тях — обеща Шиваджи.

Последните два дни почти не бях спала. Легнах на възглавниците до Низам, но не можах да затворя очи и скочих отново.

— Никога не бих могла да стигна дотук без теб — казах тихо.

— Знаеш, че не е вярно — отвърна той. — Но се радвам, че помогнах.

Отидох до прозореца и погледнах навън. Нощта приближаваше и улиците гъмжаха от патрулиращи войници. Жените, очевидно много повече от мъжете, се връщаха от пазар, носеха продукти или теглеха колички със стока. Дрехите им бяха дрипави, нямаха и накити.

— Защо не идват? — тропнах развълнувано с крак.

Зърнах на перваза гребен от слонова кост и започнах да реша косата си.

— Търпението никога не е било сред твоите добродетели, господарко.

— Нямам време за търпение!

Той се засмя и ме закачи:

— Може би, когато остарееш, ще имаш.

— Пак няма да имам. Остава ми малко време, а трябва да свърша толкова работа!

Разменихме си усмивки. Приведох се към него и импулсивно го целунах по челото. Той застина и аз се зачудих дали някога женски устни са докосвали неговите.

— Някой ден ще те възнаградя богато, Низам. Знам, знам, винаги го казвам и още не съм го направила, но Аллах ми е свидетел, че ще...

— Ти вече го направи.

— Не, за съжаление, не.

— Ти ми даде Тадж Махал. Позволи ми да дам съвет на императора. Нищо друго не ми трябва.

Думите му стоплиха душата ми.

— Благодаря ти, приятелю! — казах от сърце.

— Не, аз съм този, който трябва да благодари.

Отвън се чу ковашки чук. Страховитият звук от удар на желязо в желязо ме накара да се отдалеча от прозореца.

— Ох, Низам, да не би краката им да са направени от камък? — зачупих пръсти.

— Може да идват отдалече.

Щях да отговоря, но в същия миг някой почука на вратата. Втурнах се и я отворих без колебание. Пръв влезе Шиваджи. След него, слава на Аллах, вървяха Иса и Арджуманд. Иса ме видя и се закова на място. Опита се да проговори, но от устата му не излезе нито звук.

— М-мамо! — заекна Арджуманд, не по-малко стресната. — Ти ли си, наистина?

Спуснах се към тях, прегърнах ги и двамата, и зарових лице в гърдите им. Целувах всяко парченце кожа, до което успях да се добера. Иса изохка от радост, наведе се и ни повдигна и двете.

— Мислех, че не си жива — едновременно плачеше и се смееше той.

— Не, любов моя, само затворена.

Той ни пусна на земята, но ръцете му все още бяха около раменете ни. Имах чувството, че сънувам. Бях тук с Арджуманд и Иса, държах ги в ръцете си, докосвах сълзите им. Всичко останало беше маловажно, само те имаха значение за мен. Бяхме оцелели след толкова много прежеждия и още се обичахме.

— Колко много ми липсвахте! — изхлипах и ги притиснах по-силно до сърцето си.

Иса отново ни повдигна във въздуха. Той винаги беше весел, а сега направо сияеше. Смехът му зарази Шиваджи и Низам. Те запляскаха с ръце и се смееха заедно с нас, докато ние подскачахме, танцувахме и се прегръщахме.

— Нека те погледам — извиках и хванах лицето на Иса в шепите си.

Косата и брадата му, някога черни като моите кичури, сега бяха изпъстрени със сребърни нишки. Чертите на лицето му бяха все така фини и красиви, макар че около очите и ъгълчетата на устата му имаше бръчки.

Арджуманд направо ме омая. Когато я видях за последен път, тя беше още дете. Сега бе станала истинска жена, по-висока от мен и много красива. Нямахте ги вече пухкавите бузки, лицето ѝ беше изящно и тясно като на баща ѝ. Но устните ѝ бяха пълни като моите. Мои бяха и очите.

— Колко си красива! — унесено промълвих. — Истинска красавица.

Тя се засмя и аз забелязах, че дори тембърът на гласа ѝ се бе променил.

— Как ни откри? — попита тя, докато стискаше ръцете ми в своите.

— Ще разкажа всичко, но първо искам да ви погледам.

Иса не можеше да сдържа радостта си. Отново ме вдигна на ръце и ме залюля. Стаята се завъртя пред очите ми.

— Каква жена си имам само! — възкликна той.

— Наистина — обади се Шиваджи и привлече вниманието ни. — Възхитен съм от нея. Ще ви донеса храна и напитки тук. Мога ли да

разчитам, че няма да напускате къщата?

Уверих го, че няма да създаваме проблеми, и благодарих за всичко. Той се поклони, ала погледът му следеше единствено Арджуманд.

— Лека нощ, дами.

Тръгна към вратата, но спря и погледна Низам.

— Низам, ако искаш, може да се присъединиш към мен тази нощ. Сутринта ще бъдем тук.

— За мен ще бъде чест, господарю.

Пожелавме си лека нощ и те излязоха и затвориха вратата. Все още бях твърде възбудена, за да седна, и ние продължихме, да разговаряме прави. Разказах им всичко за изминалите пет години. Те ме слушаха, жадни за всяка подробност, колкото и незначителна да беше тя. И двамата не познаваха добре Дара, но когато чуа за смъртта му, усмивките им угаснаха. Появиха се едва когато започнах разказа за бягството си.

На свой ред Иса разказа за залавянето им. Съдбата им би могла да бъде много по-лоша, ако той не бе убедил надзирателите в затвора, че може да бъде полезен на султана. Отначало искали да продадат Арджуманд на търг, но Иса отказал да строи, ако не я оставят за негова помощница. От затвора ги преместили в малка къща и всяка нощ ги заключвали отвън. Строежът, с който Иса не се гордееше, напредвал бавно, защото султанът му дал за работници само стари хора и деца. Трябвало да има високи куполи и големи дворове, но материалите свършили и Иса не му виждаше края.

— Щеше да бъде жалко — каза той с обич, — ако дъщеря ни не бе наследила моите умения. Аз чертая стените и таваните, а тя следи за точното изпълнение на чертежите. И знаеш ли, вече има собствени идеи. Рисува интересни и смели сгради, направо ме учудва.

— Но когато направим модела, винаги се срутва — свенливо промълви Арджуманд.

Беше очевидно, че се радва на вниманието на баща, и аз останах доволна, че са станали толкова близки.

— Надявам се един ден да построиш къща за мен и баща ти.

— Разбира се, само се моли никога да няма буря.

Иса й намигна и ние се засмяхме. Колко щастлива бях, че имам такава дъщеря! Много момичета щяха да повехнат, ако живееха

толкова дълго в затвор, но тя изглеждаше дори по-щастлива отпреди. Може би защото имаше интересна работа. А може би присъствието на Иса я караше да сияе, както някога сияех и аз.

Каквато и да беше причината, аз отправих благодарствена молитва към Аллах и прибавих още една, когато сервираха вечерята. Двама слуги със сребърни подноси внесоха печена патица, зеленчуци в саламура и оризово вино. Изпратихме благодарности на Шиваджи и Иса заключи вратата след тях. Това беше първата прясна храна от седмици насам и аз едва се удържах да не излапам наведнъж половината патица. Иса въобще не погледна към храната. Отпиваше от виното и се взираше в мен. Мисля си, че все още беше в шок от появяването ми.

— Ти постъпи правилно, Джаханара — каза, докато аз ядях вкусното месо.

— Да остана в Агра ли?

— Да. Сега те разбирам по-добре.

Не отговорих и мълчанието ми накара лицето му да се сгърчи. Беше усетил, че крия нещо от тях.

— Не знам — изрекох уклончиво. — Останах, но не можах да спася Дара и... трябва отново да ви напусна.

— Да ни напуснеш! — подскочи Арджуманд и разля виното си.

Разказах им за уговорката ми със султана и Иса изстена.

— Нямах друг избор — оправдах се аз. — Трябваше да приема, иначе никога нямаше да те пусне.

— Но какво ще стане с нас?

— Искам да строиш по-бързо — отвърнах. — Нека джамията не остане десет века, а един. Сигурно можеш да съкратиш срока. Султанът каза, че ще отнеме три години, но аз знам, че можеш да завършиш и за две.

— Защо не останеш с нас?

— Имаш ли представа колко декани искат да убият сестрата на Аламгир?

На масата се възцари мълчание. Знаех колко болезнени са за тях думите ми и съжалих, че им казах истината толкова рано. По-добре да бях изчакала последния ден. По-добре...

Арджуманд се изправи и ме изтръгна от мислите ми.

— Доставка на мрамора много ни бави, татко — изрече решително тя и аз усетих що е майчина гордост. — Вместо да отделяме некачествените парчета, ще ги използваме за таваните и за местата, където окоето няма да забележи дефектите. Може да заменим камъка с дърво. Можем...

— Да направим много други неща — каза Иса и се опита да се усмихне. — Наистина, можем да свършим за две години, но няма ли друг начин?

Поклатих глава.

— Поне не по-добър. Дори да успеем да избягаме оттук, ще ни заловят в Агра. Той ще ни убие и тримата.

Пресегнах се и хванах ръцете им.

— Вече издържахме пет години. Ще минат още две и ще бъдем завинаги заедно.

— Обещавах ли? — Взря се Арджуманд в очите ми.

— Обещавам, детето ми! Обещавам!

Иса подръпна брадата си — стар навик, бях забравила за него.

— Тогава тази джамия ще бъде истинско чудо. Наслада за очите, но крехка като порцелан.

— Султанът не разбира нищо от архитектура — добави Арджуманд. — Лесно ще го излъжем.

Погледнахме се заговорнически и избухнахме в смях. Въпреки предстоящата раздяла сърцата ни се развеселиха. Реших да сменя темата и погледнах дяволито към Арджуманд.

— Мисля, че Шиваджи те харесва.

— Как така?

Обърканият ѝ вид ме накара да въздъхна. Можеше да е специалист по строежите, но очевидно не знаеше нищо за мъжете.

— Трябва да си поговорим за това — отвърнах и оставих посвещаването ѝ в женските тайни за друг път.

Иса напълни чашите и пихме отново. Виното ни стопли и ние ядохме още, пиехме и не мислехме за времето. Разговаряхме, както само семейство може да разговаря — изслушвахме се, съчувствахме си, оценявахме, изказвахме предположения. Когато утрото наближи, Арджуманд ни целуна, пожела ни лека нощ и се оттегли в съседната стая. Пред нея си наложих да изглеждам силна, но сега, когато

останахме сами и Иса ме прегърна, сълзите ми закапаха сами. Той също не издържа и заплака.

— Колко много ми липсваше! — прошепнах и прокарах пръсти по любимото лице. — Арджуманд... наистина ли е добре?

— Добре е, лястовичке. Първата година беше ужасна, разбира се. Но дори когато мислех, че си загинала, не преставах да ѝ повтарям, че си жива. Тя настояваше да ѝ го казвам всяка вечер. И аз повтарях, повтарях, повтарях. Накрая тя ми повярва. Сърцето ѝ се отпусна, започна да се учи как да строи, а аз се радвах да я гледам как расте.

— А ти? Как се справяше ти?

Той погали лицето ми с мазолестата си ръка.

— Никак. Външно не давах да се разбере. Но ако видиш тази джамия, сама ще разбереш, че вдъхновението ме напусна заедно с теб. Не те виждах, докато я строях, и стените ѝ са скучни. В тях няма грация, няма любов.

— От прозореца на кулата можех да виждам Тадж Махал — казах. Тялото ми се наслаждаваше на топлината на прегръдката му. — Стоях и го гледах, докато краката ми започнеха да треперят. Аурангзеб нарочно ни сложи в тази кула, мислеше, че гледката ще ни доведе до лудост, но ни бе подценил. Тя даваше на татко повече удовлетворение, отколкото болка. За мен мавзолеят беше единствената радост, единственото нещо, което ме караше да се усмихвам. Напомняше ми за хубавите неща, които съм преживяла с теб.

Устните му докоснаха моите. Беше нежна, почти ефирна целувка, но аз се почувствах преродена. Иса ме погледна в очите и отново доближи устните си. Отстъпих крачка назад и попитах срамежливо:

— Остаряла ли съм?

— Какво?

— Мъжете... не обичат старите жени.

— Ние стареем заедно, лястовичке.

— Но красотата ми... си отива.

— Красотата е чувство, а чувствата са вечни.

— Как така?

Черните му очи се впиха в моите.

— Знаеш ли, лястовичке, на юг оттук има планина. По най-високите ѝ части листата на дърветата сменят цвета си през различните сезони. Удивително явление! От зелени, те стават златисти,

карминени и кафяви. Гората прилича на красив пъстър килим. Листата на есента са дори по-красиви от пролетните.

Той се наведе и ме целуна отново.

— Твоята красота, Джаханара, е като на тези листа. Тя няма да си отиде, само ще стане по-богата.

— Ето защо толкова страдах за теб — въздъхнах тихо. — Ти виждаш неща, за които другите остават слепи.

Той се усмихна. Ръцете му издърпаха туниката от раменете ми и тя се свлече на земята. Този път не се хвърлихме на постелята като нетърпеливи деца, а бавно започнахме да изучаваме телата си, сякаш ги виждахме за първи път. Иса се оказа прав — в тях все още имаше красота.

Утолихме жаждата си за любов, но телата ни останаха вплетени едно в друго.

— Един ден трябва да ми покажеш тези листа — казах аз.

— Ще отидем заедно — обеща той, — но ти трябва да ги видиш сама. Само тогава ще можеш да вникнеш в истинската им природа.

На сутринта ни очакваше изненада. Двете с Арджуманд почиствахме масата след закуската, когато Шиваджи се появи и ни приветства.

— Водя ви четири коня — съобщи той. — Разделете се по двойки и напуснете града поотделно. После се съберете и тръгнете на запад. Крайната ви цел е Гоа, на брега на морето. Градът е пълен с йезуити, но това си има своя чар. Щом го наближите, тръгнете на север. На самия бряг има къщички. Срещу малка сума бихте могли да наемете две от тях. Ще стигнете дотам за два дни.

Той ми подаде няколко монети.

— Но султанът ни даде само два дни.

Дребният индус сви рамене:

— Ахмед невинаги е сговорчив, но не е толкова лош, колкото изглежда. Помолих го да ви отпусне още няколко дни. Той отказа категорично. После изпихме един мях вино и ето че се съгласи — засмя се той.

— Защо ни помагаш? — попита го Арджуманд.

— Защото ми харесва да мисля за вас като за приятели, не като за врагове.

Прибрах парите и попитах:

— Какво те кара да мислиш, че няма да избягаме?

— Виното беше хубаво, но това няма да спре Ахмед да ми отсече главата, ако не се върнете.

— И ти поемаш този риск?

Той се поклони:

— Оглупявам, когато срещна красива... не, умна жена като теб. Както и да е, вие ще решите как да постъпите. Конете са отвън. Ще се радвам да се видим отново, когато се върнете.

Той хвърли бърз поглед към Арджуманд и излезе. Настигнах го и казах:

— Надявам се да останем приятели, Шиваджи.

— Царствата ни воюват, не ние, принцесо.

Пожелахме си приятен ден и аз хукнах при Иса и Низам да им съобщя прекрасната новина. Бързо опаковахме оскъдния си багаж и след половин час напуснахме Биджапур. Аз и Низам тръгнахме първи и ги изчакахме извън града. Чакането ме изнерви и изпълни сърцето ми със съмнения. Бях готова да обърна коня и да се върна, когато най-сетне Иса и Арджуманд се зададоха. Не бяха свикнали да яздят и изглеждаха измъчени на седлата си. Без да губим повече време, ние се отправихме на запад.

До обяд успяхме да преминем планинските хълмове около Биджапур. Съжалявах, че напускаме сенчестите им пътеки, но нетърпението ми да видя океана ме накара да продължа бодро напред. Никой от нас не бе виждал океан, нито пък море. Низам ни водеше, но очите му непрекъснато шареха наоколо за преследвачи. Аз и Арджуманд не можехме да се наговорим. От години не бях бърбила по женски и сега с радост обсъждах видните хора на Агра, разказвах клюки, чути от нашите гости в затвора.

Късно следобед вятърът ни донесе мирис на море. Беше непознат за мен аромат, сякаш наоколо имаше невидима кухня и в пещите ѝ се готвеше нещо вкусно. Отначало помислих, че си внушавам, но после и останалите признаха, че усещат соления въздух. Това ни ободри, въпреки че Иса и Арджуманд едва издържаха мъките на ездата.

Слънцето залезе, но ние продължихме и спряхме чак когато нощта скри пътя от погледа ни. За вечеря имахме кичри — скромна яхния от леща и ориз. Умората си каза думата, хапнахме набързо и затворихме очи, защото знаехме, че ни чака още един изтощителен ден. Бях благодарна, че Иса е до мен и двамата споделяме топлината си в студената нощ. На следващата сутрин станахме рано и пришпорихме конете. Скоро земята около нас стана равна, а пътят се разшири. Вятърът се усили и ние отново усетихме екзотичния морски парфюм. По пътя си срещяхме декани, но те не ни закачаха. Изглеждаха много по-спокойни и уверени от сънародниците си на изток. Изглежда, Аурангзеб все още не бе достигнал до тези части на страната.

Този ден обядвахме по конете. Низам и Иса говореха за Тадж Махал, а ние с Арджуманд обсъждахме мъжете. Въпреки неволите дъщеря ми бе успяла да съхрани усмивката си и да остане щастлива. Тя се смееше, шегуваше се непрекъснато, беше много по-безгрижна от сериозната си майка и това ме караше и аз да се чувствам млада.

Слънцето вече се криеше зад хоризонта, когато зърнахме предградията на Гоа. Градът се гушеше в полите на ниска планина и това му придаваше чар и дискретност. Успях да видя достатъчно, за да разбера, че никога досега не съм била на подобно място. Над зелените хълмове се издигаха минарета, но имаше и високи кули с камбани. Низам каза, че били на християнските църкви. Мачтите на португалските търговски кораби достигаха чак до облаците. Опитах се да видя цвета на морето, но хълмовете все още го криеха от нас.

Шиваджи ни бе предупредил, че пътят се разклонява. Свихме надясно, както ни беше казал, развълнувани, че сме толкова близо до крайната си цел. Препуснахме в галоп и дори моите бедра се подпалиха, което ми подсказа, че Иса и Арджуманд сигурно страдат ужасно. Но и двамата отказаха почивка. Продължихме напред, минахме край огромни пясъчни дюни, кокосови дървета и група мъже, които ковяха дървена скара за сушене на риба, и прегазихме плитка река.

Над нас се виеха красиви бели птици, които Низам нарече чайки, и аз реших, че са добър знак. Бяха кресливи същества и ми заприличаха на свадливите жени от харема. Завихме на изток, преминахме през още едно поле от пясъчни дюни и най-накрая зърнахме морето.

То изникна пред нас като огромен тъмносин копринен чаршаф. Дори безкрайната индийска пустиня не изглеждаше необятна като него. Някъде далече, докдето погледът едва се докосваше, то се сливаше с небето, но къде точно можех само да гадая. Виждаше се единствено как синьото постепенно се прелива в друг, по-светъл нюанс.

Вятърът къдреше морската повърхност на вълни, чиито върхове бяха покрити с пяна. Сред тях плаваха лодки — сякаш кафяви косачи косяха синята коприна и оставяха бели пътеки зад себе си. Колко ли дълбоко беше под тях? И какви обитатели се криеха в сините дълбини? Образи на страшни водни чудовища изпълниха съзнанието ми и потръпнах.

Низам ни поведе по пясъчния склон. Вдясно от нас се показаха няколко къщи със сламени покриви. Изглеждаха празни. Запленена от морето, не им обърнах внимание и продължих към брега. Дори и конят ми изглеждаше развълнуван. Изпръхтя силно и изцвили. Цвиленето му се смеси с нашите възторжени викове. Низам тръгна по самия бряг и ние го последвахме. Лицето ми се покри със солени пръски и аз облизах устните си. Почувствах се като малко дете сред чудесата на света, защото това тук със сигурност беше едно от най-удивителните творения на Аллах.

Докато следвахме извитата като сърп плажна ивица, тревогите ми сякаш се стопиха и за пръв път от детството си се усетих свободна. Сякаш не съществуваше нищо, освен този великолепен плаж и това възхитително море. Низам доближи едно палмово дърво и скочи от коня. Завърза го за дървото и помогна на Арджуманд да слезе от своята кобила.

Аз продължих да се вслушвам в себе си. Цял живот бях следвала консервативните правила на архаичните ни закони. Цял живот се подчинявах на чужда воля. Но не и днес. Слязох от коня, изритах сандалите, събух панталоните си и се затичах като малко дете. Тичах с всички сили, размахвах ръце и крака и се разделях една по една с грижите си. Беше... невероятно. Иса се втурна след мен и смехът му се разнесе из брега. Прикани ме да го хвана и нагази в морето. Гмурнах се след него и изпищях от удоволствие. Водата покри глезените ми, после колената, накрая бедрата. Една вълна ме удари и изведнъж се

намерих под водата. Изскочих на брега заедно с нея и облизах солената пяна от устните си.

Арджуманд и Низам също влязоха във водата и Иса бе нападат от единствените жени в живота си. Пръскахме го, заливахме го с вода, докато започна да моли за милост. Атакувахме се взаимно, гмуркахме се и скачахме срещу вълните. Изпитвах странно чувство на безтегловност, сякаш бях играчка, рееща се без посока из морето, а вълните ме подхвърляха ту навътре, ту навън.

Зачудих се защо с напредването на възрастта спираме да играем. Защо се отказваме от тези прости радости? Съзнавах, че проблемите на възрастните са много и важни, че изискват твърдост и воля, но няма физическите удоволствия ни правеха по-уязвими?

Една огромна вълна се зададе, заля ме и аз се оказах изхвърлена на брега. Водната маса се разби в мен и падна тежко върху пясъка. Ударът беше силен, устата ми се напълни с пясък и вода, но неочаквано и за мен самата, аз се засмях.

— Зад теб — извика Иса.

Обърнах се навреме, за да видя новата вълна, но не и да я избегна. Изтъркалях се във водата и загубих ориентация. Малко преди гърдите ми да се пръснат от липса на въздух, успях да подам главата си на повърхността. Плувах добре, но как човек да се задържи прав сред тези вълни?

— Ела при мен! — помахаш ми Иса.

Нагазих във водата, спуснах се към него и скочих на гърба му.

— Колко са мощни! — възкликнах, когато той прескочи новата вълна.

— Скачай! — извика той. Приличаше на момче, кривата усмивка не слизаше от лицето му.

— Лесно ти е да го кажеш. Твоите крака са дълги като бамбукови пръчки.

Арджуманд се промъкна зад мен и на свой ред скочи върху гърба му. Когато поредната вълна ни покри, Иса се оказа нападат от две жени. Задържа ни за миг, после и тримата бухнахме във водата.

— Исааааа!

Морето погълна вика ми и нова вълна ме изхвърли на брега. Седнах и се загледах в играта на Иса и Арджуманд. Низам плуваше навътре, приличаше на малка черна точкица сред синия океан. Попитах

Аллах дали в рая има такова море. Той не ми отговори и аз заключих, че има, защото какъв рай щеше да бъде без това синьо съвършенство?

В историята пише, че европейците прекосили много морета, за да стигнат до Индостан. Поклатих удивено глава от смелостта им. Ако Ладли беше права и ние имахме по няколко живота, може би в следващия си живот щях да стана пътешественик. Щях да нарека откритите от мен острови на любимите ми хора и сигурно щях да оставя някъде и своето име. И защо не? Всички откриватели са обезсмъртили имената си.

Но тези приключения трябваше да почакаат, защото в този живот ме чакаха още много години и много работа. Трябваше да намеря съпруг за дъщеря си, да съхраня за себе си моя любим. „Спри!“, сгълчах се сама, защото мислите ми вече започнаха да кроят нови планове.

— Мамо, ела при нас! — извика Арджуманд.

Поклатих глава, но поканата ѝ ме разнежи. Каква красавица беше моята Арджуманд! Мъжът до нея щеше да бъде истински щастливец. И аз си обещах, че ще направя и невъзможното, но ще ѝ намеря добър съпруг. Нямах значение дали ще прилича на гол охлюв, или ще блести като златна монета. Ако се отнасяше мило с нея, щях да го подкрепя.

— Колко много те обичам, момичето ми! — промълвих, загледала в нея.

Излязохме от морето чак по здрач. Низам и Арджуманд се погрижиха за конете, а ние с Иса отидохме към къщичките. Въпреки че групата ни беше доста странна, собственикът ни прие любезно и не зададе никакви въпроси. Наехме три стаи, а той ни покани на вечеря. Естествено, приехме с удоволствие.

Съпругата му беше сърдечна жена, прегърбена от плетене на рибарски мрежи. Сготви ни екзотични ястия, каквито не бях опитвала досега. Поднесе гъста супа със странни, навити като охлюви животинки, наречени скариди, и други многоръки същества, на които викаха сепии. Изглеждаха живи и аз се уплаших, да не би да заплуват в супата ми.

Бяхме взели оризово вино от Биджапур и го споделихме с домакините си. Макар че живеех по законите на Корана, не приемах забраната да се пие вино. То развързваше езиците, оживяваше

разговора и разнежваше сърцата. И наистина, скоро бързахме свободно с нашите нови приятели и се смеехме, сякаш ги познавахме от деца.

Когато приключихме, нощта вече бе покрила морето с черен плащ. Пожелаваше лека нощ на домакините и се оттеглихме по стаите си. Побързах да се сгуша в Иса. Допирът на тялото му ми донесе повече топлина и живот дори от слънцето.

Следващите три дни се отдадохме на пълна почивка. Яздехме по брега или се разхождахме с часове. Смеехме се, разговаряхме и дори се карахме. Един ден видяхме огромни чудовища да си играят сред вълните. Домакинът ни каза, че са делфини, и ние влязохме в морето. Те не се уплашиха, напротив, заплуваха около нас в шеметни кръгове и ни забавляваха цяла сутрин.

Открихме и други интересни същества, събрахме черупки от охлюви с всякаква форма, ловихме омари, строихме пясъчни дворци.

Всеки следобед излизахме в морето с лодката на нашия домакин. Научихме се да залагаме капани и да хвърляме мрежи в морето. За моя изненада риболовът допадна на Иса. Наистина, не можеше да хвърля мрежата надалече както Низам, но по някакво чудо попадеше винаги на огромни пасажи риба. Рибата беше от всякакъв род — дълга, дебела, сребриста или напръскана с различни цветове. Отбирахме най-вкусните за вечеря, другите връщахме обратно в морето.

След това си почивахме и отивахме да поплуваме по здрач, защото тогава вълните се укротяваха и морето утихваше. Двете с Арджуманд зарязахме робите и воалите и носехме леки ризи и панталони. С тези дрехи приличахме на момчета. Тичахме и лудувахме като сестри. Тя ми разказваше за радостта от работата си, а аз — за дядо й.

По удивителен начин Арджуманд носеше в себе си чертите и на Иса, и моите, но притежаваше и свой собствен характер. Имаше остър ум, наследен и от двамата. Беше чувствителна като мен, но и младежки ентузиазизирана като баща си. Творческият дух ги свързваше и аз трябваше да призная без завист, че тя винаги ще бъде по-близка с него, отколкото с мен.

През цялото време никой не спомена за предстоящата раздяла. Съществуваха само настоящият момент и ние му се отдадохме докрай.

Живеехме яростно — смеехме се, докато ни заболят коремите, плувахме, докато ръцете ни отмалеят. Обичахме се.

Последната ни вечер обаче беше различна. Изпихме последното вино и стъкнахме огън на брега. Говорихме за дребни неща и гледахме умърлушено в огъня. Не можехме да видим вълните, но техният грохот беше по-силен от всякога. Колко много щяха да ми липсват! Мислите ми се въртяха все около тях.

— Трябва някога да се върнем тук — прошепнах. Останалите мълчаха и аз продължих: — Две години са нищо. Строй бързо. Ще ви чакам в Делхи след смъртта на брат ми.

Арджуманд удари с пръчка по огъня.

— Казваш го толкова спокойно — каза рязко тя, — но какво ще стане, ако хитрият ти план не проработи? Или султанът ни излъже?

— Няма.

— Но все пак, ако не стане така, както го мислиш? Пак ли ще ни изоставиш заради дядо?

Замръзнах. Не очаквах, че дъщеря ми таи огорчение в душата си, макар че не можех да я виня затова. Помолих я да погледне нещата през моите очи.

— Какво ще направиш ти, Арджуманд, ако баща ти умираше? Дали ще го изоставиш, или ще останеш край ложето му до последния му дъх?

Очите ми търсеха нейните, но тя отклони погледа си.

— Мислиш ли, че е имало и една-едничка нощ в онази ужасна килия, в която да не съм тъгувала за теб?

— За всички ни е трудно, Арджуманд — намеси се кротко Иса. — Но майка ти е права. Един ден ще го разбереш.

— Но сега съм още дете и не мога, така ли?

— Не си дете.

— Но вие се държите с мен, сякаш съм.

— Напротив — възразих. — Виждам, че вече си голяма и силна, и това ми позволява да се погрижа за дядо ти. Ако беше малодушно момиченце, щеше да се наложи да го изоставя, за да бъда до теб, но тогава какво щеше да стане с моите роднини? Дара прие по-леко смъртта си, защото аз бях до него. Татко се възстанови от тежката болест, защото останах до него. Ето защо твоята силна воля е истински дар за всички нас.

— Силните... плачат ли всяка нощ? — прошепна тя.

— Ако сърцето им тъгува, да — отвърнах и хванах ръцете ѝ. — Казват, че жените са слаби, защото плачат. Но защо сълзите да са признак на слабост, щом носят спокойствие и просветление?

— Въпреки това не искам да заминаваш.

— Баща ти се кълнеше, че съм жива. И аз оживях. Сега аз ще ти се закълна, че след две години ще бъдем заедно.

— Наистина ли?

— Обещавам ти, момичето ми! — казах тържествено и погалих косите ѝ.

— Ще ми липсваш — сви се тя в мен като кутре. — Внимавай в Агра. Брат ти сигурно е бесен заради бягството.

Помъчих се да изглеждам спокойна.

— Аурангзеб е като оса без жило.

— Може би му е пораснало.

— Била съм жилена и преди. И подозирам, че ще преживея още много ужилвания — усмихнах ѝ се и целунах челото ѝ. — Вече е късно, любов моя, а утре ни чака дълъг път. Време е да си легнеш.

Тя стана, пожела ни лека нощ и тръгна с Низам към къщата.

Иса се премести до мен и ме целуна.

— Твоят брат е много по-опасен, от каквото и да е насекомо, лястовичке. И уверявам те, жилото му е много по-голямо от това на осата.

— Няма да му позволя да ме открие.

— Но защо въобще трябва да се връщаш в Агра? Ще бъде много по-безопасно да останеш в Делхи или Лахор. Иди при сестрите си, погостувай им. Те сигурно ще ти се зарадват.

— Сигурно.

— Тогава иди!

Помислих си за моите сестри и съжалих, че животът ни бе разделил.

— Последните новини от тях бяха, че са се омъжили наскоро. Не мога да се натрапя на новите им семейства.

— Знам, че смяташ за свой дълг да си до него, но...

— Татко има нужда от мен и аз ще се върна, Иса.

— Да, нуждае се от теб, но дали би приел да се изложиш на такъв риск? — Не отговорих. — Тогава защо го правиш?

— Защото той ми даде теб. А без теб нямаше никога да разбера какво е любов. Нямаше да я има и Арджуманд. А аз? Как му се отблагодарих аз? Оставих го сам в онази смърдяща килия, тръгнах сама, вместо да настоявам да дойде с мен.

— Джаханара, най-лошото за него е да ти се случи нещо...

— Бих останала с теб — прекъснах го, — ако беше възможно. Но щом не мога да съм с вас през тези две години, по-добре да се върна при него.

Лицето му помръкна.

— Мислиш ли, че и с мен не беше същото? — попита глухо той. — Последната воля на баща ми беше да стана архитект. И аз започнах да уча. Учех, докато той гаснеше кротко, учех, когато умря...

— Но го направи щастлив.

— Ти също донесе щастие на баща си. Не е необходимо да доказваш нищо, нито на него, нито на когото и да било.

— Не мога да го оставя да умре сам в онази килия, Иса! Ще внимавам, ще го посещавам рядко, винаги дегизирана.

— Но защо? Не мога да разбера защо.

Увих се зиморничаво в одеялото.

— Преди да умре мама, аз ѝ обещах да се грижа за татко.

— И ти изпълни обещанието си. Отдаде му пет години. Цели пет години, Джаханара! Стига толкова!

Една звезда падна от небето. Не исках в тази последна вечер да говорим повече за дълг и за смърт.

— Защо падат? — попитах и посочих към звездата.

Той не отмести поглед от очите ми.

— Помни, че ние не сме глина в ръцете ти.

— Защо трябва да проваляме последната си вечер с мисли за бъдещето, Иса?

Той въздъхна и погледна нагоре. Небето блестеше като истински брилянт, но аз имах очи само за любимия си.

— Предполагам, че са уморени. Казват, че звездите живеят векове. В един момент просто угасват като огън или свещ.

— Но огънят не пада, нито свещта.

— Представи си, че небето е черната роба на Аллах, а звездите са диаманти, пришити към нея. Когато Той обикаля царството си, диамантите искрят. И понякога, когато се затича, падат на земята.

— И къде точно падат?
— В морето — отвърна той и ме притисна към себе си. — Морското дъно е пълно с диаманти и рибите си строят замъци от тях.
— И Аллах няма нищо против?
— Аллах има достатъчно диаманти за всеки ден от вечността.
Вятърът се усили. Ние се примъкнахме по-близо до огъня.
— Много ми се иска да се върнем тук някой ден — каза замислено Иса.
— Да остареем заедно на този бряг.
— Готов съм да умра тук.
Аз вдигнах от пясъка един корал с чудновата форма и му го подадох.
— За какво мечтаеш, когато се спусне нощта и ти си сам?
— За теб и за бъдещето ни.
— Често ли мислиш за мен?
Той вдигна ръка към друга падаща звезда. Тя примига и се сля с нощта.
— Понякога рисувам лика ти с въглен. Ако спомените ме отведат при първата ни среща, лицето ти е замислено, сетя ли се за раждането на Арджуманд, то е весело.
Прокара корала по пясъка и очерта широка крива линия.
— Рисувал съм хиляди пъти лицето ти, защото по някакъв необясним за мене начин тогава те чувствам по-близо.
Целунах го и преглътнах сълзите си.
— Иса?
— Да, любов моя?
— Ще ми нарисуваш ли лицето си, за да го взема с мен в Агра?
— Преди да отговори, аз продължих: — Нека е усмихнато, защото твоят оптимизъм бе причината да се влюбя в теб.
— Не знам.
— Нарисувай себе си и Арджуманд. Това е всичко, което искам.
Той прокара ръка по косата ми.
— Само че искам нещо в замяна.
— Какво?
— Да спазиш обещанието, което даде на Арджуманд.
Аз енергично кимнах и той продължи:
— Тогава ще имаш портретите ни.

Огънят започна да гасне. Сгушихме се и се взряхме в догарящите въглени. Въпреки че нямах избор, раздялата със семейството ми ме нараняваше по-силно от всяка физическа болка. Опитвах се да я скрия дори от себе си, но пред Иса не успях.

— Свършвай бързо с тази джамия, чуваш ли! — избухнах в сълзи и зарових лице в гърдите му. — Времето ни изтича, а имаме още толкова много работа заедно!

— Ще направя всичко възможно! — прошепна той. — Когато настъпи пълнолуние, застани пред Тадж Махал и погледни към небето. Аз ще направя същото и ти ще знаеш, че двамата гледаме едно и също небе. И когато Аллах изпусне един от неговите диаманти, ние ще го проследим и мислите ни ще се слоят.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

Знай, че имената на Бога са неизброими и непонятни за човека.

„Сливането на двата океана“

Слънцето вече клони към залез, рибата подскача в лодките на рибарите. Очите ми, отдавна загубили остротата си, не успяват да ги различат. Виждат само купчина мърдащи кафеникави същества. Спомням си разнообразието и красотата на морските обитатели. Аллах ги е създавал с истинско вдъхновение, но когато е стигнал до Джамна, явно вече е бил уморен.

— И тогава ти просто си тръгна? — пита удивено Рурая.

Гюлбадан ме изпреварва:

— Трябвало е да си тръгне, Рурая. Не я ли чу?

Обичам внучките си безпределно. Те ми напомнят за Арджуманд, но в тях откривам и мои черти, както и изсечените скули на Иса.

— Не, Рурая е права. Не биваше да ги оставям. Постъпката ми беше глупава.

— Тогава защо си тръгна?

— Защото още от малка знаех... знаех, че никога не ще се меря с братята си. В очите на царедворците, на воините и на хората на изкуството, винаги щях да си остана слаба жена. Никога нямаше да бъда равна с тях, никога нямаше да съм обичана и поощрявана като момчетата. И затова винаги се стремях да докажа на татко, че съм достойна за любовта му. Той ме обичаше и ценеше високо съветите ми, но понякога се питах дали заслужавам това уважение. Ето затова се върнах. За да уверя себе си, че любовта и уважението му не са безпочвени, че заслужавам повече, отколкото брат ми и Кондамир мислеха.

Рурая и Гюлбадан мълчат. Виждам, че очите им се покриват с тъга, и стискам ръцете им.

— Уверявам ви, че вие не трябва да доказвате нищо на никого. Ако искате да извлечете поука от разказа ми, то ето ви тази.

Гюлбадан клати глава. Рурая стисва по-силно ръцете ми и пита:

— Какво стана по-нататък?

— Върнахме се в Биджапур. Аз и Низам продължихме за Агра.

— Видя ли Аурангзеб? — пита Гюлбадан.

— Може ли котката да не види бълхите си? След завръщането ми се случиха ужасни неща.

Ровя из паметта си и намирам спомени, които бих искала да залича завинаги.

— И така, освободих Низам, а самата аз влязох отново в затвора.

И АЛЛАХ МЕ ИЗОСТАВЯ

След месец бяхме в Агра. Бях отчаяна от раздялата, но се утешавах с мисълта, че моите любими са на сигурно място и след две години ще се съберем завинаги. Наех квартира далеч от Червената крепост. Платих наема с останалите в торбата на Низам две жълтици. С остатъка си купих скъпа роба, два пъти по-голяма от моя размер и дълга огърлица от перли. Боядисах косата си сива, сложих много грим и заприличах на възрастна съпруга на благородник. Дегизирана по този начин, тръгнах към крепостта. Надменно отблъсквах просящите, както правят възрастните жени, и минах през охраната, без да ги погледна. Сърцето ми се свиваше от страх, но слуховете, че Аурангзев отново е заминал към Персия, ми вдъхнаха кураж.

Тръгнах направо към осмоъгълната кула — моя петгодишен затвор. С изненада забелязах, че охраната се е увеличила тройно. Един войник ме попита къде отивам и аз уверено отвърнах, че съм от Лахор и идвам да видя детронирания император. Войниците бяха свикнали да се отнасят лошо с жените и отказаха да ме пуснат. Трябваше да пусна в ръката на началника им една сребърна монета, за да отворят портата.

Бързо влязох в стаята и затворих вратата след себе си. Това, което видях, ме накара да стисна зъби, за да не извикам. Бяха изминали само два месеца, откакто бях напуснала тази килия, но едва я познах. Всичко се бе променило. Огромни паяжини висяха от гредите и по ъглите, всичко бе покрито с дебел слой прах. Вътре цареше хаос и мръсотия. Татко седеше близо до прозореца в мръсна туника и с дълга брада. Лицето му беше бледо като на мъртвец. Беше като вкаменен, дори не се обърна да види кой влиза.

— Не! — извиках и се спуснах към него. — Татко!

Той изстена и отвори очи. В първия момент не ме позна, но после нещо просветна в погледа му.

— Ти си жива? — Гласът му трепереше и думите му бяха неясни. — Благодаря ти, Аллах, тя е жива!

Прегърнах го и положих главата му на скута си. Целият миришеше на пот.

— Какво стана, татко?

Той се опита храбро да се усмихне.

— Болестта... върна се...

— Никой ли не се грижи за теб?

— Акбар се опита, но...

Вдигнах поглед и видях сокола на обичайното си място. Бях толкова разстроена, че дори не успях да му се зарадвам.

— Прости ми! — прошепнах през сълзи.

— Няма за какво, Джаханара. Трябва ли Акбар да прости на вятъра?

Той се закашля. Избърсах потта от челото му с опакото на робата си.

— Трябва... да бягаш, дете... Тук е опасно...

— Знаем, татко.

— Как са Иса и Арджуманд?

— В плен са, но скоро ще бъдат свободни.

Разказах му накратко за пътуването си и завърших с обещанието на султана да ги пусне. Пропуснах за сделката, която бях сключила с него.

— Надявам се цената да не е прекалено голяма — намигна ми той и се загледа през прозореца. — Винаги спя тук. Понякога, когато се чувствам по-силен, се изправям и я гледам. Изпращам и посрещам Акбар.

Отново се разкашля и изпъшка. Сигурно болката беше ужасяваща.

— Какво казва лекарят?

— Нищо... — Нов пристъп на кашлица. Татко се преви, после се поизправи. — Не... не казва нищо, защото му е забранено да идва.

— Забранено му е?

— По-тихо, момичето ми.

— Как смеят да ти причинят това! На теб, който им даде толкова много! — извиках. Гласът ми се усили заедно с гнева.

Той се опита да отговори, но не можа да се пребори с кашлицата. Гневът ми прерасна в ярост, каквато не бях изпитвала от смъртта на Дара. Знаех, че трябва да запазя спокойствие, но вихърът в главата ми помете и последните останки от здрав разум. Оставих татко, отворих вратата и застанах пред първия войник.

— Защо не е извикан лекар? — попитах възмутено.

Началникът на охраната пристъпи към мен. Беше слаб, строен, с тежък поглед.

— Затворникът ми изглежда добре.

— Като купчина тор. Само на червей може да му изглежда добре купчина тор.

Помислих, че ще се стресне, но той ме изгледа нагло и кресна:

— Дръж си езика зад зъбите, жено!

— Не ми дръж такъв тон! Как се казваш? — опитах се да го сплаша аз.

— Тук аз задавам въпросите!

— Кой ти е дал това право?

— Императорът.

Докато крещеше, нещо в устата му проблесна. Железен зъб. Изведнъж арогантното му поведение и металната усмивка ми се сториха познати.

— Помниш ли ме? — попита ехидно той.

— Никога не съм те виждала — казах и отстъпих назад.

— Богатите винаги забравят за бедните — изсъска и пристъпи към мен. — Ние не съществуваме за вас.

— Нямам представа за какво говориш.

— Така ли? А би трябвало, защото работех на Тадж Махал. И те познавам много добре, нищо че си с побеляла коса и прегърбено от годините тяло. Наблюдавах те всеки ден в продължение на единайсет години и докладвах всичко на Аламгир.

Стомахът ми се сви.

— Б-бъркаш ме, човече. Аз не съм от този град.

— Лъжеш — кресна войникът и плю в краката ми.

— Не, грещиш.

— Не греша, принцесо. Свинята в тая кочина е твой баща. Аламгир нарочно го остави болен, за да те накара да се върнеш. Само дъщеря му би се загрижила за него.

— Дъщерите на този човек са в Делхи — отвърнах и отчаяно затърсих възможност да избягам.

Мъжете се засмяха и ме обкръжиха. Коленете ми се разтрепериха. Началникът им повдигна робата ми. Дръпнах се, но той се приближи отново.

— Внимавай, войнико! — прошепнах отчаяно. — Аламгир може и да ме мрази, но ще убие всеки, който му отнеме възможността за отмъщение.

— Това е вярно — отвърна той и грубо ме изблъска назад в килията.

Вратата зад мен се затръшна, разнесе се кикот. Опитах се да овладея паниката. Сърцето ми се изпълни със страх и презрение. Как можах да постъпя толкова безразсъдно? Толкова глупава ли бях, да не усетя капана? Предадох Иса и Арджуманд със самонадеяното си поведение. Защо не ги послушах?

— Пуснете ме! Моля ви, пуснете ме! — горко заплаках аз.

— Джаханара?

Отворих очи и видях, че татко се опитва да се надигне.

— Какво стана? — попита немощно той.

— Разпознаха ме — изплаках отчаяно.

— Ти все избързваш...

Кашлицата раздра дробовете му и той се сви между възглавниците. Изтичах и хванах лицето му. Той гореше. Треската се завръщаше, по-силна от всякога.

— Не умирай, татко! Моля те, моля те, не ме оставяй!

Той се опита да каже нещо, но страданието му беше прекомерно. Стомахът му се надигна и той повърна с вик. Вонята беше ужасна, но ми помогна да събера мислите си. Разрових купчината мръсни дрехи на пода, измъкнах един шал, намокрих го и го сложих на челото му. Той се опита да протестира, но аз не обърнах внимание и свалих дрехите му. Туниката му беше мръсна и пълна с бълхи. Проврях я през решетка на прозореца и я хвърлих. После погледнах към Тадж Махал, за да поема от енергията му. Стоях там, докато колената ми омекнаха.

С нови сили се захванах да го почистя и да облекча положението му. Разрових вещите, донесени от наши приятели през годините, намерих една медна кана, напълних я с вода и я държах над свещта, докато ме заболя ръката, но успях да стопля водата. Изтърках мръсната му, нахапана от бълхи кожа с мек парцал и я изплакнах. Измих косата и брадата му със сапун, сресах го, изрязах ноктите му и го напръсках с парфюм. После му облякох възможно най-чистата туника и се захванах с постелята му. Мръсните килими и одеяла излетяха през прозореца. За

щастие открих по шкафовете нови и ги постлах под прозореца. Надявах се, че свежият въздух ще му подейства добре.

Докато работех, татко не произнесе нито дума. Държеше очите си затворени. От време на време се сгърчваше от нов пристъп и притискаше гърдите си. Сърцето ме болеше, като гледах мъките му. Малко след като го настаних в леглото, вратата се отвори и един войник внесе поднос с ориз, два почернели банана и парче хляб.

Нахраних татко и изядох бананите и хляба. Навън вече беше тъмно. Акбар изкряска, разпери криле и излетя през прозореца. За миг остана на перваза, вгледа се в хоризонта и полетя към умиращото слънце. Помахах му и допълзах до постелята си.

Бях изтощена, но не от работата. Бях си представяла, че ще намеря татко в добро здраве. Исках да поддържам духа му и да подобря живота му в килията, без да се излагам на опасност. Вместо това бях затворена отново и рискувах да не изпълня обещанието си към Арджуманд.

Мислите ми литнаха към моите любими. Бях оставила портрета им в наетата стая заедно с останалия багаж. Щом Низам разбереше, че са ме хванали, щеше да я унищожи, за да ги предпази. Нямахше съмнение, че ще се опита да ме измъкне, но аз не исках да го излагам втори път на такава опасност. Сега стражата беше многобройна и той нямаше шанс.

Постелята ми беше студена и празна. Придърпах възглавниците по-близо около себе си и се сгуших между тях. Сълзите премрежиха погледа ми. Чувствах се безкрайно самотна, като онзи ден, когато едва не се удавих в реката. Опитах се да заспя, но мисълта за Иса и Арджуманд не ми даваше покой. Сигурно Аллах се бе уморил да изпълнява желанията ми и тази нощ забрави за мен.

Няколко часа по-късно вратата на килията рязко се отвори. Нечии стъпки се приближиха и един лунен лъч попадна върху неясна мъжка фигура. За миг помислих, че Низам идва да ме спаси, но осъзнах, че мъжът пред мен е по-едър от него и походката му беше различна. Призрачната сянка приближи и за мой ужас аз разпознах Кондамир. Бяха минали цели пет години от последната ни среща. През това време той се бе състарил до неузнаваемост. Обиколката на колана му се бе удвоила, а лицето му бе подпухнало като слонски задник.

— Господарю? — надигнах се аз.

Огромният му крак подскочи към мен и аз се превих от болка.

— Аурангзеб... — едва успях да събера въздух аз. — Аурангзеб ще те...

Той стовари юмрука си върху мен.

— Млъквай, кучко! Още една дума и ще отрежа змийския ти език!

Опитах се да кимна, но той ме сграбчи за гушата.

— Брат ти е далече, на персийската граница, пачавро, така че не ме заплашвай. Не се боя от теб. Нищо не можеш да направиш. Онова за кобрата беше чиста лъжа, нали? Той вярва на лъжите ти, но аз — не!

Отново ме удари и аз изплаках.

— Ревни колкото си щеш, няма кой да те чуе. Охраната се черпи с моето вино, а никой друг не знае, че си тук.

Той погледна към татко. Използвах момента и забих нокти в очите му. Успях да разкървавя бузите му. Той изскимтя като пребито куче. После стовари юмрука си върху мен. Пред очите ми избухнаха искри, устата ми се напълни с кръв. Кондамир ме удари отново и изсъска:

— Посмей да го направиш пак и ще забия камата в сърцето на тая стара дрипа, баща ти!

„Моля те, Аллах, дай ми сили!“ — мълвях, докато Кондамир разкъсваше дрехите ми. — „Дай ми сили да преживея тази нощ!“

— Помниш ли какво ми каза последния път, мръснице?

Той докопа зърната на гърдите ми и ги оципа така злобно, че не издържах и извиках.

— Каза ми, че си имаш любовник, и се подигра с мъжеството ми! Я да видим дали ще ми се подиграеш пак?

Свали панталоните си и застана пред мен. Заклатих енергично глава, но това не помогна. Гневът му беше неутолим.

— Колко глупаво постъпи, че се върна! Но аз съм доволен. Сега най-после ще си отмъстя.

Отвратителният му дъх, примесен с винени изпарения, ме задуши.

— Искам да застанеш на четири крака, като разгонена кучка, каквато всъщност си!

Исках да се боря, но заплахата, че ще убие татко, ме възпря. Застанах на лакти и колене. Няма да бъде по-отвратително от всеки

друг път, помъчих да се утеша и изтрих сълзите си. Аллах ми е свидетел, беше много по-страшно, защото той проникна в мен, но не през входа, предназначен за това.

Заля ме внезапна и раздираща плътта болка. Имах чувството, че се задушавам, при всеки негов тласък тялото ми агонизираше. Забих зъби в килима, за да не закрепця, ала той започна да се движи по-бързо и по-надълбоко. Искаше да ме боли и наистина, болеше страшно. Беше пиян и свърши бавно, мъчително бавно. Най-сетне се изпъна и отпусна туловището си върху мен. Затисна ме така, че едва успявах да дишам. Но въпреки това не смеех да изплача, ужасена от възможността татко да се събуди и да ме види в това състояние.

Кондамир изгрухтя и най-сетне се надигна.

— Кажеш ли на брат си, ще те посети отново — изстреля през зъби той.

Бях толкова засрамена, че не смеех да го погледна. Затворих очи и се опитах да мисля за нещо друго. Но болката и ожесточението надвиха.

— Ще открия любовника ти и ще го нарежа на парчета — продължи той, — но преди това ще му разкажа какво направих с теб.

Аз изстенах.

— Кажи ми името му! Кажи го и може би ще ти помогна да си върнеш свободата.

— Той е мъртъв — прошепнах.

— Лъжеш, мръснице! Но нищо, имам достатъчно шпиони и рано или късно ще науча кой е и къде се крие. Ще стигна и до дъщеря му. Ще я изнасям по всички възможни начини, после ще я продам на някой публичен дом. Сигурен съм, че ще изкарва добри пари. Много повече от теб.

Гневът надви над унижението и аз извъртях глава към него.

— Никога няма да ги откриеш. А когато умреш, ще танцувам на гроба ти, защото с теб ще загине и мръсната ти семка.

Той ме ритна още веднъж, после се облече и изчезна. Събрах последните си сили, смених дрехите си и почистих леглото. Свих се на кълбо и се отдадох на мъката и срама си. Вътрешностите ми горяха, но по-страшното беше, че душата ми бе изнасилена и болеше много по-силно от тялото, физическата болка щеше да премине, но споменът за тази нощ щеше да ме преследва до края на дните ми.

Плаках, а когато сълзите ми се свършиха, продължих да ридая и да скимтя, докато кехлибарената светлина на утрото изпълни стаята. Изпълзях до постелята на татко и легнах до него. Топлината на тялото му ме успокои. Дишането му беше бавно и дълбоко, той все още спеше.

От този ден спрях да се моля. Разбрах, че Аллах ме е изоставил. За Него вече нямаше място в душата ми. Там, където някога живееше Той, се настани непрогледен мрак. И нито топлината на татко, нито болката успяха да го разсеят. Нито любовта.

ВЪЗМЕЗДИЕ

През следващата година мракът в душата ми започна лекичко да просветлява.

Положих неимоверни усилия да забравя случилото се и се концентрирах върху грижите за татко. Болестта не искаше да го пусне, бореше се с мен, но в края на краищата бавно отстъпваше. Въпреки че никога не се възстанови напълно, дойде време, когато успя да застане до прозореца без чужда помощ. Умът му се избистри и отново придоби интерес към външния свят. И да знаеше какво е станало с мен онази нощ, никога не го показва. Понякога ме питаше защо съм толкова тъжна, но аз се извинявах с мъката си по Иса и Арджуманд.

С никого не бих споделила срама си, но нощем кошмарът неизменно ме спохождаше. Ако някой заподозря нещо, това беше Низам. Моят стар приятел ни навестяваше често. Погледът му и дългите мълчаливи паузи ми подсказаха, че знае за позора ми. Може би някой от надзирателите се бе разприказвал, може би Кондамир се бе похвалил не където трябва. И в двата случая Низам бе решен да не казва нищо, но открито показваше съчувствието си.

Имаше дни, когато исках да го помоля да убие Кондамир, но преди да събера кураж, съпругът ми замина за Персия. Говореше се, че отива да се срещне с Аурангзед, но никой не знаеше подробности. Ако бях повярвала на заплахите му, че ще открие моите любими, щях да изпратя Низам след него, но всъщност не се безпокоях много. Той не знаеше нищо за деканите. И още по-важно, Низам използва скритите съкровища на татко и даде на шпионите му двойна плата, за да му дават фалшива информация.

Няма нужда да казвам, че Низам искаше да ме освободи, но бягството криеше риск, за който не бях готова. Ако бях избягала, Аурангзед сигурно щеше да накаже татко и той щеше да страда. И без това се чувствах виновна, че веднъж го бях подложила на такова изпитание. Ако го зарежех пак, болестта щеше да надделее и той щеше да умре сам и без достойнство. И така, наредих на Низам да не се тревожи за мен и да насочи грижите си към Тадж Махал. Татко се

оказа прав в предвижданията си. Макар и да се страхуваше да разруши мавзолея, Аурангзеб не полагаше никакви грижи за него. Сградата беше в добро състояние, но в градините цареше пълен хаос. Гостите ни разказваха, че в каналите се завъдили водорасли и тиня, че цветята били унищожени, а дърветата съхнели.

Градините бяха нещо като символ на здравето на империята, която без съмнение боледуваше. Аурангзеб бе опразнил хазната с безкрайните си войни и за поддържането на живота в страната не оставаше почти нищо. Пътищата и мостовете се рушаха, бедните гладуваха, а армията ни продължаваше да отслабва — оръжията ни старееха, от войниците останаха само новобранците.

Аурангзеб винеше всички, освен себе си за положението. Отнасяше се все по-жестоко към индусите. В същото време пълнеше джобовете на мюсюлманите с още и още рупии. Пренебрегваше съветите на най-умните мъже в двора и се присмиваше на настояването им за мир. Но въпреки подигравките му броят на защитниците на мира нарастваше след всяка загубена битка.

В този момент съдбата на империята ме интересуваше по-малко, отколкото преди шест години, макар че подобни новини ме разстройваха. Но татко се съсипа. Мисълта, че хората страдат заради безумието на член от семейството ни, не му даваше покой. Всеки ден до ушите му достигаха вести за смъртта на най-добрите хора, цвета на империята, само защото бяха индуси и заставаха открито на страната на татко.

Оплаквахме съдбата им, но не можехме да им помогнем с нищо. Затворът бе изсмукал силите ни и ни бе превърнал в слаби, нерешителни същества. Татко призоваваше всяка вечер смъртта и дори се ядосваше, че с грижите си удължавам земните му мъки, но аз упорствах. Разбирах го, той бе прекарал седем години между тези стени и с всеки изминал ден се отдалечаваше от реалния живот и се приближаваше към мама. Но аз имах лични причини да не му позволявам да си отиде. Много просто, обичах го твърде много, за да го загубя. Нашите посетители ме умоляваха да го храня повече заради бъдещето на империята, но аз се грижех за него главно защото през целия си живот той се бе грижил повече за мен, отколкото за нея. Мама не би искала той да умре, не и докато съществуваше някакъв шанс, макар и нищожен, Аурангзеб да бъде свален. Ако татко имаше

възможност да се качи отново на пауновия трон, той би донесъл така жадувания мир на Индостан. Би нахранил бедните и поправил грешките ни.

— Искам да бъда с нея — прошепна той една нощ, както много други, прекарани до прозореца, с вперени в Тадж Махал очи.

Луната беше пълна и аз не свалях поглед от лицето ѝ. Очите ми винаги се пълнеха със сълзи, когато се сещах, че Иса също гледа в нея.

— Знам, татко — казах тихо.

— Как ми се иска да посетя гробницата ѝ още веднъж, преди да умра!

— Погледни го, татко. Мислиш ли, че някъде по света съществува подобна красота?

Огрян от лъчите на пълната луна, Тадж Махал приличаше на видение от приказките.

— Не, но това е, защото никъде другаде няма жена, чиято красота може да се мери с тази на майка ти. — Той ме погледна и се опита да се усмихне. — Ти приличаш на нея, Джаханара, но дори откраднатите от една и съща мида перли са различни помежду си.

— Не са ли създадени от един и същи пясък?

Една звезда падна и аз си помислих, че Иса също я е видял.

— В този момент той мисли за мен.

— Сигурен съм, че до една година ще завърши джамията и тогава ще бъдете заедно завинаги, детето ми.

Но дали щеше да стане така? Иса и Арджуманд можеха да свършат навреме строежа, но дали султанът щеше да изпрати убиец и кога? Щеше ли да побърза, или пък да се откаже от плана ни? И ако станеше така, дали щях да придумам татко да избяга с мен или щях да тръгна сама? Такива мисли често тревожеха съня ми, защото, независимо че бях решена да спазя обещанието си към Иса и Арджуманд, мисълта да изоставя татко не ми даваше покой.

На следващия ден най-неочаквано в стаята влязоха Аурангзед, Ладли и Кондамир. Не бях виждала от години нито приятелката си, нито брат си и очите ми се разшириха от изненада. Ладли не се бе променила много, само бе станала по-пищна. Красотата ѝ сякаш оставаше недосегаема за времето. Беше с кремава роба, избродирана с китайски дракони. На гърдите ѝ се полюляваше тежък синджир от злато.

В същото време Аурангзеб изглеждаше състарен, сякаш годините бяха изсмукали жизнените му сили. Беше отслабнал, а по лицето му се бяха появили дълбоки бръчки, но не на местата, където се появяваха на весел човек, а там, където се появяваха на тъжните и раздражителните. Брадата му беше посивяла, а косата му бе започнала да оредява. Приблужи се и аз видях, че куца.

Татко се изправи да ги посрещне, аз останах на пода.

— Радвам се да те видя, синко — каза той. Знаех, че дълбоко в сърцето си искаше да му прости.

По лицето на Аурангзеб премина нервен тик.

— Не съм твой син! Запомни това! — кресна и дясната му ръка хвана дръжката на сабята.

В килията настъпи неловко мълчание. После Кондамир изви подигравателно устни към мен.

— Изглеждаш ми остаряла, жено. Какво те тревожи?

— Вонята ти!

Аурангзеб изсумтя. Погледнах го и очите му ми се сториха мъртви.

— Направи голяма грешка, че се върна, сестричке.

— Така изглежда — отвърнах.

Зад гърба му Ладли запърха с мигли. Предупреждаваше ме за опасност.

— Знаеш ли, грешнице, че миналата седмица имаше нов опит да отнемат живота ми? — Той не изчака отговор и продължи: — Този път отрова. Една стрела с отровен връх влетя в шатрата ми. Имах късмет, че вместо мен улучи един от телохранителите.

— Съжалявам да чуя...

— Че пъкленото ти дело се провали?

Татко закрета към него.

— Синко, нямахме никаква идея къде си бил миналата седмица. Не можеш да виниш Джаханара за това.

— Тя ме заплаши, не помниш ли? — извика той. Гласът му изтрещя като гръмотевица. — Тя иска смъртта ми.

— Но Аурангзеб...

— Аз съм Аламгир!

— Кълна ти се, че не е нейно дело — каза татко. Напрежението го доведе до поредния пристъп на кашлица.

Аурангзеб отвърна поглед от него и пристъпи към мен. Станах и го погледнах смело в очите.

— Ти се хвалеше, че имаш човек, готов да постави змия в леглото ми. Заплашваше ме! Мен, твоя брат! Заради теб убих толкова предатели, че не мога да ги изброя!

— Те не предадоха теб, а Дара.

— Дори и сега ми противоречиш, глупава, безполезна твар! Ако не беше твоят убиец, досега да си мъртва. Но заради него трябваше да оставя тези, които имат нужда от мен, и да дойда тук, защото съм убеден, че той още е жив.

— Жив е наистина. Напразно си убил толкова хора.

— Но ако разкроя името му? Ако те накарам да ми го кажеш? Какво би останало от теб, когато него го няма зад гърба ти? Нищо!

— Но аз никога няма да ти кажа името му.

— Така ли мислиш? — изсмя се злобно той. Лицето му отново се сгърчи. — Стража!

Четирима войници влязоха и килията се напълни с народ.

— Хванете стареца! — извика към двама от тях, — а вие дайте на грешницата да си пийне малко вода.

— Умолявам те, синко, тя е невинна — изплака татко.

По знак на Аурангзеб единият от надзирателите удари татко през лицето. Другите двама ме хванаха за ръцете и ме заведоха до порцелановия леген, пълен догоре с вода.

— Нищо не съм направила — извиках уплашено.

— Пий, грешнице!

Мъжете ме сложиха на колене и натиснаха главата ми във водата. Опитах се да се отскубна, но може ли човек да се бори с прилива? Замятах се бясно и няколко пъти ударих главата си в стените на легена. Щом усетих, че мога отново да дишам, отворих уста, жадна за въздух, повърнах и пак отворих уста.

— Кой е той? — хвана ме Аурангзеб за косата и ме вдигна във въздуха.

— Остави я! — замоли се татко.

— Изведете го оттук — заповяда брат ми.

Потърсих помощ от Ладли, но никой не можеше да ми помогне сега. Хванаха татко и го извлякоха от стаята. Приятелката ми се мъчеше да скрие чувствата си, но очите ѝ се изпълниха с ужас. За моя

изненада Кондамир също изглеждаше изплашен. Може би досега бе подценявал гнева на Аурангзеб.

— Казвай!

Не казах нищо и главата ми отново се намери под водата. Този път се борих по-малко, но когато усетих, че въздухът ми свършва, заритах и забих нокти в нечия плът. Образите на Иса и Арджуманд заплуваха в съзнанието ми и за пръв път от онази кошмарна нощ, аз отново се обърнах към Аллах, за да потърся правилния отговор.

Надзирателите ме издърпаха и ме хвърлиха на пода. Изплаках жално и се свих на кълбо. Ладли хапеше ожесточено устните си, по лицето на Кондамир се стичаше пот. Аз продължавах да моля Аллах за закрилата му. Не се страхувах от смъртта, но не можех да си представя, че ще си отида, без да видя моите мили още веднъж.

Следващия път ме държаха още по-дълго, лицето ми залепна за дъното на легена. Нямах сили да се боря. Отворих очи и видях странно сияние около мен. Гърдите ми, жадни за въздух, не издържаха, и аз поех глътка вода. Тялото ми подскочи и успях да съборя легена с крака си. Водата се изля на пода.

Постепенно светът около мен отново придоби ясни очертания. Видях Аурангзеб с протегнатата над главата ми сабя.

— Отговори ми, Джаханара, или ще стоваря сабята си върху теб.

Кимнах едва и продължих да се моля както никога досега. Бях вцепенена от страх и ужас, но умът ми беше неочаквано бистър. Видях Иса и Арджуманд да работят на техния строеж. Видях мама. И после видях отговора, който би могъл да ме спаси.

— Моля те, братко, не ме карай да го направя! — изплаках. Гласът ми беше продран от плач. — Аз го обичам. Не мога да ти позволя да го нараниш!

Заплаках и сълзите ми бяха истински, защото мислех за Иса.

Острието се спусна надолу и докосна кокалчето на китката ми. Въпреки че не усетих болка, видях кожата ми да се покрива с кръв. Аурангзеб се тресеше от ярост. По лицето му отново пробягна нервнен тик.

— Името му! Кажи ми името му и ще живееш!

— Обичам го, разбираш ли?

— Хванете ръката й!

— Какво? Защо?

Опитах се да се изправя, но краката ми бяха сякаш от въже.

— Името!

Преглътнах тежко. Аурангзев вдигна отново сабята си.

— Ще ти кажа! — изпищях, когато видях острието да пада надолу.

Брат ми спря движението на ръката си и остави сабята да падне свободно. Стоманата отново попадна върху кокалчето ми.

— Кажи веднага, или ще останеш без ръка!

Аз изстенах, вдигнах изпълнен с болка поглед към Кондамир и прошепнах:

— Прости ми, любов моя!

За миг настъпи мъртва тишина. Изглежда, никой не проумя какво всъщност казвах. За моя изненада Кондамир пръв се съвзе от шока.

— Тя полудя — измърмори той.

— Моля те, съпруже, моля те, прости ми!

— Ах, ти, лъжлива кучка! Сестра ти говори глупости, Аламгир. Знаеш много добре, че ме мрази.

Престорих се, че съм засегната от думите му.

— Какво говориш? Как можеш... Защо го казваш?

— Долна мръсница!

— Моля те, не говори така! — заплаках с глас. Риданията ми бяха спонтанни и истински. — Не сега! Не и когато преживяхме толкова много!

Кондамир се опита да се защити, но брат ми го накара да замълчи.

— Преживели сте какво? Казвай! Говори, в името на Аллах!

— Помниш ли... златния пръстен? — Той кимна и аз продължих:
— Моят господар измисли всичко.

— Какво?

— Беше точно след като разбрах, че Ладли ме е предала и предпочита да бъде твоя любовница, отколкото моя приятелка.

— Тя лъже! — извика Кондамир.

— Моля те, съпруже! Разбери, нямам друг избор!

— Не я слушай, Аламгир!

Аурангзев се обърна към съпруга ми и без да каже дума, го удари в корема с дръжката на сабята си. Кондамир остана без дъх и падна на колене. Повърна и зави от болка.

— Моля те, не го наранявай! Умолявам те! — заплаках и протегнах ръка към Кондамир.

— И какво стана после?

— Кондамир ми нареди да кажа на Ладли, че съм откраднала пръстена му. Подозираше, че тя ще ти каже. Разчиташе на това, че ме мразиш.

— И?

— И Ладли ти каза, точно както бе предвидил моят любим. А ти отиде при него и ме издаде. Той пусна слух, че ме е пребил, защото знаеше, че ще се зарадваш на новината. Така спечели доверието ти.

— Ти си ме използвала! — кресна Ладли толкова силно, че Акбар разпери крила и излетя през прозореца. — Ти, нечестива змия!

Позволих си една тънка усмивка.

— Бих искала идеята да беше моя!

— Но какво би спечелил той от моето благоразположение? — погледна ме невярващо Аурангзед.

— Какво би спечелил? — възкликнах, убедена, че Кондамир ще е мъртъв, преди да свърша думите си. — Нима не му предостави специални права върху търговията с оръжие и дрехи за армията? Нима не удвои богатството си благодарение на теб? Ти му даваше каквото поиска само за да чуеш, че отново ме е бил. Онзи ден, когато те заплаших с кобрата, той беше тук. Кой друг би могъл за толкова кратко време да осигури кобра в леглото ти?

— Но той искаше да те продаде на някой публичен дом. А ти каза, че детето не е от него.

— Всичко беше преструвка.

— Но защо? Защо?

— Защото ме обича! — проснах се аз на земята и зарихах с цяло гърло. — И разбираше, че само ако се страхуваш от мен, ще запазиш живота ми. Затова сложи кобрата в леглото ти, докато продължаваше да се преструва на твой приятел. И през цялото време ме информираше за твоите действия. Знам всичко.

— Не!

— Искаше да те убие. Да те застреля при някой лов. Но аз не му позволих. Накарах го да ми обещае да не го прави...

Аурангзед изрева. Ужасяващият вик разтресе цялата крепост. Извъртя се към Кондамир толкова бързо, че едва успях да реагирам.

— Недей! — извиках и протегнах ръка да го спра, но той вече бе до съпруга ми с издигната сабя.

Кондамир се облеци и вдигна ръка, за да се защити. Опита се да говори, но от устата му излезе само мучене. Острието на Аурангзев изсъска и разсече лявата ръка на Кондамир, сякаш беше от масло. После продължи да сече без умора. Острието намери дебелия му врат и премина през плът и през кости. Чуха се два тъпи удара — от падането на туловището му и от отсечената глава.

Аурангзев се обърна към мен и вдигна отново сабята. Не направих опит да избегна острието. Обърнах се към Мека и се замолих душата ми да стигне бързо до рая. Усетих метала върху гърдите си и затворих очи.

— Би трябвало да те убия — изрева той. Натисна острието и по кожата ми потече тънка струйка кръв.

— Направи го, моля те!

— Не!

— Умолявам те! — горещо го молах, с надеждата той да направи тъкмо обратното, както правеше винаги.

— Не! Животът за теб ще е по-голямо наказание. Нека да видим как ще живееш с мисълта, че предаде не само мен, но и съпруга си.

Той се изплю в лицето ми и повдигна брадичката ми с опакото на сабята.

— Изпрати ме в рая, братко! — не млъквах аз.

— Ти не си жена, грешнице, а червей, който пропълзява в сърцата на мъжете и ги изяжда. Ти не заслужаваш да умреш.

Ритна ме, аз паднах на земята и заплаках безутешно.

Надзирателите изкараха тялото на Кондамир. Аурангзев изхвърча от стаята и Ладли го последва.

Останах сама, но сълзите ми не спряха. Отмъщението не беше това, което си представях. Не усещах нито удовлетворение, нито радост. Само празнина.

— Ти постъпи правилно — каза татко, когато го върнаха на следващия ден и аз му разказах всичко.

— Дали?

— Успя да съхраниш живота си. По-добре ли щеше да бъде да оставиш Арджуманд без майка, а Кондамир, тази кал под краката ти, да продължава да живее?

— Кондамир...

— Си заслужи смъртта — отсече той. — Няма защо да мислиш повече за него. Той си отиде и това е добре и за теб, и за Иса.

Татко сложи ръкавицата и подаде едно парче от закуската ни на Акбар. Соколът кацна на китката му и погълна лакомо тлъстата мръвка.

— Колко ли време ще живее нашият приятел? Освободи го след смъртта ми, моля те!

— Той и сега е свободен — промълвих и се замислих дали свободата наистина съществува.

Татко издигна високо ръката си, за да може Акбар да погледне през прозореца.

— Сигурен съм, че няма да му хареса да остане тук сам. Ще заковеш прозореца и ще го пуснеш да си намери другар.

Кимнах и се загледах в Акбар. Той на свой ред също започна да ме изучава, но след миг трепна и обърна глава към вратата. Някой приближаваше по коридора. Щом вратата се отвори, той излетя и кацна на своето място върху гредата. Очаквах да е Аурангзеб или някой от надзирателите, но за моя изненада видях Ладли. Беше с черна персийска дреха. Лицето ѝ бе покрито, с плътен черен воал с цепки само за очите.

Тя заключи вратата след себе си и се спусна към мен. Прегърнах я и зарихах без глас. Не говорехме, просто се държахме в прегръдките си, както могат само най-добри приятелки. Любовта ни беше различна от тази между мен и Иса, но също толкова силна.

Свалих булото ѝ, за да я целуна, и закрих устата си с ръка. Едното ѝ око бе насинено, а устните — силно подути.

— Този изверг те бие! — прошепнах и дадох знак на татко да застане на пост до вратата.

— Да знаеш само как се разбесня, Джаханара! — каза тя и отново покри лицето си. — Това безмозъчно говедо обвинява мен за измамата на Кондамир.

— И двамата бяха измамени.

— Напускам го, приятелко! Напускам Агра завинаги. Не издържам повече. Той... той ме превърна в друга жена — слаба и треперееща от страх. — Една сълза се отрони от очите ѝ и се затъркала по бузата. — Съжалявам.

— За какво?

— Че те изоставям.

— Какво говориш, Ладли! Колко пъти спаси живота ми само! Не, не ме изоставяш. Аз също няма да понеса, ако знам, че продължава да те измъчва.

От коридора долетя шум и тя се сви.

— Ако ме завари тук, ще убие и двете ни — погледна уплашено към вратата, после към мен. — Откакто попадна в капана на Шиваджи, загуби и последната си капка мозък.

— Бил се е с Шиваджи?

— Подгони армията на Шиваджи и навлезе в една долина, минирана предварително с барутни заряди. Казват, че били толкова много, че планината се срутила върху нашата армия. Загинаха четири хиляди от най-добрите ни воители. Аурангзеб се завърна сакат с единия крак и опозорен.

— Шиваджи спаси ли се?

— Да, но султанът на Биджапур нямаше този късмет.

Измина известно време, преди да осъзная чутото.

— Султанът на Биджапур е мъртъв?

— Едно оръдие отнесе главата му.

Плеснах с ръце, развълнувана като дете. Това беше най-хубавата новина от месеци насам. Ладли ме изгледа недоумяващо и аз ѝ разказах набързо за Иса и Арджуманд, и сделката ми със султана.

— Смъртта му променя всичко — прошепнах и започнах да барабаня с пръсти по бедрата си.

— Мислиш ли, че ще го пуснат? Деканите ни ненавиждат.

— Но не и Шиваджи — възразих и ѝ разказах за внезапно възникналата симпатия между нас.

— Той е индус, Ладли. И добър човек. Сигурна съм, че ще ги освободи. Само така може да се възползва от тайния тунел и да убие Аурангзеб.

— Тогава трябва да намериш начин да избягаш и да отидеш на юг.

Поклатих енергично глава. Най-накрая всичко идваше на мястото си. Щях да изпратя Ладли и Низам в Биджапур.

— Не, приятелко. По-добре да отидеш ти. Ти си индуска и Шиваджи ще ти се довери по-лесно, отколкото на мен.

— Какво трябва да му кажа?

— Кажи му, че тунелът ще бъде отключен. Ще го отключиш ти, преди да заминеш. Кажи му, че тунелът започва от дома на Иса. Разкажи му всичко, което го интересува. После вземи Иса и Арджуманд и ела на север.

— Но аз не мога да стигна сама до Биджапур. Да не би умът ти да се превърна в тиня?

— Няма да си сама. Познавам мъж, най-храбрия от храбрите и най-почтения от почтените. Той е воин и е пътувал много пъти из пустинята. Той ще те заведе дотам невредима.

Тя се опита да протестира, но аз вдигнах ръка.

— Ти искаш да избягаш, но не знаеш къде. Защо да не е на юг? Знаеш ли колко е красиво там? Има планини и реки, и море. Ако имаш късмет да се потопиш поне веднъж в него, няма да го забравиш никога.

— Но аз...

— Тръгвай, Ладли! Каза, че си се превърнала в малодушна и слаба жена. Какво по-добро място да калиш волята си от пустинята? Иди там и се върни такава, каквато те помня.

Хвърлих поглед към татко, който се стараеше да не ни притеснява и беше поставил ухо на вратата.

— Аз не мога да тръгна сега. Не мога да го оставя — прошепнах.

— Знам.

— Моля те, направи го заради мен.

— Разкажи ми и останалата част от плана. Какво ще правим, щом взема Иса и Арджуманд? И какво ще правиш ти?

— Щом Шиваджи убие Аурангзеб, аз съм свободна.

В усмивката ѝ се долови лукавство.

— И къде мислиш да се срещнем, хитрушо?

Трескаво затърсих решение на въпроса. Въпреки че се бяхме уговорили да се видим в Делхи, внезапно започна да ми се струва, че градът е прекалено близо до Агра. Само Аллах знаеше какъв хаос може да настане след смъртта на Аурангзеб.

— Най-добре ще бъде от Биджапур да тръгнете на изток. Чувала съм, че Калкута е чудесен град. Можем да се срещнем там, а после да отидем, където поискаме.

— Къде в Калкута?

Загризах нервно ноктите си.

— В най-голямата джамия в града. Кажи на Иса да бъде там всеки ден след залез-слънце. Аз ще го намеря.

— Звучи добре за току-що скалъпен план.

— Можеш ли да измислиш нещо по-добро?

— Не. Ох, внимавай, Джаханара! Аурангзев не е наред с главата. Готов е да убие всекиго.

— Винаги е бил.

— Да, но сега е различно. Страхува се дори от сянката си.

— Но сега, когато вярва, че е убил истинския предател Кондамир, би трябвало да се успокои.

— Глупакът измисли допълнителни данъци за всички друговерци. Принуждава ги да приемат исляма и ако откажат, прибира половината от реколтата им. Половината! Храни слоновете с нашето жито, а хората ни гладуват. И когато се разбунтуват, изпраща същите слонове срещу тях. Всяка седмица има поне дузина, прегазени от неговите зверове. И на всичкото отгоре ни забранява да строим нови храмове. Дори не позволява да ремонтираме старите. За всеки тайно подновен храм опозорява десет.

Наведох глава, потресена от низостта на брат си. Данъкът, за който говореше Ладли, се наричаше джизия. Беше много стар и забранен със закон от десетилетия.

— Тогава има от какво да се страхува.

— Враговете му се множат като рани по кожата на прокажен, въпреки че премахва всеки, в когото се усъмни. Остави те жива само защото смята, че те е обезвредил. Уби мъжа ти и сега се наслаждава на победата си и на твоето унижение.

— Какво да правя?

— Гадният червей се радва на злощастиято ти. Продължавай да му даваш поводи за радост. Остави го да си мисли, че искаш да умреш, и ще живееш. Прави се на безутешна и бъди сигурна, че когато надзирателите му разкажат за твоите страдания, той ще затръби като разгонен слон.

— Наистина ли? — възкликнах, щастлива, че разговорът ни е върнал енергията ѝ.

— Не се шегувам, Джаханара! Само ако го убедиш, че си победена, можеш да го победиш.

Кимнах и я прегърнах.

Прошепнах ѝ къде да намери Низам. Не споменах името му, защото исках да я изненадам. Вечерта щях да разкажа на Низам нашия план, но също нямаше да споменавам името на спътничката му. Знаех, че ще се зарадва.

Внимателно оправих черното було на Ладли.

— Благодаря ти, приятелко!

— Ще ми благодариш в Калкута, моя малка лисичке — каза тя и ме щипна по бузата, както бе правила толкова много пъти в детството ни. — И внимавай да не ти открадна мъжа на път за Калкута.

— Да не си посмяла! — засмях се аз.

— Ха! Какво ще ме спре?

— Той си е мой!

Тя се направи, че плюе в краката ми, и изрече:

— Дръж си го, притрябвал ми е твоят архитект. Ще си намеря по-добър.

— Обичам те — казах и я целунах по челото. — Пази се, Ладли! Веднъж да се съберем в Калкута, повече никога няма да се разделим!

ПЪТУВАНЕ КЪМ СЕБЕ СИ

Следвах съветите на Ладли и се изоставих напълно. Започнах да постя и останах само на плодов сок и вода. Кожата ми увисна, отслабнах толкова, че няхах сили да стана. Не се грижех за косата, нито за лицето си. Ходех с мръсни дрехи и боси крака. Играех ролята на победена, и потънала в скръб от загубата на любимия си, жена. За да се предпазя от делириум, започнах да сънувам наяве. Потъвах в спомени от детството, от строежа на Тадж Махал и от нощите ми с Иса. С времето започнах да се прикляпам към тези образи. Те ме пренасяха извън стените на килията и аз отново се чувствах свободна и щастлива.

Състоянието на татко се влошаваше заедно с моето. Той не ми позволяваше да се грижа за него, защото се страхуваше, че това ще ме издаде. Наистина, как бих могла да мисля за него, щом не успявах да се погрижа за себе си? При нормални обстоятелства сигурно нямаше да се съглася, но просто ми беше невъзможно да го обслужвам. При всеки опит да се изправя ми се завиваше свят и аз отново се отпусках върху възглавниците. А и двамата знаехме, че той предпочита да бъде с мама в рая много повече, отколкото да гние в тази килия с мен.

Аурангзеб дойде отново месец след бягството на Ладли. Зарадва се на вида ми, нарече състоянието ми жалко и помоли Аллах да опрости греховете ми. Не реагирах на обидите, направих се, че не осъзнавам присъствието му. Но ушите ми чува всичко, очите ми видяха всичко. И забелязаха тика на лицето му, забелязаха ожесточението в погледа му. Но този път в тях имаше и стаена болка. Изглежда, беше обичал Ладли по свой, жесток начин и предателството ѝ бе наранило силно сърцето му.

Мълчах и дори не го поглеждах. Покажех ли непокорство, бях мъртва. Видеше ли усмивка на лицето ми, главата ми щеше да хвъркне. Приятелката ми излезе права. Аурангзеб излезе от килията видимо разведрен. Въпреки че стискаше ятагана през цялото време, сякаш всеки момент отнякъде можеше да изскочи предполагаем убиец, нашето състояние го накара да се почувства отново победител.

Луната се пълнеше, намаляваше и пак се пълнеше, а аз не преставах да чакам вест за убийството на брат си. Но нямаше дори и намек за някакво покушение и аз започнах да се страхувам, че нещо в плана ни се е объркало. Може би приятелите ми не бяха успели да стигнат до Биджапур. Или не бях преценила Шиваджи правилно. Липсата на отговори засили отчаянието ми и аз започнах да се моля денонощно за смъртта на Аурангзеб, убедена, че краят на живота му е единственият начин да спася своя.

Животът в затвора ми даде един безценен дар — приятелството на татко. Връзката между нас ставаше все по-силна и удесеторяваше силите ни, помагаше ни да преживеем неволите. Когато постех и бях толкова слаба, че не можех да стана от постелята, той се примъкваше до мен и двамата си шепнехме. Той ми разказваше за мама. Аз му говорех за Иса и Арджуманд, описвах му как си представям бъдещето ни. И двамата научихме много неща един от друг. Аз се учех на вяра и поезия, учех се да прощавам. Той научи за злочестината на жените на Индостан. Научи много и за морето. През нашата последна нощ заедно, ние говорихме изключително за мама. Мъката му ставаше все по-силна и тази вечер той усети, че е време да ме напусне и да отиде при нея. Наляхме си по чаша вино. Беше сладко като смокините, които дъвчехме между глътките.

— Как, мислиш, ще ме посрещне тя? — попита глухо той. — Както я видях за първи път или както ме напусна?

Сложих още една възглавница и повдигнах главата му така, че да може да вижда звездите през прозореца.

— Ще те посрещне, както си я видял за пръв път.

Поднесох чашата до устните му и той отпи.

— Ще ми хареса, но мисля, че... че по-късно ореолът на майчинството я направи още по-красива.

Болката го нападна неочаквано и го накара да се превие на две. Когато кризата отмина, той поиска още вино.

— Не плачи за мен — прошепна, макар собствените му очи да плуваха в сълзи. — Аз живях добре. Винаги съм бил щастлив, като лодка в морето, за което ми разказваш.

Сълзите ми закапаха.

— Ще ми липсваш, татко!

— Сигурно, но ти си имаш Иса и твоята красива дъщеря.

Проследих с пръсти контура на треперещите му ръце.

— Ще предадеш ли на мама, че я обичам? Че се опитах да следвам съветите ѝ и да почитам паметта ѝ?

— И успя, момичето ми! Направи го! Но тя не е само спомен, Джаханара, тя живее в теб. Виждам я в очите ти. Сякаш нейните пръсти докосват ръката ми.

— Тя те обича, татко! Тя... — запънах се, за да помисля, какво би го зарадвало най-много. — Тя те обича, както красивите думи обичат поета.

Той се усмихна замечтано и каза:

— Предполагам, че аз също живея в теб.

— Знам го.

Той отново отпи глътка вино.

— Не знам... някой да е обичал така безпределно дъщеря си. Готов съм да поема към рая, но как да те оставя тук сама?

Аз избухнах в сълзи и той погали ръцете ми. Дори и на смъртното си ложе се опитваше да ме успокои.

— Има ли нещо, което искаш да направя за теб, преди да си отидеш? — попитах. Гласът ми беше по-тих и от вятър.

— Искам да ми обещаеш нещо.

— Каквото поискаш, татко!

— Искам да бъдеш щастлива. Иди при твоето море и се наслаждавай на живота като дете. Плувай, тичай из пясъка, люби и мечтай. Направи това и аз ще бъда щастлив.

Той изпъшка и поиска още вино. Не отпи, както правеше, а преполови чашата си.

— Освободи Акбар. Той е добър приятел.

— И ти си добър приятел.

Погледът му се проясни. В усмивката му имаше и радост, и тъга, и още нещо. Мисля, че беше надежда.

— Колко много те обичам, Джаханара!

Аз се сгуших в него. Топлината на ръцете му ме върна далече назад, когато бях момиченце, а той беше мъж над мъжете. Тогава обичах ръцете му. Сега, след четирийсет години, ги обичах със същата сила.

Говорихме дълго, плакахме, смяхме се и късно през нощта видяхме една звезда да пада от небето. Загледах се в нея, а когато

отново се обърнах към него, той си бе отишъл. Отпътувал беше с нея.

По-късно разбрах, че новината за татковата смърт се бе разпространила из Агра като огън в копа сено. На следващия ден всички жители на града — индуси, мохамедани, мъже, жени и деца, носеха цветовете на скръбта. Никой не работеше, никой не се караше с никого. Агра тъгуваше и дори слоновете, камилите и конете останаха мълчаливи в този ден.

Аурангзев реши да организира пищно погребение и да постави костите на татко в Тадж Махал. На церемонията бяха поканени благородници от всякакъв ранг. След публичното поклонение, което щеше да се състои късно вечерта, щяха да положат тялото му до това на мама и двамата щяха да останат един до друг завинаги.

Бях озадачена от великодушния жест на брат ми, знаех, че с удоволствие би погребал татко в бедняшки гроб, както бе направил с Дара. Но като се замислих, разбрах, че няма друг избор, освен да почете паметта му. Ако се отнесеше презрително към бившия император, обичан еднакво и от индуси, и от мюсюлмани, щеше да загуби и малкото, които все още го поддържаха.

Със зловни усмивки надзирателите ми съобщиха, че трябва да присъствам на церемонията, че Аурангзев ме иска до себе си, сияеща и в най-добра форма. Явно смяташе, че присъствието ми ще успокои духовете на поданиците, възмутени от съдбата на татко. Проклех носителите на съобщението, проклех и брат ми, и ругах, докато един от тях допря сабята до гърлото ми.

Все още бях много слаба и надзирателите трябваше да ме отведаат с носилка до харема. Там ме предадоха в ръцете на пазителите на портата и им наредиха да ме подготвят за погребението, да ме изкъпят, да оформят ноктите ми и да ме облекат в подобаващи дрехи.

Четири прислужници ме понесоха из лабиринта от стаи и коридори и ме оставиха в общата баня — огромно помещение с басейн, чиито води блестяха като начупени диаманти. Стените и таванът бяха покрити с хиляди огледала. Нямахте прозорци, а вратите бяха плътно затворени и заключени. Светлината от една-единствена лампа се отразяваше в огледалата и вътре беше светло като ден. Един канал с мраморно корито вливаше чиста вода в басейна. Легнах на

една пейка и се загледах в играта на светлосенките върху водата. Не след дълго вратата се отвори и група възрастни жени, които не бях виждала от години, ме наобиколи. Бяха наложници и танцьорки на татко, но Аурангзед ги намираще за стари, не се ползваше от услугите им и те изживяваха есента на живота си тук. Помнех ги от детството си. Тогава не знаех дали ме харесваха или не, защото бях още малка. Сега видях как очите им помръкнаха като видяха, колко състарена, мършава и мръсна бях.

Разпитаха ме за татко и аз им казах, че е умрял спокойно. После ме засипаха с въпроси за състоянието ми и аз не можах да сдържа сълзите си. Заплаках горко и мисълта, че след погребението Аурангзед отново ще ме заключи в кулата, ме измъчваше. Не можех да понеса мисълта за самотния си затворнически живот.

Това, което последва, ме свари неподготвена. Докато събличаха парцалите от мен, тези жени, на които не бях дала никога нищо повече от поздрав, започнаха да кроят планове за бягството ми. Търкаха тялото ми, свличаха мръсотията от мен и обсъждаха начини за подкупване на стражата, говореха за непознати на мен изходи от харема, за лодки, лодкари и коне. Езиците им мелеха толкова бързо, че едва успявах да следя хода на мислите им.

Докато ме обличаха в обикновена, но чиста роба, аз не можех да се начудя на ставащото. Помнех от детството си, че те рядко напускаха харема, никога не говореха за политика, смееха се, грижеха се за себе си и усъвършенстваха уменията си. Тогава ги мислех за слаби и ненужни жени. Сега ги помолих за прошка. Колко глупава съм била! Колко... За моя изненада те ме помолиха да замълча. Продължиха да гълчат и крякат, както правят старите жени. Всяка говореше, без да изслушва другите, всяка искаше да каже мнението си. Не се сдържах и ги попитах защо са готови да рискуват толкова много, за да ме спасят.

— Много от нас са спасени по подобен начин от твоята майка — каза една от жените и ме погледна открито в очите. Лицето ѝ беше жестоко обезобразено, приличаше на стопена восъчна маска.

— Тя... те е спасила?

— Моята майка някога шиеше твоите роби и туниките на братята ти — отвърна тя и прокара гребена по косата ми.

— Познавам ли я?

— Тогава беше момиченце. Аз бях малко по-голяма от теб. Един ден в дома ни избухна пожар и татко и мама загинаха. Аз останах сама. Сигурно щях да загина някъде из улиците, ако майка ти не ме бе прибрала. Плати обучението ми по музика и аз се учех старателно. Разбира се, с моето лице не можех да пея пред гости, но учех по-младите и от време на време забавлявах семейството ти.

— Сега си спомням! — възкликнах.

В главата ми нахлуха прекрасните ни вечери край Джамна. Едно момиче с огромен белег на лицето често ни свиреше на цитра и пееше нежни песни.

Докато се губех в спомени, двама евнуси влязоха в помещението и бързо свалиха фините си роби. Една от жените зацапа лицата им с мас и нечистотия и им даде да облекат мръсни роби.

— Всяка от нас има подобна история — продължи разговора една млада наложница.

— Но вие поемате голям риск. Брат ми...

— Той не може да ни уплаши, принцесо, защото не знае нищо за нашия свят — прекъсна ме една бивша танцьорка. — Ако те освободим, майка ти ще е щастлива. А ние ще имаме възможност да ѝ засвидетелстваме почитта си още веднъж.

Преди да отговоря, евнусите ме положиха отново върху носилката и ме изнесоха от стаята. Аз продължих да благодаря на жените, докато се скриха от погледа ми. Появи се един стар евнух и покри главата и тялото ми с тънко одеяло. После сложи между краката ми торба с нещо, което миришеше на загнило месо, и метна отгоре ми мръсен, протрит килим.

Настъпи пълен мрак. Бях в пълно неведение, чувах единствено стъпки. Вонята от разваленото месо беше страшна, но аз преглътнах надигащото се отвращение и задишах през устата. Замолих се от сърце Аллах да подкрепи спасителките ми, които вече разнасяха новината за бягството, но всяка имаше различна версия. Едни слухове щяха разказват, че моята слабост била фалшива, че аз съм хукнала и съм се скрила зад стените на една джамия. Други щяха да говорят за преоблечени слуги, преоблечени наложници и какво ли още не. Ако жените успееха да съчинят достатъчно истории, Аурангзед никога нямаше да научи истината. Щеше да побеснее, разбира се, но без доказателства нямаше да накаже никого. Властта му все още беше

неукрепнала и без явни улики за вината на жените, не можеше да си позволи да ядоса благородниците, които ги закриляха.

След известно време носачите ми спряха и аз предположих, че сме стигнали до портите на Червената крепост.

— Какво носите? — чух гласове, най-вероятно охраната.

Отговор не последва и пулсът ми се учести. Мускулите ми се стегнаха и започнах да треперя неконтролируемо. Реших, че някой е забелязал помръдването ми, и усетих, че страхът ме сграбчва за гърлото. Исках да скоча от носилката и да хукна, накъдето ми видят очите, но успях да надвия паниката и останах неподвижна. Ако Аурангзед разкриеше бягството ми, щеше да разбере, че не съм толкова съкрушена, че съм се преструвала и съм успяла да го надхитря още веднъж. А това означаваше смърт.

— Хей, момче! Прочисти си ушите. Питам за...

— Прокажен, войниче. Мъртъв и пълен с циреи. Отиваме да го изгорим.

Войникът изсумтя и се приближи. Повдигна килима откъм краката ми и в скривалището ми нахлу светлина. Стиснах очи. „Прости ми, Арджуманд — заговорих отчаяно наум, когато усетих нечия ръка да докосва краката ми, — моля те, прости...“

— Пфу, каква воня! — изруга войникът. — Май и вие трябва да се метнете в огъня след този нещастник. Нали затова ви се плаща, да пазите крепостта от такава гадост.

— Току-що го открихме.

— Като съдя по миризмата е мъртъв поне от десет дни. Заминавайте, преди да сте заразили всички.

Носилката се залюля и ние отново поехме на път. Евнусите не казаха нито дума повече. Сърцето ми влезе в обичайния си ритъм чак след като гласовете на войниците заглъхнаха напълно. Щом всичко се успокои, аз заплаках, излях в сълзи и страха, и последвалото го облекчение. После прошепнах на носачите си къде могат да намерят едно от скривалищата на татко. Казах им да вземат златото, да го използват за подкупи, където трябва, а останалото да разделят с наложниците. Златото щеше да запуши много усти и да направи невъзможно разследването на брат ми.

Скоро чух звук от сандали по дърво, чу се плясък на вода и полъх на вятър. Разнесе се груб глас:

— Вече е безопасно.

Бързо отметнах килима и одеялото и с наслада поех от чистия речен въздух. Под мен се полюшваше дъното на широка търговска лодка.

— Вече няма от какво да се страхувате — каза добродушно лодкарят, мъж с дълбоко набраздено от бръчки лице.

Аз примигнах, за да свикна с ярката слънчева светлина.

— Накъде плаваме? — попитах.

— На юг.

— Към Калкута?

— Ако такова е желанието ви.

Погледнах назад към губещия се в далечината Тадж Махал. Хората вече се събираха върху ослепително бялата площадка пред мавзолея. Церемонията щеше да започне скоро.

— Сбогом, татко — казах тихо.

Изчаках да чуя гласа му, но отговор не последва.

Пътуването беше дълго, но без произшествия. Лодкарят беше добър човек и направи всичко, за да възстанови здравето ми. Приготвяше ми супи от най-различни видове риба. Кълнеше се, че всяка има свой вкус, но на мен ми изглеждаха еднакви. Не се бях хранила правилно в продължение на година и апетитът ми се менеше като вятър.

В продължение на десет дни плавахме по течението на Джамна. Земята по поречието ѝ беше слабо населена. Един ден зърнахме притаил се тигър в една бамбукова горичка. Дебнеше някакво животно. Видяхме и огромни смокинови дървета — гиганти, расли сякаш векове наред. Вкоренените им клони бяха по-дебели от ствола. По тях спяха стотици, ако не и хиляди прилепи. От време на време някой изпищяваше пронизително. Брегът беше побелял от изпражненията им. Но реката беше по-оживена — едни търсеха къде да се скрият, други търсеха кого да убият, като крокодила, който забелязахме на два метра от нас, трети, като красивият бяло-зелен килим от лотоси, търсеха слънцето, за да разцъфтят.

Гледах разсеяно всички творения на Аллах, включително и случайните хора, излезли с лодките си на брега. Бях благодарна за

тяхното съществуване, но как можех да оценя ловкостта на алигатора и красотата на лотосите, когато не знаех каква е съдбата на семейството ми?

Затова прекарах по-голямата част от пътуването в молитви. Така отблъсквах тревожните мисли за родителите си, за Иса и Арджуманд. Толкова време не ги бях прегръщала! Толкова много неща исках да ги попитам! Дали Арджуманд бе намерила любовта? Дали Иса все още се радваше на живота? Дали Ладли ги бе открила?

Когато най-накрая реката ни доведе до Калкута, аз бях достатъчно силна, за да сляза на брега без чужда помощ. Градът беше много по-гъсто населен от Агра. Сградите му сякаш бяха залепени една за друга. Дворците бяха по-малко отколкото на север, а градините, доколкото ги имаше, изглеждаха занемарени. Каменните стени бяха покрити с кафяви лишеи. По тях скачаха цели орди от маймуни. Но имаше нещо, което липсваше в Агра — мирисът на море.

Минах по улица, която ме изведе на огромен пазар. Там попитах за най-голямата джамия в града и продължих към нея, без да поглеждам към отрупаните с плодове, риба и месо сергии. Продавачите ми преграждаха пътя и хвалеха стоката си, но аз не спрях никъде, въпреки че краката ми трепереха от умора.

Най-накрая намерих джамията — тясна сграда с четири арки. Слънцето все още бе високо и аз седнах под един кипарис. Мюсюлманите влизаха и излизаха от святото място. Аз се молех за спасението на семейството си цял следобед и точно преди залез Аллах ме чу.

Иса влезе в двора на джамията с почерняло от слънцето лице, с бяла туника и бял тюрбан. Въпреки уговорката ни да не издаваме близостта си, не можах да се въздържа, скочих и литнах към него. Той не се и опита да охлади порива ми. Притисна ме към себе си и аз потънах в силните му ръце. Радостта отне способността ми да говоря. Не знаех какво да кажа. Мисля, че единствено поетите умеят да предават бушуващите в сърцето чувства. Наоколо имаше хора и аз се въздържах да го целуна, но притиснах устни до дланите му и прошепнах:

— Отведи ме по-бързо оттук!

Той се засмя и ме поведе из кривите улички на Калкута. Отидохме до близката конюшня, където бе оставил коня си. Иса ми

помогна да се кача на седлото и поведе коня към залязващото слънце. Веднага попитах за Арджуманд и той ме успокои, че всичко е наред, че живеят с Ладли и Низам на брега на морето на четвърт ден оттук.

— Те любовници ли са? — попитах нетърпеливо.

— Сякаш са били цял живот.

Плеснах с ръце, щастлива, че най-накрая бях направила нещо хубаво за моите приятели.

— Ами Арджуманд? Добре ли е?

— Много е добре. Стига си се тревожила.

— Да не се тревожа? Как да се отуча, как става това?

Скоро стигнахме до покрайнините на града. Щом се озовахме далеч от погледите на хората, той скочи до мен.

Облегнах се на гърдите му и зашепнах думите, които толкова дълго бях мечтала да изрека. Разказах му за любовта си, за това колко много мечтаех да го почувствам до себе си, за страстта. Той повтори думите ми, ръцете му ме галеха, даваха възможност на тялото ми да си припомни топлината им. Помилвах косите и лицето ми, после се склочи около талията ми.

— Много си отслабнала, лястовичке — прошепна в ухото ми.

Кимнах и се загледах в морето. То се простираше на изток като огледален образ на безкрайното синьо небе.

— Татко почина — отвърнах и се замислих за нещата, които никога нямаше да разкрия пред него. Защо трябваше да знае за Кондамир? Или за Аурангзеб, който едва не ме уби?

— Много съжалявам, любов моя — прошепна тъжно той. — Беше изключителен човек.

— Преди да умре, ме накара да му обещавам нещо. Поиска от мен да изживея останалата част от живота си безгрижно, като дете. Мислиш ли... — запънах се. Дали очите, видели толкова много, можеха отново да се зарадват на простите неща? — Мислиш ли, че мога да изпълня желанието му?

— Не знам. Вземи поводите, Джаханара. Опъни ги, полети напред и нека видим дали детето все още живее в теб.

Кимнах, впах поглед в хоризонта и ритнах силно жребеца в слабините. Той изцвили и се спусна напред.

— По-силно, Джаханара! По-силно!

Плеснах гърба на коня със свободната си ръка и го насърчих с вик. Земята се затресе под копитата му.

— По-силно!

Тогава усетих свободата. Смеех се, плачех и крещях. Тревогите ми ме напуснаха.

— По-бързо!

Гласът на Иса се сля с тропота на копитата. Аз извиках с всички сили и внезапно усетих, че вместо юздите на коня държа юздите на собствения си живот.

Най-сетне бях свободна.

КРАСОТАТА НА ЗАЛЕЗА

Следващите години бяха най-щастливите в живота ми. Установихме се в едно село южно от Калкута. Иса беше спестил достатъчно пари и купи за нас, за Арджуманд и за Низам и Ладли малки, но удобни къщи на брега на морето. Те бяха една до друга и ние прекарвахме дните си заедно. Не говорехме пред съседите за миналото, а и те не бяха любопитни.

Иса и Низам си опитаха късмета с риболов, но щом селяните разбраха, че разбират от строителство, им предложиха работа. С Ладли плетяхме рибарски мрежи с останалите жени, а мъжете и Арджуманд ремонтираха къщите в селото, поправяха покриви, наливаха основи и градяха наново разрушеното. Отказваха да работят за пари, но хората ни се отблагодаряваха с риба, плодове, зеленчуци и хляб.

Скоро Арджуманд се влюби. Момчето беше прост рибар, но аз нямах нищо против и не направих никакви усилия да ѝ търся съпруг с високо положение. Ибрахим беше добродушен и обожаваше дъщеря ми. Ожениха се близо до руините на старата джамия. Той не знаеше, че се жени за внучка на император. По-късно тя му разказа всичко, но в онзи ден разкриването на тайната ни се струваше маловажно. Арджуманд роди две прекрасни момичета. Родил се и едно момче. То умря, преди да навърши годинка, но дъщерите растяха здрави и силни. Много по-късно се появи и Мирза и стана обект на нежните грижи на сестрите си.

Майчинството на Арджуманд беше извор на безкрайна радост за мен. Никога нямаше да си простя годините, в които я изоставих заради татко, ако не бе срещнала щастието и любовта. Колкото пъти я видех да се смее и да тича по брега с Гюлбадан и Рурая, толкова пъти благодарях на Аллах.

Ладли и Низам нямаха деца, но не чувстваха липсата им. Любовта им беше достойна за песните на поетите, но тя беше и нещо повече — дълбоко и искрено приятелство. Ладли беше истинска царица в дома им, въртеше Низам на малкото си пръстче. На всяка негова дума отговаряше с десет и понякога ми се струваше, че

разговорът им прилича повече на монолог. Той мълчеше, от време на време кимаше или се усмихваше, а тя продължаваше да нарежда. С годините задръжките ѝ паднаха и езикът ѝ, който още на младини можеше да се мери с този на хамалите, сега бе станал направо вулгарен. Низам, прекарал голяма част от живота си в нежния затвор на харема, понякога не издържаше и я гълчеше, но, както би казал татко, можеше ли орелът да заглуши бърбенето на свраката?

С Иса най-сетне можехме да живеем открито като семейство. За наша изненада открихме, че с годините любовта ни е станала по-дълбока. Неговата непресъхваща радост от живота беше истински нектар за изстрадалата ми душа. Естествено, понякога ме посещаваха неканени и болезнени спомени, но присъствието му ми даваше сили да се изправя срещу тях. Въпреки че болеше много, аз разбирах, че не бива да ги отричам, а да ги приема като част от мен. Аурангзеб и Кондамир бяха наранили сърцето ми, но можеше ли да се сравнява силата на това чувство с любовта към внуците ми или радостта от разходките с Иса по морския бряг? Моите любими будеха в мен възторг, а възторгът ме караше да забравя за трагедиите в живота си.

Гюлбадан беше на десет, когато решихме да построим джамия и хиндуистки храм. Решихме да ги построим от камък, без украса и в общ двор. В селото имаше и индуци, и мюсюлмани. И двете религии нямаха свещени места, където да се молят, и никой от тях не възропта, че двете светилища ще са толкова близо едно до друго. Поканихме тези, които не излизаха в морето, и с тяхна помощ бързо издигнахме стените им.

Храмовете и джамиите носят в себе си магия. Докато ги строиш, камъкът зарежда душата ти с мир и спокойствие. Когато носех, Арджуманд в утробата си, чувствах същото. Така беше и докато строяхме Тадж Махал.

Предполагам, че това спокойствие идва от съзнанието, че ти оставяш нещо на тази земя. То живее и след твоята смърт и придава смисъл на живота ти. Знаех, че духът ми ще живее в Арджуманд, а после и в децата ѝ. Знаех също, че всеки камък, докоснат от мен, ще бъде докосван от хиляди други хора и те ще бъдат благодарни, че има място, където да се обърнат към бога. Иса беше прав, ние наистина бяхме благословени. Дадохме много и получихме много.

Заслужавах ли всички дарове, които Аллах изсипа върху мен? Може би да, може би не. Но Той ми е свидетел, че се опитах.

Храмът и джамията бяха готови през петдесет и петата ми година. Цялото село се събра на следобедна молитва. Разбира се, мюсюлманите не влизаха в храма, нито индусите — в джамията, но се отнасяха с уважение един към друг, срещаха се в общия двор и се грижеха заедно за цветята в него. Докато миех камъните под розовите храсти в деня на откриването, си мислех за Дара. Надявах се да ни гледа отнякъде. Никой не би се радвал повече на нашето творение от него.

Тази нощ мюсюлмани и индуси празнуваха заедно. Ние седяхме в нашата лодка и се любувахме на китайските ракети. Те експлодираха и разпръскваха вълшебните си звезди над куполите на двете светилища. Отпивахме от чашите с вино и ръкопляскахме на всеки нов фонтан от разноцветни светлини. Гледах ракетите и веселите лица на хората и си припомнях деня, когато празнувахме завършването на Тадж Махал. Каква гледка беше тогава!

Колко са моментите в живота ни, в които всичко около нас е в хармония, а сърцата ни преливат от радост? Сигурно се броят на пръстите на едната ръка. Аз имах три. Нощта, когато с Иса правихме любов за пръв път, празникът за завършването на Тадж Махал и този момент, когато стоях заедно с моите приятели и любими и чувствах живота си пълен и съвършен.

— Хубава нощ — промълвих и потопих ръката си във вълните.

— Не са ли всичките такива? — попита Иса.

— Но тази е специална.

Една вълна се удари в стената на лодката и ни посипа със ситни солени капки. Низам завъртя веслата и ние навлязохме навътре в морето.

— Да не си ослепял, старче? — сопна му се Ладли заради намокреното си сари.

В отговор Низам тихичко се засмя. Ладли се обърна към мен:

— Магаре е, но иначе е добър човек, приятелко. Оставя ме да си начеша езика и ми се подчинява като кученце.

— Внимавай да не те изненада някой ден — подхвърлих с усмивка. — Виждала съм го в действие, не би се дал на сто мъже.

— Какво наричаш действие? По-бавен е и от муле, макар че мулето е доста по-бързо в ума от него.

— Не й обръщай внимание, господарко — обади се Низам.

Той продължаваше да ме нарича така, защото знаеше, че това дразни Ладли.

— Тя си има име, глупако! — развика се приятелката ми. — Толкова ли е дълго, че пъпешът, който наричаш глава, не може да го запомни?

Една вълна заля кърмата, точно където седеше Ладли. Низам нарочно бе извъртял съда така, че да я намокри, и успя — вълната я заля от глава до пети. Започна да го ругае, а аз се приближих до Иса. Той се смееше с глас.

— Ще видиш, че и в рая ще са неразделни — весело кимна към тях.

Нови три ракети осветиха небосвода.

— И всичко това е заради нас?

Вместо да отговори, той се наведе към мен, целуна ме и аз открих отговора в целувката му.

Дори и най-голямото смокиново дърво не живее вечно. То също умира, за да даде път на младите издънки.

Така стана и с Ладли. Един ден тя отиде да поплува, а когато вълните я върнаха, душата ѝ беше отпътувала към следващия си живот. Спазихме хиндуистката традиция, изгорихме тялото ѝ и хвърлихме праха в морето. Всички бяхме вече стари и смъртта ѝ не ни изненада. Въпреки това тя ни липсваше и не можахме да запълним липсата ѝ с нищо. Низам съвсем замлъкна, но бях сигурна, че част от нея беше в сърцето му, защото удовлетворението не го напусна.

Често си мисля, че трябваше да умра преди Ладли. Тя жертва голяма част от живота си заради мен, справедливо бе да остане още малко, за да изживее с Низам всички пропуснати моменти. В много отношения тя ми бе по-близка от моите братя и сестри. След смъртта ѝ дълго време се будех с надеждата да чуя гласа ѝ, както беше след смъртта на мама и татко, но я виждах само в спомените и сънищата си.

Няколко месеца по-късно Арджуманд и семейството ѝ ни напуснаха. Преместиха се в едно рибарско село на Джамна, близо до

Агра. Тя не искаше да заминава, но един ден морето едва не прибра съпруга ѝ, както бе направило с много мъже в селото. Арджуманд не можеше да си представи живота без Ибрахим и колкото и да не исках, аз я насърчих, защото най-важното за мен беше нейното щастие.

След заминаването ѝ времето сякаш загуби значение за мен, както става с всички майки, чиито деца поемат собствения си път. Все още имах Иса. С годините любовта ни ставаше все по-силна, макар че невинаги беше лесно да остаряваме заедно. Той вече не можеше да носи камъни. Често се нараняваше и аз прекарвах все повече нощи в грижи за счупените му пръсти и навехнати крака. Започна и да забравя. Аз спях повече, движех се по-малко и рядко влизах в морето. Въпреки годините и болестите ние бяхме щастливи. Все още бяхме заедно и се радвахме на всеки изминал ден.

Но всичко си има край. Един ден седяхме на брега и гледахме вълните, когато ужасяваща болка прониза Иса в главата. Той извика и се свлече на пясъка. До вечерта тялото и дори вълшебните му ръце се парализираха. Издържа три дни. Не напуснах постелята му нито за миг. Последната вечер легнах до него и го взех в ръцете си. Той не можеше да отвърне на прегръдката ми, но очите му горяха от любов и ние смесихме сълзите си в едно.

Как да пожелаеш лек път към вечността на любимия човек? Как да потушиш болката в собствената си душа? През живота си учих много, но дори и най-дебелите книги не можах да ме научат как да преживея раздялата с любимите. Исках да бъда силна, не можех да допусна душата му да тръгне към рая, докато аз подсмърчам и си бърша носа, но не можех да скрия мъката си.

— Остани! — мълвях безспирно. — Моля те, остани още малко!

— Ти ще ме намериш — прошепна той. — Ти... винаги ме намираш.

Животът на Иса изтичаше от вените с всеки удар на сърцето. Аз го прегръщах силно, сякаш ръцете ми можеха да го задържат при мен.

— Тогава ме вземи с теб — замолих го, целунах сълзите му, усетих вкуса им и пак помолих: — Моля те, вземи и мен!

— Ти... си с мен. Ти винаги си с мен.

Гласът му започна да губи силата си и аз се приближих до устните му, за да не пропусна нито една негова дума.

— Студено ли ти е, любов моя? Или топло? Какво да направя за теб?

— Целуни ме!

Целунах го. Колко много ми се искаше някакво чудо да ни върне три десетилетия назад, да ни направи отново млади! Помилвах белите му коси.

— Благодаря, любов моя! Ти придаде смисъл на живота ми.

— Ти сама го направи.

— Може би, но без теб аз съм просто аз, а с теб ставаме ние.

Сълзите ми намокриха лицето му. Очите му се затвориха. От устата му се отрони неразбираем звук.

— Ще те намеря отново, любов моя — промълвих. — Знам, че ще те намеря сред каменните отломки и двамата ще продължим да строим и в рая.

— Обещавах ли?

— Обещавам. Обещавам!

Той успя да отвори очи за последен път и ме погледна.

— Обичам те, лястовичке!

С тези думи ме напусна.

Когато завършвам историята си, вече е нощ. Внучките ми плачат, задават безброй въпроси. Питат за Шиваджи. Той загина при едно свлачище два месеца след като освободи Иса и Арджуманд. Предполагам, че не се е възползвал от тайната ми, въпреки че по едно време плъзна слух за убийци, промъкнали се в Червената крепост. Питат ме също дали съм се страхувала, че Аурангзев ще ме открие.

— Ето защо не искам да оставам повече тук — отговарям. — Два дена ми стигат. Утре тръгвам обратно към морето.

— Толкова скоро? — възкликва Рурая и бърше сълзите си. — Може ли да дойдем с теб? Татко тъгува за село, а мама — за теб.

— Тогава тръгвайте с мен.

Гюлбадан се взира в Червената крепост.

— Но защо, Джаха? Защо не се опита да си отмъстиш?

— Защото отмъщението не носи удовлетворение — отвърщам. — Аз победих, той загуби. Империята му се разпада, поданиците му го

мразят, а страхът измъчва съня му. Омразата отнема силите му, а моята любов ме прави силна.

Те продължават с въпросите, но умът ми вече пътува за другаде.

Индусите може би са прави, че живеем няколко живота. Но те не са независими един от друг, а са заключени във времето от раждането до смъртта ни. Моите животи са прости й ясни — учех като дете, изследвах света като момиче и обичах и давах любов като жена. Това са различни животи, но все пак свързани помежду си.

Низам поема към отсрещния бряг, където бащата на Гюлбадан и Рурая ги чака. Целувам ги и му ги предавам. Пожелавам приятен път на приятеля си, но знам, че той ще ме следва като сянка. Тръгвам към Тадж Махал. Арките му ми напомнят за грацията на мама и за изкуството на Иса.

Ислямът учи, че след смъртта душата ни отива в Небесните селения, среща се с приятели и роднини, заобикаля се с любимите си храни и неща и се радва вечно на щастието си. Но сега, допряла ръце до мрамора, усещам ясно, че част от него е тук, в камъка, а пръстите ми долавят топлината на сърцето му.

Дали беше любов? По-скоро сливане на две души. Любовта е човешко чувство, а единението, което усещах, беше така съвършено, че не можеше да принадлежи към света на простосмъртните. Иса беше с мен, галеше камъка с моите ръце и плачеше с моите сълзи.

— Колко много ми липсваш! — мълвя и галя белия камък. — Моля те, ела в сънищата ми!

Отговор не последва, но аз знам, че ще дойде. Аллах бе взел тялото му, но той беше тук. Все още разговарям с него, разказвам му за Тадж Махал и за нашето дете, а той продължава да ме нарича Лястовичка. До него са мама, Дара и татко. Виждам и Ладли. Те са весели, изглеждат млади и щастливи и ме викат при себе си.

Много хора се боят от смъртта, но аз я чакам с нетърпение, защото живях пълноценно. Обичах и бях обичана. Оставих частица от тази любов тук, на земята.

И любовта ми ще пребъде.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.